SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 02.11.2026

Esityslistan kansilehti ... 1

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2

2 Pöytäkirjan tarkastaminen ... 3

3 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT ... 4

4 Talouden seuranta / PT ... 5

5 Kaupunginvaltuuston 19.10.2026 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT ... 6

6 Vantaan kaupungin tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2027 /PT (kvalt) ... 7

7 Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset 2026 /PT ... 9

- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset 2026 ... 11

8 Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 2026 /PT ... 30

- Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 2026 ... 32

- Harmaan talouden torjuntaohje 2026 ... 64

9 015200 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma, 15 Myyrmäki - Nähtäville asettaminen /TeA ... 89

- 015200 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma 6.10.2026 ... 92

- 015200 mielipiteiden koonti ja vastineet 6.10.2026, Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma ... 129

- Asiaan liittyvä muu aineisto ... 162

10 Kehityskuva 015000, 14 Vapaala, 15 Myyrmäki ja 16 Kaivoksela / Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) - Luonnos nähtäville /TeA ... 163

- 015000 Kehityskuva 6.10.2026, Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) ... 165

- 015000 Mielipiteiden koonti 06.10.2026, Myyrmäen innovaatiokaava ... 213

11 Vantaan kaupungin lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista sekä toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta / TeA ... 229

- Vantaan kaupungin lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista sekä toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta ... 232

- Lausuntopyyntö Vantaan kaupungin hallitukselle ja kaavoitusviranomaiselle Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Vantaa/Vantaan Energia Oy ... 234

12 Vantaan kaupungin lausunto Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583 / TeA ... 236

- Vantaan kaupungin lausunto kaupunkiympäristölautakunnalle Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583 ... 238

- Lausuntopyyntö, Östersundomin osayleiskaavaehdotus, nro 12583 ... 241

13 Vastaus Tuomas Vanhasen, Petri Roinisen ja Jorma Hentilän sekä 29 muun valtuutetun aloitteeseen tekoälyn aktiivisesta hyödyntämisestä Vantaalla /PT (kvalt) ... 243

- Tuomas Vanhasen, Petri Roinisen ja Jorma Hentilän sekä 29 muun valtuutetun aloite tekoälyn aktiivisesta hyödyntämisestä Vantaalla ... 247

14 Vastaus Tanja Aidanjuuren ja 28 muun valtuutetun aloitteeseen loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt päättäjiltä, ei lapsilta /PT (kvalt) ... 249

- Tanja Aidanjuuren ja 28 muun valtuutetun aloite loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt päättäjiltä, ei lapsilta ... 252

15 Vastaus Gashaw Bibanin ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla / PT (kvalt) ... 255

- Gashaw Bibanin ja 24 muun valtuutetun aloite seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla 259

16 Vastaus Elina Nykyrin ja 10 muun valtuutetun aloite maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille / PT 261

- Elina Nykyrin ja 10 muun valtuutetun aloite maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille 267

Kaupunginhallituksen kokous

2.11.2026 klo 17.00

Kaupungintalo, Tikkurila

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 9.11.2026 klo 16.00 ja

Jäsenet	**Kokous pvä**
Abdi Faysal	
Aura Anssi	
Demiri Funda	
Hakala Heli	
Hentilä Jorma	
Kasonen Mika	
Kivimäki Otso	
Niikko Mika	
Nummela Nina	19.10.
Rämö Eve	2.11.
Räsänen Minna	19.10.
Strohm Emily	2.11.
Tammi Visa	
Tuomainen Anni Juulia	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 11.11.2026 lähtien.

3 **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT**

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Henkilöstöjohtajan päätökset
§ 17 Muutosturvavalmennusten hankinta
§ 18 Päätös liittyä Hanselin puitejärjestelyyn rekrytointipalvelut 2027 (200 000 € / alv. 0%)

Vaikuttamistoimielimien pöytäkirjojen tiedoksi merkitseminen
Kaupunginhallituksen 8.6.2026 § 7 hyväksymän Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelman mukaan vaikuttamistoimielimien pöytäkirjat toimitetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi. Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, Svenska kommittén sekä monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta.

Kaupunginhallitukselle tiedoksi on toimitettu seuraavat vaikuttamistoimielimien pöytäkirjat:

Vammaisneuvoston pöytäkirja nro 5/9.9.2026
Svenska kommitténin pöytäkirja nro 5/16.9.2026

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä ja
b) merkitä tiedoksi kaupunginhallitukselle toimitetut vaikuttamistoimielimien pöytäkirjat.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

4 Talouden seuranta / PT

PT/MR/JA

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin hallinnon kehittämisestä, henkilöstöasioista, taloudesta, työllisyydestä, edunvalvonnasta, kaavoitus- ja maapolitiikasta, elinvoimasta, asuntoasioista, joukkoliikenneasioista ja hankinnoista.

Kuullaan selvitys Vantaan talouden tilanteesta.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi kuultu selvitys taloudesta.

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

5 Kaupunginvaltuuston 19.10.2026 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT

PT/IP

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 19.10.2026 päätökset seuraavissa asioissa:

§ 3	Eron myöntäminen Pietari Jääskeläiselle varavaltuutetun tehtävästä.
§ 4	Eron myöntäminen Eva Tawasolillle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
§ 5	Luottamushenkilön pidättäminen tehtävästään
§ 6	Myönteisen aluekehityksen ohjelman hyväksyminen vuosille 2026–2029
§ 7	Turvallisuusohjelman hyväksyminen vuosille 2026–2029
§ 8	Vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026
§ 9	Vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet
§ 10	Asemakaavamuutos 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu
§ 11	Asemakaavamuutos 233600 ja tonttijako, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo
§ 12	Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli
§ 13	Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle
§ 18	Mika Kasosen ja Jorma Hentilän sekä 36 muun valtuutetun aloite suurten rakennus- ja infrahankkeiden liikenne- ja yritysvaikutusten arvioinnista
§ 19	Sakari Rokkasen ja 16 muun valtuutetun aloite selvitys Vantaan sekä Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yhdistymisestä ja kaupunkien välisen yhteistyön tiivistämisestä

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 9/19.10.2026 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) todeta, että kaupunginvaltuuston 19.10.2026 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6 Vantaan kaupungin tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2027

VD/7236/00.02.01.00/2026

PT/MR/PK

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n (520/2010) mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Kiinteistöverolain (654/1992) 11 §:n (1266/2001) mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kunnan tulee ilmoittaa myös kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2027 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee näin ollen ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään tiistaina marraskuun 17. päivänä 2026. Päätetyistä veroprosenteista ilmoitetaan myös Kuntaliitolle.

Vuoden 2027 verotuksessa kiinteistöveroprosenttien rajat ovat kiinteistöverolain (11, 12, 12 b ja 13 §) perusteella seuraavat:

- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30–2,00
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- KiintVL:n 12 b §:ssä mainituissa Helsingin seudun kunnissa rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti on vähintään 3,00 prosenttiyksikköä valtuuston määräämää maapohjan yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeampi, kuitenkin enintään 6,00 prosenttia.

Lisäksi kunnanvaltuusto voi määrätä (KiintVL 13a ja 14 §):

- voimalaitosten veroprosentti 0,93–3,10.
- yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00–2,00

Kaupunginjohtajan esitys Vantaan kaupungin vuoden 2027 talousarvioksi julkistettiin 26.10.2026. Talousarvioesitys 2027 perustuu voimassa olevaan 6,4 prosentin tuloveroprosenttiin sekä voimassa oleviin kiinteistöveroprosentteihin.

- Vuoden 2027 tuloveroprosentiksi esitetään 6,4.
- Vuoden 2027 kiinteistöveroprosenteiksi esitetään:
    - rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,28
    - maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
    - vakituinen asuinrakennus 0,41
    - muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,25
    - voimalaitos 3,10
    - rakentamaton rakennuspaikka 6,00.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2027 seuraavasti:

- Vantaan tuloveroprosentti 6,4
- Vantaan kiinteistöveroprosentit:
    - rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,28
    - maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
    - vakituinen asuinrakennus 0,41
    - muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,25
    - voimalaitos 3,10
    - rakentamaton rakennuspaikka 6,00.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

7 Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset 2026 /PT

VD/6925/00.01.01.01/2026

PT/RK-K/EV/TE/JK

Julkiset hankinnat (ulkoistetut tavara- ja palveluhankinnat sekä urakkaostot) muodostavat ison osan Vantaan kaupungin vuosibudjetista. Julkisten hankintojen kilpailuttamista Suomessa säätelee yleislakina hankintalainsäädäntö ja sitä täydentävänä kuhunkin hankintaan liittyvä substanssilainsäädäntö.

Kunnassa ensisijaisina hankintoja ohjaavina asiakirjoina toimivat kuntastrategia ja hallintosääntö. Tämän lisäksi tarvitaan hankintoja ohjaavia ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyyteen liittyviä strategisia tavoitteita ja yksityiskohtaisempia linjauksia siitä, miten hankinnoilla toteutetaan kaupungin strategiaa. Vantaan kaupungilla on kaupunginhallituksen hyväksymä (9.9.2019 §13) strategisten hankintojen tiekartta, joka ei enää vastaa toimintaympäristön muuttuneisiin vaatimuksiin. Kyseinen tiekartta jää myös hankintojen strategisessa ohjaamisessa varsin ylätasolle. Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset-asiakirja on uusi ja tulee korvaamaan strategisten hankintojen tiekartan 1.12.2026 alkaen. Asiakirja sisältää strategisen tason tavoitteita ja linjauksia sekä konkreettisia toimenpiteitä vastaten siten paremmin tämän päivän hankintoihin kohdistuviin vaatimuksiin. Erikseen päätöksentekoon tuodaan myös hankintojen konkreettista toteutusta ohjaavat päivitetyt hankintaohjeet (sisältäen harmaan talouden torjuntaohjeet).

Tässä dokumentissa esitetyt hankintojen strategiset tavoitteet noudattavat Suomen kansallisen hankintastrategian – Hankinta-Suomen – tavoitekehikkoa, jossa kestävä kehitys on tärkeässä roolissa. Hankinta-Suomen strategian tavoitteena on, että kansallinen, laajassa yhteistyössä luotu strategia otetaan käyttöön julkisorganisaatioiden julkisten hankintojen johtamisen pohjaksi. Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman tavoitteena on edistää julkisiin hankintoihin käytettävien varojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä julkisen talouden kestävyyttä. Julkiset hankinnat ovat merkittävä keino kuntien strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteet liittyvät muun muassa kestävään kehitykseen, innovaatioiden edistämiseen, strategisen johtamisen ja tietojohtamisen kehittämiseen, hankintaosaamisen ja -kyvykkyyksien kehittämiseen sekä markkinoiden toimivuuden parantamiseen.

Kaupunki voi vaikuttaa ja ohjata hankintoja haluamaansa suuntaan, kun strategiset tavoitteet ovat määritelty. Hankinnat tulee toteuttaa näitä strategisia tavoitteita ja linjauksia noudattaen. Yhtäältä ne ohjaavat ylätasolta ja toisaalta ovat selkänoja konkreettisissa hankinnoissa. Käytännön tasolla kriteerit ja muut hankinnoille asetettavat konkreettiset tavoitteet ohjaavat toimijoita. Näin strategiaa ja ohjelmia toteutetaan käytännön kautta.

Tämä asiakirja sisältää kaikki Vantaan kaupungin hankintojen kaupunkitasoiset strategiset tavoitteet. Tavoitteiden alla on linjauksia, joita toteuttamalla näihin tavoitteisiin pyritään. Useimpien linjausten alle on koottu konkreettisia toimenpiteitä. Osa linjauksista löytyy jo olemassa olevista ohjelmista ja asiakirjoista. Asiakirjassa on myös uusia kirjauksia teemoista, joista on katsottu tarpeelliseksi tehdä kaupunkitasoisia linjauksia. Kaikki kaupungin toimialat ovat olleet mukana kokoamassa ja tuottamassa tässä dokumentissa esitettyjä tavoitteita ja linjauksia.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) hyväksyä Vantaan kaupungin Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset ja
b) todeta, että ne korvaavat kaupunginhallituksen 9.9.2019 §13 vahvistaman Strategisten hankintojen tiekartan 1.12.2026 alkaen.

Liitteet:
- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset

Täytäntöönpano: Hankinnan palveluyksikkö

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Hankintajohtaja Tiina Ekholm, 0503813852
Erityisasiantuntija Eveliina Varis, 043 8255458
[etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi]

Vantaa

Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO 3

2. KESTÄVÄ KEHITYS 4

Ekologinen kestävyys 4
2.1. Tavoite: Hiilineutraali Vantaa 5
2.2 Tavoite: Edistämme hankinnoilla kiertotaloutta ja materiaalitehokkuutta. 7
2.3 Tavoite: Tuemme luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja luonnonvarojen kestävää käyttöä hankintojen avulla. 8
2.4 Tavoite: Edistämme kestävää ruokajärjestelmää elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa. 9

Sosiaalinen kestävyys 10
2.5 Tavoite: Edistämme muita heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä siihen soveltuvissa hankinnoissa (hankinnoilla työllistäminen). 10
2.6 Tavoite: Edistämme hankinnoissa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien kunnioittamista 11

Taloudellinen kestävyys 13
2.7 Tavoite: Hankinnat ovat suunnitelmallisia ja kustannustehokkaita. 13
2.8 Tavoite: Torjumme hankinnoilla harmaata taloutta ja edistämme verovastuullisuutta. 15

3. INNOVAATIOT JA TOIMIVAT MARKKINAT 16

3.1 Tavoite: Edistämme paikallisten sekä pienten ja keskisuurten toimijoiden osallistumista tarjouskilpailuihin mahdollisuuksien mukaan. 16
3.2 Tavoite: Lisäämme rohkeasti innovatiivisten hankintojen osuutta kaikista hankinnoista ja saamme aikaan strategisten tavoitteiden mukaista vaikuttavuutta. 16
3.3 Tavoite: Varaudumme hankinnoissa riittävällä tavalla normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. 17

4. VAIKUTTAVUUS, HANKINTOJEN JOHTAMINEN JA HANKINTATAIDOT 17

4.1 Tavoite: Ylläpidämme ja kehitämme hankintoihin liittyvää osaamistamme sekä strategisella että operatiivisella tasolla. 17
4.2 Tavoite: Lisäämme tiedolla johtamista, tehokkuutta ja hankintojen vaikuttavuutta. 18

Julkaisija
Vantaan kaupunki
9/2026
Hankintojen palveluyksikkö

1. JOHDANTO

Vantaan kaupungin arvot ohjaavat päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Kestävyys on yksi kaupungin arvoista, ja kaupunki onkin sitoutunut edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita ja raportoimaan tavoitteita edistävistä toimista. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen ei ole pelkästään kaupungin perustehtävien ja arvolupauksen toteuttamista, vaan se tukee kaupunkia myös suurten haasteiden, kuten työllisyyden, hyvinvoinnin ja taloudellisen kestävyyden ratkaisuissa. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistymistä raportoidaan myös kuntalaisille ja rahoituslaitoksille. Taloudellisen, ekologisen tai sosiaalisen kestävyyden tavoitteita ei tule asettaa vastakkain, vaan päätöksiä tehtäessä katsoa yhtenä kokonaisuutena. Esimerkiksi energiaa säästävät hankinnat tuovat sekä ekologista että taloudellista hyötyä. Vastuullisia sopimuskumppaneita valitsemalla saamme myös kokonaistaloudellisesti edullisia, pitkäikäisiä tuotteita ja pienennämme hankintojen riskejä. Parempien rahoitusehtojen edellytyksenä on usein ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden mukaiset toimet ja niiden raportointi.

Tässä dokumentissa esitetyt hankintojen strategiset tavoitteet noudattavat Suomen kansallisen hankintastrategian, Hankinta-Suomen tavoitekehikkoa, jossa kestävä kehitys on tärkeässä roolissa. Hankinta-Suomen strategian tavoitteena on, että kansallinen, laajassa yhteistyössä luotu strategia otetaan käyttöön julkisorganisaatioiden julkisten hankintojen johtamisen pohjaksi. Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman tavoitteena on edistää julkisiin hankintoihin käytettävien varojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä julkisen talouden kestävyyttä. Julkiset hankinnat ovat merkittävä keino kuntien strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteet liittyvät muun muassa ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuullisuuteen, innovaatioiden edistämiseen, strategisen johtamisen ja tietojohtamisen kehittämiseen, hankintaosaamisen ja -kyvykkyyksien kehittämiseen sekä markkinoiden toimivuuden parantamiseen.

Hankinnoilla on erittäin tärkeä rooli kaupungin strategian ja strategisten ohjelmien ja tavoitteiden toteuttamisessa. Suurin osa kaupungin toiminnoista toteutetaan ulkopuolisia resursseja hyödyntäen, ja siksi hankintoja tulee tehdä strategian, ohjelmien ja kestävän kehityksen

tavoitteiden suuntaisesti. Hankinnoissa voidaan määritellä tavoitteita, kriteereitä ja sopimusehtoja, joiden toteutumista valvotaan. Kaupunki käy entistä enemmän vuoropuhelua sekä tekee yhteistyötä toimittajien ja palveluntuottajien kanssa, joilla on usein yhdensuuntaisia tavoitteita kaupungin tavoitteiden kanssa, esimerkiksi ekologiseen kestävyyteen liittyen.

Kaupunki voi vaikuttaa ja ohjata hankintoja haluamaansa suuntaan, kun strategiset tavoitteet on määritelty. Hankinnat tulee toteuttaa näitä strategisia tavoitteita ja linjauksia noudattaen. Yhtäältä ne ohjaavat ylätasolta ja toisaalta ovat selkänoja konkreettisissa hankinnoissa. Käytännön tasolla kriteerit ja muut hankinnoille asetettavat konkreettiset tavoitteet ohjaavat toimijoita. Näin strategiaa ja ohjelmia toteutetaan käytännön kautta.

Tämä asiakirja sisältää kaikki Vantaan kaupungin hankintojen kaupunkitasoiset strategiset tavoitteet. Tavoitteiden alla on linjauksia, joita toteuttamalla näihin tavoitteisiin pyritään. Useimpien linjausten alle on koottu konkreettisia toimenpiteitä. Osa linjauksista löytyy jo olemassa olevista ohjelmista ja asiakirjoista, jotkut linjauksista ovat uusia. Kaikki kaupungin toimialat ovat olleet mukana kokoamassa ja tuottamassa tässä dokumentissa esitettyjä tavoitteita ja linjauksia.

2.KESTÄVÄ KEHITYS

Ekologinen kestävyys

”Ekologisesti kestävillä hankinnoilla tuetaan vähähiilisiä ja kiertotalouden mukaisia ratkaisuja. Tällöin hankittavissa tavaroissa, palveluissa tai rakennusurakoissa on pienemmät elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset kuin tavanomaisissa vaihtoehdoissa. ” (Hankinta-Suomi)

Vantaa on koonnut ilmasto- ja ympäristötavoitteensa strategiaa toimeenpanevaan ympäristöohjelmaan.

2.1. Tavoite: Hiilineutraali Vantaa

Linjaus: Siirrymme uusiutuvan energian käyttöön ja tuottamiseen kaupungin energiahankinnoissa ja rakentamisessa. Ohjaamme kuntalaisia siirtymään uusiutuvan energian käyttöön ja tuottamiseen.

- Siirrymme vuoteen 2030 mennessä asteittain uusiutuvan energian ostoon.
- Edistämme omissa hankinnoissamme uusiutuvaa energiantuotantoa.
- Uudisrakennushankkeissa kaupungin omien toimitilahankkeiden energiatehokkuustavoite on ympäristöministeriön asetuksen 1010/2017 kansallista määräystasoa vähintään 30 % energiatehokkaampi
- Parannamme kaupungin omien toimitilojen energiatehokkuutta peruskorjausten yhteydessä.

Linjaus: Kaupunkikonsernin kiinteistöissä hyödynnetään lähtökohtaisesti kaukolämpöverkoston lämmitysenergiaa kaupungin energiajärjestelmän kokonaisedun huomioimiseksi, edellyttäen että ratkaisu täyttää energiatehokkuus- ja päästövähennystavoitteet, sekä on elinkaarikustannuksiltaan kilpailukykyinen.

Linjaus: Tavoitteenamme on vähähiilinen ja tulevaisuudessa hiilineutraali rakentaminen.

- Kaupungin toimitilahankkeissa ohjaamme hiilijalanjälkeä lainsäädännön vaatimuksia tiukempaan tavoitetasoon.
- Edistämme kestävien rakennusmateriaalien ja rakenneratkaisujen valintaa elinkaaren hiilijalanjälkilaskennalla rakentamisessa, korjaamisessa ja purkamisessa. Teemme valintojen vaikutuksia näkyväksi. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös talotekniikka.
- Suunnittelu- ja KVR-urakkakilpailuissa käytämme elinkaariajattelua ja kiertotaloutta tukevia arviointikriteerejä ja noudatamme soveltuvin osin Vihreän julkisen rakentamisen hankintaopasta ja Vähähiilisen rakentamisen hankintakriteereitä (Valto 12.9.2017).

- Noudatamme *Päästöttömät työmaat* -green deal -sopimusta ja tehostamme sen seurantaa.

Linjaus: Edistämme vähähiilistä rakentamista maankäyttösopimuksissa, tontinluovutusehdoissa ja -kilpailutuksissa sekä kaupungin omissa rakennushankkeissa.

- Päiväkodeissa ja kouluissa puuta käytetään pääasiallisena runko- ja julkisivurakennusmateriaalina.
- Edistämme uusien puupohjaisten tuotteiden käyttöä rakentamisessa.
- Liikuntapaikkojen huoltorakennukset, kylmät ulkovarastot ja vastaavat rakennukset rakennetaan massiivipuurunkoisina ja uudelleenkäytettäviä rakennusosia hyödyntäen.

Linjaus: Edistämme hankinnoilla kestävää liikkumista ja liikenteen vähäpäästöisyyttä.

- Ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankinnoissa edistämme vähäpäästöisyyttä päästörajoja asettamalla, hankkimalla puhtaita ajoneuvoja, suosimalla fossiilittomia polttoaineita ja edellyttämällä taloudellista ajotapaa.
- Priorisoimme vaihtoehtoisia ratkaisuja (esimerkiksi etäyhteydet, vaihtoehtoiset matkustustavat) lentomatkustamisen sijaan. Lentojen päästöt kompensoidaan.
- Edistämme kuntalaisten ja kaupungin työntekijöiden kestäviä kulkumuotoja, esimerkiksi välineitä tarjoamalla (polkupyöriä kouluihin, päiväkoteihin ja työpaikoille), huolehtimalla infrasta (runkolukittavat pyörätelineet henkilökunnalle ja asiakkaille sekä joukkoliikenteen aikataulunäytöt) ja tarjoamalla henkilöstölle työasiointiin joukkoliikenteen lippuja.

Linjaus: Hankintamme tukevat hiilineutraaliustavoitetta.

- Erityisesti ilmastovaikutusten kannalta merkittävissä tuoteryhmissä asetamme tavoitteita ja hankintakriteereitä ilmasto- ja luontovaikutusten pienentämiseksi.

2.2 Tavoite: Edistämme hankinnoilla kiertotaloutta ja materiaalitehokkuutta.

Linjaus: Ennen uusien tuotteiden hankintaa selvitämme vaihtoehtona kiertotaloutta tukevat ratkaisut: esimerkiksi kokonaispalvelu, jakaminen, vuokraaminen, yhteiskäyttö, korjaaminen, käytettynä hankkiminen. Ensisijaisesti valitaan kiertotaloutta tukeva, tarpeeseen soveltuva tuote tai palvelu.

- Henkilökunnan koulutuksissa ja perehdytyksissä kannustetaan tekemään hankintoja kestävällä, taloudellisella ja kiertotaloutta tukevalla tavalla.

Linjaus: Minimoimme hankinnoissa haitallisia kemikaaleja ja niiden vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön.

- Varhaiskasvatusympäristöön tehtävissä hankinnoissa noudatamme *Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa* -green deal -sopimusta. Sopimuksen mukaisissa tuoteryhmissä hankimme green deal -kriteerien mukaisia tavaroita ja palveluita.
- Rakentamisessa valitsemme ensisijaisesti materiaaleja, jotka eivät sisällä haitallisia aineita.

Linjaus: Kalustamisessa pyrimme hyödyntämään olemassa olevaa irtaimistoa ja mahdollisuuksien mukaan hankkimaan kierrätettyjä kalusteita.

- Tilakohtaisesti suunniteltuja ja hankittuja toimisto- ja yhteiskäyttötilojen irtokalusteita ja varusteita hallinnoidaan keskitetysti ja sisällytetään tilavuokrausjärjestelmään.
- Irtokalusteet inventoidaan muuttojen yhteydessä ja hyväkuntoiset kalusteet hyödynnetään ensisijaisesti omassa käytössä.
- Kehitämme kaupungin kalusteiden kunnostusta ja kierrätystä.
- Kierrätettyjen kalusteiden ja laitteiden käyttö huomioidaan jo hankkeiden suunnittelussa.
- Toimitilojen kalustamisessa hyödynnetään vähintään 15 % olemassa olevia irtokalusteita ja mahdollisuuksien mukaan hankitaan käytettyjä kalusteita.

Linjaus: Edistämme kiertotaloutta ja materiaalitehokkuutta kaikessa rakentamisessa sekä purkumateriaalien ja maamassojen hallinnassa.

- Edistämme rakennusmateriaalien ja -osien korjaamista ja/tai uudelleenkäyttöä kaupungin omassa rakentamisessa ja kunnossapidossa mm. suunnitteluohjeistuksella, suunnittelusopimuksilla ja urakkasopimuksilla.
- Toteutamme toimitilarakennuksiin peruskorjauksia ja käyttötarkoituksen muutoksia. Mahdollistamme tilojen tilapäisen tai määräaikaisen käytön.
- Toteutamme purkuhankkeissa *Kestävän purkamisen* -green deal -sopimuksen toimenpiteitä; purkukartoitus, purkumateriaalien raportointi ja purkumateriaalien uudelleen käytön edistäminen.
- Tehostamme massojen hyödyntämistä hankkeissa kartoittamalla ennakoivasti infra- ja maarakennushankkeissa syntyvät materiaalit ja maamassat sekä niiden potentiaaliset hyödyntäjät.
- Infra- ja maarakennushankkeissa käytetyistä maa- ja kiviainesten kokonaismäärästä uudelleenkäytettyjen osuus on vähintään 10 % vuonna 2035.

2.3 Tavoite: Tuemme luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja luonnonvarojen kestävää käyttöä hankintojen avulla.

Linjaus: Pyrimme hankinnoissa vähentämään luonnon monimuotoisuudelle haitallisia vaikutuksia aina kun mahdollista.

- Huomioimme Vantaan hankinnoissa luonnon monimuotoisuutta suosimalla tuotteita ja palveluita, joissa luonnonvaroja (esimerkiksi elintarvikkeet, puuvilla, palmuöljy, soija, puutavara tai kumi) on käytetty kestävällä tavalla. Tätä voidaan todentaa esimerkiksi käyttämällä vastuullisuussertifioituja tuotteita ja varmistamalla tuotteiden alkuperä.
- Lisäämme kasvillisuuden määrää kaupunkiympäristössä esimerkiksi hulevesiratkaisuissa ja kasvikattoja lisäämällä uudisrakentamisen, korjausten ja perusparannusten yhteydessä.
- Parannetaan luonnon tilaa rakennetuissa ympäristöissä esimerkiksi käyttämällä ympäristöön ja sääolosuhteisiin sopivia luonnonkasveja viherrakentamisessa.

2.4 Tavoite: Edistämme kestävää ruokajärjestelmää elintarvike- ja ateriapalveluhankinnoissa.

Linjaus: Ateriapalveluhankinnoissa pyrimme vähentämään ilmasto- ja ympäristökuormitusta pienentämällä ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä ja luontovaikutuksia.

- Ateriapalveluissa etenemme tavoitteellisesti kohti ravitsemussuosituksia ja planetaarista ruokavaliota *Kiertotalouden green deal* -sitoumuksen mukaisesti: Kasvisruoan menekki kasvaa niin, että vuonna 2030 kasvisruuan osuus tarjotusta ruoasta on 35 % ja 2035 64 %. Ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä mitataan ja se pienenee asiakasta kohden 5 prosenttiyksikköä vuodessa ruokailijaa kohden vuoteen 2035 saakka. Ruokalistalla kestäviä kalatuotteita (kotimainen järvi- ja itämerikala) sisältävien reseptien määrä kasvaa (tarkasteluvuodet ovat 2030 ja 2035). Tarjotun ruuan luontovaikutuksia on selvitetty ja tehty toimenpiteitä luontovaikutusten pienentämiseksi vuoteen 2030 mennessä. 2035 mennessä tarjotun ruuan luontovaikutuksia on vähennetty ja toimenpiteiden toteutumista seurataan.
- Kiinnitämme erityistä huomiota varhaiskasvatuksessa, peruskoulussa ja toisen asteen oppilaitoksissa siihen, että kehittämistoimet parantavat samalla ruuan houkuttelevuutta. Ruokailuun osallistuneiden lasten ja nuorten osuus nousee.
- Pyrimme lisäämään luomusertifioitujen, lähellä tuotettujen ja Reilun kaupan tuotteiden sekä kasviproteiinien käyttöä ateriapalveluissa.

Linjaus: Huomioimme elintarvikehankinnoissa ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen, tuotantoeläinten hyvinvointiin, luonnonvarojen kestävään käyttöön ja sosiaaliseen kestävyyteen liittyviä näkökulmia.

- Sisällytämme ateriapalvelusopimuksiin ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen, tuotantoeläinten hyvinvointiin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön ja sosiaaliseen kestävyyteen liittyviä vaatimuksia.
- Hyödynnämme elintarvikehankinnoissa Motivan kriteeripankin edelläkävijätason elintarvikehankintakriteereitä.

Sosiaalinen kestävyys

”Sosiaalisesti kestävillä hankinnoilla organisaatiot voivat edistää yhteiskuntaan ja ihmisiin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia, kuten työmarkkinoilla muita heikommassa asemassa olevien työllistymistä sekä ehkäistä haitallisia vaikutuksia, kuten esteitä ihmisoikeuksien toteutumiseen.” (Hankinta-Suomi)

2.5 Tavoite: Edistämme muita heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä siihen soveltuvissa hankinnoissa (hankinnoilla työllistäminen).

Linjaus: Arvioimme kaikissa EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintojen valmisteluvaiheessa työllistämisehdon käyttömahdollisuutta. Näissä hankinnoissa edellytämme toimittajilta muita heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämistä, ellei siihen ole hyväksyttäviä esteitä.

- Suuntaamme työ- tai oppisopimuskoulutusmahdollisuuksia haastavassa työmarkkinatilanteessa oleville, kuten pitkäaikaistyöttömille, työtä tai ammattikoulutusta vailla oleville nuorille, vieraskielisille, osatyökykyisille, vammaisille ja ikääntyneille.
- Seuraamme työllistämisehdon käyttöä hankinnoissa osana sopimusseurantaa.

Linjaus: Hankintoja tulee mahdollisuuksien mukaan varata organisaatioille, jonka työntekijöistä vähintään 30 % on heikommassa asemassa olevia (hankintalain 24 §).

- Tuemme heikommassa asemassa olevien, kuten vammaisten, työttömien, muita heikommassa asemassa oleviin vähemmistöihin kuuluvien tai sosiaalisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien integroitumista tai uudelleenintegroitumista yhteiskuntaan tai työelämään.
- Silloin, kun hankinta soveltuu hankintalain 24 §:n ehdot täytettävien yhteisöjen toteutettavaksi, varaamme hankintoihin osallistumisen mahdollisuuden laissa määritetyille yhteisöille.

2.6 Tavoite: Edistämme hankinnoissa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien kunnioittamista.

Linjaus: Hankinnoissa, joiden toimitusketjussa voi olla muita suurempi riski ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien loukkauksiin, edellytämme toimittajalta hankintojen vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteiden (Code of Conduct) noudattamista.

- Hankintojen valmistelussa arvioidaan hankinnan työ- ja ihmisoikeusriskejä. Jos arvion perusteella hankinnassa on riski ihmisoikeuksien loukkauksiin, edellytämme EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailutuksessa toimittajilta vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteisiin (Code of Conduct) sitoutumista.

Linjaus: Hankittaessa palveluita aloilla, joihin liittyy työperäisen hyväksikäytön riski, ehkäisemme hankinnoissa työperäistä hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa.

- Hankinnan suunnittelussa kartoitamme aina työperäiseen hyväksikäyttöön ja ihmiskauppaan liittyvät riskit ja varmistamme esimerkiksi markkinavuoropuheluilla riskien hallintaan liittyvien vaatimusten ja sopimusehtojen toimivuuden hankinnassa.
- Riskialojen hankinnoissa asetamme tarjouspyyntöasiakirjoihin vähimmäisvaatimuksia ja sopimusehtoja, joilla ehkäistään työperäiseen hyväksikäyttöön ja ihmiskauppaan liittyviä riskejä.
- Kaikissa kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankintasopimuksissa on kirjaus ILOn työelämäoikeuksien perussopimusten sekä työehtosopimusten noudattamisesta.
- Valvomme asetettujen vähimmäisvaatimusten ja sopimusehtojen noudattamista koko sopimuskauden ajan.

Linjaus: Kiinnitämme hankinnoissa huomiota työturvallisuuteen ja käyttäjäturvallisuuteen.

- Hankintojen suunnittelussa arvioidaan hankinnan aiheuttamia turvallisuusriskejä työntekijöille ja käyttäjille.
- Työntekijöille tai käyttäjille riskejä sisältävissä hankinnoissa määrittelemme vaatimuksia turvallisuuden parantamiseksi.

Linjaus: Edistämme hankinnoilla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

- Edellytämme hankintasopimuksissa kaikilta säännöllisesti yli 30 henkeä työllistäviltä palveluntuottajilta tai tavarantoimittajilta lainmukaisia (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986, Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014) tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia.

Linjaus: Osallistamme loppukäyttäjiä hankintojen suunnitteluun silloin, kun hankinnan kohteella on heille erityistä merkitystä. Huomioimme hankinnoissa saavutettavuuden, esteettömyyden ja eri käyttäjäryhmien tarpeet.

- Selvitämme loppukäyttäjien tarpeet ja toiveet ottamalla heitä mukaan hankinnan valmistelutyöryhmiin, järjestämällä kyselyitä tai muulla osallistavalla tavalla.
- Hankintojen suunnittelussa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa huomioimme saavutettavuuden, esteettömyyden ja eri käyttäjäryhmien tarpeet.
- Vantaa on sitoutunut UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttamiseen. Malliin kuuluu mm. turvallisemman tilan periaatteet. Hankinnoissa tulee huomioida lasten näkökulma ja osallistaa heitä, jos hankinnalla on lapsiin kohdistuvia vaikutuksia.

Linjaus: Vantaalla on Reilun kaupan kaupunki -arvonimi. Hankimme Reilun kaupan tuotteita ainakin arvonimen kriteerien mukaisissa tuoteryhmissä.

- Vantaalla hankintaan aina kahvi, tee ja banaanit Reilun kaupan sertifioinnilla varustettuna.
- Muissa hankinnoissa selvitämme Reilun kaupan tuotteiden saatavuutta ja mahdollisuutta ottaa niitä mukaan tuotevalikoimaan.

Taloudellinen kestävyys

”Taloudellisesti kestävät hankinnat tukevat julkisen talouden tasapainoa ja hankintayksikön kustannustehokasta toimintaa. Taloudelliseen kestävyyteen vaikuttavat esimerkiksi harmaan talouden ja kartellien torjuminen sekä verovastuullisuuden ja huoltovarmuuden varmistaminen. Kustannustehokkuutta voidaan edistää kehittämällä uusia hankintatapoja, hyödyntämällä yhteishankintoja ja vaikuttavuusperusteisia hankintoja, kehittämällä elinkaaritaloudellisuuden arviointia sekä hankintojen digitalisaation ja automaation astetta. Pitkäjänteisen suunnittelun avulla voimme myös ennakoida ja optimoida resurssien käyttöä. ” (Hankinta-Suomi)

2.7 Tavoite: Hankinnat ovat suunnitelmallisia ja kustannustehokkaita.

Linjaus: Toteutamme hankinnat mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet huomioiden.

- Kaikkien hankintojen tulee perustua todelliseen tarpeeseen.
- Hankinnat suunnitellaan keskitetysti ja riittävän ajoissa (kaupunkitasoiset hankintasuunnitelmat)
- Varaamme hankintaprosessiin riittävästi aikaa, jotta markkinatilanteen kartoittaminen on tarpeen vaatiessa mahdollista (esimerkiksi markkinavuoropuhelut).
- Toimitilojen perusparannushankkeissa pyrimme parantamaan energiatehokkuutta vähintään tasolle, joka mahdollistaa hankkeille vihreän rahoituksen.
- Toteutamme hankinnat siten, että ne eivät estä vihreän rahoituksen saamista.

Linjaus: Etsimme ja hyödynnämme hankinnoissa olevia säästömahdollisuuksia.

- Hankinnoissa varmistetaan riittävä kilpailu muun muassa järjestämällä markkinavuoropuheluja ja tekemällä markkinakartoitusta

- Tehostamme sopimusten hallintaa ja sopimusaikaista valvontaa (reklamaatiot, sanktiot, uudelleenneuvottelu, optioiden käytön harkinta)
- Vertaamme yhteishankintayksiköiden kilpailutuksia omiin hankintoihin kokonaistaloudellisesti edullisimman lopputuloksen saamiseksi
- Hyödynnämme digitaalisia hankintatyökaluja ja tekoälyä
- Käytämme kilpailutettuja sopimuksia
- Etsimme vaihtoehtoisia ratkaisuja ja innovaatiokumppanuuksia sekä edistämme elinkaariajattelua
- Kehitämme hankintoihin säästöjen laskentamalleja

Linjaus: Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

- Hankintojen valmistelussa selvitämme, mikä on kunkin hankinnan kohteen ja sen elinkaaren kannalta tarkoituksenmukaisin kokonaisuus (hankinnan jakaminen osiin tai hankintojen yhdistäminen).

Linjaus: Kaupungin pienhankinnoissa noudatamme kaupunginhallituksen vahvistamia euromääriin sidottuja menettelytapoja.

- **Hankinnat, joiden arvo on alle 10 000 euroa (alv 0 %)**, voidaan hankkia parhaaksi katsottavalta toimittajalta.
- **Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa (alv 0 %)**
  Hankinnat, joiden arvo on 10 000–30 000 euroa, voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää.
  Yli 30 000 euron arvoiset hankinnat tulee kilpailuttaa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä.
- **Sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnat (hankintalain liite E, kohdat 1–4), joiden arvo on 10 000–alle 400 000 euroa (alv 0 %)**
  Hankinnat, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää.
  Hankinnat, joiden arvo on yli 60 000– alle 400 000 euroa, tulee kilpailuttaa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä.

- **Rakennusurakat, joiden arvo on 10 000–alle 150 000 euroa (alv 0 %)**
  10 000–60 000 euron rakennusurakoissa voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää.
  Jos yli 60 000–alle 150 000 euron hankinta tulee kilpailuttaa sähköisessä kilpailuttamisjärjestelmässä.
- **Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on 10 000-alle 500 000 euroa sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E, kohdat 5–15), joiden arvo on 10 000–alle 300 000 euroa (alv 0 %)**
  Käyttöoikeussopimuksia ja erityisiä palveluja koskevissa hankinnoissa, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa, voi sopimuksen tai hankinnan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää.
  Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on yli 60 000– alle 500 000 euroa sekä hankinnat, jotka koskevat erityisiä palveluja (liite E, kohdat 5–15) ja, joiden arvo on yli 60 000– alle 300 000 euroa, kilpailutetaan sähköisessä kilpailuttamisjärjestelmässä.
- Menettelyihin liittyvä tarkempi ohjeistus on Vantaan kaupungin yleisissä hankintaohjeissa

2.8 Tavoite: Torjumme hankinnoilla harmaata taloutta ja edistämme verovastuullisuutta.

Linjaus: Noudatamme kaikissa hankinnoissa kaupungin hankintaohjeen liitteenä olevaa harmaan talouden torjuntaohjetta.

- Hankintayksikön on pyydettävä tilaajavastuulain mukaan selvitys tai tarkistettava Vastuugroup.fi-palvelusta työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitys työterveyshuollon järjestämisestä siltä tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun.

Linjaus: Tarkistamme EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa rikosrekisteriotteet lain edellyttämällä tavalla.

Linjaus: Valvomme jatkuvasti sitä, että sopimustoimittajamme täyttävät tilaajavastuulain mukaiset velvoitteensa.

3.INNOVAATIOT JA TOIMIVAT MARKKINAT

3.1 Tavoite: Edistämme paikallisten sekä pienten ja keskisuurten toimijoiden osallistumista tarjouskilpailuihin mahdollisuuksien mukaan.

Linjaus: Järjestämme mahdollisuuksien mukaan hankinnat siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin.

3.2 Tavoite: Lisäämme rohkeasti innovatiivisten hankintojen osuutta kaikista hankinnoista ja saamme aikaan strategisten tavoitteiden mukaista vaikuttavuutta.

Linjaus: Kehitämme uudenlaisia toiminta- ja kumppanuusmalleja sekä pysyviä yhteistyöverkostoja niin kansallisella kuin paikallisellakin tasolla.

Linjaus: Viestimme markkinoille ennakoivasti ja avoimesti tulevista tarpeistamme ja siten mahdollistamme uusien tuotteiden ja palveluiden pääsyn markkinoille.

- Julkaisemme internet-sivuilla kilpailutuskalenteria tulevista hankinnoista.
- Kartoitamme markkinat tai järjestämme markkinavuoropuheluja kaikissa EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa.

Linjaus: Hyödynnämme ja jaamme kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa ja yhdessä yhteistyökumppaniemme kanssa luotuja työkaluja, malleja, kokeilualustoja ja kriteeristöjä.

- Osallistumme yhteisiin ennakoiviin markkinavuoropuheluihin ja kriteeristöjen kehitykseen muiden hankintayksiköiden kanssa.
- Työskentelemme yhdessä tutkimusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa.

3.3 Tavoite: Varaudumme hankinnoissa riittävällä tavalla normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Linjaus: Otamme huomioon riskienhallinnan ja varautumisen hankintojen johtamisessa ja valmistelussa sekä hankintasopimuksissa.

- Tunnistamme ne riskienhallinnan kannalta elintärkeät hankinnat, joissa varautuminen on varmistettava.
- Asetamme varautumista vaativiin sopimuksiin sopimusehdot, jotka varmistavat varautumisen riittävän tasoisena (tuotettava palvelu ei keskeydy tai se palautuu normaaliksi mahdollisimman pian).
- Seuraamme sopimusten toteutumista koko sopimuksen elinkaaren ajan.

4. VAIKUTTAVUUS, HANKINTOJEN JOHTAMINEN JA HANKINTATAIDOT

4.1 Tavoite: Ylläpidämme ja kehitämme hankintoihin liittyvää osaamistamme sekä strategisella että operatiivisella tasolla.

Linjaus: Kehitämme hankintaosaamistamme monipuolisesti siten, että organisaation kaikilla tasoilla on tehtävien vaatima riittävä osaaminen.

Linjaus: Keskitämme hankintojen kilpailuttamisen hankintojen palveluyksikköön, pois lukien kaupunkiympäristön toimialan urakat.

Linjaus: Huolehdimme, että organisaatiossamme on saatavilla riittävästi hankintaan liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

4.2 Tavoite: Lisäämme tiedolla johtamista, tehokkuutta ja hankintojen vaikuttavuutta.

Linjaus: Hyödynnämme hankinnoista saatua tietoa johtamisessa ja arvioimme vaikuttavuutta suhteessa hankinnalle asetettuihin tavoitteisiin.

- Lisäämme vaikuttavuus- ja tulosperusteisten hankintojen määrää.
- Asetamme vaikuttaville hankinnoille tavoitteita ja mittareita, joiden edistymistä seuraamme. Raportoimme tavoitteiden edistymisestä sopivassa yhteydessä (esimerkiksi strategian raportointi tai ympäristöohjelman raportointi).
- Lisäämme hankintoihin kannuste-elementtejä silloin kuin se on tarkoituksenmukaista.
- Seuraamme kaikkia hankintasopimuksia säännöllisesti ja varmistamme sopimusvaatimusten toteutumisen tilanteeseen sopivalla tavalla (raportit, yhteistyöpalaverit, auditoinnit).
- Pyrimme tehokkaisiin prosesseihin, hyödynnämme ajantasaisia välineitä ja järjestelmiä kuten tekoälyä sekä vältämme ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

Linjaus: Edistämme elinkaariajattelua hankinnoissa.

- Arvioimme hankintojen kustannuksia, vastuullisuutta ja vaikuttavuutta tuotteen tai palvelun koko elinkaaren ajalta.

Vantaan kaupunki
9/2026
Hankinnan palveluyksikkö

8 Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 2026 /PT

VD/6926/00.01.01.01/2026

PT/RK-K/EV/TE/JK

Julkiset hankinnat (ulkoistetut tavara- ja palveluhankinnat sekä urakkaostot) muodostavat ison osan Vantaan kaupungin vuosibudjetista. Julkisten hankintojen kilpailuttamista Suomessa säätelee yleislakina hankintalainsäädäntö ja sitä täydentävänä kuhunkin hankintaan liittyvä substanssilainsäädäntö.

Kunnassa ensisijaisina hankintoja ohjaavina asiakirjoina toimivat kuntastrategia ja hallintosääntö sekä strategisella tasolla Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset, joka on tulossa päätettäväksi erillisellä päätösesityksellä. Hankintojen käytännön tekemistä ohjaavat Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet. Liitteenä on esitys Vantaan kaupungin uudeksi hankintaohjeeksi sisältäen myös päivitetyn harmaan talouden torjuntaohjeen. Nämä korvaavat voimassa olevan, kaupunginhallituksen 9.10.2023 § 7 hyväksymän hankintaohjeen. Muutos astuu voimaan 1.12.2026.

Hankintaohjeen päivitystarpeeseen on vaikuttanut 18.6.2026 voimaan tullut laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, mutta myös muut hankintojen ohjeistamiseen liittyvät muutostarpeet. Vantaan kaupungin johtoryhmä on tehnyt linjauksen hankintojen (pois lukien urakkahankinnat) kilpailuttamisen keskittämisestä hankinnan palveluyksikköön. Keskittämisen myötä tarve hankintaprosessien yksityiskohtaiseen kuvaamiseen hankintaohjeessa poistui. Toisaalta ohjeeseen on lisätty ja täsmennetty toimialoilla tehtäviin pienhankintoihin liittyvää ohjeistusta. Samoin pienhankintojen eurorajoja on päivitetty. Tavoitteena on ollut keventää menettelyjä ja samanaikaisesti viedä pienhankintojen tekeminen sähköisiin järjestelmiin, jotta niiden seuranta mahdollistuisi. Tämä on osa hankintojen tiedolla johtamisen tavoitteita. Päivitetty harmaan talouden torjuntaohje on myös liitetty osaksi hankintaohjetta.

Hallintosäännön 13 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää hankintaohjeen hyväksymisestä.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 2026 sekä sen liitteenä oleva harmaan talouden torjuntaohje ja
b) todeta, että ne korvaavat voimassa olevat Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 1.12.2026 alkaen.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 2026
- Harmaan talouden torjuntaohje

Täytäntöönpano: Hankinnan palveluyksikkö

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Hankintajohtaja Tiina Ekholm, 050 381 3852

Erityisasiantuntija Eveliina Varis, 043 8255458
[etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi]

Vantaa

VANTAAN KAUPUNGIN YLEISET HANKINTAOHJEET

VOIMASSA xx.xx.2026 ALKAEN

Kaupunginhallituksen xx.xx.2026 hyväksymä Vantaan kaupungin hankintaohje.

Sisällysluettelo

1. YLEISTÄ 5

1.1. Johdanto 5
1.2. Hankintoihin sovellettavat säännöt, periaatteet ja käytännöt 5
1.3. Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin 7
1.4. Toimivalta hankinnan tekemiseen sekä esteellisyys 8
1.5. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinoiden seuranta 9

2. KYNNYSARVOT JA ENNAKOIDUN ARVON LASKEMINEN 10

2.1. Kynnysarvot 10
2.2. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen 11

3. KANSALLISEN KYNNYSARVON ALITTAVAT HANKINNAT ELI PIENHANKINNAT 12

3.1 Kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttäminen 12
3.2 Hankinnat, joiden arvo on alle 10 000 euroa (alv 0 %) 13
3.3. Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 13
10 000–60 000 euroa (alv 0 %) 13
3.4. Sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnat (hankintalain liite E, kohdat 1–4), joiden arvo on 10 000 - alle 400 000 euroa (alv 0 %) 14
3.5. Rakennusurakat, joiden arvo on 10 000 - alle 150 000 euroa (alv 0 %) 14
3.6. Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on 10 000 - alle 500 000 euroa sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E, kohdat 5-15), joiden arvo on 10 000 – alle 300 000 euroa (alv 0 %) 15
3.7 Määräajat 16
3.8. Päätös ja muutoksenhakuohjeet pienhankinnoissa 16
3.9. Sopimusten tekeminen pienhankinnoissa 17
3.10 Hankintaoikaisu 18
3.11. Menettely poikkeustapauksissa 18

4. HANKINTAMENETTELYT 19

4.1 Yleistä 19
4.2. Puitejärjestely 19
4.2.1. Yleistä 19
4.2.2 Hankintapäätös puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa 20
4.3 Hankinnat ilman kilpailuttamista eli suorahankinnat 21
4.4. Sidosyksikköhankinnat 23

5. KESTÄVÄ KEHITYS HANKINNOISSA 23

6. ELINKAARIKUSTANNUKSISTA 24

7. TIETOTURVA JA TIETOSUOJA HANKINNOISSA 24

7.1 Tietoturva 24
7.2. Tietosuoja 25

8. ERINÄISIÄ ASIOITA 27

8.1. Tilausohjeet 27
8.2. Hankinnan vastaanotto ja hyväksyminen 27
8.3. Ostolaskut 27
8.4. Hankinnan asiakirjat ja dokumentointi 28
8.5. Asiakirjojen julkisuus ja salassapito 28
8.5.1. Liike- ja ammattisalaisuudet 29
8.6. Asiakirjan antamistavat 29
8.7. Hankintojen valvonta 29

9. KÄYTÖSTÄ POISTETUN IRTAIMEN OMAISUUDEN JATKOKÄSITTELY 31

9.1. Uudelleen sijoittaminen ja kierrättäminen 31
9.2. Myyminen 31
9.3. Hävittäminen ja lahjoittaminen 31

LIITE: Harmaan talouden torjuntaohje

Lukijalle

Tämä hankintaohje on laadittu yleiseksi ohjeeksi Vantaan kaupungin henkilöstölle. Ohjeessa on kerrottu, miten Vantaan kaupungissa kilpailuttaminen on hoidettu sekä, miten tavaroita ja palveluita tilataan kilpailutetuilta sopimuskumppaneilta. Vantaan kaupungilla on suuri määrä hankintasopimuksia, joiden mukaisesti tavarat ja palvelut ensisijaisesti tilataan.

Koska kynnysarvojen ylittävien hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty hankinnan palveluyksikköön, tässä ohjeessa ei neuvota kynnysarvot ylittävien hankintojen kilpailutusten tekemistä, vaan keskitytään muuhun hankintaan liittyvään ohjeistukseen, kuten pienhankinnat, harmaan talouden torjunta ja vastuullisuus.

1. YLEISTÄ

1.1. Johdanto

Suomen hankintalainsäädäntö perustuu EY:n perustamissopimukseen sekä asiaa koskeviin hankintadirektiiveihin. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) on tullut voimaan 1.1.2017. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta (518/2026) on tullut voimaan 18.6.2026.

Tähän hankintaohjeeseen on koottu kaupunkitasoista hankintoihin liittyvää ohjeistusta. Tämän ohjeen määräyksiä ei sovelleta markkinaehtoisiin konserniyhteisöihin. Tämän ohjeen lisäksi hankinnoissa on noudatettava liitteenä olevaa erillistä harmaan talouden torjuntaohjetta.

1.2. Hankintoihin sovellettavat säännöt, periaatteet ja käytännöt

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden ostamista, vuokraamista, leasing-sopimuksilla tai osamaksukaupalla hankkimista tai näihin rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä. Hankinnat muodostavat merkittävän osan kaupungin menoista. Ennen jokaisen hankinnan käynnistämistä tulee arvioida, onko hankinnan toteuttaminen tarpeen ja miten hankinta voidaan toteuttaa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Vantaan kaupungin hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, hankintoja ja kaupungin toimintaa säätelevää muuta lainsäädäntöä, kaupungin hallintosääntöä sekä tätä hankintaohjetta. Keskeisimmät hankintoja koskevat lait ovat laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki), laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta (519/2026) sekä laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016, jäljempänä erityisalojen hankintalaki). Lisäksi puolustus- ja turvallisuushankintoja varten on säädetty laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011).

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat ja hankintayksikön määräysvallassa olevilta yksiköiltä (niin sanotuilta sidosyksiköiltä) tehtävät hankinnat. Hankintalakia ei sovelleta myöskään maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden

hankintaan tai vuokraukseen, oikeudenkäyntiasiamiespalveluihin, työsopimuksiin eikä liiketoimiin, joilla hankintayksikkö hankkii rahaa tai pääomaa. Hankintalain pykälissä 8–12 on lueteltu poikkeukset lain soveltamisalasta.

Kaikessa hankintatoiminnassa tulee noudattaa myös Euroopan yhteisön perustamissopimuksesta johdettavia, kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevia periaatteita sekä avoimuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

Hankintalain yleiset periaatteet ovat syrjimättömyys-, avoimuus-, yhdenvertaisuus- sekä suhteellisuusperiaate. Näitä periaatteita on noudatettava kaikissa hankinnoissa, myös hankintalain kansallisen kynnysarvon alittavissa pienhankinnoissa. Hankintalain 3 §:n mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 2 §:n mukaan lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä sekä edistää laadukkaiden, innovatiivisten, ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävien hankintojen tekemistä. Lain tavoitteena on huomioida huoltovarmuuden ja turvallisuusnäkökohtien toteutuminen julkisissa hankinnoissa sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa ja suunnittelemaan hankintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksikäyttäen.

Lain mukaan hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin. Laissa tarkoitetuissa kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa on huomioitava hankinnan kokoon ja laajuuteen nähden riittävä avoimuus ja syrjimättömyys.

Hankintaa tehtäessä tulee ottaa huomioon myös muu sektori- ja tuotelainsäädäntö, joka voi vaikuttaa kilpailutukseen [esimerkiksi Akkuasetus (2023/1542) sekä Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021)].

Hankinnoissa edistetään eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista. Hankintoja tehtäessä ympäristönäkökohdat tulee huomioida hankkimalla tuotteita ja palveluita, joiden koko elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Kaupungin intranet-sivuilla hankinnat teeman alla on eettisyyden ja kestävän kehityksen

periaatteiden huomioimiseksi työkaluja sekä lisätietoja vastuullisuudesta hankinnoissa. Kaupungille laaditaan hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset. Hankinnat tulee toteuttaa näiden tavoitteiden ja linjausten mukaisesti. Hankinnan palveluyksikön erityisasiantuntijalta saa tarvittaessa lisätietoa vastuullisuusnäkökohtien huomioonottamiseksi. Hankinnan palveluyksikön yhteystiedot löytyvät kaupungin intranet-sivuilta.

Vantaan kaupunki on sitoutunut noudattamaan eurooppalaista naisten ja miesten paikallishallinnon tasa-arvon peruskirjaa kunnan tasa-arvon edistämisen välineenä. Kyseisen peruskirjan artiklan 12 mukaan julkisissa hankinnoissa huomioidaan sukupuolten välinen tasa-arvo sekä yhdenvertaisuus.

Hankintayksiköiden on hankintalain 2 §:n mukaan käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Tämän mukaisesti hankintasopimukset pitää kilpailuttaa säännöllisin väliajoin. Hankintalaissa ei määritellä hankintasopimusten keston enimmäispituutta muiden kuin puitejärjestelyjen osalta. Puitejärjestelyn kesto ei muuten kuin poikkeuksellisesti voi olla pidempi kuin neljä (4) vuotta.

Yleisen näkemyksen mukaisesti hankintasopimusten keston ei tulisi ylittää myöskään tavanomaisten tavaroiden tai palveluiden hankinnassa neljää (4) vuotta. Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset ovat sallittuja, mutta on huomioitava, ettei markkinoita suljeta liian pitkäksi aikaa. Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia on tarkastettava säännöllisin väliajoin, jotta sopimukset ovat kulloinkin olemassa olevassa markkinatilanteessa hinnoiltaan ja muilta ehdoiltaan kilpailukykyisiä. Toistaiseksi voimassa olevissa sekä muissa pitkäkestoisissa sopimuksissa tulee sopimusta määräajoin arvioida sen voimassaoloaikana osana sopimushallintaa. Tällaisia hankintoja tehtäessä tulee sopimuksen irtisanominen ottaa huomioon jo tarjouspyyntöä ja sopimusluonnoksen ehtoja laadittaessa.

Kilpailutusta valmisteltaessa on lisäksi arvioitava, sisältyykö hankintaan tietosuojan piiriin kuuluvien henkilötietojen käsittelyä, kuten henkilötietojen siirtämistä, luovuttamista tai käyttöä, joka tulisi huomioida tarjouspyyntöä ja sopimusluonnosta laadittaessa (katso kohta 7. Tietoturva ja tietosuoja hankinnoissa).

1.3. Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Kilpailutusta valmisteltaessa on varmistettava palveluiden saatavuus häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kun hankitaan kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, on

hankintasopimuksia tehtäessä varmistettava, että toimittaja sitoutuu ja pystyy toimittamaan palveluita ja tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Palveluja hankkivien toimialojen on tarjouspyyntövaiheessa arvioitava palvelujen elintärkeys, ja se, millaisia näkökohtia palvelujen saatavuuden varmistamiseksi on tarpeen korostaa hankintasopimuksia tehtäessä. Elintärkeitä palveluja kaupungille toimittavan yrityksen kanssa on oltava tiivis ja luottamuksellinen sopimussuhde, jolla varmistetaan, että yrityksessä tehtävä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen on asiamukaisesti hoidettu.

Hankinnan kohdetta kuvaaviin määritelmiin voidaan asettaa turvallisuutta ja varautumista koskevia ehtoja, joilla voidaan varmistaa hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan saatavuus, toimivuus ja häiriötön käyttö koko elinkaaren ajan. Varautumisen asianmukaisuuden varmistaminen sekä varautumistoimenpiteiden yhteensovittaminen kaupunkikonsernin valmiussuunnitelmiin tulee toteuttaa sopimuskauden aikana tehtävällä auditoinnilla, valmiusharjoituksella tai muulla vastaavalla tavalla. Tapahtuma on dokumentoitava. Tarvittaessa voit ottaa yhteyttä Vantaan kaupungin turvallisuuspäällikköön, joka koordinoi kaupunkitasoista varautumista.

1.4. Toimivalta hankinnan tekemiseen sekä esteellisyys

Toimivallasta hankinta-asioissa määrätään kaupungin hallintosäännössä sekä kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja viranhaltijoiden tekemissä delegointipäätöksissä. Kaupungin intrasta löytyy kaupunginkanslian ylläpitämä hallintosääntö täydennettynä voimassa olevilla delegointipäätöksillä. Päätösvaltaa siirrettäessä on huolehdittava, että kaupungissa on ajantasaiset tiedot päätösvaltaisesta viranomaisesta.

Esteellisyydestä on säädetty kuntalaissa ja hallintolaissa. Vantaan kaupunginhallituksen vahvistamassa Korruption torjuntaohjeessa on käsitelty esteellisyyttä, joka on keskeinen osa kaupungin korruptiontorjuntaa ja hyvän hallinnon varmistamista. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan valmisteluun, esittelemiseen eikä päättämiseen, hankinnan valvontaan ja vastaanottoon tai hankintaan liittyvien asioiden käsittelyyn.

Hankintoja kilpailutettaessa kilpailutukseen osallistuvien henkilöiden on huomioitava mahdollinen esteellisyys osallistua kilpailutuksen valmisteluun. Henkilö voi olla esteellinen osallistumaan kilpailutuksen valmisteluun esimerkiksi silloin, jos hänen sukulaisensa tai lähipiiriinsä kuuluva henkilö on tarjouksen tekijä, toimii tarjouksen tekijän päättävissä elimissä tai kilpailutuksen valmistelusta on muuten odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa

kilpailutuksen valmisteluun osallistuvalle henkilölle. Jos asianomainen henkilö epäilee olevansa esteellinen, tulee hänen jäävätä itsensä jo kilpailutuksen alkuvaiheessa.

Mikäli hankinnan valmistelussa käytetään ulkopuolisia konsultteja ja valmistelijoita, on huomioitava hankintalain 66 §:n ja 81 §:n 1 momentin 8:nnen kohdan säännökset. On pyrittävä siihen, ettei hankinnan valmisteluun osallistuva yritys osallistu tarjouskilpailuun. Jos yritys osallistuu esimerkiksi konsultoiden hankinnan valmisteluun, yritykselle on ilmoitettava, ettei se voi osallistua itse tarjouskilpailuun.

1.5. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinoiden seuranta

Ennen hankintamenettelyn aloittamista on suositeltavaa kartoittaa markkinoita riittävän laajasti, jotta saadaan käsitys tarjolla olevista erilaisista vaihtoehdoista ja ratkaisumalleista. Markkinakartoitus on olennainen osa hankinnan suunnittelua ja sille tulisi varata riittävästi aikaa. Hankintalaki kannustaa markkinakartoituksen aiempaa laajempaan käyttöön hankinnan valmistelussa, tavoitteena lisätä kilpailua julkisissa hankinnoissa ja varmistua siitä, ettei hankintailmoituksessa olisi sellaisia ei-välttämättömiä kriteereitä tai vaatimuksia, jotka tarpeettomasti rajaisivat kilpailua.

Hankintalain mukaan hankintamenettely tulee keskeyttää, jos EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa avoimessa menettelyssä on saatu vain yksi tarjous. Keskeyttämisvelvoitetta ei ole, jos hankintayksikkö on toteuttanut markkinakartoituksen tai jakanut hankinnan osiin. Lisäksi hankintamenettelyn keskeyttämisestä yhden tarjouksen tilanteessa voitaisiin poiketa erityisen painavasta syystä.

Markkinavuoropuhelut tulee dokumentoida ja tallentaa asianhallintajärjestelmään.

Markkinakartoituksen avulla hankintayksikkö voi kerätä tarjouspyynnön laatimista varten tarpeellista informaatiota hankinnan kohteesta. Markkinakartoitus tehdään ennen hankinnan virallista aloittamista, eli ennen hankintailmoituksen julkaisemista.

2. KYNNYSARVOT JA ENNAKOIDUN ARVON LASKEMINEN

2.1. Kynnysarvot

Hankintalain mukaan hankinnat on jaettu kolmeen eri ryhmään niiden taloudellisen arvon perusteella. Noudatettaville hankintamenettelyille asetetut vaatimukset vaihtelevat hankinnan taloudellisesta arvosta riippuen.

Hankintalain jaottelu on seuraava:

- kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat (pienhankinnat),
- kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat sekä
- EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat

Kansallisen kynnysarvon alittavien hankintojen jaottelu ja niissä käytettävät menettelyt selviävät kohdasta 3.

EU-kynnysarvot ovat samat koko EU:n alueella. Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot asetuksella kahden (2) vuoden välein ja julkaisee tarkistetut kynnysarvot Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Myös työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tarkistetut kynnysarvot, ja ne ovat saatavissa muun muassa ministeriön kotisivuilta (**tem.fi**).

Kuvio 1. Hankinnan kynnysarvot, tavanomaiset tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut.

Muita kynnysarvoja

Muut kansalliset kynnysarvot (alv. 0 %)	
Rakennusurakat	**150 000 €**
Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1–4)	**400 000 €**
Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5–15)	**300 000 €**
Käyttöoikeussopimukset	**500 000 €**

Muut EU kynnysarvot (alv. 0 %)	
Rakennusurakat ja käyttöoikeussopimukset	**5 404 000 €**

Kuvio 2. Hankintalain muut kynnysarvo.

2.2. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoidun arvon laskemisessa on kysymys laskennallisesta toimenpiteestä, jonka avulla pyritään selvittämään hankintaan sen arvon perusteella soveltuvat säännökset.

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa on perusteena käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Ennakoitua arvoa laskettaessa tulee myös huomioida ne kaupungin konserniyhtiöt, jotka ovat sitoutuneet käyttämään hankintasopimusta.

Hankinnan arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan vaihtoehtoiset toteuttamistavat, hankintaan mahdollisesti sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai muut maksut. Jos kyseessä on useamman hankintayksikön yhteishankinta, on hankinnan ennakoitu arvo kaikkien sopimuskokonaisuuksien yhteenlaskettu arvo. Rakennusurakoissa tulee ottaa huomioon rakennustyön arvon lisäksi myös rakennusurakalle tarpeellisten tavarahankintojen arvo silloin, kun hankintayksikkö antaa tavarat urakoitsijan käyttöön.

Erillisinä osina toteutettavissa hankinnoissa tulee hankinnan ennakoidun arvon laskemisessa ottaa huomioon kaikkien vastaavien osien yhteisarvo. Mikäli kokonaisarvo ylittää EU-kynnysarvon, on kaikki osat kilpailutettava EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin soveltuvia säännöksiä noudattaen. Hankintaa ei saa lain säännösten soveltamisen välttämiseksi keinotekoisesti jakaa osiin tai yhdistää.

Määräaikaisissa sopimuksissa ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä sopimuskauden voimassaolon aikaista kokonaisarvoa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten osalta on käytettävä 48 kuukauden arvoa. Puitejärjestelyissä ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien koko puitejärjestelyn keston ajaksi suunniteltujen hankintojen kokonaisarvoa.

Säännöllisesti toistuvien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa on perusteena käytettävä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden tai viimeksi kuluneen varainhoitovuoden aikana tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvoa, huomioiden kuitenkin seuraavan 12 kuukauden aikana tapahtuvat muutokset.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on pääsääntöisesti käytettävä hankintayksikön arvioimaa liikevaihtoa, jonka sopimus voimassaoloaikanaan tuottaa sopimuksensaajalle ilman arvonlisäveroa. Liikevaihto on otettava huomioon vain siltä osin, kuin se on vastikkeena sopimuksen kohteena olevasta urakasta, palvelusta tai näihin liittyvistä tavaroista. Arvion on perustuttava käyttöoikeussopimuksen ilmoittamisajankohtaan tai muuhun hankintamenettelyn alkamishetkeen. Jos käyttöoikeussopimuksen arvo on sopimuksen tekohetkellä yli 20 prosenttia ennakoitua arvoa suurempi, kynnysarvon ylittymistä on arvioitava sopimuksen tekohetken arvon perusteella.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo on laskettava hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai muissa hankinta-asiakirjoissa yksilöidyllä objektiivisella menetelmällä.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo on aina arvioitava huolellisesti ja tapauskohtaisesti. Laskennan oikeellisuus on varmistettava kaupungin hankintojen asiantuntijoilta.

3. KANSALLISEN KYNNYSARVON ALITTAVAT HANKINNAT ELI PIENHANKINNAT

3.1 Kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttäminen

Kansallisen kynnysarvon alittaviin hankintoihin eli pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia. Kaikissa hankinnoissa on kuitenkin noudatettava tasapuolisuutta, syrjimättömyyttä ja avoimuutta. Siksi myös pienhankinnat on kilpailutettava alla tarkemmin annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tarkista aina ensimmäiseksi tilausohjeista, onko tarvitsemasi tavara tai palvelu saatavissa kaupungin kilpailuttamilta sopimustoimittajilta. Sopimustoimittajat ja heidän yhteystietonsa löytyvät tilausohjeista. Tarkista myös sähköisestä tilausjärjestelmästä löytyykö tarvitsemasi tavara käytettynä.

Kilpailutuksen suorittaneen toimialan tulee tiedottaa kilpailutuksessa mukana olleita kaupungin konserniyhtiöitä voimassa olevista hankintasopimuksista.

Mikäli Vantaan kaupungilla on voimassa oleva hankintasopimus, tavarat ja palvelut tilataan sopimuksen mukaisesti sopimustoimittajalta noudattaen tilausohjeissa kerrottua tilausmenettelyä. Sopimusten noudattamatta jättämisestä voi seurata Vantaan kaupungille vahingonkorvausvelvollisuus.

Hankinnan palveluyksikön hankintakoordinaattorit neuvovat pienhankinnoissa sekä palvelevat ja auttavat kilpailuttamaan niitä sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä. Yhteystiedot löytyvät Vantaan intran sivuilta.

3.2 Hankinnat, joiden arvo on alle 10 000 euroa (alv 0 %)

Hankinnat, joiden arvo on alle 10 000 euroa ja joille ei ole Hankinnan tai jonkin toimialan kilpailuttamaa sopimustoimittajaa, voidaan hankkia parhaaksi katsottavalta toimittajalta. Tarvittaessa toimittajalta kannattaa pyytää ennen tilauksen/ostopäätöksen tekemistä tarjous sähköpostilla. Hankinnasta ei tarvitse tehdä kirjallista päätöstä eikä sopimusta. Näidenkin hankintojen osalta täytyy tarkistaa, ettei toimittaja ole EU:n tai YK:n henkilö- tai yhteisöpakotelistalla.

3.3. Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa (alv 0 %)

Tätä kohtaa ei sovelleta konserniyhtiöiltä (ml. konserniyhtiöiden alakonsernit) tehtäviin palveluostoihin.

Hankinnat, joiden arvo on 10 000–30 000 euroa, ja joille ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa, voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää. Tällöin on vähintään selvitettävä markkinatarjontaa ja - tilannetta kartoittamalla tuote-, hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä.

Yli 30 000 euron arvoisten hankintojen osalta kilpailutusjärjestelmissä tulee tehdä tarjouspyyntö. Tällöin hankintaa ei rajata tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle tuotteelle tai palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita.

Mikäli et ole varma, onko kyseessä ICT:hen tai tietohallintoon liittyvä hankinta, niin olethan yhteydessä toimialasi tietohallinnon asiakkuuspäällikköön.

3.4. Sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnat (hankintalain liite E, kohdat 1–4), joiden arvo on 10 000 - alle 400 000 euroa (alv 0 %)

Tätä kohtaa ei sovelleta konserniyhtiöiltä (ml. konserniyhtiöiden alakonsernit) tehtäviin palveluostoihin.

Hankintalain liite E sisältää nimestään huolimatta myös muita kuin sosiaali- ja terveysalan hankintoja, kuten esimerkiksi koulutuksen palveluita ja tapahtumien järjestämisen palveluita.

Hankintalain liitteen E kohtien 1–4 mukaiset hankinnat, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa, ja joille ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa, voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmiä. Tällöin on vähintään selvitettävä markkinatarjontaa ja - tilannetta kartoittamalla tuote-, hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä.

Hankintalain liitteen E kohtien 1–4 mukaiset hankinnat, joiden arvo on yli 60 000–alle 400 000 euroa ja joille ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa, tulee kilpailuttaa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä. Järjestelmässä tulee laatia tarjouspyyntö, jossa voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle tuotteelle tai palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita. Tällöin hankintaa ei rajata tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

3.5. Rakennusurakat, joiden arvo on 10 000 - alle 150 000 euroa (alv 0 %)

Tätä kohtaa ei sovelleta konserniyhtiöiltä (ml. konserniyhtiöiden alakonsernit) tehtäviin palveluostoihin.

Pienemmät rakennusurakat hankitaan ensisijaisesti suoraan kilpailutetuilta sopimustoimittajilta (ns. vuosisopimukset).

Urakkahinnaltaan 10 000–60 000 euron rakennusurakoissa, voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmiä. Tällöin on vähintään selvitettävä markkinatarjontaa ja - tilannetta kartoittamalla tuote-, hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä.

Jos yli 60 000– alle 150 000 euron arvoiselle urakalle ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa, tulee urakat kilpailuttaa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä.

Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle urakalle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua, erikoisosaamista sekä muita vertailuperusteita.

3.6. Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on 10 000 - alle 500 000 euroa sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E, kohdat 5-15), joiden arvo on 10 000 – alle 300 000 euroa (alv 0 %)

Tätä kohtaa ei sovelleta konserniyhtiöiltä (ml. konserniyhtiöiden alakonsernit) tehtäviin palveluostoihin.

Käyttöoikeussopimuksia ja erityisiä palveluja (liite E, kohdat 5–15) koskevissa hankinnoissa, joiden arvo on 10 000–60 000 euroa, voi sopimuksen tai hankinnan tehdä hintatiedustelun perusteella käyttämällä sähköistä kilpailutusjärjestelmää. Tällöin selvitetään tarvittaessa markkinatarjontaa ja -tilannetta kartoittamalla sopimuksen tai palvelun hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä. Tiedustelu tulee tehdä sähköisessä kilpailuttamisjärjestelmässä.

Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on yli 60 000–alle 500 000 euroa sekä hankinnat, jotka koskevat erityisiä palveluja (liite E, kohdat 5–15) ja, joiden arvo on yli 60 000–alle 300 000 euroa, kilpailutetaan sähköisessä kilpailuttamisjärjestelmässä. Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle sopimuksella ja palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita.

3.7 Määräajat

Pienhankinnoissa ei ole tarjousten jättämiselle pakollisia määräaikoja, vaan niissä suosituksena on kohtuullinen aika. Kohtuullisena aikana pidetään vähintään noin kahta (2) viikkoa.

3.8. Päätös ja muutoksenhakuohjeet pienhankinnoissa

Tätä kohtaa ei sovelleta konserniyhtiöihin eikä konserniyhtiöiltä (ml. konserniyhtiöiden alakonsernit) tehtäviin palveluostoihin.

Kaikista 10 000 euroa ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista on tehtävä viranhaltijanpäätös sähköisessä päätöksentekojärjestelmässä. Päätöksestä tulee käydä ilmi vähintään hankinnan kohde, hintatiedustelussa/markkinakartoituksessa mukana olleet yritykset, tarjonneiden yritysten nimet (mikäli on pyydetty tarjouksia), valittu toimittaja, hankinnan arvo, päätöksentekotoimivalta sekä päätöksen perustelu. Jos hankinnasta ei ole tehty hintatiedustelua tai tarjouspyyntöä, on tiedon siitä selvittävä perusteluineen päätöksestä, ja tällaisen suorahankinnan tekemiseen sovelletaan soveltuvin osin hankintalain suorahankintaperusteita.

Tarjouskilpailun ratkaisusta, suorahankinnasta, option käyttöönotosta sekä hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä kirjallinen, perusteltu päätös sähköisessä päätöksentekojärjestelmässä. Hankintapäätöksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolla on hankinnan ratkaisuvalta. Viranhaltijapäätöksen tulee sisältää selostus hankinnassa käytetystä menettelystä sekä perustelut toimittajavalinnalle.

Hankintapäätös siihen liittyvine asiakirjoineen annetaan tiedoksi hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeiden kanssa kaikille tarjoajille sähköisen päätöksentekojärjestelmän kautta tarjoajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Kun käytetään sähköistä tiedoksiantoa, on viestiin merkittävä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä. Yli 30 000 euron hankintaa koskeva päätös on lisäksi ilmoitettava kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn ja julkaistava kaupungin internet-sivuilla, mikäli se ei koske yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita.

Tarjouksia ei liitetä hankintapäätöksen liitteeksi.

Hankintapäätös annetaan tiedoksi:

vasta sen jälkeen, kun tiedetään, ettei ylempi toimielin käytä asiassa kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta tai

saman tien siten, että hyväksytyn tarjouksen tekijälle ilmoitetaan päätöksen tiedoksiannon yhteydessä, ettei päätös sido kaupunkia ennen kuin on selvinnyt, käyttääkö ylempi toimielin asiassa kuntalain mukaista otto-oikeutta.

Oikeanlaisten muutoksenhakuohjeiden liittäminen hankintapäätökseen on tärkeää, jotta muutoksenhakuajat lähtisivät kulumaan ja jotta hankintapäätös saisi lainvoiman.

Päätöspohjat löytyvät sähköisistä päätöksentekojärjestelmistä.

3.9. Sopimusten tekeminen pienhankinnoissa

Kaikista 10 000 euron tai sen ylittävistä hankinnoista, on tehtävä kirjallinen sopimus hankintasopimusten hallintajärjestelmässä, josta se tulee tallentaa lisäksi asianhallintajärjestelmään. Lisäksi on huolehdittava, ettei valittu toimittaja ole EU:n tai YK:n henkilö- tai yhteisöpakotelistalla.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä tulee tarkistaa, että päätös on lainvoimainen eli siitä ei ole määräajassa tehty hankintaoikaisua tai oikaisuvaatimusta.

Lisäksi ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista on viimeistään tarkastettava, että sopimuskumppani täyttää tarjouspyyntöasiakirjoissa vaaditut soveltuvuusvaatimukset. Samassa yhteydessä on tarkastettava, että sopimuskumppani täyttää tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) mukaiset velvollisuudet.

Hankintasopimuksen tekemiseen on oikeutettu se, joka on tehnyt hankintapäätöksen tai joka hankintapäätöksen, hallintosäännön tai niihin perustuvien delegointipäätöksien mukaan on oikeutettu allekirjoittamaan hankintasopimuksen.

Sopimuksessa on oltava vähintään seuraavat asiat: osapuolet, yhteystiedot ja -henkilöt, sopimuksen kohde, hintatiedot, maksu- ja toimitusehdot, sopimuksen kesto, sopimusnumero sekä VD-numero. Sopimus suositellaan tehtäväksi käyttäen kilpailutusjärjestelmissä olevia sopimuspohjia. Lisäksi sopimukseen suositellaan sisällytettäväksi JYSE 2025-ehdot (tavara- tai palveluehdot) tai JIT 2025 (Julkisen hallinnon IT- hankintojen yleiset sopimusehdot).

Sähköisesti allekirjoitetut hankintasopimukset tulee tallentaa asianhallintajärjestelmään ja hankintasopimusten hallintajärjestelmään. Sopimuksesta vastaava yksikkö huolehtii sopimuksen tallentamisesta, säilyttämisestä, sopimuksen seurannasta ja valvonnasta sekä sopimusten asianmukaisesta hävittämisestä voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

3.10 Hankintaoikaisu

Mikäli hankintamenettelyssä havaitaan virhe, jolla on vaikutusta ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, voidaan virheellinen hankintapäätös poistaa ja ratkaista asia uudelleen tekemällä hankintaoikaisu. Hankintaoikaisu voidaan ottaa käsiteltäväksi joko hankintayksikön omasta aloitteesta tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa hankintapäätöksen tiedoksisaannista.

Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Itseoikaisuna tehtävän hankintaoikaisun tekeminen ei kuitenkaan ole mahdollista enää hankintasopimuksen tekemisen jälkeen.

Hankintaoikaisupäätöksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolla on alkuperäisen hankinnan ratkaisuvalta. Päätöksen korjaaminen hankintaoikaisuna ei edellytä asianosaisen suostumusta. Asianosaista voidaan kuitenkin kuulla ennen asian uudelleen ratkaisemista.

Hankintaoikaisun vireilletulosta on ilmoitettava välittömästi niille, joita asia koskee.

Mikäli hankintaoikaisu hyväksytään, tulee hankintaoikaisun ratkaisun takia tehdä uusi hankintapäätös. Päätös lähetetään tiedoksi asianosaisille ja päätökseen liitetään muutoksenhakuosoitukset.

Mikäli hankintaoikaisu hylätään, lähetetään hankintaoikaisun johdosta tehty päätös tiedoksi oikaisun tehneelle. Päätökseen liitetään ilmoitus muutoksenhakukiellosta.

Lisäksi päätös tulee ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn ja julkaista Vantaan kaupungin internet-sivuilla.

3.11. Menettely poikkeustapauksissa

Kansallisen kynnysarvon alittavien pienhankintojen suorahankintoihin ja lisätilauksiin voidaan soveltuvin osin soveltaa hankintalain säännöksiä suorahankinnasta ja lisätilauksesta: jos hankintalain mukaiset suorahankinnan

tai lisätilauksen edellytykset täyttyvät riittävällä tavalla, voidaan hankintalain kynnysarvon alle jäävä pienhankinta suorittaa edellä esitetystä poiketen. Tällöin ei ole tarvetta tehdä hintatiedustelua tai kilpailuttaa hankintaa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä. Hankinnasta tehdään viranhaltijanpäätös kohdassa 3.10. esitetyn mukaisesti.

4. HANKINTAMENETTELYT

4.1 Yleistä

Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa on ensisijaisesti käytettävä avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyn, kilpailullisen neuvottelumenettelyn innovaatio-kumppanuuden sekä suorahankinnan käyttämiselle tulee olla jokin laissa mainittu peruste. Tässä hankintaohjeessa on kuvattu ainoastaan puitejärjestely, suorahankinnat ja sidosyksikköhankinnat pääpiirteissään. Hankintaohjeessa ei ole käsitelty seuraavia hankintamenettelyjä; avoin menettely, rajoitettu menettely, neuvottelumenettely, kilpailullinen neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus, dynaaminen hankintajärjestelmä sekä sähköinen huutokauppa, koska hankinnat on kaupunkiympäristön toimialalla kilpailutettavia urakoita lukuun ottamatta keskitetty hankinnan palveluyksikköön kilpailutettavaksi.

Lisätietoja menettelyistä voi tarvittaessa tiedustella hankinnan palveluyksikön juristeilta.

4.2. Puitejärjestely

4.2.1. Yleistä

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan sopimusta, jolla vahvistetaan tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintoja koskevat ehdot. Sopimuksen yksityiskohdat, kuten tavara- ja palvelumäärät, tarkentuvat sopimuskauden aikana. Puitejärjestelyyn valittavat toimittajat kilpailutetaan pääsääntöisesti avoimella tai rajoitetulla menettelyllä.

Puitejärjestelyn voi tehdä yhden tai useamman toimittajan kanssa.

Yhden toimittajan puitejärjestelyssä hankinnat tehdään puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Menettely vastaa normaalia hankintasopimusta, jonka perusteella tehdään tilauksia ennalta sovittujen ehtojen mukaisesti.

Tarjouspyynnössä ja hankintasopimuksessa tulee kertoa selkeästi, miten hankinnat puitejärjestelyn sisällä tullaan tekemään.

Usean toimittajan puitejärjestelyssä hankinnat voidaan tehdä suorina tilauksina, mikäli kaikki ehdot on vahvistettu (esim. etusijajärjestys). Jos kaikkia ehtoja ei ole sovittu sitovasti, edellyttää hankinnan tekeminen puitejärjestelyn sisäistä kilpailuttamista (ns. mini- tai kevennettyä kilpailutusta). Hankintojen tekeminen puitejärjestelyssä mukana olevilta toimittajilta ei voi perustua hankintayksikön vapaaseen harkintaan, vaan edellyttää aina tarjouspyynnössä ennalta ilmoitetun mekanismin noudattamista.

Jos puitejärjestelyn sisällä tehtävän hankinnan ennakoitu arvo ei ylitä hankintalain kansallista kynnysarvoa, tilauksen voi tehdä hankintasopimuksessa määritellyn mukaisesti suoraan ilman kevennettyä kilpailutusta siltä puitesopimustoimittajalta, jonka arvioidaan parhaiten voivan toteuttaa kyseisen hankinnan, ellei puitesopimuksessa ole muuta sovittu. Kyselyn voi tehdä ensin puitesopimustoimittajille, jotta voidaan selvittää tarpeeseen parhaiten sopiva toimittaja.

Tilauksia tehtäessä tulee huomioida puitejärjestelyyn valittujen toimittajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, ja toimittajan valinnalle tulee olla objektiiviset perusteet, jotka tulee dokumentoida asianmukaisesti ja tallentaa asianhallintajärjestelmään.

Myös puitejärjestelyn sisäisissä hankinnoissa hankintakokonaisuudet on pyrittävä suunnittelemaan etukäteen. Tilaajan tuleekin kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei puitejärjestelyn sisäisten hankintojen tekeminen johda puitejärjestelyn sisäisten hankintatapojen rikkomiseen (vrt. hankintalain 31 § pilkkomiskielto, jonka mukaan hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi.).

Puitejärjestely voi olla voimassa enintään neljä (4) vuotta. Hankinnan kohteen sitä välttämättä edellyttäessä, voi puitejärjestely olla poikkeuksellisesti kestoltaan myös pidempi.

4.2.2 Hankintapäätös puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa

Puitejärjestelyjen sisällä käytävistä ns. minikilpailutuksista/kevennetyistä kilpailutuksista on tehtävä hankintapäätös sähköisessä päätöksentekojärjestelmässä kaikissa EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa. Hankintapäätös on lähetettävä asianmukaisine muutoksenhakuosoituksineen

tiedoksi kaikille mini-/kevennettyyn kilpailuun osallistuneille tarjoajille. Lisäksi hankintapäätöksen tekemisen jälkeen on odotettava ennen tilausta/sopimusta 14 päivän odotusaika.

Jos odotusaikaa ei noudateta ja kevennetystä kilpailutuksesta valitetaan markkinaoikeuteen, voi markkinaoikeus virhetilanteissa määrätä hankintasopimuksen tehottomaksi ja/tai lyhentää tehdyn sopimuksen sopimuskautta. Valituksen käsitteleminen edellyttää kuitenkin aina markkinaoikeuden myöntämää käsittelylupaa.

Kaikista EU-kynnysarvot alittavista puitejärjestelyn sisäisistä minikilpailutuksista/kevennetyistä kilpailutuksista on myös tehtävä ratkaisu asianhallintajärjestelmässä. Ratkaisu on lähetettävä tiedoksi kaikille mini-/kevennettyyn kilpailuun osallistuneille tarjoajille.

4.3 Hankinnat ilman kilpailuttamista eli suorahankinnat

Suorahankinnassa tehdään hankinta tarjouskilpailua järjestämättä. Suorahankinnan edellytykset on lueteltu hankintalaissa tyhjentävästi. Koska suorahankinta on poikkeus yleisestä kilpailuttamisvelvollisuudesta, on sen käyttöedellytyksiä tulkittava suppeasti.

Suorahankinta on mahdollista, jos:

1) avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka soveltuvia osallistumishakemuksia tai tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;

2) teknisestä tai yksioikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan edellyttäen, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole, eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta;

3) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;

4) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;

5) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten, eikä kyseessä ole massatuotanto tavaran valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi,

6) hankinta koskee perushyödykemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita,

7) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena (esimerkiksi konkurssipesän realisointitilanteet) taikka

Lisäksi suorahankinnan voi tehdä silloin, kun kyseessä on tavarahankinnan lisätilaus alkuperäiseltä toimittajalta. Lisäehtona on, että lisätilauksen tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen, ja toimittajan vaihtaminen johtaisi suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin tai yhteensopimattomuuteen. Tällaisten sopimusten ja uudistettavien sopimusten voimassaoloaika saa vain poikkeuksellisesti ylittää kolme vuotta.

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä tavarahankinta on lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen. Suorahankinnan voi tehdä myös, kun kyseessä on rakennusurakka tai palveluhankinta, joka vastaa aikaisemmin tehtyä hankintaa. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta (optio), ja että option ennakoitu arvo on otettu huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa. Option käytöstä on tehtävä erillinen päätös kolmen (3) vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä muissa erityisissä lain liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa voi tehdä suorahankinnan, mikäli tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaalle merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamisen kannalta.

4.4. Sidosyksikköhankinnat

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät sidosyksiköiltä tehtävät hankinnat eli niin sanotut in house -hankinnat. Hankintalakiin on otettu pykälä, joka mahdollistaa hankintojen tekemisen sidosyksiköiltä ilman kilpailuttamista.

Hankinnan voi tehdä kilpailuttamatta sidosyksiköltä eli muodollisesti erillisiltä ja päätöksenteon kannalta itsenäisiltä yksiköiltä, jossa hankintayksikön omistusosuus sidosyksiköstä on vähintään 10 prosenttia, johon lasketaan omistus sidosyksikön emoyhtiöstä sekä sen tytär- ja osakkuusyhtiöistä jos:

1) Vantaan kaupunki yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa sidosyksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja

2) jos sidosyksikkö harjoittaa enintään 5 % ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden (Vantaan kaupunki ja muut hankintayksiköt) kanssa, joiden määräysvallassa se on.

Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

5. KESTÄVÄ KEHITYS HANKINNOISSA

Vantaan kaupunki on sitoutunut edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita ja raportoimaan tavoitteiden etenemisestä. Kestävyys on myös yksi Vantaan kaupungin arvoista. Kestävä kehitys hankinnoissa tarkoittaa ympäristönäkökohtien ja sosiaalisten näkökohtien sekä taloudellisen vastuullisuuden huomioimista. Kaupungin hankintojen strategisissa tavoitteissa on useita kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita ja linjauksia.

Kestävyysnäkökohdat tulee ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hankintaa suunniteltaessa. Ne on huomioitava kaikissa hankintalain mukaisissa hankinnoissa, mahdollisuuksien mukaan myös pienhankinnoissa.

Hankintaan liittyvät kestävän kehityksen eri ulottuvuudet tulee ottaa mukaan jo hankintojen suunnitteluvaiheessa, markkinakartoituksessa ja markkinavuoropuheluissa. Kestävyyden toteutumista edistäviä ja estäviä tekijöitä sekä riskejä arvioidaan suhteessa hankinnan vaikuttavuuteen ja kustannuksiin. Kaupungin strategiaan toteuttavassa ympäristöohjelmassa määritellään myös hankintoihin liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Tarjouspyyntöä laadittaessa on mietittävä, mitä kestävyysvaatimuksia otetaan huomioon ehdottomina vaatimuksina ja mitä taas pisteytettävänä laatuna. Kestävän kehityksen tavoitteita voidaan edistää myös sopimuskirjauksilla ja tuotteen tai palvelun määrittelyillä.

Sähköisessä hankintajärjestelmässä on myös saatavilla kirjauksia, joita voi käyttää hankinnassa. Esimerkiksi ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia turvaavia sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä kirjauksia käytetään kaikissa sopimuspohjissa. Taloudellisen vastuullisuuden osalta on noudatettava myös Vantaan kaupungin harmaan talouden torjuntaohjetta, joka on tämän hankintaohjeen liitteenä. Mahdollisuudet edistää työllisyyttä hankintojen avulla tulee arvioida kunkin hankinnan kohdalla. Löydät lisätietoa Hankinnan intranet-sivuilta. Lisätietoja hankintojen vastuullisuudesta saat hankinnan palveluyksikön erityisasiantuntijalta.

6. ELINKAARIKUSTANNUKSISTA

Tarjousten vertailussa voidaan huomioida myös hankittavan tuotteen/palvelun koko elinkaaren aikaiset kustannukset. Kustannuksina voidaan ottaa huomioon sekä hankintayksikön omia sisäisiä kustannuksia että käyttäjille aiheutuvia kustannuksia. Näitä voivat olla esimerkiksi erilaiset tuotanto-, kuljetus-, käyttö- ja ylläpitokustannukset, energian ja muiden resurssien käytöstä aiheutuvat kustannukset sekä keräys-, kierrätys- ja jätekustannukset.

Mikäli tarjousten vertailussa huomioidaan elinkaarikustannuksia, on tarjouspyynnössä ilmoitettava mitä menetelmää käyttäen kustannukset lasketaan ja mitä tietoja tarjoajien on toimitettava kustannusten laskemista varten. Lisätietoja on saatavissa julkisten hankintojen neuvontayksikön, Motivan sekä ympäristöministeriön internet-sivuilta.

7. TIETOTURVA JA TIETOSUOJA HANKINNOISSA

7.1 Tietoturva

Hankinnoissa on aina huomioitava mahdolliset tietoturva-asiat. Tässä yhteydessä tietoturvalla tarkoitetaan kaupungin tietojen ja hankittavien järjestelmien suojaamista hankintasopimuksessa hallinnollisilla ja teknisillä vaatimuksilla. Tämä tehdään kaupungin omaisuuden suojaamiseksi ja

toiminnan tavoitteiden varmistamiseksi kulloinkin voimassa olevan, asiaan liittyvän lainsäädännön (esim. julkisuuslaki) ja kaupungin tietoturvaohjeistuksen mukaisesti.

Tietoturva on riippumaton hankintalainsäädännön soveltamisesta ja siihen liittyvistä kynnysarvoista. Näin ollen tietoturvavaatimukset voivat tulla sovellettaviksi, vaikka hankintaan ei sovellettaisikaan hankintalakia.

Hankintaa suunniteltaessa on tehtävä ensin tietoriskiarvio suhteessa toimialan toiminnan kriittisyyteen ja kehittämisen tavoitteisiin. Kaupungin tiedon on oltava saatavilla, tieto ei saa vuotaa asiattomille, tiedon pitää olla virheetöntä ja joustavasti kehittyvää sekä tietojärjestelmän tulee olla käytettävissä, toimia oikein sekä oltava ketterästi kehitettävissä ja toimintavarma. Näiden vaatimuksien varmistamisen tärkeyttä IT- palvelun tai tietojärjestelmän hankintasopimuksessa ohjaavat toimialan toiminnan kriittisyys, tavoitteet ja tietoriskien suuruus. Tietoriskien perusteella hankintaa suunniteltaessa on laadittava tiedon ja tietojärjestelmien asianmukaista suojaamista varten priorisoidut tietoturvavaatimukset, jotka toimivat parhaiten liitettyinä osaksi sekä palvelunhallinnan että IT-ratkaisun toiminnallisia ja teknisiä vaatimuksia.

Jos hankintaan liittyy tarve suojata kaupungin tietoja ja tietojärjestelmiä, tarjouspyynnössä tietoturva tulee integroida osaksi hankittavaa tuotetta tai palvelua ja sen hallintaa. Tarjouspyynnössä on aina vaadittava sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietoturvaa. Lisäksi on varmistettava riittävät ja oikeanlaiset tietoturvavaatimukset sekä yhteisten tietoriskien hallinnan, tietoturvan tilan seurannan ja tietoturvapoikkeamien hallinnan käytännöt.

Jos hankintamenettelynä käytetään menettelyä, jossa neuvotellaan, neuvotteluissa voidaan käsitellä tietoturvakysymyksiä. Hankintasopimukseen on liitettävä tapauskohtaisesti riittävät ja oikeanlaiset tietoturvaa koskevat ehdot sekä tietoturvaa koskevat liitteet.

Tietoturva-asioissa voi ennakkoon sekä tutustua kaupungin tietoturvaohjeistukseen intranetissä (tietoturva) että konsultoida kaupungin tietoturva-asiantuntijoita.

7.2. Tietosuoja

Hankinnoissa on aina huomioitava mahdolliset tietosuoja-asiat. Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyä koskevien vaatimusten huomioon ottamista luonnollisten henkilöiden yksityisyyden, vapauksien, oikeuksien ja oikeusturvan varmistamiseksi voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Kaikessa henkilötietojen käsittelyssä on sovellettava Euroopan

unionin tietosuoja-asetusta (2016/679) joka tunnetaan lyhenteellä GDPR, kansallista tietosuojalakia (1050/2018) sekä kansallista erityislainsäädäntöä.

On myös huomioitava, että tietosuojalainsäädännön tietosuojalle asettamat vaatimukset ovat tietoturvan tavoin riippumattomia hankintalainsäädännön soveltamisesta ja siihen liittyvistä kynnysarvoista. Näin ollen tietosuojalainsäädännön tietosuojavaatimukset voivat tulla sovellettaviksi, vaikka hankintaan ei sovellettaisikaan hankintalakia.

Hankintaa suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, liittyykö hankintaan henkilötietojen käsittelyä. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan mm. henkilötietojen keräämistä, tallentamista, käyttöä, luovuttamista ja poistamista. Hankinnan suunnitteluvaiheessa on määriteltävä henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste, tarkoitus ja kesto sekä tehtävä riskiarvio henkilötietojen käsittelyn luonnolliselle henkilölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Lisäksi hankintaa suunniteltaessa on arvioitava mitä henkilötietoja ja henkilötietoryhmiä (esim. terveystietoja tai lasten tietoja) käsittelyyn liittyy sekä määriteltävä henkilötietojen suojauksen tarve.

Osana arviointia tehdään henkilötietojen vaikutustenarvioinnin alkukartoitus ja mikäli aihetta on, vaikutustenarviointi. Vaikutustenarviointi on tietosuoja-asetuksen mukainen toimenpide, jolla arvioidaan suunnitellun käsittelytoimen vaikutuksia henkilötietojen suojalle. Vaikutustenarvioinnilla pyritään tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Vaikutustenarviointi tehdään ennen käsittelytoimien aloittamista sellaisissa tapauksissa, joissa käsittelyyn saattaa kohdistua korkea riski. Alkukartoituksessa ja vaikutustenarvioinnissa käytetään kaupungissa hyväksyttyjä arviointilomakkeita.

Henkilötietojen käsittelyä ja käsittelyyn liittyviä ehtoja voidaan käsitellä teknisessä vuoropuhelussa toimittajien kanssa.

Jos hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä, tarjouspyynnössä tietosuoja tulee integroida osaksi hankittavaa tuotetta tai palvelua ja sen hallintaa. Tarjouspyynnössä on aina vaadittava sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuojaa sekä varmistettava riittävät ja oikeanlaiset tietosuojavaatimukset sekä tietosuojan tilan seurannan ja poikkeamien käsittelyn käytännöt. Hankintasopimukseen on tapauskohtaisesti liitettävä riittävät ja oikeanlaiset tietosuojaa koskevat ehdot sekä henkilötietojen käsittelyä koskevat liitteet.

Jos hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä, on aina konsultoitava ennakkoon kaupungin tietosuoja-asiantuntijoita.

8. ERINÄISIÄ ASIOITA

8.1. Tilausohjeet

Tilausohje on sitova hankintojen täytäntöönpano-ohje, jonka mukaisesti koko kaupungin tilaukset on tehtävä. Tilausohjeen antamisesta vastaa se yksikkö, jonka toimivaltaan kyseisistä hankinnoista päättäminen kuuluu. Tilausohje perustuu hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn. Tilaamisessa tulee pääsääntöisesti käyttää kulloinkin käytössä olevaa sähköistä tilauskanavaa.

Tilausohjeessa tiedotetaan tuotteen ostopaikat ja palvelujen toimittajat, hinnat ja hintaperusteet, maksuehdot sekä muut sovitut ehdot. Lisäksi tilausohje sisältää yksityiskohtaiset käytännön ohjeet sekä muut tarpeelliset tiedot tilausten tekemiseksi. Tilaajan tulee valvoa, että toimittaja noudattaa tilausohjeessa mainittuja sopimuksen mukaisia ehtoja ja ilmoittaa havaitsemistaan poikkeamista ohjeen antajalle. Tilausohjeissa määrätyistä hankintapaikoista ei pääsääntöisesti saa poiketa. Voimassa oleviin tilausohjeisiin pääsee Vantaan kaupungin intran etusivulla olevasta linkistä.

Vantaan kaupungin kulloinkin voimassa olevassa taloussäännössä on määrätty määrärahojen käytön hyväksymisestä.

Vantaan kaupunki on sitoutunut hankintasopimuksissa noudattamaan sopimuksen ehtoja ja tämän vuoksi hankinnat on tehtävä sopimuksien mukaisesti. Mikäli jollekin tavaralle tai palvelulle on olemassa voimassa oleva sopimus, eikä sitä noudateta (ns. ohiostot), on mahdollista, että tästä seuraa vahingonkorvausvelvollisuus Vantaan kaupungille.

8.2. Hankinnan vastaanotto ja hyväksyminen

Hankinnan kohdetta vastaanotettaessa on sen määrä ja laatu tarkistettava viipymättä. Laitteen saa hyväksyä vasta, kun sille on suoritettu käyttöönottotarkastus ja -testaus, jossa on todettu, että laite on toimintakunnossa ja täyttää sille asetetut suoritusarvot sekä muut hankintasopimuksen ehdot. Toimituksen viivästyessä taikka jos toimitus ei muuten vastaa sopimusta, on asiasta viipymättä tehtävä kirjallinen ilmoitus (reklamaatio).

8.3. Ostolaskut

Hankintoja koskeva maksuliikenne tulee hoitaa Vantaan kaupungin hallintosäännön sekä talouspalveluiden käsikirjan mukaisesti.

8.4. Hankinnan asiakirjat ja dokumentointi

Hankinnan kaikki vaiheet on dokumentoitava. Tarjouspyyntöjen lähettäminen ja tarjousten saapuminen, tarjousten avaaminen, hankintapäätöksen tekeminen ja tiedoksianto sekä kaikki muu tiedonvaihto tarjoajien ja hankintayksikön välillä on merkittävä kaupungin sähköiseen asianhallintajärjestelmään. Hankintaan liittyvät asiakirjat on tallennettava asianhallintajärjestelmään. Salaiset asiakirjat on asianhallintajärjestelmässä luokiteltava salassa pidettäviksi ja määriteltävä salassapidolle oikeusperuste.

Kaikki hankintasopimukset tulee viedä ja tallentaa hankintasopimusten sähköiseen hallintajärjestelmään.

8.5. Asiakirjojen julkisuus ja salassapito

Hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuuden osalta on noudatettava viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Julkisuus jakaantuu ns. yleisöjulkisuuteen ja asianosaisjulkisuuteen. Yleisöjulkisuus tarkoittaa sitä, että kenellä tahansa (esim. kunnan asukkaalla) on oikeus saada tieto julkisen asiakirjan sisällöstä.

Yleisöjulkisuuden mukaisesti hankinta-asiakirjat tulevat julkiseksi seuraavasti:

- Tarjouspyyntö tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu.
- Tarjouksen täydennyspyyntö ja tarjousasian käsittelyä varten laaditut selvitykset ja muut asiakirjat tulevat julkisiksi, kun sopimus asiassa on tehty.
- Hankintapäätös sekä niiden käsittelyä varten viranomaisessa laaditut muistiot, pöytäkirjat ja muut asiakirjat tulevat julkisiksi, kun päätös tai sopimus on allekirjoitettu.
- Hankintayksikölle toimitetut tarjoukset sekä osallistumishakemukset tulevat julkisiksi, kun sopimus on tehty.

Asianosaisjulkisuus poikkeaa yleisöjulkisuudesta siten, että ainoastaan tarjouskilpailuun osallistuneelle taholle muodostuu asianosaisasema ja sen myötä oikeus saada tieto asiakirjasta. Asianosaisella on heti hankintapäätöksen tekemisen jälkeen oikeus saada nähtäväkseen kaikki hankintaan liittyvät asiakirjat. Asianosaisella ei kuitenkaan ole oikeutta saada tietoa sellaisesta asiakirjasta, joka on lain mukaan salassa pidettävä. Tällaisia ovat esimerkiksi asiakirjat, jotka sisältävät toisen tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia.

Asianosaisjulkisuutta koskevat säännökset velvoittavat myös esimerkiksi kunnan omistamia yhtiöitä. Sen sijaan yleisöjulkisuus ei sovellu kunnan yhtiöihin.

Mikäli hankinta keskeytetään, on suositeltavaa pitää tarjousasiakirjat salassa siihen saakka, kunnes hankintayksikkö on tehnyt ratkaisunsa uudessa hankintamenettelyssä tai päättänyt luopua hankinnasta.

8.5.1. Liike- ja ammattisalaisuudet

Hankintayksiköllä on velvollisuus suojata tarjoajien liikesalaisuuksia ja olla luovuttamatta tai hyödyntämättä niitä. Tätä varten tarjoajia pyydetään tarjouspyynnössä merkitsemään selvästi, mitkä tarjouksen tiedot ovat liike- ja ammattisalaisuuksia tai muutoin salassa pidettäviä. Julkisuuslain mukaan tarjousten vertailussa käytetty kokonaishinta ei voi kuitenkaan koskaan kuulua liike- ja ammattisalaisuuden piiriin.

Viime kädessä hankintayksikkö tekee päätöksen siitä, sisältyykö tarjousasiakirjoihin tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia. Epäselvissä tilanteissa on aina pyydettävä tarjoajalta erillinen kirjallinen vahvistus siitä, mitkä tarjouksen osat sisältävät salassa pidettäviä tietoja. Liike- ja ammattisalaisuuksia sisältävien asiakirjojen käsittelyssä on oltava huolellinen, koska liike- ja ammattisalaisuuksien paljastaminen ja/tai oikeudeton käyttö on säädetty rikoslaissa rangaistavaksi teoksi.

8.6. Asiakirjan antamistavat

Asiakirjan sisällöstä on annettava tieto suullisesti taikka antamalla asiakirja viranomaisen luona nähtäväksi ja jäljennettäväksi tai kuunneltavaksi tai antamalla siitä kopio tai tuloste. Tieto asiakirjan sisällöstä on annettava pyydetyllä tavalla, jollei pyynnön noudattaminen asiakirjojen suuren määrän tai asiakirjojen kopioinnin vaikeuden tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle. Vantaan kaupungin intrasta löytyy ohje julkisuuslain mukaisiin tietopyyntöihin vastaamisesta ja niistä mahdollisesti perittävistä maksusta.

Asiakirjapyyntö on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian.

8.7. Hankintojen valvonta

Hankintaan liittyvää valvontaa toteutetaan monella taholla ja tavalla.

Hankintalain alaisissa eli kansallisen ja EU:n kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa asianosaisilla on mahdollisuus saattaa hankintaa koskeva päätös tai ratkaisu markkinaoikeuden tutkittavaksi. Markkinaoikeuden ratkaisuun tyytymätön voi vielä saattaa asian toiseen oikeusasteeseen eli korkeimpaan hallinto-oikeuteen ratkaistavaksi. Lisäksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo hankintalain noudattamista. Jokainen, joka katsoo hankintayksikön menetelleen hankintalain vastaisesti, voi tehdä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimenpidepyynnön menettelyn lainmukaisuuden tutkimiseksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi myös omasta aloitteestaan ottaa asian tutkittavaksi.

Yllä mainitun lisäksi kaupunginhallituksella, lautakunnilla ja liikelaitoksen johtokunnilla on kuntalain 92 §:n nojalla mahdollisuus ottaa alaisensa toimielimen tai viranhaltijan päätös uudelleen käsiteltäväksi. Otto-oikeusmenettely on kuvattu hallintosäännössä. Hallintosäännön mukaan hankintaohjeessa määritellyn kynnysarvon alla jääviä tavara-, palvelu- ja urakkahankintoja koskevia päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyyn.

Kaikki hankintalain kansallisen kynnysarvon ylittävät hankintapäätökset on julkaistava kaupungin internet- sivuilla pois lukien yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asiat. Tällä tavalla lisätään avoimuutta ja kuntalaiset saavat tietoa tehdyistä hankintapäätöksistä.

Hankintalain alle jäävissä hankinnoista ei voi valittaa markkinaoikeuteen, mutta kaikki yli 30.000 euron hankinnat on ilmoitettava ottomenettelyyn ja julkaistava kaupungin internet-sivuilla pois lukien yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asiat.

Lisäksi kunnan jäsenellä on mahdollisuus tehdä asiassa kuntalain mukainen oikaisuvaatimus.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta. Sisäinen tarkastus tekee säännöllisesti hankintoihin liittyviä tarkastuksia.

Hankintaan liittyvän ohjeistuksen lisäksi kaupungilla on tilaamiseen liittyen tilausohjeita. Tarvittavat tavarat ja palvelut tulee ensisijaisesti hankkia kilpailutetuilta tavarantoimittajilta. Jokaisen esihenkilön tulee valvoa alaisten tilauksia. Käytettäessä sähköistä tilausjärjestelmää kaikki yli 200 euron tilaukset on hyväksytettävä etukäteen. Esihenkilöiden tulee tilausten etukäteishyväksymisen lisäksi jälkikäteen raporteista valvoa henkilökunnan tekemiä alle 200 euron tilauksia. Esihenkilön tulee tilausoikeuksia myöntäessään varmistaa, että henkilö, jolle tilausoikeudet annetaan ymmärtää asian merkityksen.

9. KÄYTÖSTÄ POISTETUN IRTAIMEN OMAISUUDEN JATKOKÄSITTELY

9.1. Uudelleen sijoittaminen ja kierrättäminen

Alkuperäisestä käytöstään poistetut, mutta muuhun käyttöön kelpaavat kalusteet ja tavarat tulee ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan kaupungin sisäiseen käyttöön, mikäli tämä on perusteltua. Toimialojen on tiedotettava näistä tavaroista koko kaupunkia kattavasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Ohjeet kierrätykseen, kalusteiden huoltoon ja kunnostukseen sekä tavaroiden poistoon käytöstä löytyvät kaupungin intranetistä. Joitakin käytettyjä tavaroita (kuten elektroniikkaa ja mobiililaitteita) kierrätetään myös sähköisen tilauskanavan kautta.

9.2. Myyminen

Mikäli tavaroita ei saada sijoitettua uudelleen edellisen kohdan mukaisesti, ne on myytävä ostotarjouksien perusteella tai julkisella huutokaupalla. Näistä myyntitoimenpiteistä, tavaroiden säilytyksestä ja niiden kuljetuksista ei saa aiheutua kaupungille tavaroiden myyntihinnan ylittäviä kustannuksia.

9.3. Hävittäminen ja lahjoittaminen

Mikäli uudelleensijoitus tai myynti ei ole taloudellisesti perusteltua, on käytöstä poistettu irtain omaisuus hävitettävä tai poikkeuksellisesti lahjoitettava yleishyödylliseen käyttöön. Hävittämisen tai lahjoittamisen edut säilyttämiseen verrattuna on voitava taloudellisin tai muin erityisin perustein osoittaa. Hävittäminen tai lahjoittaminen on toteutettava kaupungille mahdollisimman taloudellisesti.

Vaarallisten aineiden ja lääkkeiden hävittäminen on toteutettava viranomaismääräyksiä noudattaen. IT-laitteiden jatkokäsittelyssä on siihen liittyvien tietoturvariskien vuoksi omat ohjeistus, joka löytyy kaupungin intranet-sivustolta.

LIITE
Harmaan talouden torjuntaohje.

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm (esim. 01/2026)

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala/Konsernipalvelut/Hankinnan palveluyksikkö

HARMAANTALOUDEN TORJUNTAOHJE

Käsitelty Vantaan kaupunginhallituksessa ja hyväksytty x kuun x päivänä 2026.

Sisällysluettelo

1. OHJEEN SOVELTAMISALA 4
2. MÄÄRITELMÄT 5
3. TILAAJAVASTUULAKI 6
4. KAUPPA-, ENNAKKOPERINTÄ-, TYÖNANTAJA JA ARVOLISÄVEROLLISTEN REKISTERIIN REKISTERÖITYIMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ 6
5. REKISTERÖITYMISEN SELVITTÄMINEN 8
6. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ 11
7. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN SOPIMUSSUHTEEN AIKANA 11
8. TYÖHÖN SOVELLETTAVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN TAI KESKEISTEN TYÖEHTOJEN SEKÄ TYÖTERVEYSHUOLLON JÄRJESTÄMISEN SELIVTTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ SEKÄ TODISTUS TAPATURMAVAKUUTUKSESTA 12
9. TARJOUSKILPAILUSTA SULKEMINEN 13
10. SELVITYSTEN SÄILYTTÄMINEN 14
11. ULKOMAISEN TYÖNTEKIJÄN TYÖNTEKO-OIKEUDEN PERUSTE 14
12. TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN TAI IHMISKAUPAN RISKI 15
13. POIKKEUKSELLISEN ALHAISET TARJOUKSET 16
14. KULUNVALVONTA JA HENKILÖTUNNISTEET 17
15. ALIHANKINNAN KETJUTTAMINEN RAKENNUSURAKOISSA 17
16. PAKOTEPÄÄTÖKSET 18
17. TIETOJEN LUOVUTTAMINEN VEROHALLINNOLLE 18
18. HANKINTAILMOITUKSEEN TAI TARJOUSPYYNTÖÖN JA SOPIMUKSEEN KIRJATTAVAT EHDOT 19

Lukijalle

Tämä harmaan talouden torjuntaohje korvaa Vantaa kaupunginhallituksen XX.XX.2026 hyväksymän harmaan talouden torjuntaohjeen.

Ohjeen tavoite

Harmaan talouden torjuntaohjeen tavoitteena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista, vähentää harmaata taloutta ja talousrikollisuutta, tehostaa harmaan talouden torjuntaa sekä tukea laillista yritystoimintaa ja tervettä kilpailua Vantaan kaupungin hankinnoissa.

1. OHJEEN SOVELTAMISALA

Ohjetta sovelletaan Vantaan kaupungin kaikilla toimialoilla sekä soveltuvin osin kaupungin tytäryhtiöissä.

Ohjeet koskevat pääasiallisesti palveluhankintoja sekä rakentamistoimintaan liittyviä hankintoja. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös Vantaan kaupungin tavarahankinnoissa, vaikka tilaajavastuulakia ei tällöin sovellettaisikaan.

Hankinnoissa, jotka alittavat niille hankintalaissa säädetyt kynnysarvot, on noudatettava ohjeita siltä osin, kun se on tarpeellista ottaen huomioon tilaajavastuulain säädökset sekä Vantaan kaupungin hankintaohjeet.

Kaupungin osallistuessa yhteishankintoihin Vantaan kaupungin puolesta hankintoihin osallistuva henkilö huolehtii, että hankinnan kilpailuttava yhteishankintayksikkö noudattaa tilaajavastuulain säädöksiä sekä tämän ohjeen periaatteita.

Tilaajan on varmistettava, että toimittaja toimii tämän ohjeen mukaisesti myös hankintasopimuksen voimassaoloaikana.

Tilaajavastuulaissa määritellään laiminlyöntimaksu, mikäli tilaaja ei noudata tilaajavastuulakia. Tätä ohjetta noudattamalla voidaan välttyä myös tämän lain mukaisilta laiminlyöntimaksuseuraamuksilta.

Tämän ohjeen loppuosassa on kerrottu minkälaisia ehtoja hankintailmoitukseen tai tarjouspyynnön ja sopimukseen on kirjattava.

2. MÄÄRITELMÄT

Tilaaja
Tilaajalla tarkoitetaan Vantaan kaupungin yksiköitä.

Toimittaja
Toimittajalla tarkoitetaan Vantaan kaupungille tarjouksen tehnyttä tai kaupungin kanssa hankintasopimuksen solminutta yritystä tai muuta taloudellista toimijaa.

Rakentamistoiminta
Rakentamiseen ja rakentamiseen liittyvillä hankinnoilla tarkoitetaan rakennustoimintaa, korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoimintaa sekä maa- ja vesirakentamista.

Tilaajavastuulaki
Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (22.12.2006/1233).

Työperäinen tai työvoiman hyväksikäyttö
Työperäinen tai työvoiman hyväksikäyttö viittaa tapauksiin, joissa työntekijän työehdot ovat huonot, hän tekee pitkää työpäivää, on alipalkattu ja/tai työskentelee huonoissa/turvattomissa työoloissa niin, että hänellä on hyvin rajalliset mahdollisuudet muuttaa tilannettaan. Nämä tilanteet voidaan tilanteen vakavuudesta riippuen määritellä erilaisiksi työrikoksiksi, ihmiskaupaksi tai sen rinnakkaisrikoksiksi. Esimerkiksi pelkkä alipalkkaus ei ole Suomessa kriminalisoitu mutta jos alipalkkauksen lisäksi henkilö tekee töitä huonoissa oloissa ja pitkiä päiviä, voi kyseessä olla esimerkiksi kiskonnantapainen työsyrjintä.

Työperäinen ihmiskauppa

Työperäinen ihmiskauppa viittaa henkilön vakavaan hyväksikäyttöön taloudellisen hyödyn saamiseksi. Työntekijän hyväksikäyttö voidaan luokitella ihmiskaupaksi, mikäli siinä ilmenee vapaudenriistoa, väkivaltaa, uhkailua, velkavankeutta, ja jos henkilöä on erehdytetty, hänelle on annettu valheellisia lupauksia tai häntä on painostettu.

3. TILAAJAVASTUULAKI

Tilaajavastuulakia on sovellettava kaupungin tekemissä hankinnoissa. Lain tarkoituksena on, että julkisoikeudellinen yhteisö pystyisi varmistamaan, että niiden kanssa vuokratyöstä tai alihankinnoista sopimuksia tekevät yritykset täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa.

Tilaajavastuulakia on sovellettava, kun

- tehdään hankinta, joka koskee vuokratun työntekijän käyttämistä,
- tehdään hankinta, jossa kaupunkikonsernin työtiloissa tai työkohteessa työskentelee konsernin sopimuskumppanin palveluksessa oleva työntekijä, jonka työtehtävät liittyvät kaupunkikonsernin toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin tai konsernin tavanomaiseen toimintaan liittyviin kuljetuksiin tai
- tehdään rakentamista tai rakentamiseen liittyvää korjaus-, hoito- tai kunnossapitoa koskeva hankinta.

Tilaajavastuulakia ei kuitenkaan sovelleta, jos

- vuokratun työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää tai
- hankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on alle 9000 euroa.

Laskettaessa edellä tarkoitettuja raja-arvoja työn katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos tilaajalle tehty työ tai aikaansaatu työtulos perustuu useisiin peräkkäisiin, keskeytymättöminä tai vain lyhyin keskeytyksin jatkuviin sopimuksiin.

Tilaajavastuulain mukaan selvityksiä ei tarvitse hankkia, jos hankintayksiköllä on perusteltu syy luottaa tulevan sopijapuolen täyttävän lakisääteiset velvollisuutensa sillä perusteella, että sopimuspuoli on valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maankunnan kunta tai kuntayhtymä, seurakunta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos tai Suomen Pankki, osakeyhtiölaissa tarkoitettu julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos tai sen kokonaan omistama yhtiö, kunnan tai kuntayhtymän kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhteisö tai yhtiö taikka vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys.

4. KAUPPA-, ENNAKKOPERINTÄ-, TYÖNANTAJA JA ARVOLISÄVEROLLISTEN

REKISTERIIN REKISTERÖITYIMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ

Tilaajavastuulain mukaan ennen sopimuksen tekoa on tilaajan pyydettävä hankinnan yhteydessä viimeistään ennen sopimuksen tekoa selvitys, että toimittaja on merkittynä seuraaviin rekistereihin:

- kaupparekisteriin,
- arvonlisävelvollisten rekisteriin,
- ennakkoperintärekisteriin ja
- työnantajarekisteriin.

Kaupparekisteri

- Yksityinen elinkeinonharjoittaja on velvollinen tekemään perusilmoituksen kaupparekisteriin, jos
- hän harjoittaa luvanvaraista elinkeinoa
- hänellä on elinkeinotoimintaa varten pysyvä toimipaikka eli omasta asunnosta erillinen liiketila tai
- hänen palveluksessaan on muu henkilö kuin aviopuoliso tai hänen alaikäinen tai muuten holhouksenalainen lapsi tai lapsenlapsi.

Maatilatalouden tai kalastuksen harjoittaja ei ole ilmoitusvelvollinen.

Avoimen- ja kommandiittiyhtiön sekä osakeyhtiön on tehtävä aina perusilmoitus kaupparekisteriin.

Ennakkoperintärekisteri

Ennakkoperintärekisteriin merkitään se, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa, maataloutta tai muuta tulonhankkimistoimintaa, josta saatavaa suoritusta ei ole pidettävä palkkana eikä urheilijan palkkiona. Kun elinkeinonharjoittaja tai yritys on merkitty ennakkoperintärekisteriin, hankintayksikön ei tarvitse toimittaa ennakonpidätystä maksamistaan työkorvauksista

Arvonlisäverovelvollisten rekisteri

Lähtökohtaisesti kaikki Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuva tavaroiden ja palvelujen myynti on arvonlisäverovelvollista, mutta säännöstä on lukuisia poikkeuksia.

Velvollinen suorittamaan veroa on tavaran tai palvelun myyjä. Jos ulkomaalaisella ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa, eikä hän ole hakeutunut

verovelvolliseksi, verovelvollinen ulkomaalaisen Suomessa myymistä tavaroista ja palveluista on ostaja (käännetty verovelvollisuus).

Rakennustoiminnassa on voimassa käännetty arvonlisäverovelvollisuus. Rakennusalan käännetty verovelvollisuus tarkoittaa sitä, että rakentamispalvelujen myyntitilanteessa verosta vastaa ostaja eikä myyjä. Käännettyä verovelvollisuutta ei sovelleta silloin kun myydään ainoastaan rakennusalan tavaroita.

Arvonlisäverovelvollista liiketoimintaa harjoittavan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus verohallintoon. Ilmoituksen perusteella yritys merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Vähäinen liiketoiminta on jätetty arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Jos tilikauden liikevaihto on alle 20 000 euroa, yritys ei ole verovelvollinen eikä tämän tarvitse ilmoittautua rekisteriin.

Työnantajarekisteri

Työnantaja, joka aloittaa säännöllisen palkanmaksun, on velvollinen ilmoittautumaan työnantajarekisteriin. Kaupunki edellyttää, että sen kanssa kauppaa käyvät ja työntekijöilleen säännöllisesti palkkaa maksavat yritykset kuuluvat työnantajarekisteriin.

5. REKISTERÖITYMISEN SELVITTÄMINEN

Hankintayksikön on selvitettävä rekisteröityminen edellä mainittuihin rekistereihin ennen hankintapäätöksen tekemistä tai ainakin ennen sopimuksen tekemistä sen tarjoajan osalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun.

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajaa selvittämään tilaajavastuulain mukaiset selvitykset myös alihankintaketjujen osalta. Toimittajaa huolehtii aliurakoitsijoiden tilaajavastuulain mukaisten asiakirjojen säilyttämisestä ja hankintayksiköllä on oikeus vaatia koska tahansa toimittajaa esittämään asiakirjat.

Mikäli toimittaja ei ole rekisteröitynyt edellä mainittuihin rekistereihin, toimittajan tulee selvittää ne seikat, joista rekisteröimättömyys johtuu. Jos perustelut ovat lainmukaisia, kaupunki hyväksyy rekisteröimättömyyden. Tieto rekisteröimättömyydestä ja sen perusteesta on merkittävä hankintapäätökseen.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii asiakirjojen säilyttämisestä sovitulla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3-6 kuukauden välein.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä

Tieto rekistereihin merkitsemistä löytyy yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (www.ytj.fi). Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä on Verohallituksen ja Patentti- ja rekisterihallituksen yhdessä ylläpitämä tietojärjestelmä, johon merkitään yritykset, jotka ovat merkitty edellä mainittuihin rekistereihin.

Vastuugroup.fi

Vastuugroup.fi on internetissä toimiva palvelu tilaajavastuulain edellyttämien tietojen selvittämisessä ja raportoinnissa. Palvelusta saa hankittua tilaajavastuulain edellyttämät palvelun toimittajaa koskevat tiedot, joita lain mukaan ovat ennakkoperintä-, työnantaja-, kaupparekisteri- ja arvonlisäverorekisteri tiedot sekä selvitykset verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta sekä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai niiden keskeisistä ehdoista. Yritysten vero- ja työeläketiedot päivittyvät palveluun suoraan verohallinnosta ja työeläkeyhtiöistä noin kuukauden välein työeläkeyhtiöstä riippuen.

Tilaajavastuulain edellyttämien raporttien lisäksi Vastuugroup.fi Valvoja-palvelu seuraa valittujen toimittajien velvoitteiden noudattamista automaattisesti. Tilaaja saa sähköpostitse ilmoituksen, mikäli toimittajan tiedoissa on huomautettavaa. Toimittaja voi toimittaa tilaajavastuulain edellyttämät tiedot toimittamalla Vastuugroup.fi raportin. Toimittajaa ei voida kuitenkaan vaatia liittymään Vastuugroup.fi palveluun, vaan vaadittavat tiedot on voitava toimittaa myös muulla tavoin.

Vantaan kaupungin kaikki toimialat käyttävät Vastuugroup.fi palvelua. Vastuugroup.fi tietoja käytetään hyväksi kaikissa hankinnoissa, jotka kuuluvat tilaajavastuulain piiriin.

Tietojen tarkastaminen tai toimittaminen

Hankintayksikön on itse tarkistettava tarjoajan rekisteröityminen kauppa-, ennakkoperintä-, arvonlisävelvollisten ja työnantajarekisteriin yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (www.ytj.fi) tai pyydettävä tarjoajaa toimittamaan tarvittavat selvitykset määräaikaan mennessä. Tarkistuksesta on tallennettava dokumentti hankinta-asiakirjoihin.

Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset täytyy tallentaa, jotta myöhemmin mahdollisissa viranomaistarkastuksissa on osoitettavissa, että selvitykset on

tarkastettu tilaajavastuulaissa tarkoitetulla tavalla ennen kuin sopimus on tehty. Asiakirjat tulee olla tallennettu ja tietojen tarkastaminen tulee olla osoitettavissa kaksi vuotta sopimuksen päättymisestä.

Mikäli ulkomaalaista tarjoajaa ei ole merkitty edellä mainittuihin rekistereihin, on hankintayksikön pyydettävä tätä toimittamaan selvitys sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisesta rekisteröitymisestä. Selvitykset tulee toimittaa suomen kielellä.

Mikäli ulkomaisella yrityksellä ei ole y-tunnusta, tarjoajan tulee ilmoittaa muu yrityksen käyttämä identifiointitunniste. Hankintayksikkö voi tarvittaessa pyytää tarjoajaa tarkentamaan toimitettuja selvityksiä ja vaatia, että ne ovat asianmukaisen viranomaisen antamia. Rekisteröitymisen selvittäminen on tarpeen, jotta hankintayksikkö voi varmistua, että tarjoaja täyttää vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa.

Lisäksi hankintayksikön on pyydettävä tai itse tarkistettava kaupparekisteriote siltä tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun. Kaupparekisteriotteessa on merkintä, jos tarjoaja tai sen johtohenkilö määrätty liiketoimintakieltoon, jolloin hankintayksikön on suljettava tarjoaja tarjouskilpailusta. Liiketoimintakielto ilmenee myös Vastuugroup.fi raportista.

Tarjoajalta pyydettävien selvitysten on oltava hankintayksikön käytettävissä ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen allekirjoitusta, joten niiden toimittamiselle on tarvittaessa asetettava määräaika.

Jos tarjoaja ei ole rekisteröitynyt edellä esitetyllä tavalla vaadittuihin rekistereihin, vaikka lainsäädäntö tätä häneltä edellyttää tai jos tarjoaja ei toimita selvitystä rekisteröimättömyyden perusteesta tai kaupparekisteriotetta tai jos ulkomainen ehdokas ei toimita vaadittua suomenkielistä selvitystä, suljetaan tarjoaja pois tarjouskilpailusta.

Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, alustava tarjousvertailu on tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on tehtävä sitä tarjoajaa koskien ja pyydettävä siltä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

6. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ

Suomalaisen tarjoajan on osoitettava maksaneensa verot ja eläkevakuutusmaksut esittämällä hankintayksikölle viranomaisen antama todistus. Ulkomaisten tarjoajien tulee toimittaa vastaavat suomenkieliset selvitykset sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisesti.

Verovelkatieto tulee tarkastaa ensisijaisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ.fi). Hankintayksikön voi tarkastaa tiedot Vastuugroup.fi Luotettava Kumppani -palvelun kautta tai mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee tarjoajaa pyytää toimittamaan selvitykset. Edellä kerrotut selvitykset tulee tarkastaa alustavan tarjousten vertailun jälkeen siltä tarjoajalta, joka vertailun perusteella tulisi voittamaan tarjouskilpailun. Selvitykset on oltava hankintayksikön käytettävissä ennen hankintapäätöksen tai viimeistään ennen sopimuksen tekemistä.

Jos tarjoaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisen eläkevakuutusmaksun maksamisen, on hankintayksikön suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta. Hankintayksiköllä ei kuitenkaan ole edellä kerrottua mahdollisuutta, jos tarjoaja on tehnyt ao. maksunsaajan kanssa maksusuunnitelman laiminlyöntinsä korjaamiseksi tai jos laiminlyödyn veron tai maksun määrä on vähäinen.

Jos tarjoaja ei toimita pyydettyjä selvityksiä asetetussa määräajassa, hankintayksikön on suljettava tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle. Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, on alustava tarjousvertailu tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on pyydettävä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

7. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN SOPIMUSSUHTEEN AIKANA

Hankintayksikön on valvottava, että sen sopimuskumppanit huolehtivat verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta koko sopimuskauden ajan.

Jotta valvonta olisi mahdollista, on valvonnasta sovittava hankintasopimuksessa. Mikäli toimittaja on liittynyt Vastuugroup.fi -valvojapalvelu järjestelmään, ei toimittajan tarvitse toimittaa selvitystä maksujen maksamisesta.

Mikäli tilaajavastuulaissa tarkoitettu sopimus on voimassa yli 12 kuukautta, toimittajan on toimitettava tilaajalle sopimussuhteen aikana 12 kuukauden välein selvitys siitä, ettei yrityksellä ole verovelkaa sekä todistukset työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä veroja taikka eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty. Asiakirjat tulee olla tallennettu ja tietojen tarkastaminen tulee olla osoitettavissa kaksi vuotta sopimuksen päättymisestä. Nämä selvitykset on siis tarkastettava ja tallennettava kerran vuodessa Vantaan kaupungin viralliseen arkistoon.

8. TYÖHÖN SOVELLETTAVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN TAI KESKEISTEN TYÖEHTOJEN SEKÄ TYÖTERVEYSHUOLLON JÄRJESTÄMISEN SELIVTTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ SEKÄ TODISTUS TAPATURMAVAKUUTUKSESTA

Hankintayksikön on pyydettävä tilaajavastuulain mukaan selvitys tai tarkistettava Vastuugroup.fi-palvelusta työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitys työterveyshuollon järjestämisestä siltä tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun. Tarjoajan on pyynnöstä toimitettava selvitys hankintayksikölle ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen tekemistä ja sen toimittamiselle on asetettava määräaika. Selvitykset voidaan pyytää jo aiemmassa vaiheessa esimerkiksi tarjousten vertailun yhteydessä.

Jos tarjoajan toimittama selvitys antaa aiheen epäillä, että tämä ei noudata tai rikkoo työhön sovellettavaa työehtosopimusta tai että työehdot eivät ole lain mukaisia, on hankintayksikön tutkittava, voidaanko tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle hankintalain mukaisilla perusteilla.

Jos tarjoaja jättää pyydetyn selvityksen toimittamatta, voidaan tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, alustava tarjousvertailu on tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on pyydettävä siltä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

Hankintayksikön ja tarjouskilpailun voittajaksi valitun yksityisen työnantajan väliseen urakkasopimukseen tulee ennen sopimuksen allekirjoittamista lisätä lauseke, jonka mukaan sopimukseen liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä.

Tilaajavastuulain mukaan rakennustoiminnassa on lisäksi vaadittava toimittajaa toimittamaan todistus voimassa olevasta tapaturmavakuutuksesta.

9. TARJOUSKILPAILUSTA SULKEMINEN

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos

- tarjoajana on elinkeinonharjoittaja tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon,
- tarjoajaa ei ole merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin, jos laki edellyttää tällaista rekisteröitymistä tai
- jos tarjoaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisen eläkevakuutusmaksun maksamisen, on hankintayksikön suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta. Hankintayksiköllä ei kuitenkaan ole edellä kerrottua oikeutta, jos tarjoaja on tehnyt maksunsaajan kanssa maksusuunnitelman laiminlyöntinsä korjaamiseksi tai jos laiminlyödyn veron tai maksun määrä on vähäinen.
- jos tilaajavastuulakia on sovellettava ja tarjoajan toimittama selvitys antaa aiheen epäillä, että tämä ei noudata tai rikkoo työhön sovellettavaa työehtosopimusta tai että työehdot eivät ole lain

mukaisia, on hankintayksikön tutkittava, voidaanko tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle hankintalain mukaisilla perusteilla.

- tarjoaja ei toimita tämän ohjeen mukaisia suomenkielisiä selvityksiä pyynnössä esitetyssä määräajassa.
- jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on syyllistynyt hankintalain 80 §:ssä mainittuihin rikoksiin, kuten osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan, lahjuksen antaminen, veropetokseen, törkeään rahanpesuun taikka kiskonnantapaiseen työsyrjintään. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintayksikön tulee pyytää tarjoavan yrityksen ja tarjoajan johdon hankintalain mukaiset rikosrekisteriotteet ja tarkastettava, ettei tarjoajaa tai sen johtoa koske hankintalain 80 §:n mukaisia pakollisia poissulkemisperusteita.

10. SELVITYSTEN SÄILYTTÄMINEN

Tilaajavastuulain mukaa hankintayksikön tulee säilyttää saadut selvitykset vähintään kaksi vuotta siitä, kun sopimus on päättynyt.

11. ULKOMAISEN TYÖNTEKIJÄN TYÖNTEKO-OIKEUDEN PERUSTE

Ulkomaalaislain (301/2004) mukaan työnantajan on varmistuttava siitä, että palvelukseen tulevalla ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa.

Ulkomaisen työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden työskennellessä aliurakointityössä tai vuokratyövoimana, on Suomessa toimivalla pääurakoitsijalla tai pääteettäjällä velvollisuus varmistua ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteesta.

Ulkomaalaisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen. Ulkomaalaiset työntekijät voidaan jakaa kolmeen ryhmään;

- Pohjoismaiden kansalaiset

- EU/ETA-maiden kansalaiset
- Kolmansien maiden kansalaiset

Ulkomaalaislain mukaan EU/ETA-maiden kansalaiset eivät tarvitse työntekijän oleskelulupaa työskennelläkseen Suomessa.

Työntekijän oleskeluluvalla tarkoitetaan ulkomaalaislain mukaan kolmansien maiden kansalaisilta vaadittavaa lupaa oleskella Suomessa, kun hänen tarkoituksenaan on sellaisen ansiotyön tekeminen, johon hänellä ei ole oikeutta muun oleskeluluvan nojalla tai ilman oleskelulupaa.

Suomalaiseen yritykseen suoraan palkattu ulkomaalainen on Suomessa työskennellessään työehtojen suhteen samassa asemassa kuin suomalainen. Sekä ulkomaalaiseen että suomalaiseen työntekijään on siis sovellettava samoja Suomessa voimassa olevia työehtoja.

Kaupunkikonsernin hankinnoissa on toimittajan sekä tilaajan varmistuttava siitä, että kaupunkikonsernin työmailla ja muissa työkohteissa työskentelevillä ulkomaalaisilla on työnteko-oikeus Suomessa. Pääurakoitsijan on säilytettävä työmaalla tiedot ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteista.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden tarkistamisesta sopivalla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3–6 kuukauden välein.

Rakentamistoimintaan liittyvään selvitysvelvollisuuteen sisältyy lisäksi velvollisuus selvittää, että kaikilla lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon.

Lisätietoja löytyy työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta
https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/ulkomainen-tyontekija

12. TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN TAI IHMISKAUPAN RISKI

Hankinnan suunnittelu-/valmisteluvaiheessa tulee arvioida työperäisen hyväksikäytön tai ihmiskaupan riski. Jos riski havaitaan, tulee toimia Vantaalla käytössä olevan prosessin mukaan. Asia tulee huomioida tarjouspyyntövaiheessa ja sopimukseen tulee kirjata riskiä pienentäviä ehtoja

(ml. sitoutuminen ILO:n relevantteihin yleissopimuksiin). Mikäli riski havaitaan tai epäillään, tulee sopimukseen kirjata oikeus auditointiin ilman ennakkoilmoitusta. Sopimuksen voimassaoloaikana sopimusseurantaan tulee sisällyttää riskitason mukaiset seurantakeinot. Käytössä tulee olla selkeä prosessi ja ohjeistus toimimiseksi tilanteissa, joissa herää epäilys työperäisestä hyväksikäytöstä tai ihmiskaupasta.

Palveluntuottajan ja alihankkijan tulee noudattaa soveltuvaa työehtosopimusta sekä vähintään alla olevia ILO:n yleissopimuksia:

29/1930 (Pakollinen työ)
87/1948 (Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu),
98/1949 (Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen),
100/1951 (Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka),
105/1957 (Pakkotyön poistaminen),
111/1958 (Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä),
138/1973 (Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä) sekä
182/1999 (Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi).

13. POIKKEUKSELLISEN ALHAISET TARJOUKSET

Hankintalain mukaan hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

Selvitys tulee pyytää, jos tarjoushinta suhteessa arvioituihin kustannuksiin on niin alhainen, että on ilmeistä, ettei hankintaa voida tarjotulla hinnalla sopimuksen mukaisesti suorittaa. Selvitys pyydetään myös silloin, jos on ilmeistä, että tarjotulla hinnalla ei ole mahdollista hoitaa lain mukaisia työnantajavelvoitteita eikä maksaa työntekijöille työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

14. KULUNVALVONTA JA HENKILÖTUNNISTEET

Tilaajavastuulain mukaisissa hankinnoissa, joissa toimittajan henkilökuntaa työskentelee kaupungin työkohteessa, on tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettävä ehto kuvallisen henkilötunnisteen käytöstä sekä sen että työntekijät on merkitty julkiseen veronumerorekisteriin. Henkilötunnisteen tulee sisältää veronumeron. Tilaajaan tulee valvoa henkilötunnisteen käyttöä sekä vaatia käytön dokumentointia kaupungin työkohteissa.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii henkilötunnisteen käytöstä sovitulla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3-6 kuukauden välein.

Tunnistetta ei kuitenkaan tarvitse olla, jos kyse on tilapäisesti tavaraa rakennuskohteeseen kuljettavasta henkilöstä.

Kaupunkikonsernin työmailla tulee pitää ajantasaista kulkulupaluetteloa (luettelo työmaalla työskentelevistä henkilöistä), jossa on vähintään Rakennusteollisuus RT ry:n kulkulupaluettelomallin mukaiset tiedot. Sähköistä kulunvalvontasovelluksen käyttöä suositellaan rakennustyömailla aina, kun se on mahdollista.

15. ALIHANKINNAN KETJUTTAMINEN RAKENNUSURAKOISSA

Kaikki alihankkijat tulee hyväksyttää tilaajalla. Vantaan kaupungin kanssa sopimussuhteessa olevan urakoitsijan alihankkijalla/ aliurakoitsijalla on oikeus antaa osa hankinasta/ urakasta edelleen alihankintana/ aliurakkana. Tätä pidempiä alihankintaketjuja ei hyväksytä ilman erityisen perusteltua syytä. Selvitykset alihankkijoista on saatava ennen toimittajan hyväksymistä, mikäli tarjoajaa ei ole velvoitettu nimeämään alihankkijoita jo tarjouksessa.

Kaikki alihankkijat/ aliurakoitsijat tulee hyväksyttää tilaajalla, jollei muuta ole sovittu. Tilaaja vaatii tilaajavastuulain mukaiset selvitykset alihankkijoista/ aliurakoitsijoista ennen työn aloittamista. Palveluntuottaja / urakoitsija vastaa, että kyseiset selvitykset ovat kunnossa ja luettelot ajantasaiset koko sopimuksen voimassaoloajan. Alihankkijaa/ aliurakoitsijaa ei hyväksytä, ellei hyväksyttyjä selvityksiä ole saatu.

16. PAKOTEPÄÄTÖKSET

Euroopan Unioni on antanut asetuksia ja päätöksiä, joissa pakotteita asetetaan. Rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä, minkä lisäksi on kiellettyä asettaa mitään varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti näiden saataville tai hyödynnettäviksi. Pakotteet koskevat yritystä, jos pakotelistalla oleva luonnollinen omistaa enemmistön yritykset osakkeista tai joka osakassopimuksen nojalla käyttää määräysvaltaa yrityksessä. Venäjän lisäksi myös Valko-Venäjään ja valkovenäläisiin yksilöihin kohdistuu tällä hetkellä pakotteita liittyen Ukrainan tilanteeseen.

Hankintayksikön tulee tarkastaa ennen sopimuksen allekirjoitusta, ettei sopimuskumppani ole pakotteiden alainen.

Lisätietoa pakotteista löytyy esim.
https://www.hankinnat.fi/ajankohtaista/2022/sota-ukrainassa-vaikutukset-hankintasopimuksiin

17. TIETOJEN LUOVUTTAMINEN VEROHALLINNOLLE

Rakentamistoimintaan liittyvät urakkasopimukset ilmoitetaan verohallinnolle kuukausittain.

Rakennustyömaan päätoteuttajan tai pääurakoitsijan pitää ilmoittaa työmaalla työskentelevien tiedot Verohallinnolle. Työtekijätiedot ilmoitetaan työmaarekisteripalvelusta Vastuugroup.fi palvelun tai muun vastaavan palvelun kautta.

Urakkatiedot ilmoitetaan Katso-tunnisteella Ilmoitin.fi-sivuston kautta.

Tietojen luovuttamisessa verohallinnolle seurataan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja verohallinnon ohjeita.

18. HANKINTAILMOITUKSEEN TAI TARJOUSPYYNTÖÖN JA SOPIMUKSEEN KIRJATTAVAT EHDOT

Hankintailmoitukseen tai tarjouspyynnön ja sopimukseen on kirjattava seuraavat ehdot.

1. Hankintailmoituksen tai tarjouspyynnön ehto rekisteröitymisen selvittämiseksi:

Tarjoaja on oltava rekisteröitynä kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, mikäli lainsäädäntö edellyttää rekisteröitymistä. Jos tarjous tehdään ryhmittymänä, vaatimus koskee kaikkia ryhmittymän jäseniä.

Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen hankinnan yhteydessä.

2. Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen tarjoajalta kerrottujen tietojen saamiseksi hankintailmoitukseen tai tarjouspyyntöön on sisällytettävä seuraavat tiedot sisältävä ehto:

Tarjouksen tekijän on toimitettava pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa hankintayksikölle seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty sekä

- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty. Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Tällainen yhteisö on esimerkiksi rakennusalalla toimiva Rakentamisen Laatu RALA ry tai Vastuu Group.

Ulkomaisen tarjoajan on toimitettava hankintayksikön pyynnöstä suomen kielellä ja siinä esitetyssä määräajassa vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tämä on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen tai jos tämä ei toimita edellä mainittuja selvityksiä suomenkielisinä pyynnössä esitetyssä määräajassa.

3. Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen sopimussuhteen aikana ja hankintasopimukseen sisällytettävä seuraava:

Toimittajan on toimitettava hankintayksikölle sopimussuhteen aikana vähintään 12 kuukauden välein seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty sekä
- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Tällainen yhteisö on esimerkiksi rakennusalalla toimiva Rakentamisen Laatu RALA ry tai Vastuugroup.fi.

Mikäli toimittaja on liittynyt Vastuugroup.fi Valvoja-palveluun, ei toimittajan tarvitse toimittaa edellä mainittuja selvityksiä.

Ulkomaisen toimittajan on toimitettava hankintayksikön pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa suomenkieliset vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden hankintayksikölle jättämispäivästä laskettuna.

Lisäksi toimittajan on toimitettava hankintayksikölle sopimussuhteen aikana sen vaatimuksesta ja vaatimuksessa esitetyssä määräajassa edellä esitetyn mukaiset sekä muut tilaajavastuulain mukaiset selvitykset.

Hankintayksiköllä on oikeus purkaa sopimus, jos toimittaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen tai jos toimittaja ei toimita määräajassa kyseisiä selvityksiä. Ennen sopimuksen purkamista hankintayksikön tulee kirjallisesti huomauttaa toimittajaa laiminlyönnistä ja ilmoittaa sopimuksen purkamisen uhasta, ellei laiminlyöntiä korjata tilaajan vaatimassa kohtuullisessa ajassa.

4. Työhön sovellettavan työehtosopimuksen tai keskeisten työehtojen sekä työterveyshuollon järjestämisen selvittäminen hankinnan yhteydessä sekä todistus tapaturmavakuutuksesta

Edellä kerrottujen tietojen saamiseksi on hankintailmoitukseen tai tarjouspyyntöön sisällytettävä seuraava ehto:

Tarjouksen tekijän on toimitettava pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa hankintayksikölle selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitys työterveyshuollon järjestämisestä työntekijöille ja todistus tapaturmavakuutuksesta.

Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden hankintayksikölle jättämispäivästä laskettuna.

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tämä ei toimita selvitystä pyynnössä esitetyssä määräajassa tai jos hankintayksikkö arvioi saadun selvityksen perusteella, että tarjoaja on syyllistynyt vakavaan virheeseen ammattitoiminnassaan.

5. Ulkomaisen työntekijän työnteko-oikeuden peruste

Valvonnan toteuttamiseksi tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen tulee sisällyttää ehto:

Palveluntuottajan on valvottava ja pyydettäessä osoitettava, että työmaalla työskentelevillä henkilöillä on työnteko-oikeus Suomessa koko sen ajan, kun sopimus on voimassa. Tämä osoitetaan ylläpitämällä ajantasaista luetteloa työmaalla työskentelevistä henkilöistä sekä näyttämällä pyydettäessä tilaajalle kopiot työntekijöiden passeista tai EU/ETA-maiden kansalaisilta vaihtoehtoisesti kopiot virallisesta henkilötodistuksesta.

Ulkomaalaisen tarjoajan lähetetystä työntekijöistä on pyydettäessä esitettävä A1-todistus (EU:n tai tai ETA:n alueelta lähetetyt työntekijät) tai vastaava todistus (sosiaaliturvasopimusmaat) tai eläkevakuuttamista koskeva muu selvitys.

6. Kulunvalvonta ja henkilötunnisteet

Kun kyseessä on työturvallisuuslain mukainen yhteinen rakennustyömaa (työturvallisuuslaki 52a §), on tarjouspyyntöön ja sopimukseen on otettava ehto:

Pääurakoitsijan tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaavan urakoitsijan on huolehdittava siitä, että jokaisella yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevällä on työmaalla liikkuessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste, joka sisältää veronumeron. Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Työntekijän tunnisteessa tulee olla työnantajan nimi.

Jokaisen urakoitsijan tulee valvoa omien työntekijöidensä osalta kuvallisen tunnisteen käyttämistä.

Työmaalla tarvittavien kulkulupien myöntämiseksi on jokaisen urakoitsijan ilmoitettava pääurakoitsijalle tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaavalle urakoitsijalle ennen työvaiheen aloittamista omien ja alihankkijoidensa työmaalla työskentelevistä henkilöistä:

1) henkilön etu- ja sukunimi, syntymäaika ja veronumero;
2) työmaalla työskentelyn alkamis- ja päättymispäivämäärä;
3) työntekijän työnantajan nimi ja Y-tunnus tai sitä vastaava ulkomainen tunniste;
4) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 8 §:ssä tarkoitetun edustajan nimi ja yhteystiedot Suomessa.

Pääurakoitsija tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaava urakoitsija laatii tietojen perusteella kulkulupaluettelon (luettelo työmaalla työskentelevistä henkilöistä) ja pitää luetteloa ajan tasalla. Luettelossa tulee olla vähintään Rakennusteollisuus RT ry:n kulkulupaluettelomallin mukaiset tiedot. Sähköisen kulkulupasovelluksen käyttöä suositellaan aina, kun se on mahdollista.

Ulkomaalaisen työntekijän osalta tulee lisäksi ilmoittaa työnteko-oikeuden peruste.

Kun kyseessä on muu työkohde, on ehto seuraava:

Toimittajan on huolehdittava siitä, että kaupungin työkohteessa työskentelevillä henkilöillä on henkilökohtainen tunniste, johon on merkitty henkilön nimi ja

työnantaja ja veronumero. Tunniste kiinnitetään työvaatetukseen siten, että se on helposti nähtävissä. Vastaava ehto on otettava toimittajan tekemiin alihankintoja ja työvoiman vuokrausta koskeviin sopimuksiin.

Puuttuvista henkilötunnisteista voidaan määrätä hankintasopimuksessa sovittu sopimussakko.

7. Alihankinnan ketjuttaminen rakennusurakoissa

Tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen tulee ottaa seuraava alihankinnan ketjuttamisen rajoittamista koskeva ehto:

Tilaajaan/ rakennuttajaan (alueurakassa kaupunkiin) sopimussuhteessa olevan urakoitsijan alihankkijalla/ aliurakoitsijalla on oikeus antaa osa urakasta edelleen alihankintana/ aliurakkana. Hankinnan/ urakan ketjuttaminen tätä pidemmälle ei ole mahdollista ilman erityisen perusteltua syytä ja siihen on saatava tilaajan/ rakennuttajan (kaupungin) kirjallinen suostumus.

Ennen sopimuksen tekemistä alihankinnan/ aliurakan tilaajan on vaadittava ja alihankkijalta/ aliurakoitsijalta on saatava tilaajavastuulain mukaiset selvitykset. Selvityksenä hyväksytään Rakentamisen Laatu RALA ry:n tai Vastuugroup.fi:n antama selvitys. Selvitykset on esitettävä pyydettäessä tilaajalle/ rakennuttajalle (kaupungille) alihankkijan/ aliurakoitsijan hyväksyttämisen yhteydessä.

Tilaaja/ rakennuttaja (kaupunkikonserni) ei hyväksy alihankkijaa/ aliurakoitsijaa (YSE 7 §:n 3 momentin ja AYSE 5 §:n mukaisten pätevien syiden lisäksi), jos

- tämä on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen. Tilaaja/ rakennuttaja voi hyväksyä alihankkijan/ aliurakoitsijan, jos maksujen laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä tai jos alihankkija/ aliurakoitsija on toimittanut maksunsaajan hyväksymän maksusuunnitelman,

- tämä ei ole rekisteröitynyt kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos laki tällaista merkitsemistä edellyttää,

- tämä ei ole toimittanut selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitystä työterveyshuollon järjestämisen ja todistusta tapaturmavakuutuksesta tai

- tämä on elinkeinonharjoittaja, joka on määrätty liiketoimintakieltoon tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon

8. Sanktioiden käyttämisen mahdollistamiseksi tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen liitetään ehto:

Jos tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä alihankkijoista/ aliurakoitsijoista ei ole toimitettu sovitulla tavalla tilaajalle, voi tilaaja keskeyttää työstä aiheutuneet maksut palveluntuottajalle/ pääurakoitsijalle huomautettuaan asiasta, eikä palveluntuottaja ole toimittanut selvityksiä huomautuksen jälkeen. Tilaajalla on oikeus pidättää puutteita vastaava osa maksusta.

Lisäksi hankintasopimukseen on liitettävä ehto, jonka mukaan työkohteessa sopimuksen vastaisesti ketjutetun urakoitsijan käytöstä seuraa sopimussakko. Hankintayksikkö määrittelee sopimussakon määräytymisperusteet ja sakon määrän sopimuskohtaisesti.

9. Pakotteiden huomioiminen

Pakotteiden valvonnan toteuttamiseksi tarjouspyyntöön tulee sisällyttää ehto:

Tarjoaja vakuuttaa, ettei Tarjoaja, sen omistajat, vastuuhenkilöt ja/tai lähipiiri, taikka Tarjoajan käyttämät alihankkijat kuulu Euroopan Unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) tai Suomen viranomaisten asettamille pakotelistoille.

Ohjeen voimassaolo

Tämä ohje on voimassa XX.XX.20XX alkaen.

Vantaa
Vanda

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm (esim. 01/2026)

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala/Konsernipalvelut/Hankinnan palveluyksikkö

9 **015200 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma, 15 Myyrmäki - Nähtäville asettaminen /TeA**

VD/1671/10.02.04.00/2025

TeA/SP/TKA/AKH

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma on kaupungin pitkän tähtäimen visio alueen kehittämiseksi. Visio luo yhtenäiset suunnitteluperiaatteet ydinkeskustan kortteleiden tarkemmalle jatkosuunnittelulle. Visiolla viestitetään asukkaille, maanomistajille, sijoittajille ja rakennuttajille, mihin suuntaan aluetta kehitetään. Tavoitteena on julkisten ja yksityisten investointien yhteensovittaminen.

Kehityssuunnitelma koskee Myyrmäen ydinkeskustaa kaupunginosassa 15 Myyrmäki.

Alueen sijainti
Suunnitelma kattaa noin 400 metrin vyöhykkeen Myyrmäen asemalta.

Maanomistus
Suurin osa alueesta on yksityisomistuksessa, yleiset alueet kaupungin omistuksessa.

Valmistelu
Suunnitelma on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta C.

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma
Suunnitelmassa on neljä suunnitteluperiaatetta, joilla toteutetaan kaupungin strategisia linjauksia: Visiolla pyritään houkuttelemaan uusia asukkaita, työllistäviä yrityksiä ja osaajia kehittämällä keskustasta vetovoimainen ja omaleimainen. Tavoitteena on mahdollistaa sujuva ja turvallinen arki.

1. VAHVA PAIKALLISIDENTITEETTI
Myyrmäen identiteetti rakentuu kukoistavan kaupunkikulttuurin ympärille. Rakennetussa ympäristössä näkyvät eri aikakausien kerrostumat: esihistoria, moderni rakennusperintö, urbaanien kortteleiden vertikaalisuus, taide ja katutaide.
• Luodaan tunnistettavaa *Meidän Myyr York* imagoa

2. HOUKUTTELEVA KAUPUNKIKESKUS
Keskustan houkuttelevuus syntyy sekoittuneesta kaupunkirakenteesta, jossa samassa korttelissa on asumista, toimitilaa (liike- ja toimistotiloja) sekä korttelikohtaista pysäköintiä. Rakentaminen on laadukasta ja arkkitehtonisesti omaleimaista.
• Kaavoitetaan oikeanlaisia tiloja oikeaan paikkaan yrityksille. Lisätään työpaikkojen määrää keskustassa.
• Rakennetaan riittävä määrä tarkoituksenmukaisia asuntoja, erityisesti perhe- ja omistusasuntoja.
• Liikenteen toimivuutta ja esteettömyyttä parannetaan.

3. VIREÄ JA VEHREÄ KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Viihtyisä ympäristö muodostuu laadukkaista kulkuyhteyksistä lähipalveluihin ja kutsuvista oleskelualueista reittien varrella. Keskustan urbaanit kaupunkipuistot yhdistyvät laajempiin virkistysalueisiin laadukkaiden viherreittien kautta.
• Lisätään puistoalueita, katupuita ja kasvillisuutta
• Luodaan kutsuvia kohtaamisen ja viipymisen paikkoja
• Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmalla ohjataan koko alueen jatkosuunnittelua yhtenäisesti
• Panostetaan kunnossa- ja puhtaanapitoon

4. ELÄVÄ YHTEISÖ
Yhteisöllisyys syntyy arjen sujuvuutta tukevista palveluista, aktiivisista toimijoista ja elävästä katuympäristöstä. Suunnitelmassa lisätään alueelle erilaisia toimintoja eri ikäisille ja eri tarpeisiin. Kivijalkatilat tukevat keskustan elävyyttä myös iltaisin ja viikonloppuisin.
• Myyrmäki profiloituu taiteen, katutaiteen ja kaupunkikulttuurin kaupunginosana
• Sijoitetaan palveluihin sekä kulttuuri- ja harrastustoimintaan
• Luodaan mahdollisuuksia tori- ja katukaupalle

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 11.3.2026.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 12 kpl. Kaavatilaisuus on pidetty 18.3.2026. Lisäksi on järjestetty vuorovaikutustilaisuus 21.5.2026.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7). Ydinkeskustan suunnitelmalla mahdollistetaan noin 99 000 k-m2 asuntokerrosalaa ja 150 000 k-m2 toimitilaa.

Sopimus
Suunnitelmaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.10.2026 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 6.10.2026 päivätty kehityssuunnitelma 015200, 15 Myyrmäki / Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi 6.10.2026 päivätty kehityssuunnitelma 015200, 15 Myyrmäki / Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma, ja

b) oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot.

Liitteet:
- Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma 6.10.2026
- Mielipiteet ja vastineet 6.10.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132
asemakaava-arkkitehti Annakaisa Haanpää, puh. 043 826 8456
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

015200 MYYRMÄEN YDINKESKUSTAN SUUNNITELMA

Meidän Myyr York

Vantaa
Myyrmäki

Meidän Myyr York

015200 MYYRMÄEN YDINKESKUSTAN SUUNNITELMA

1. Johdanto

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma 04
Yleiskaava 2020 05
Kaavarunko 2019 06
Miten? 07
Miksi? 08
Mitä? Meidän Myyr York -visio 09

2. Lähtökohdat

Vetovoimatekijät 12
Paikallisidentiteetti 13
Väestö ja asuntokanta 14
Toimitilat ja työllisyys 15
Vuorovaikutus 16

3. Suunnitelma

Kuinka? 18
Viherympäristö 19
Kaupunkiympäristö 20
Palveluympäristö 21
Liikenneympäristö 22
Rakennettuympäristö 23
Taideympäristö 25
Suunnitelmat 26
Korttelikohtaiset tehokkuusluvut 30
Vaikutusten arvioinnin yhteenveto 33

4. Toimintasuunnitelma

Jatkoaskeleet vision toteuttamiseksi 36
Lähteet 37

Työryhmä

Länsi-Vantaan Asemakaavatiimi:
Annakaisa Haanpää
Emmy Hedin
Anna Hakamäki

Myyrmäen innovaatiokaava MYBA:
Anders Hedman

Ohjausryhmä:

Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä : Kaupunkikehitysryhmä

Selvitykset ja konsulttityöt:

- Alueellisen viherkertoimen tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman alueella (ARVO-laskenta), Vantaan kaupunki
- Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman luonnoksen yritysvaikutusten arviointi, WSP
- Julkisten ulkoalueiden yleissuunnitelma, WSP
- Lapsivaikutusten arviointi (LAVA), Vantaan kaupunki

Meidän Myyr York

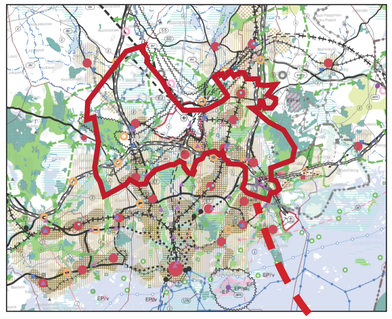
1. Johdanto

Mitä, miten ja miksi?

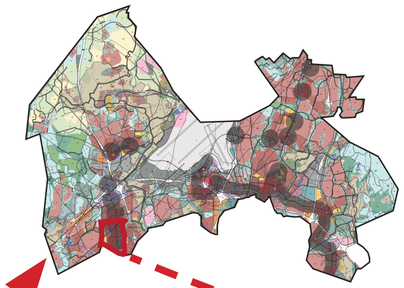
MIKÄ ON MYYRMÄEN YDINKESKUSTAN SUUNNITELMA?

Kaupungin aloitteesta laadittava **yhteinen visio** alueen kehittämiseksi

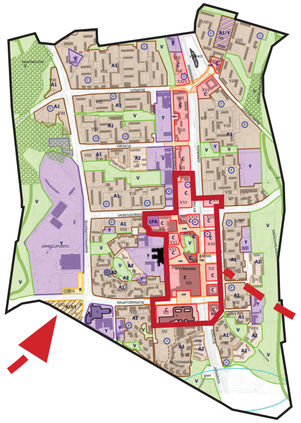
MAAKUNTAKAAVA

PÄÄKAUPUNKISEUTU

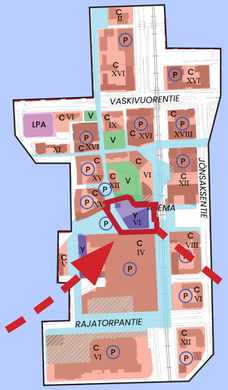
YLEISKAAVA

VANTAAN KAUPUNKI

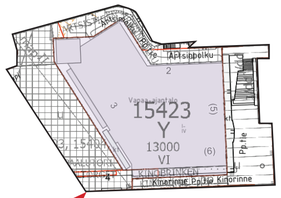
KAAVARUNKO

MYYRMÄEN KAUPUNGINOSA

ALUEKOHTAINEN KEHITYSSUUNNITELMA

KESKUSTAKORTTELIT

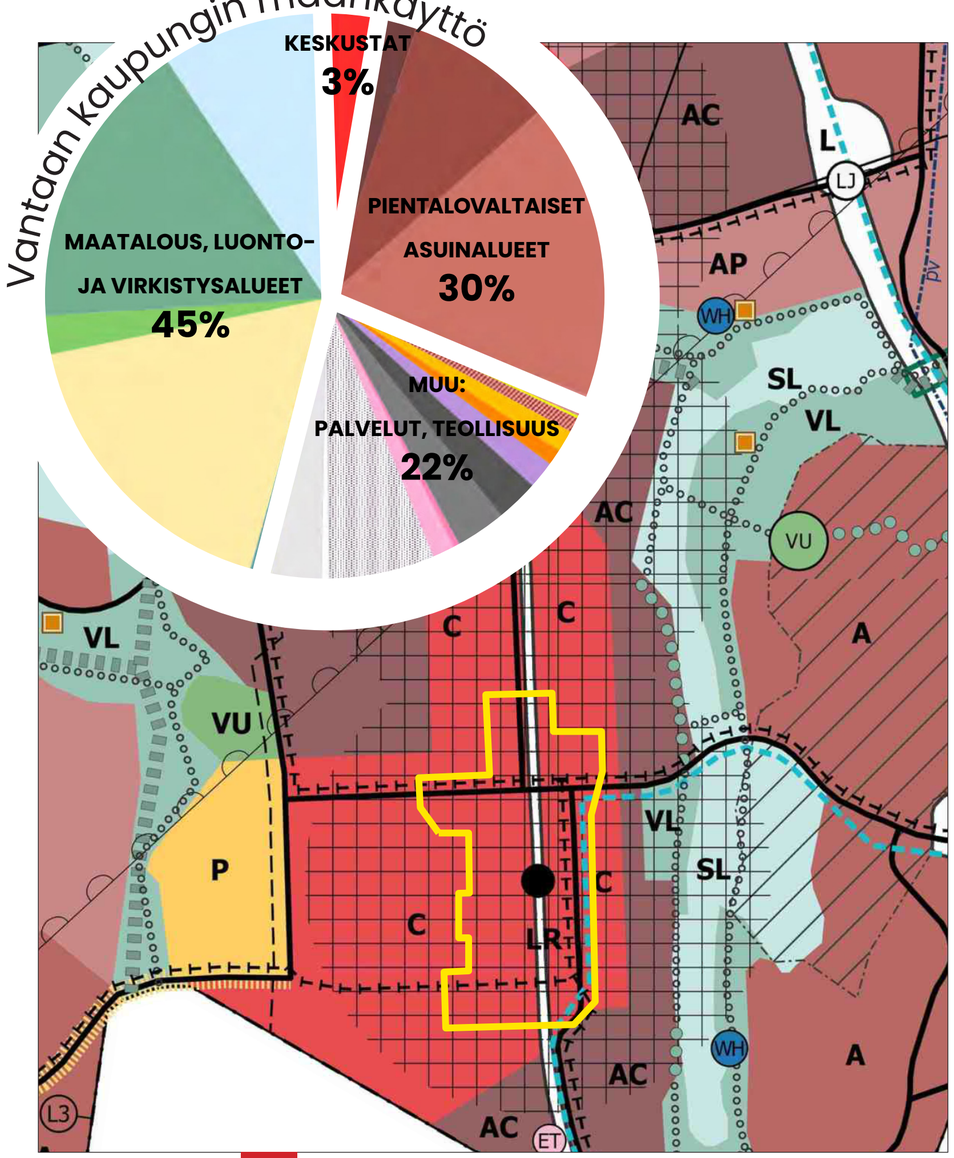
ASEMAKAAVA

RAKENNUKSET

- Kehitysuunnitelma **tarkentaa Myyrmäen kaupunginosan kaavarunkoa.** Tarkoituksena on luoda **yhtenäiset suunnitteluperiaatteet** ydinkeskusta-alueen kortteleiden **tarkemmalle jatkosuunnittelulle.**

- **Kehityssuunnitelma ei ole lainvoimainen asiakirja.** Ydinkeskustan kortteleiden rakennukset ja niiden toiminnot suunnitellaan tarkemmin asemakaavavaiheessa. Asemakaavan muutoksia ja uutta rakennusoikeutta on haettava erikseen.

- Suunnitelman **visiolla viestitään** asukkaille, maanomistajille, sijoittajille, ja rakennuttajille, **mihin suuntaan aluetta kehitetään.**

YLEISKAAVA

KUINKA YLEISKAAVA OHJAA KAUPUNKIKESKUSTAN SUUNNITTELUA?

Yleiskaavan tavoite on eheyttää ja vahvistaa keskustoja kaupungin toiminnallisina solmupaikkoina. Keskustoista tulee rakentaa niin asukkaita, palveluita, kauppaa kuin työpaikkojakin sisältäviä paikkoja. Elävän ja elinvoimaisen kaupunkikeskustan edellytys on sekoittunut kaupunkirakenne, viihtyisyys ja laatu.

Keskustoja täydennetään tiiviiksi, monipuolisiksi ja kaupunkitilaltaan laadukkaiksi alueiksi. Katu- ja korttelirakenne tulee olla reiteiltään jatkuva ja läpikuljettava. Keskustoissa käveltävyys ja paikkojen tunnistettavuus ovat määrääviä tekijöitä ja niissä tavoitellaan laadukasta rakennettua viherympäristöä. Liikenne järjestetään jalankulkijoita ja pyöräliikennettä priorisoivaksi. Pysäköinniltä edellytetään ratkaisuja, jotka tukevat mahdollisimman tehokkaassa käytössä olevia ja kaupunkikuvasta vähän tilaa vaativia järjestelyjä. Monipuolinen toimintojen sijoittaminen takaa elävyyden keskusta-alueella eri vuorokauden aikoina.

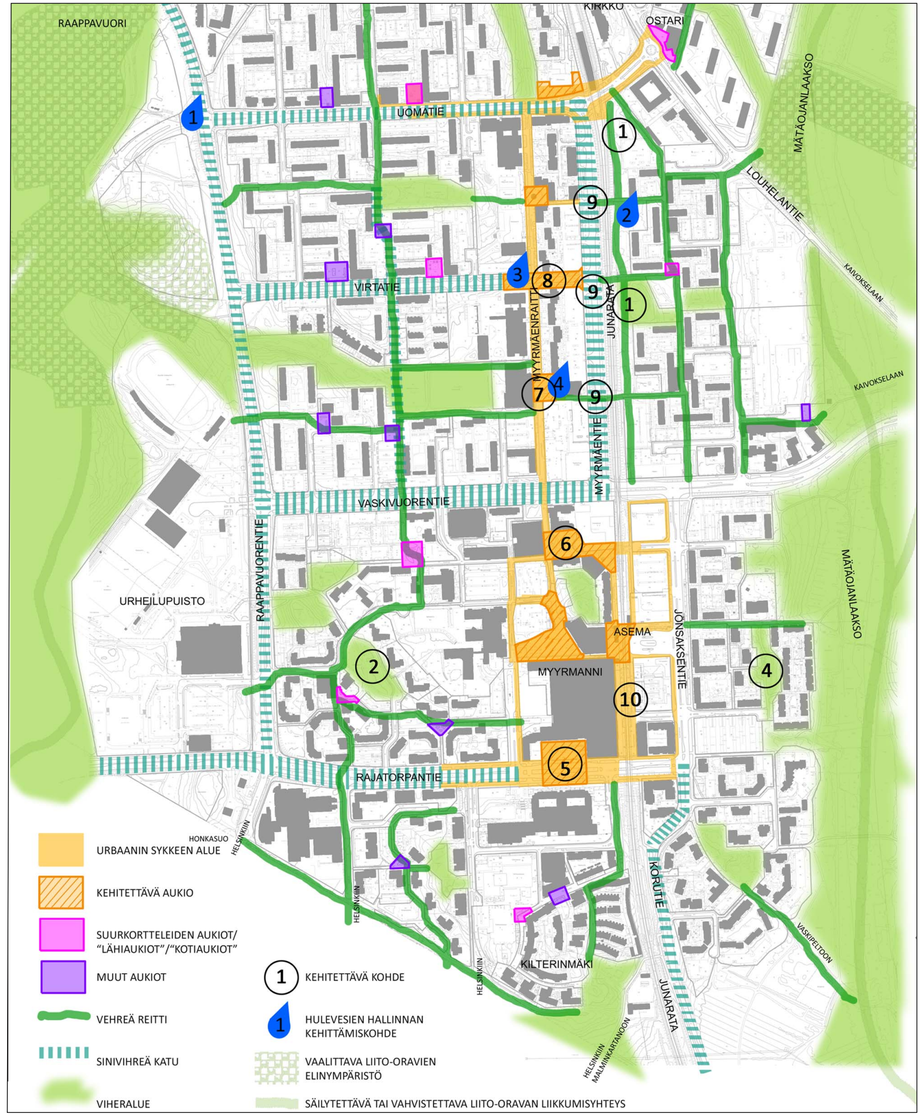
Myyrmäen asemanseutu on yksi kaupunkikeskusta-alueista, jonne Vantaan kasvu ohjataan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. **Asemanseutujen kehittämisen ja tiivistämisen tarkoituksena on turvata Vantaan laajat vehreät verkostot ja luonnonsuojelualueet.**

Myyrmäen kaupunkikeskusta on Vantaan Yleiskaavassa 2020, Maakuntakaavassa 2050 sekä MAL 2023 sopimuksessa:

- Ensisijaisesti kehitettävä maankäytön ydinvyöhyke, jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä.
- Alueelle kohdistuu strateginen kehittämismerkintä “kestävän kasvun vyöhyke”, jota suunnitellaan tehokkaasti rakennettavana alueena.
- Maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa toimitiloja kuten liike- ja toimistotiloja.
- Alueen pysäköinti tulee järjestää keskitetysti pyrkien nimeämättömään ja vuorottaiskäyttöiseen ratkaisuun.

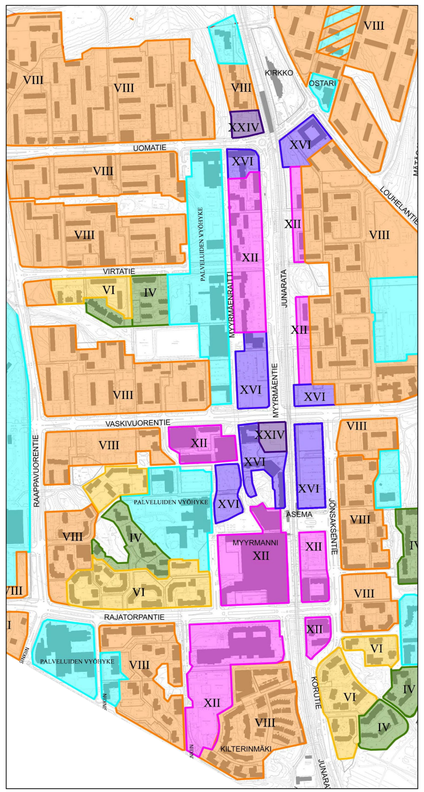
YLEISKAAVA 2020 MYYRMÄEN KAUPUNKIKESKUSTAN ALUE C MYYRMÄEN YDINKESKUSTAN SUUNNITELMAN ALUERAJAUS MYYRMÄEN ASEMA

KAAVARUNKO 2019

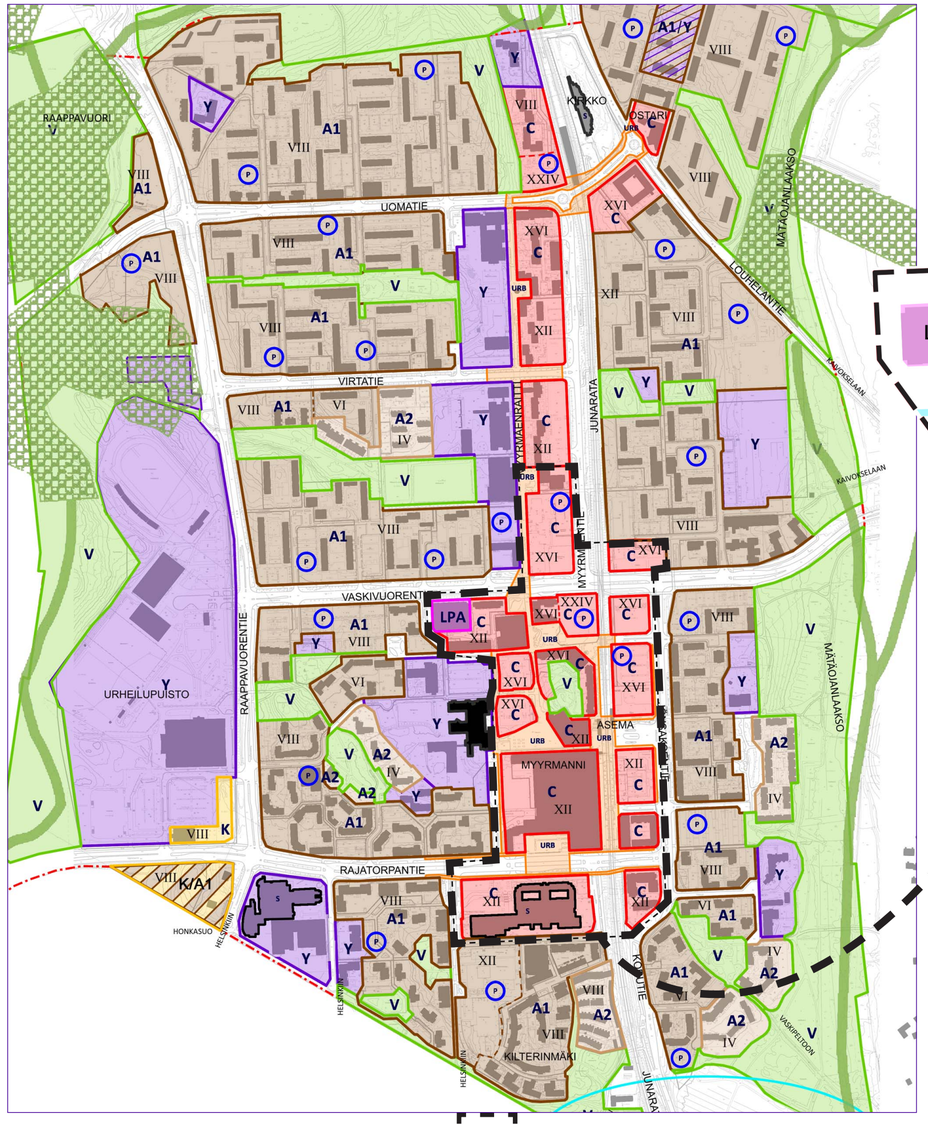
MYYRMÄEN KAAVARUNKO 2019 : JULKISEN ULKOTILAN TEEMAKARTTA

KUINKA KAAVARUNKO OHJAA KAUPUNKIKESKUSTAN SUUNNITTELUA?

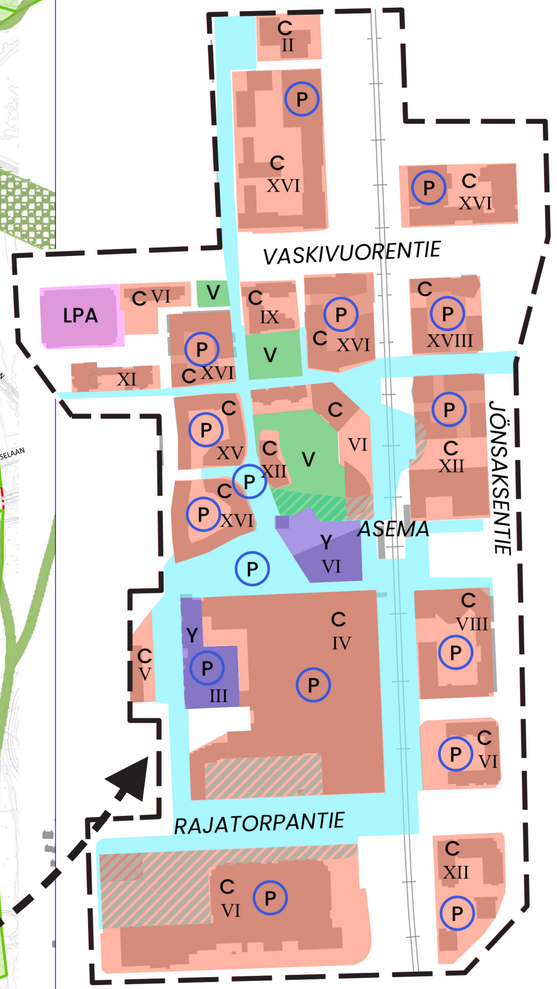

KAAVARUNGON MAKSIMIKERROSLUVUT

- Pääosa rakentamisesta sijoittuu keskusta-alueen joukkoliikennevyöhykkeelle.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään asemanseudulla, jossa on hyvät palvelut ja saavutettavuus.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Täydennysrakentamisalueet liitetään viheralueisiin siten, että viheralue hyödyttää asukkaita mahdollisimman paljon.
- Rakennetaan viihtyisiä ja vehreitä kävelyreittejä.
- Arvioitu kortteleittain vuoden 2040 asuntorakentamisen määrä ja sijainti
  - 24 000 -27 000 uutta asukasta, 490 000 - 640 000 k-m^2 uutta asuintilaa
- Arvioitu kortteleittain vuoden 2040 liike-, palvelu- ja toimistotilojen määrä ja sijainti.
  - 25 700 - 45 750 k-m^2 toimistotilaa
  - liike- ja palvelutilaa 126 000 - 150 000 k-m^2
  - 5400 - 5500 työntekijää
- Keskustan korttelitehokkuudet 2,0 - 3,5 e

MYYRMÄEN KAAVARUNKOKARTTA 2019

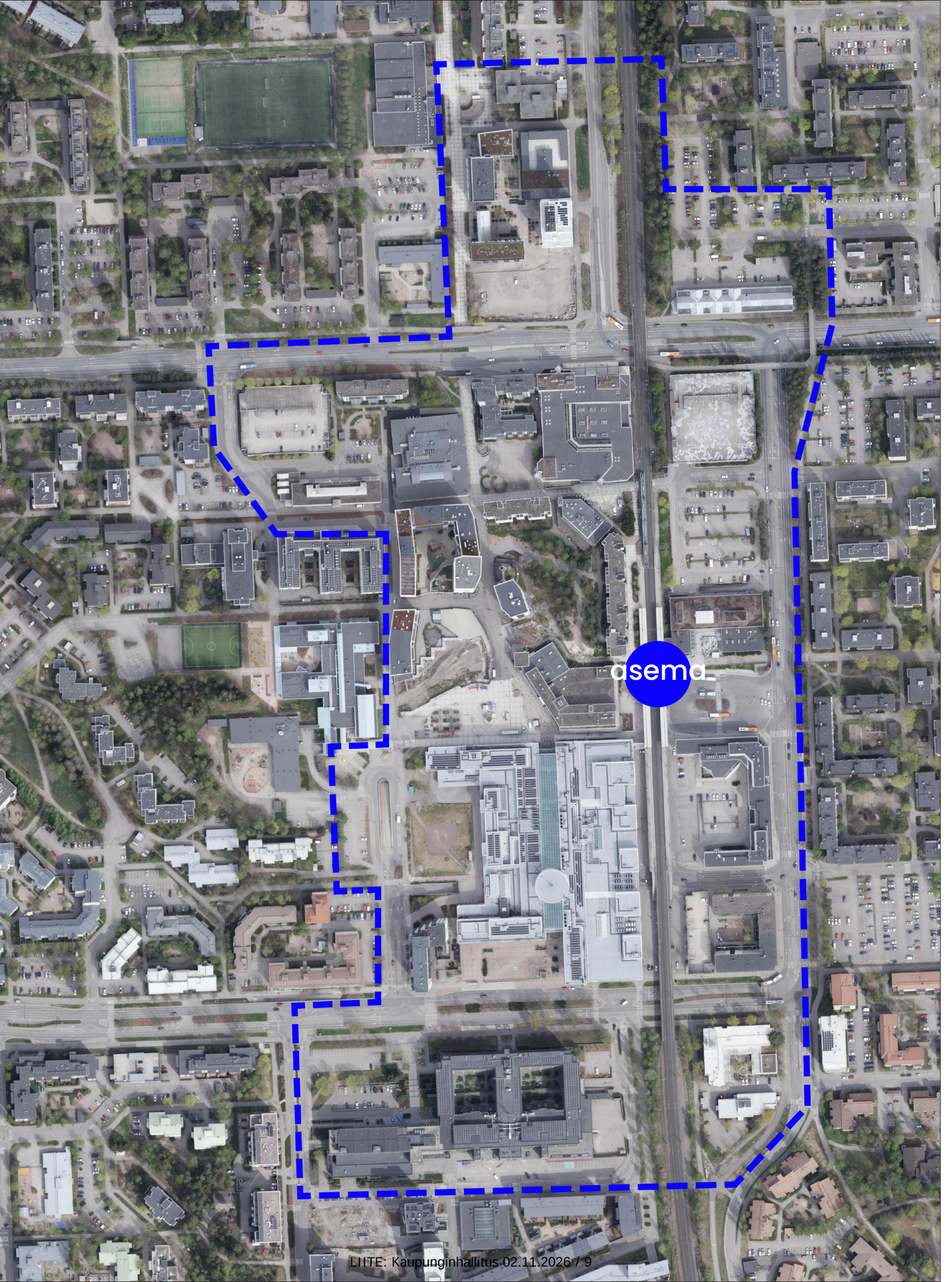
KESKUSTATOIMINTOJEN YDINALUE

YDINKESKUSTAN SUUNNITELMA: MAANKÄYTTÖ

C KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
Y YLEISTEN RAKENNUSTEN ALUE
LPA PYSÄKÖINNILLE VARATTU ALUE
V PUISTO
URBAANIN SYKKEEN ALUE
P KESKITETTY PYSÄKÖINTI
V MAKSIMIKERROSLUKU

MITEN KAAVARUNKOA TARKENNETAAN?

- Asumisen määrää maltillistettu
- Kerroslukujen maksimimäärää vähennetty
- Toimitilan määrää on suhteutettu työpaikkojen tarvitsemaan tilaan keskustassa
- Asumisen ja toimitilan määrää ohjataan erillisillä korttelikohtaisilla tehokkuusluvuilla
- Palvelualueita lisätty
- Viheralueita lisätty
- Aktiivista kaupunkiympäristön, urbaanin sykkeen, tilaa lisätty
- Korttelikohtaiset pysäköintiratkaisut
- Myyrmäen paikallisidentiteettiä, ’Meidän Myyr York’ visiota, tukevia toimenpiteitä lisätty

Ilmakuva, Vantaan karttapalvelu, 2026

MIKSI YDINKESKUSTAN SUUNNITELMA TEHDÄÄN?

ELINVOIMA

Kaupunginhallitus päätti 29.4.2019 ja 10.2.2020, että vuoden 2019 kaavarungon jatkosuunnittelussa on **lisättävä työpaikkojen määrää alueella**.

- Pääkonttorit ovat poistuneet ja Myyrmäki koetaan paremmin sivutoimipisteenä[1&2].
- Myyrmäen keskustassa sijaitsee useita tyhjiä toimitiloja sekä kaksi vajaalla käyttöasteella olevaa ostoskeskusrakennusta: Myyrinpuhos ja Isomyyri.

HYVINVOINTI

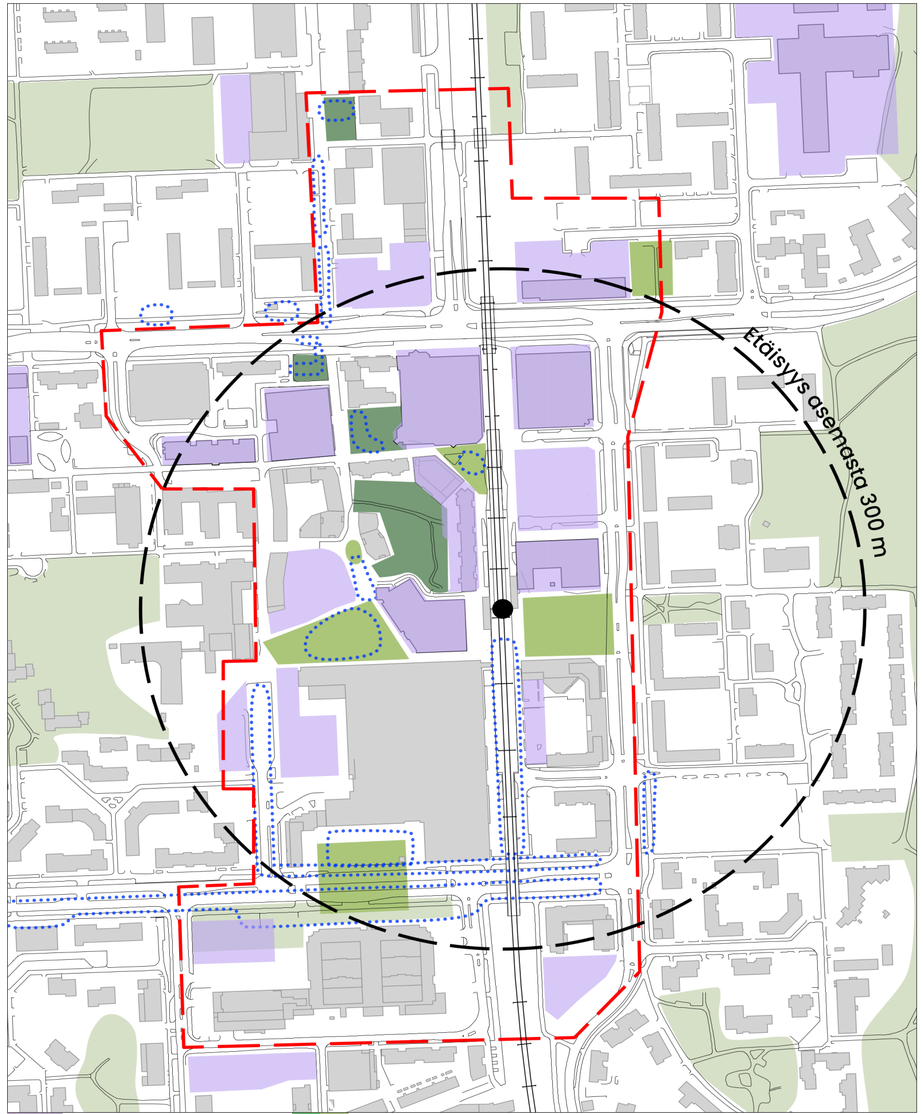
Vantaan kaupungin **startegia 2026-2029 nostaa sujuvan ja turvallisen arjen keskiöön**. Tämä suunnitelma on osa strategiaa toteuttavia ohjelmia.

- Myyrmäen keskustan haasteita ovat keskeneräinen kaupunkirakenne, yleisen viihtyisyyden ja siisteyden lasku.

VETOVOIMA

Jotta keskustan elinvoima ja hyvinvointi saadaan nousuun tulee vetovoimatekijöitä (monipuoliset palvelut, kaupunkiympäristön viihtyisyys, saavutettavuus, postiiviset elämykset) **parantaa alueella.**

- Myyrmäen houkuttelevuus yritysten investoinneille ja osaajille on laskenut. Keskustan kutsuvuus vierailemaan ja viihtymään on heikentynyt[3].
- Kaupunginosan väestöennuste ja väestörakenne ovat muuttuneet vuodesta 2019[4].
- Alue on kärsinyt pienten sijoitusyksiöiden ylitarjonnasta, alhaisesta tulotasosta ja huono-osaisuuden keskittymisestä.
- Myyrmäen imago leimautuu edelleen harmaaksi 1970-luvun betonilähiöksi.

KEHITTYVÄT KORTTELIT KEHITTYVÄT PUISTOT JA AUKIOT KEHITTYVÄT KATUALUEET
MYBA: IDEASUUNNITELMA

LIITE: Kaupunginhallitus 02.11.2026 / 9

MEIDÄN MYYR YORK

VISIO

Visiolla pyritään houkuttelemaan uusia asukkaita, työllistäviä yrityksiä ja osaajia kehittämällä keskustasta vetovoimainen ja omaleimainen. Tavoitteena on julkisten ja yksityisten investointien yhteensovittaminen.

1. VAHVA PAIKALLISIDENTITEETTI

Myyrmäen identiteetti rakentuu kukoistavan kaupunkikulttuurin ympärille. Rakennetussa ympäristössä näkyvät eri aikakausien kerrostumat: esihistoria, moderni rakennusperintö, urbaanien kortteleiden vertikaalisuus, taide ja katutaide.

- Luodaan tunnistettavaa *Meidän Myyr York* imagoa

2. HOUKUTTELEVA KAUPUNKIKESKUS

Keskustan houkuttelevuus syntyy sekoittuneesta kaupunkirakenteesta, jossa samassa korttelissa on asumista, toimitilaa (liike- ja toimistotiloja), sekä korttelikohtaista pysäköintiä. Rakentaminen on laadukasta ja arkkitehtonisesti omaleimaista.

- Kaavoitetaan yrityksille oikeanlaisia tiloja oikeaan paikkaan. Lisätään työpaikkojen määrää keskustassa.
- Kaavoitetaan laadukkaita asuntoja. Lisätään perhe- ja omistusasuntojen määrää.
- Parannetaan liikenteen toimivuutta ja esteettömyyttä. Lisätään keskusta-alueen parkkipaikkoja.

Meidän Myyr York visio:

- **vahva paikallisidentiteetti**
- **houkutteleva kaupunkikeskus**
- **vireä ja vehreä kaupunkiympäristö**
- **elävä yhteisö**

MEIDÄN MYYR YORK

KEHITTYVÄT KORTTELIT KEHITTYVÄT PUISTOT JA AUKIOT KÄVELTÄVÄ JA TURVALLINEN KESKUSTA

VISIO

3. VIREÄ JA VEHREÄ KAUPUNKIYMPÄRISTÖ
Viihtyisä ympäristö muodostuu laadukkaista kulkuyhteyksistä lähi-palveluihin ja kutsuvista oleskelualueista reittien varrella. Keskustan urbaanit kaupunkipuistot yhdistyvät laajempiin virkistysalueisiin laadukkaiden viherreittien kautta.

- Lisätään puistoalueita, katupuita ja kasvillisuutta
- Luodaan kutsuvia kohtaamisen ja viipymisen paikkoja
- Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmalla ohjataan koko alueen jatkosuunnittelua yhtenäisesti
- Panostetaan kunnossa- ja puhtaanapitoon

4. ELÄVÄ YHTEISÖ
Yhteisöllisyys syntyy arjen sujuvuutta tukevista palveluista, aktiivisista toimijoista ja elävästä katuympäristöstä. Suunnitelmassa lisätään alueelle erilaisia toimintoja eri ikäisille ja eri tarpeisiin. Kivijalkatilat tukevat keskustan elävyyttä myös iltaisin ja viikonloppuisin.

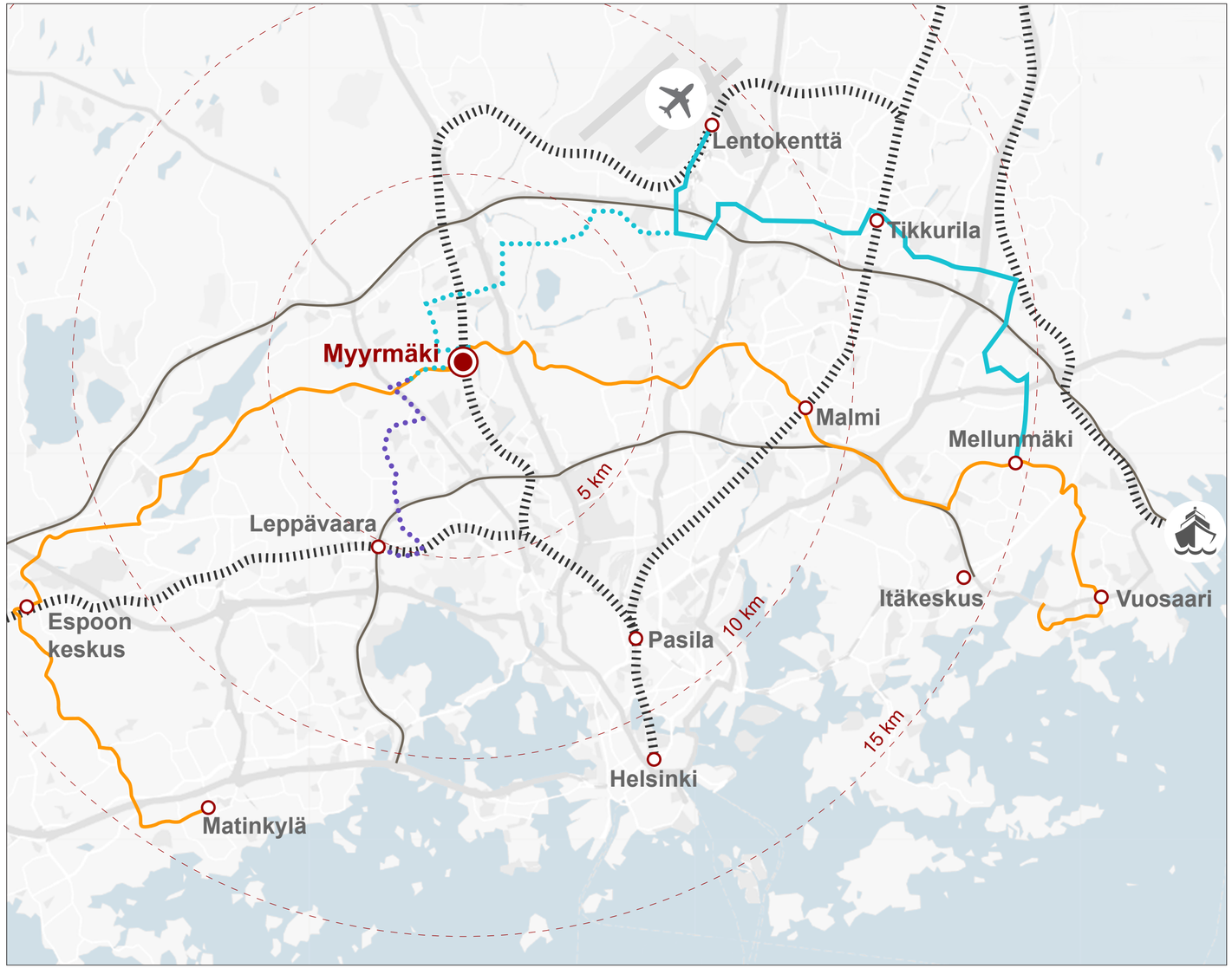
- Myyrmäki profiloituu taiteen, katutaiteen ja kaupunkikulttuurin kaupunginosana
- Sijoitetaan palveluihin sekä kulttuuri- ja harrastustoimintaan
- Luodaan mahdollisuuksia tori- ja katukaupalle sekä tapahtuma paikoille

Meidän Myyr York

2. Lähtökohdat

Myyrmäen omat vahvuudet ovat
’Meidän Myyr York’ vision lähtökohtana.

RAUTATIE VANTAAN RATIKKA ESPOON RATIKKA RUNKOLINJAT KEHÄTIET LÄNSIVANTAAN RATIKKA

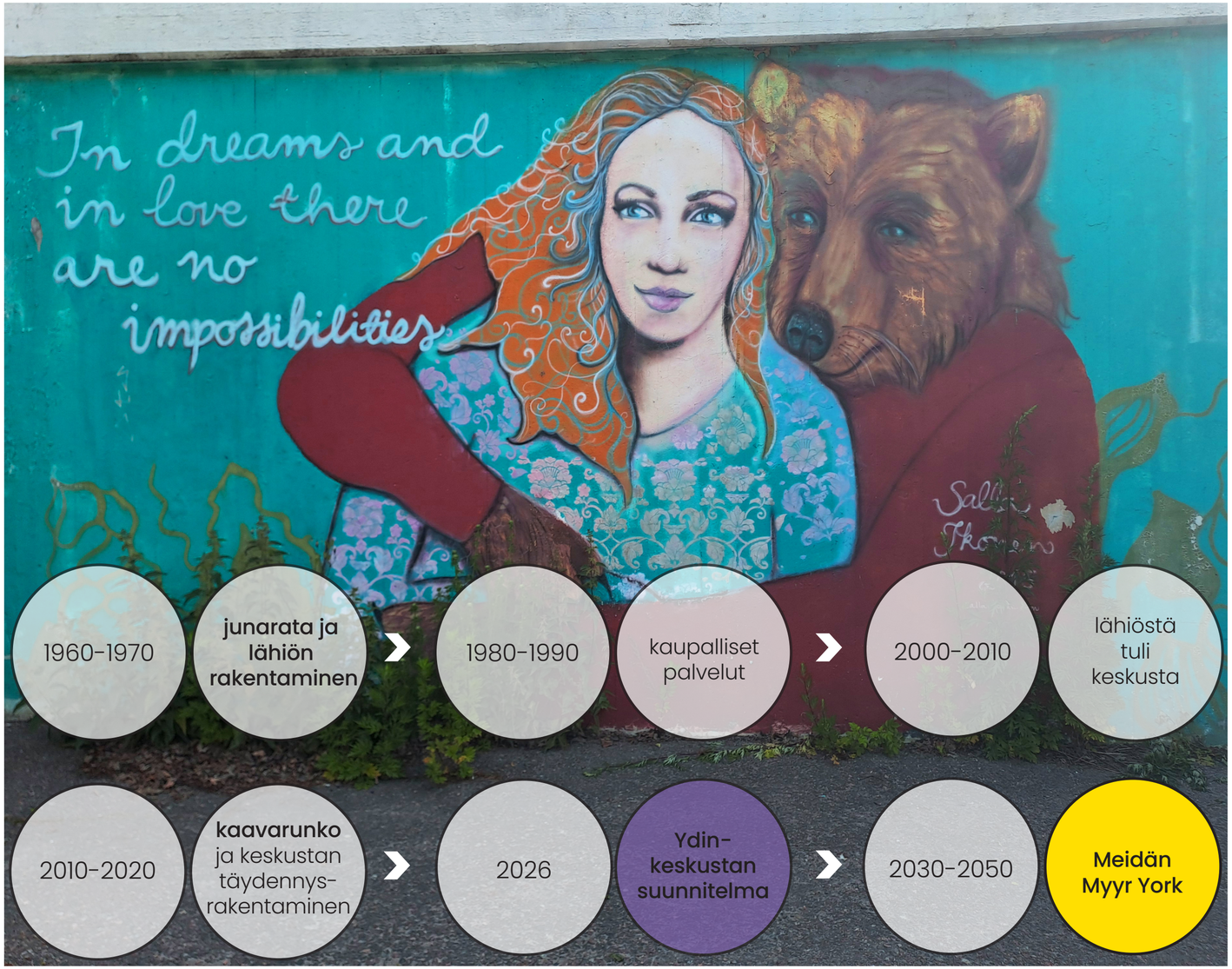
VETOVOIMATEKIJÄT

Myyrmäkeä kehitetään merkittävänä alueellisena keskuksena, jonka **vetovoimatekijöitä ovat hyvä sijainti, erinomainen palvelutarjonta, läheiset virkistysalueet ja yhteisöllisyys.** Myyrmäen houkuttelevuus perustuu myös Helsingin keskustaa edullisempaan hintatasoon.

ERINOMAINEN SIJAINTI JA SAAVUTETTAVUUS
Myyrmäki sijaitsee erinomaisessa liikenteellisessä solmukohdassa kehäradan varrella. Alueelta on sujuvat joukkoliikenneyhteydet Helsingin keskustaan ja lentoasemalle sekä runkobussiyhteydet ympäri pääkaupunkiseutua. Kehäteiden kautta Espoo, Vuosaaren satama ja seudun yritysalueet ovat nopeasti saavutettavissa.

ARKEA TUKEVAT MONIPUOLISET PALVELUT
Myyrmäki on monipuolinen aluekeskus, jossa julkiset ja kaupalliset palvelut, koulutusmahdollisuudet sekä tapahtuma- ja kulttuuripalvelut sijaitsevat kävelyetäisyydellä. Alueen kaupallinen keskus muodostuu Myyrmannin ja Isomyyrin kauppakeskuksista. Myyrmässä sijaitsevat myös Metropolian kampus, Energia Areena, Myyrmäki-halli sekä Paalutorin ympärille keskittyvät kulttuuripalvelut.

LAAJAT VIRKISTYSALUEET JA URHEILU
Keskustaa ympäröivät 500 metrin säteellä laajat virkistys- ja liikunta-alueet, kuten Myyrmäen urheilupuisto ja Raappavuoren virkistys- ja suojelualue. Nämä tarjoavat monipuolisia ulkoilu-, liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia.

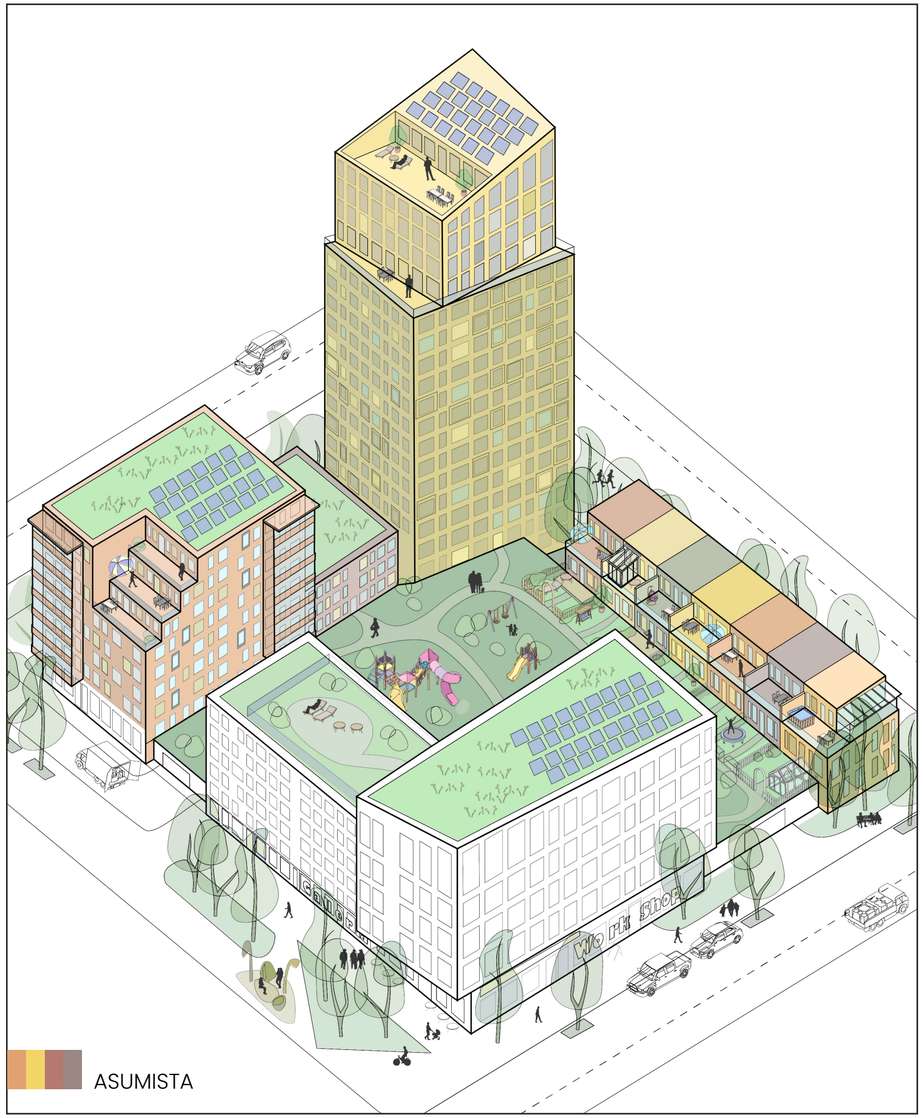
PAIKALLISIDENTITEETTI

Myyrmäen keskustan alueella on ollut asutusta jo vanhemmalta kivikaudelta alkaen 8500 vuotta sitten. **Myyrmäen Jönsas on yksi Suomen tunnetummista arkeologisista kaivausalueista ja laajimmista esihistoriallisista asuinpaikoista.** Tärkeitä löytöjä ovat muun muassa kivikauden aikaiset kivikirveet ja nuorakeraamisen ajan saviastioiden palat. Alueella on myös Suomen laajin tunnettu kivikautinen hauta-alue, johon kuuluu 23 niin kutsuttua punamulta-hautaa.

Nämä esihistorialliset kerrostumat näkyvät rakennetussa ympä-ristössä ja nimistössä.

Myyrmäki edustaa 60- ja 70-luvun vaihteen kompaktikaupungin lähiösuunnitteluperiaatteita, jossa metsäisestä lähiöstä haluttiin rakentaan tiivistä kaupunkia. Tämä näkyy suhteellisen tehokkaana rakentamistapana ja pyrkimyksenä erottaa jalankulku- ja ajoneuvo-liikenne omille tasoilleen.

Myyr York -nimitys juontaa juurensa 70-luvun puoliväliin jolloin 12-kerroksiset sen ajan ”pilvenpiirtäjät” rakentuivat korotetun junaradan varteen Myyrmäentielle. Myyr York -henkeä on lisäksi vahvistanut jo vuosikkymmeniä voimissaan ollut katutaidekulttuuri.

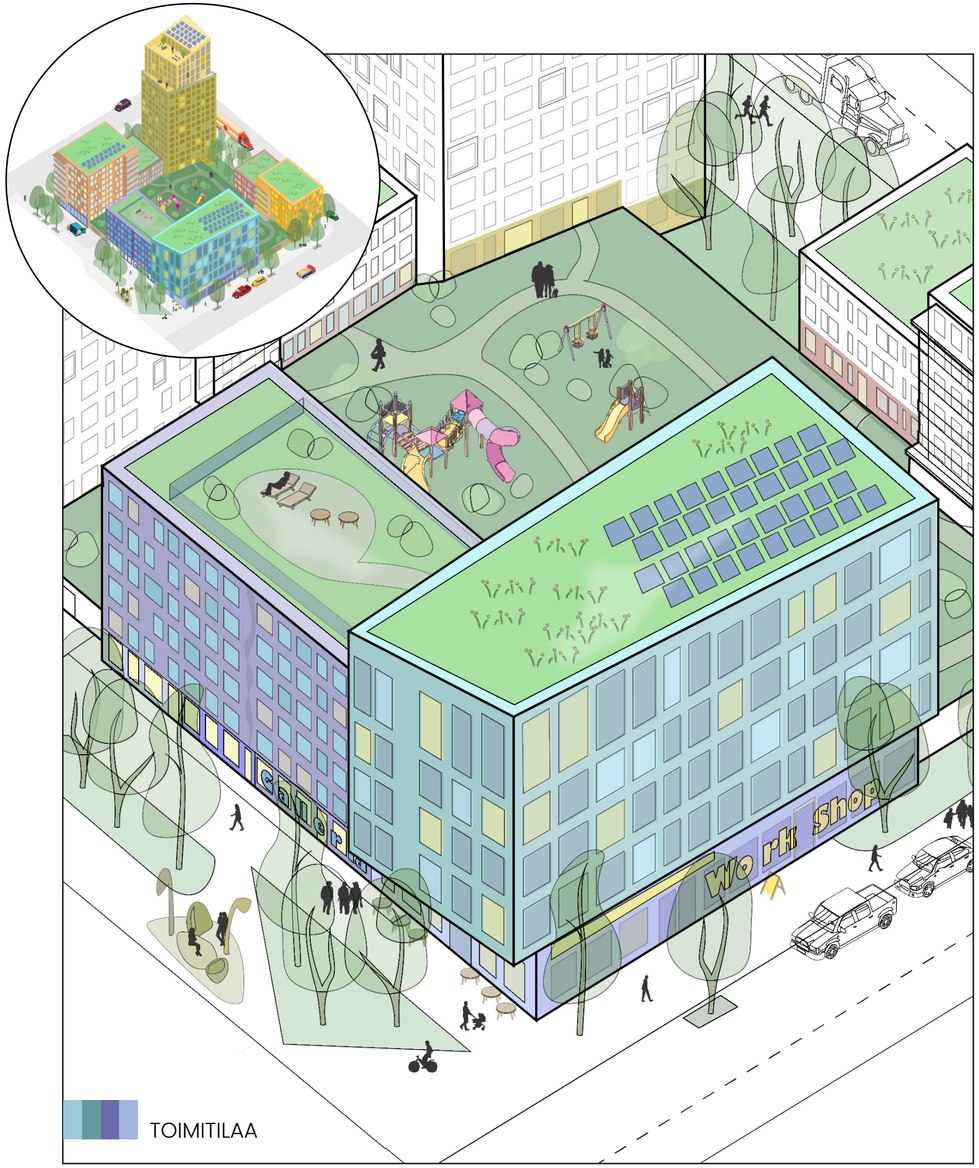
MONIPUOLISET ASUNTOTYYPIT TOIMINNOILTAAN SEKOITTUNEESSA KORTTELISSA

VÄESTÖ JA ASUNTOKANTA

Myyrmäki on Vantaan väestöltään suurin ja nopeimmin kasvava kaupunginosa, jossa asuu noin 18 400 asukasta. Seuraavan kymmenen vuoden aikana Myyrmäen kaupunginosaan arvioidaan tarvittavan noin 1500-2000 uutta asuntoa noin 5000 asukaalle. Tämä vastaa noin 260 000 kerrosneliömetrin asuntorakentamista eli yli 40:tä keskikokoista kerrostaloa (laajuus noin 6000 k-m^2).

- Kaavoitusohjelma 2026–2029 kattaa noin 42 % Myyrmäen kaupunginosan asuntotarpeesta vuoteen 2030 mennessä.
- Kaavoitusvarantoa ydinkeskustassa on rakentamatta alle 1 % (36 000 k-m^2.)
- **Ydinkeskustan suunnitelmalla mahdollistetaan noin 36 % vuoden 2035 Myyrmäen kaupunginosan asuntotarpeesta.**
- Asuntotarpeen 22 % vajaus katsotaan osaksi pitkän aikavälin väestökasvun ja muuttoliikenteen kehitystä.

- **Suunnitelman asuntorakentaminen on maltillista.**
- **Lyhyellä aikavälillä 2035+ 64 000 k-m^2**
- **Pitkällä aikavälillä 2050 99 500 k-m^2**
- **Elinvoiman lisäämiseksi ja alueellisen eriytymisen pysäyttämiseksi** Myyrmäkeen tulisi rakentaa ensisijaisesti perhe- ja omistusasuntoja.

KATUTASON TOIMI- JA ASUKASTILAT TOIMINNOILTAAN SEKOITTUNEESSA KORTTELISSA

TOIMITILAT JA TYÖLLISYYS

Myyrmäen kaupungiosassa oli vuonna 2023 noin 5 500 työpaikkaa, joista 3500 (63 %) sijaitsi ydinkeskustassa. Keskustan uudistettavissa kortteleissa on lähes 400 työpaikkaa.(5)

Ydinkeskustassa on noin 53 000 k-m² liiketilaa, josta yli puolet on kauppaa ja noin kolmannes palveluja. Tyhjää liiketilaa on noin 2500 m², mutta katutason liiketilat olivat kartoitushetkellä täynnä ja uusille liiketiloille on kysyntää(5).

Ydinkeskustassa on kahdeksan toimistorakennusta, joissa on yhteensä 76 000 k-m² toimistotilaa. Tyhjää toimistotilaa on runsas 12 000 m² (15-20%). Tyhjät toimistotilat on suunniteltu 1980-luvun perinteiseen konttorityöskentelyyn eivätkä vastaa nykytarpeita. Olemassa olevilla toimistotiloilla on kuitenkin potentiaalia vastata edullisemman tilan sekä väliaikaiskäyttö tarpeeseen. Hyväkuntoisten toimitilakiinteistöjen, Myyrmannin ja Virtatalon, käyttöaste puolestaan on korkea. Tämä osoittaa, että keskustalla on vetovoimaa.

Myyrmäen toimistorakentaminen kilpailee muiden vetovoimaisten pääkaupunkiseudun toimistokeskittymien kanssa. **Uudelle toimistotilalle ei ole suurta kysyntää lyhyellä (10-v) aikavälillä ja tarvitaan pitkän ajan kaupunkikehityksen toimenpiteitä ennen kuin toimistoja saadaan houkuteltua Myyrmäen keskustaan.**(5)

Uutta toimistotilaa pyritään toteuttamaan vaiheittain niin, että työpaikkojen määrä alueella ei vähene.

- **Työpaikkamäärien kehitys ei ole suoraan verrannollinen työpaikkarakennusten kerrosalan kehitykseen.**
- **Uuden toimitilan työpaikkatehokkuus on parempi kuin olemassa olevien toimitilarakennusten, mikä mahdollistaa nykyistä suuremman työpaikkamäärän.**
- **Työpaikkojen määrää kasvatetaan noin 300 - 1800 työpaikalla.**
- **liiketilaa lisätään 3000-5000 km² suunnittelualueella.**
- **Tarvitaan päivittäistavara-kauppaa, etnistä kauppaa ja pieniä lähikauppoja(5).**
- **Kauppakeskus Myyrmannin kasvattaminen lisäisi myös keskustan vetovoimaa(5).**

VUOROVAIKUTUS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mielipiteet, asukastilaisuus, vierailu Kilterin koululla ja turvallisuuskartoitus mobiilipelillä

Palvelut
Työpaikat
Turvallisuus
Perheasunnot
Kaupunkikulttuuri
Liikkuminen
Identiteetti
Viihtyisyys
Historia

Vuorovaikutuksessa saatuun palautteeseen on vastattu kootusti teemoittain erillisessä vuorovaikutusraportissa, joka löytyy hankkeen nettisivuilta. Tähän on tiivistetty päätulokset.

Asukkaat toivovat Myyrmäkeen elävämpää, turvallisempaa ja viihtyisämpää keskustaa, jossa kaupunkitilaa aktivoidaan valaistuksella, palveluilla ja avoimilla julkisivuilla.

Liikenteeseen ja pysäköintiin kaivataan selkeyttä ja toimivuutta siten, että **jalankulku ja esteettömät reitit** ovat ensisijaisia.

Osana keskustan uudistamista toivotaan **nykyisten rakennusten kehittämistä** sekä alueen historiallisten kerrostumien ja alueen **omaleimaisuuden säilyttämistä**. Uudisrakentamiselta halutaan **maltillista mittakaavaa** ja **monipuolisia asuntoja** erityisesti perheille.

Elinvoimaa toivottiin vahvistettavan lisäämällä **palveluja**, **työpaikkoja**, **vehreyttä** sekä etsiä **ratkaisuja sosiaalisiin haasteisiin**. Lisäksi esiin nousi tarve säilyttää nykyisiä työpaikkoja ja toimitiloja sekä tukea **pienyrittäjyyttä, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa**.

Koululaisten näkemyksissä korostuivat viihtyisyys, vapaa-ajan tekeminen ja turvallisuus. Keskustaan toivottiin vehreyttä, puistoja, penkkejä sekä liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Lisäksi nuoret esittivät toiveita tapahtumista, ruokamyyjistä, monipuolisemmista ravintolapalveluista ja katutason liiketiloista.

Liikkumisen osalta pyöräilyä pidettiin pääosin helppona. Yli- ja alikulkujen korvaamista tasoylityksillä pidettiin pääosin hyvänä ratkaisuna, koska monet eivät kierrä siltoja pitkin, vaan oikaisevat tien ylitse.

Rakentamisessa arvostettiin **modernia ja tunnistettavaa arkkitehtuuria** sekä **mieleenpainuvia yksityiskohtia**.

Nuorille suunnatussa mobiilipelissä tunnistettiin vaaranpaikkoja ja turvattomia kohteita. Pääosa havainnoista liittyi keskeneräiseen kaupunkitilaan ja kunnossapitoon. Myyrmäen asemanseutu ja Paalutori koettiin ajoittain turvattomiksi erityisesti päihteidenkäytön vuoksi.

Nuoret toivoivat myös mahdollisuuksia osallistua alueen jatkosuunnitteluun esimerkiksi kouluvierailujen ja sosiaalisen median kautta.

*** Myyrmäen ydinkeskustan kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä (s.39) on järjestetty poikkihallinnollisesti kymmeniä erilaisia osallisuustilaisuuksia vuosien 2025-2026 aikana.**

Meidän Myyr York

3. Suunnitelma

Työn lähtökohtana on elinvoiman, vetovoiman ja hyvinnoinnin lisääminen Myyrmäessä. Suurilta osin nämä tekijät ovat toisistaan riippuvaisia tai toisiaan tukevia toimenpiteitä.

Pelkistetysti voidaan sanoa:
Jotta elinvoima ja vetovoima saadaan vahvistumaan, on ensin parannettava hyvinvointia. Moni hyvinvointia lisäävistä toimenpiteistä on kaavoituksen ulkopuolella, mutta suunnitelmalla voidaan tukea sitä.

KUINKA VETOVOIMAA RAKENNETAAN?

Vetovoima tarkoittaa fyysisen ympäristön muotoilemista sellaiseksi, että se houkuttelee yrityksiä investoimaan, asukkaita viihtymään ja ihmisiä viipymään.

Keskustan elävöittäminen:
Parannetaan määrätietoisesti alueen puistojen, katujen ja aukioiden turvallisuutta ja viihtyisyyttä, mikä heijastuu positiivisesti ympäröivien kiinteistöjen haluttavuuteen pitkällä aikavälillä.

Lisätään katutasoon avautuvia tiloja ja julkisia paikkoja, jotka mahdollistavat arjen kohtaamisia, houkuttelevat viettämään aikaa ja tukevat paikallista kaupunkikulttuuria.

Laadukas ja arkkitehtonisesti erottuva rakentaminen:
Kaupunkiympäristön kehittäminen parantaa Myyrmäen mainetta ja houkuttelee alueelle korkeammin koulutettua väestöä, mikä nostaa vetovoimaa asiantuntijayritysten näkökulmasta.

Monimuotoiset asuntotyypit houkuttelevat alueelle työssäkäyviä perheitä ja pitävät heidät alueella pidempään mahdollistaen muuttoketjut asuinalueen sisällä. Tämä nostaa alueen veropohjaa ja ostovoimaa, mikä puolestaan tukee suoraan paikallisia yrityksiä ja liiketoimintaa. Omistusasuminen sitouttaa perheet alueelle pitkäaikaisesti, mikä vakauttaa alueen väestöpohjaa ja lisää yhteisöllisyyttä.

Kulttuuri vetovoimatekijänä:
Kaupunkikulttuuritalo-hanke tuo alueelle uutta sykettä ja satoja tuhansia kävijöitä, mikä kehittää Myyrmäen imagoa ja vetovoimaa.

Myyrmäessä on edellytykset vahvistaa nykyistä kaupunkikulttuuria ja profiloitua kaupunginosaksi, jossa tapahtumat, luovat toimijat ja aktiivinen kaupunkielämä tukevat toisiaan.

KUINKA ELINVOIMAA RAKENNETAAN?

Elinvoima tarkoittaa kaupungin kykyä pysyä taloudellisesti, sosiaalisesti ja toiminnallisesti elävänä ja uudistuskykyisenä.

Paras vaihtoehto elinvoiman lisäämiseksi olisi, jos löytyisi yksi suuri ankkuritoimija, joka ottaisi kokonaisen korttelin käyttöönsä. Koska tämä on kymmenenkin vuoden aikajänteellä epätodennäköistä, Ydinkeskustan suunnitelmassa on etsitty muita keinoja elinvoiman kehittämiseksi. Suunnitelma ei poissulje kokonaisen korttelin laajuisen toimiston rakentumista, ennemminkin se mahdollistaa keskustan jatkuvan pitkäjänteisen kehityksen.

Hybridikorttelit:
Toiminnoiltaan sekoittuneiden kortteleiden rakentaminen nostaa koko ydinkeskustan yleisilmettä ja arvoa. Tämä varmistaa yrityksille valmiin asiakasvirran ja työntekijöille, sekä asukkaille palvelut lähelle. Keskustan vetovoiman kasvaessa ja asukasmäärän lisääntyessä tilojen kysyntä myös kasvaa.

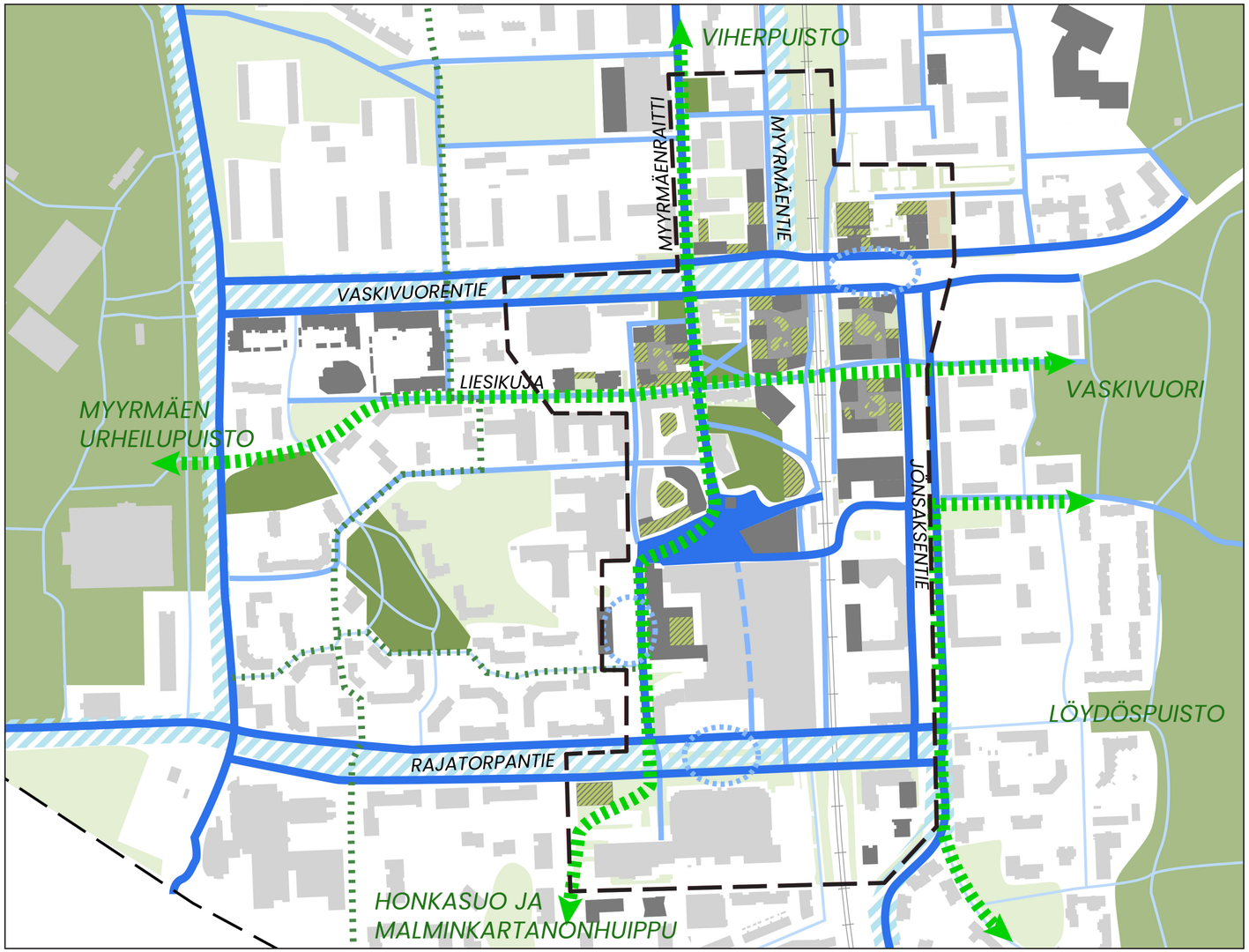
Sateliittitoimistot ja HUB-tilat
Myyrmäki houkuttelee erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä, kasvuyrityksiä sekä organisaatioita. Myyrmäki voi kilpailla toimistokäyttäjistä tarjoamalla moderneja, helposti vuokrattavia satelliittitoimistoja.

Nykyisten vajaakäyttöisten rakennusten kehittäminen yhteistyötiloina (HUB) tai väliaikaisen toiminnan tiloina takaa joustavaa eri tarpeisiin sopivaa tilaa keskustan muutoksen aikana. Tämä madaltaa pienten yritysten, käsityöläisten ja pop-up-toimijoiden kynnystä sijoittua Myyrmäkeen.

Luovan keskittymän muodostaminen:
Alueen luovien alojen toimijoiden, yhteisöjen ja pientoimijoiden tukeminen luo edellytyksiä luovien alojen keskittymälle. Toimijoiden sijoittuminen samalle alueelle vahvistaa yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja näkyvyyttä sekä tukee uusien toimijoiden syntymistä. Samalla vahvistuvat Myyrmäen paikallisidentiteetti ja yhteisöllisyys. Tämän toteutuminen vaatii kohtuulliset toimitilakustannukset.

VIHERYMPÄRISTÖ

VIHERALUEET JA -REITIT

Myyrmäen keskustaa ympäröivät **monipuoliset viheralueet**, kuten Mätäojanlaakso, Myyrmäen urheilupuisto ja Raappavuoren virkistys- ja suojelualue sekä niitä yhdistävät Jokiuomanpuisto ja Viherpuisto. Viheralueet sijaitsevat noin 500 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta ja ovat **hyvin saavutettavissa**.

Viherrakenteen kehityskuvan(6) tunnistama vehreyden epäjatkuvuuskohta Myyrmäen keskustassa korjataan muuttamalla **Liesitori ikäystävälliseksi puistoksi**, jossa on kukkivaa kasvillisuutta, sekä kehittämällä **Tuurapuistosta mikrometsä**. Kaavarungon (2019) mukaan esitetään **"sinivihreitä" katuja**, joilla vedet ohjataan viherkaistoille toteutettaviin biosuodatuspainanteisiin. **Kävelyraiteille, katujen varsille sekä aukioille lisätään puita ja muita istutuksia**. Kasvillisuus on luonnon monimuotoisuutta tukien monilajista ja kerroksellista. Toteutus tehdään katujen peruskorjausten yhteydessä.

Kaupunkikeskustassa myös yksityisillä kiinteistöillä on merkittävä rooli koetun vehreyden ja kaupunkiluonnon monipuoisuuden lisääjänä ja hulevesien luonnonmukaisessa käsittelyssä. Sen vuoksi kaavoituksessa edellytetään **vähintään 1,0 viherkerrointa** korttelipihoilla sekä monilajisia kattopihoja ja -puutarhoja sekä kasvikattoja.

NYKYISET
UUDET
PUISTOT
LAAJAT VIRKISTYSALUEET
VIHERALUEET
KANSIPIHAT JA KASVIKATOT
VEHREÄ PÄÄREITTI
VEHREÄ REITTI ALUEEN ULKOP.
PÄÄREITTI
PAIKALLINEN REITTI
MUUT REITIT
SINIVIHREÄ KATU
SHARED SPACE

LIITE: Kaupunginhallitus 02.11.2026 / 9

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

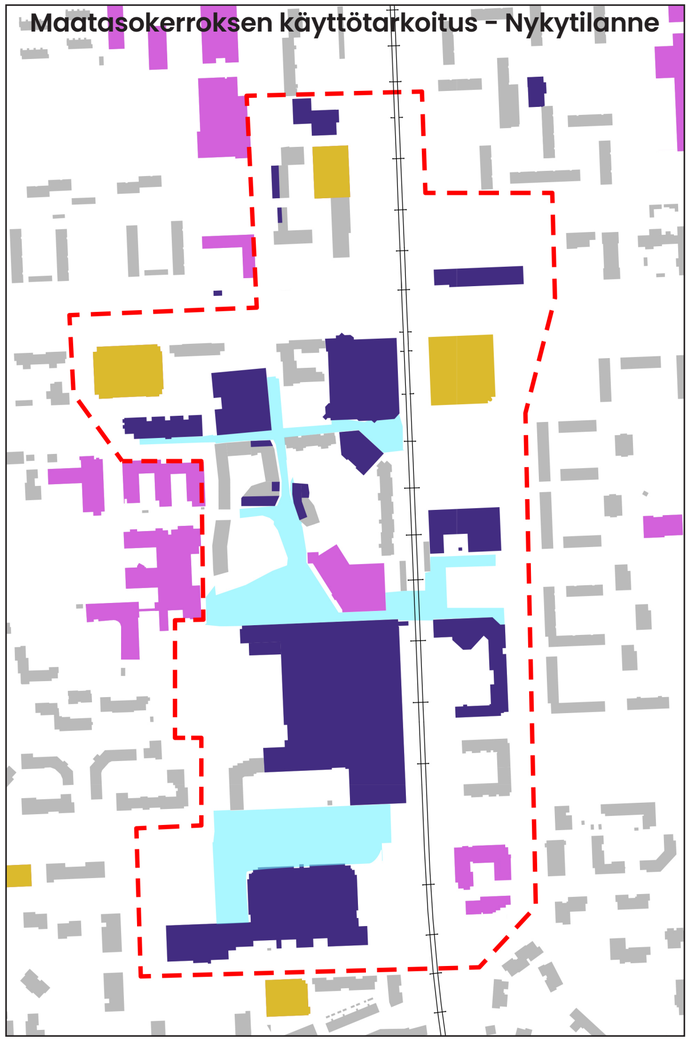
VEHREÄ JA AKTIIVINEN KAUPUNKITILA

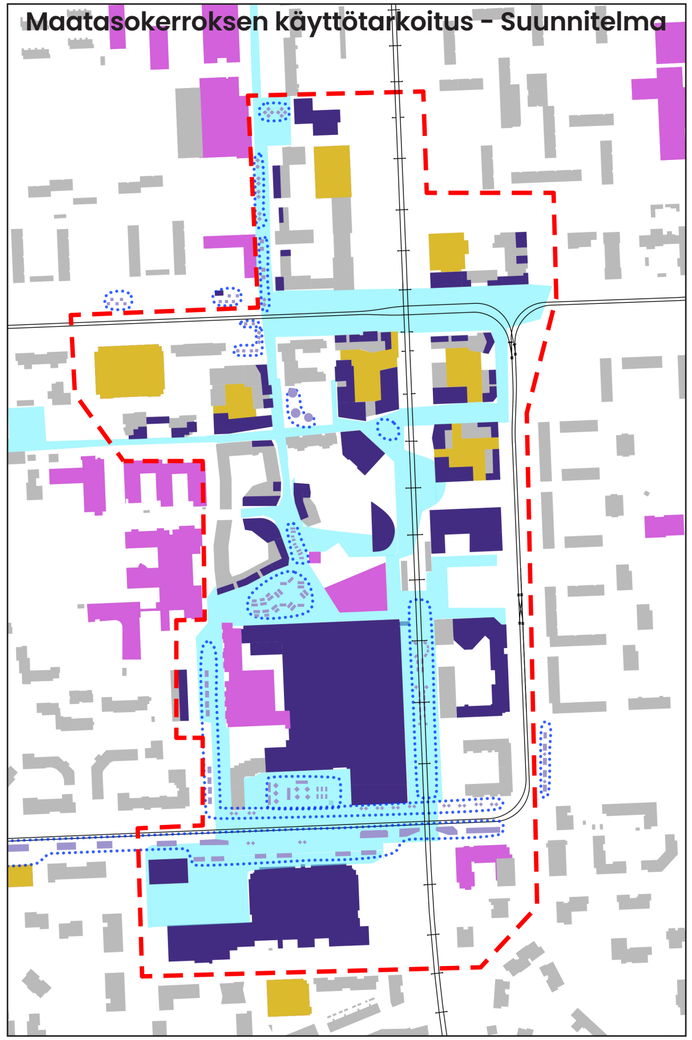
Keskustan rakennukset sekä julkiset ulko- ja sisätilat muodostavat yhdessä viihtyisän, mielenkiintoisen ja monipuolisen toimintaympäristön. Oleskeluun houkuttelevat ja toiminnalliset ulkotilat sekä alimpien kerrosten katutasoon avautuvat tilat mahdollistavat kohtaamisia ja elävöittävät katuympäristöä. Samalla ne vahvistavat turvallisuuden tunnetta tuomalla katseita kaduille. Julkisten ulkotilojen jatkosuunnittelussa edellytetään korkeatasoista ja innovatiivista arkkitehtonista otetta.

Myyrmäenraittia korostetaan pääraittina. Toissijaisena raittina korostetaan Liesikujaa käyttämällä kiveyksen ladontatapana jo nykyisin alueelta löytyvää valkoharmaata ”liesikuviota”. Muiden kävelyraittien ilme yhtenäistetään hillityllä vaakaraidoituksella.

Alueen nykytilasta ja vuoteen 2050+ tähtäävästä suunnitelmasta on tehty ARVO-laskenta(7). Laskennan mukaan **suunnitelma parantaa ilmastoviisauden ja viihtyisyyden arvoja, ja luonnon monimuotoisuusarvo säilyy, mikä on hyvä tulos täydentyvässä kaupunkikeskustassa. Kasvullinen pinta-ala lisääntyy nykyisestä, mikä on vaikuttavin keino viherrakenteen parantamiseksi alueella.** Koska tiiviin rakennetun ympäristön luontotyypeillä (esim. kasvikatot ja kansipihat) on matala monimuotoisuuspotentiaali, niiltä vaaditaan korkeaa ekologista laatua jatkosuunnittelussa.

- **Rakennetaan laadukasta ja viihtyisää kaupunkitila.**
- **Rakennusten katutaso avautuu julkiseen ulkotilaan.**
- **Lisätään katujen kasvillisuutta sekä torien ja aukioiden istutuksia.**
- **Tuodaan kattoterassit, toiminnalliset kattopihat sekä kasvikatot osaksi arkkitehtuuria.**
- **Lisätään kerroksellista viherrakennetta, kaupunkiluonnon monipuolisuutta sekä hulevesien hallintaa.**
- **Säilytetään julkisen ulkotilan ajallisia kerrostumia (kuten liesikuviot), mutta niiden kokonaisuutta yhtenäistetään.**

SUUNNITELMAN RAJAUS
ASUINRAKENNUKSET (JA MUUT)
LIIKE- JA TOIMITILAT
URBAANIN SYKKEEN ALUE
MYBA: IDEASUUNNITELMAN TARKASTELUALUEET JA RAKENTEET
PALVELUT
PYSÄKÖINTITALOT JA -KANNET

PALVELUYMPÄRISTÖ

MONIPUOLINEN PALVELUTARJONTA

Suunnitelma vahvistaa alueen vetovoimaa luomalla Myyrmäkeen kulttuurin tekemisen ja kokemisen keskittymän – paikan, joka toimii paikallisyhteisön ylpeydenaiheena ja alueen sydämenä.

Kaupunkikulttuuritaloon sijoittuu uudet toimitilat yli kymmenelle toimijalle Paalutorin äärelle. Paalutoria kehitetään myös kultturitapahtumien paikkana.

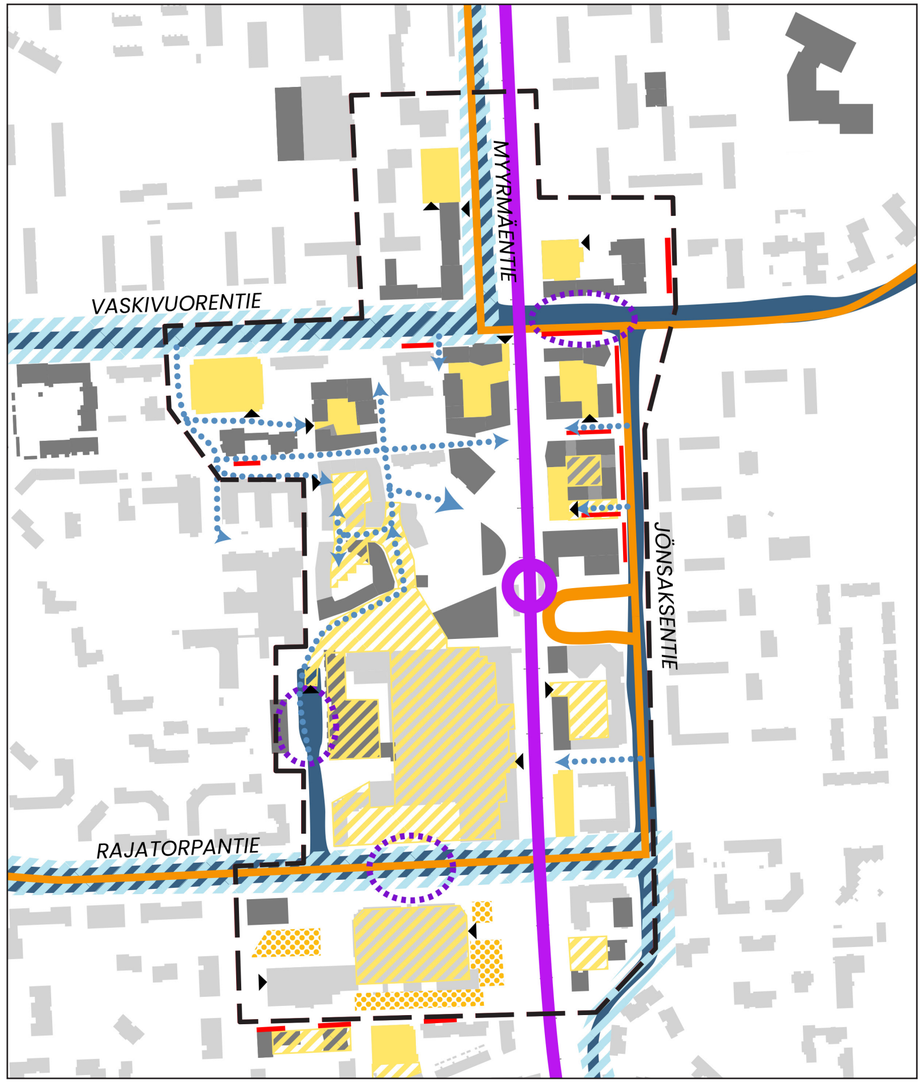
Erityisesti maantossa sijaitsevien liiketilojen kysyntään vastataan osoittamalla niille sijainteja asiakasvirtojen varrella olevista katutason kerroksista 3000–5000 k-m².

Toimistokysyntä on lyhyellä aikavälillä vähäistä, joten uutta toimistotilaa esitetään tarkasti valikoituihin vetovoimaisiin sijainteihin. Keskustan kehittäminen edellyttää myös vaiheistusta, purkamisen hallintaa sekä työpaikkoja vähentävien vaikutusten minimointia.

Urbaanin sykkeen alueella kuvataan julkista ulkotilaa, jonka varrella on palveluita, toimitiloja, kohtaamispaikkoja ja toimintoja. Suunnitelma laajentaa aluetta nykyisestä ja tekee siitä yhtenäisemmän lisäämällä kadulle avautuvia tiloja, avaamalla näkö- ja kulkuyhteyksiä asemanseudulla sekä mahdollistamalla tilapäisiä tiloja katu- ja torimyynnille, sekä pienyrittäjille (MYBA).

LIIKENNEYMPÄRISTÖ

KATUTILA, AJOLIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Myyrmäen pääajotiet on suunniteltu 1970-luvun kaupunkisuunnittelulle tyypillisesti autoliikenteen ehdoilla, jolloin jalankulkijat ohjattiin pois kaduilta silloille ja alikulkuihin. Liikenneympäristöä kehitetään kaupunkikeskustalle ominaiseksi katuympäristöksi, jossa jalankulkijat ja pyöräilijät ovat katutasossa. Tämä on edellytys myös keskustan katutason liiketilojen lisäämiselle ja niiden toiminnan tukemiselle. Olemassa olevat sillat ja alikulut eivät ole esteettömiä, mitä kehitetään jatkosuunnittelussa.

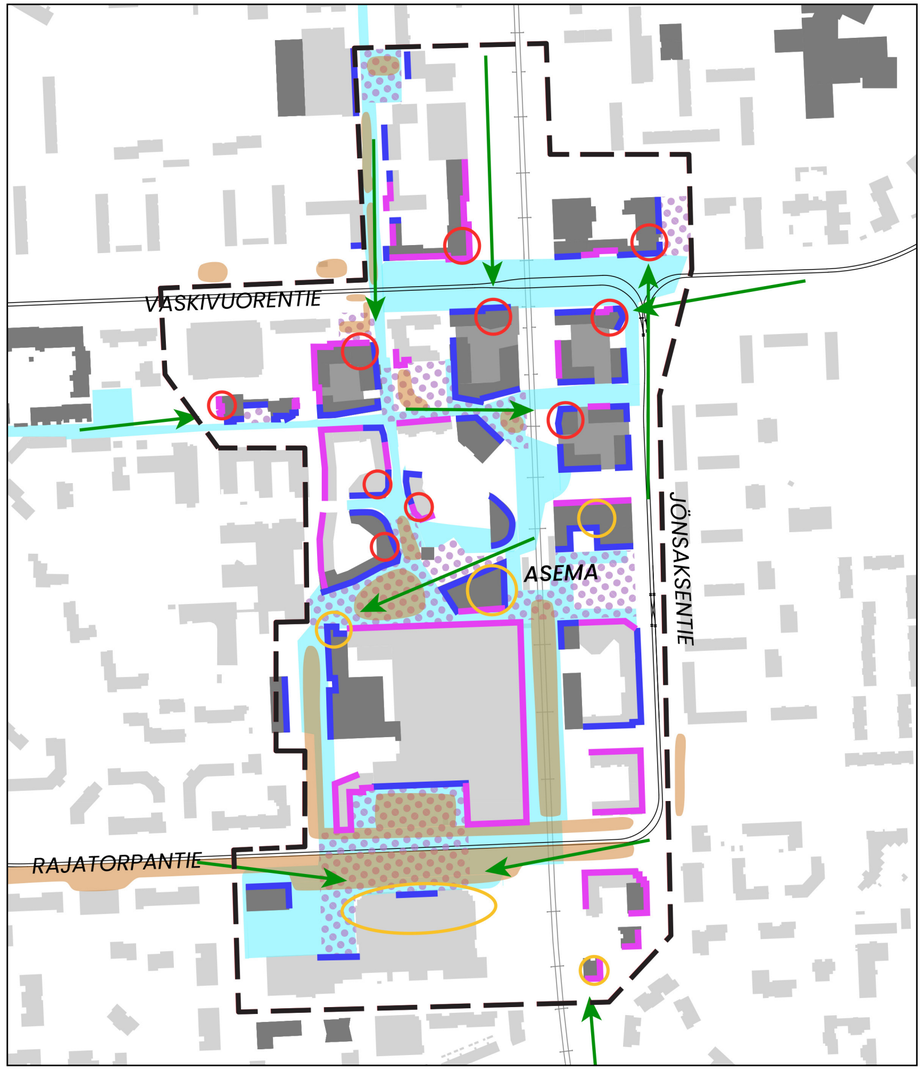
Sinivihreillä kaduilla kehitetään hulevesien ohjausta viherkaistoille toteutettaviin biosuodatuspainanteisiin. Myyrmannin ja Virtatalon välistä tilaa kehitetään ”shared space” -tilana, jolla tarkoitetaan jalankulun, pyöräilyn ja ajoneuvoliikenteen yhteistä ajonopeudeltaan alhaista katutilaa. Pitkällä aikavälillä varaudutaan runkolinjan kehittymiseen raitioliikenteeksi.

Kehittyvissä kortteleissa pyritään korttelikohtaiseen pysäköintiin, mikä mahdollistaa tiiviin ja toiminnoiltaan sekoittuneen rakentamisen. Teiden varsille lisätään pysäköintiä, joka tukee katutason liiketiloissa asiointia.

- **Liikenneympäristöä kehitetään kaupunkikeskustalle ominaiseksi katuympäristöksi, mikä tukee katutason liiketoimintaa.**
- **Keskustan katuympäristöä kehitetään esteettömäksi, ja kävelijöille ja pyöräilijöille toimivammaksi.**
- **Sinivihreillä kaduilla yhdistyvät liikenne, hulevesien ohjaus, katupuut ja katukasvillisuus.**
- **Kadunvarsipysäköintiä lisätään.**
- **Uudistuvissa kortteleissa pyritään korttelikohtaisiin pysäköintiratkaisuihin.**

NYKYISET
UUDET
JUNA
RUNKOLINJA
PÄÄAJOTIET
SINIVIHREÄ KATU
PYSÄKÖINTILAITOS TAI -KANSI
MAANALAINEN PYSÄKÖINTI
PYSÄKÖINTIKENTTÄ
UUDET TIENVARSIPAIKAT
AJO PYSÄKÖINTIIN
HUOLTOREITTI
SHARED SPACE

RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

KAUPUNKIKUVALLISET JA TOIMINNALLISET PERIAATTEET

Kaupunkikuva muodostuu tunnistettavasta arkkitehtuurista, selkeistä maamerkeistä ja näkymälinjoista, elävästä katutasosta sekä aukioiden, raittien ja niiden solmukohtien muodostamasta kokonaisuudesta. Kiintopisteet ja katunäkymät ohjaavat rakennusten massoittelua. Korkeat rakennukset toimivat maamerkkeinä merkaten kaupunkirakenteellisesti merkityksellisiä paikkoja, kuten asemaa, pääsaapumiskohtia ja pitkien näkymien päätteitä. Kaupunkikuvallisten kiinnekohtien tulee olla tunnistettavia ja tukea ympäristön hahmottamista.

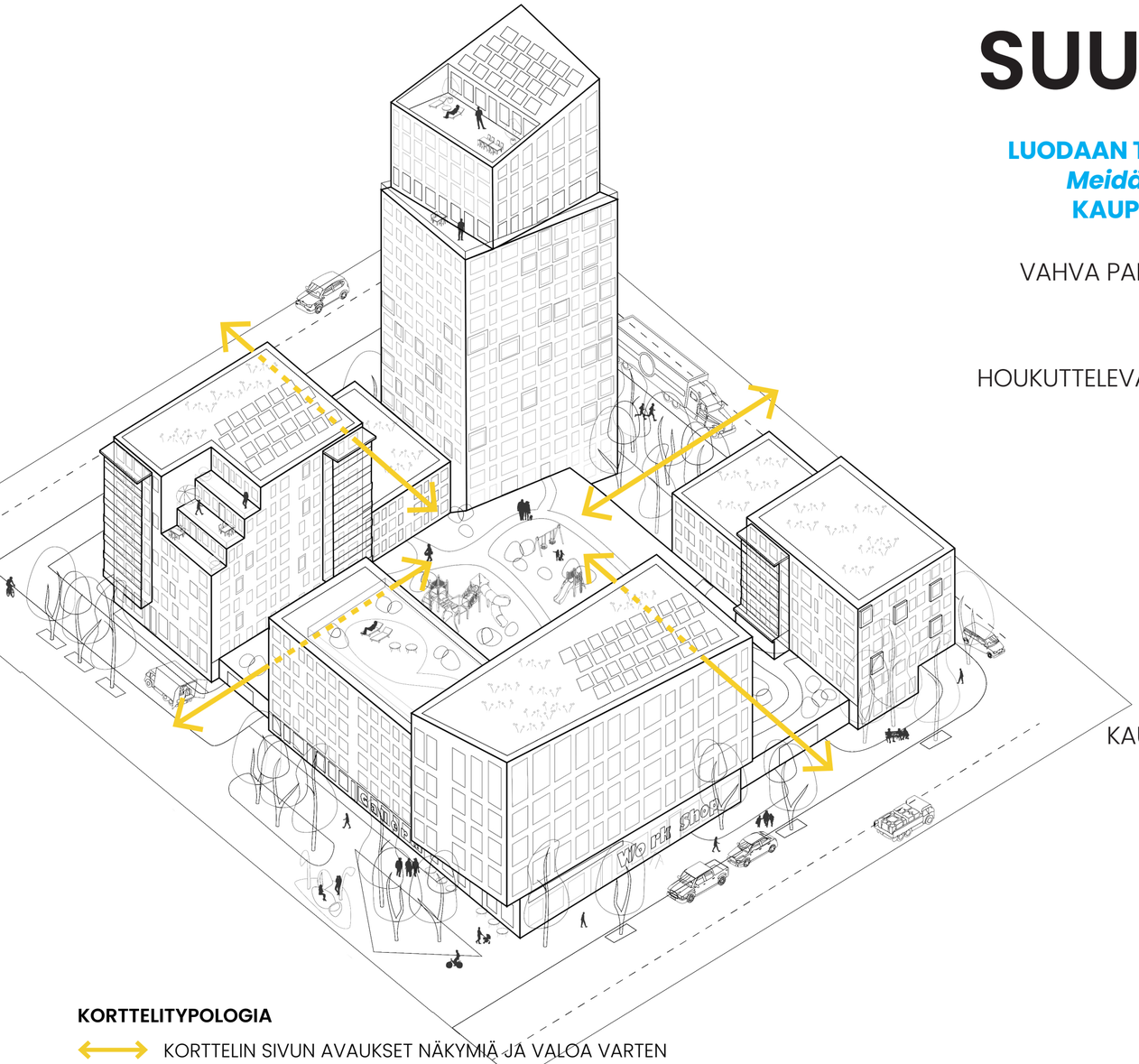
Kaupunkikeskustan elinehto on elävä, avoin, toiminnallinen ja visuaalinen katutason kerros ja erityisesti sen toimitilat. Muut elävät katutason tilat ovat toiminnallisesti aktiivisia tiloja, kuten palvelutilaa, kerhohuoneistoja, tai muuta yhteisöllistä tilaa. Liiketiloja tulee olla raitin varrella riittävän tiheästi eikä pitkiä umpinaisia osuuksia saa syntyä. Sisäänkäyntien korostaminen ja toiminnallinen näköyhteys on oleellista pääkulkureittien yhteydessä. Katutason suunnittelussa tulee korostua inhimillinen mittakaava, avoimuus sekä julkisen tilan ja rakennusten toimintojen vuorovaikutus.

Erilaiset kulttuurin tilat toimivat kohtaamisen paikkoina eri toimijoille ja eri-ikäisille asukkaille ja niiden toivotaan näkyvän katuelämässä.

- **Myyr Yorkin tunnistettava ja identiteettiä luova arkkitehtuuri.**
- **Maamerkit ja kaupunkikuvalliset kiinnekohdat vahvistavat identiteettiä ja orientoitavuutta.**
- **Katutasosta tulee muodostaa aktiivinen, avoin ja inhimillisen mittakaavainen ympäristö.**
- **Elävä keskusta rakentuu toimintojen sekoittumisesta ja aktiivisista katutason kerroksista.**
- **Urbaanin sykkeen alueet muodostavat keskustan aktiivisimman kaupunkitilan.**
- **Aukiot, raitit ja solmukohdat muodostavat toisiinsa kytkeytyvän kaupunkitilojen verkoston, joka tukee liikkumista, kohtaamisia ja kaupunkielämää.**

NYKYISET
UUDET
URBAANIN SYKKEEN ALUE
KEHITETTÄVÄ AUKIO
MYBA: IDEASUUNNITELMAN TORIKAUPPA JA PIENYRITTÄMINEN
TOIMITILAT
MUUT
TORNIT
MUUT
NÄKYMÄN PÄÄTE/ KIINNEKOHTA

SUUNNITTELUN PERIAATTEET

KORTTELITYPOLOGIA

⟷ KORTTELIN SIVUN AVAUKSET NÄKYMIÄ JA VALOA VARTEN

LUODAAN TUNNISTETTAVAA
Meidän Myyr York
KAUPUNKIKUVAA

VAHVA PAIKALLISIDENTITEETTI →

- **Kivikautinen historia näkyy** rakennetussa ympäristössä mm. julkisivuissa, puistojen ja istutusten elementeissä, paikkojen nimissä ja taiteessa.
- **Modernia rakennusperintöä tuodaan esiin.** Vantaan kaupunginmuseon lausunnon mukaisesti Myyrinpuhoksen ja Virtatalon suojelua edistetään.
- Kaupunkitilan **ajallisia kerrostumia korostetaan** (liesikuviot ja graniittikivi)

HOUKUTTELEVA KAUPUNKIKESKUS →

- **Käyttötarkoituksiltaan sekoittunut korttelirakenne.** Erilaisia toimitiloja ja monipuolinen asuntotarjonta, erityisesti perhe- ja omistusasuntoja.
- **Laadukas ja arkkitehtonisesti erottuva rakentaminen.**
- Jokaisessa korttelissa on yksi **omaleimainen torni**, jonka ylimmät kerrokset eroavat kaupunkisiluetista.
- Kortteleiden **pystysuuntaisuutta korostetaan**: korttelin sivu muodostuu useammasta rakennuksesta, jotka ovat kerrosmääältään, aukotukseltaan ja väritykseltään tai tekstuuriltaan vaihtelevia. Rakennusmassat ovat myös syvyyssuunnassa polveilevia.
- Jokaisella korttelin sivulla on **avaus näkymiä ja valoa varten**.
- **Maantasokerros on ihmisen mittakaavassa** ja pienimittakaavaisuutta korostetaan arkkitehtuurin keinoin.
- **Myyr York on värikäs.**

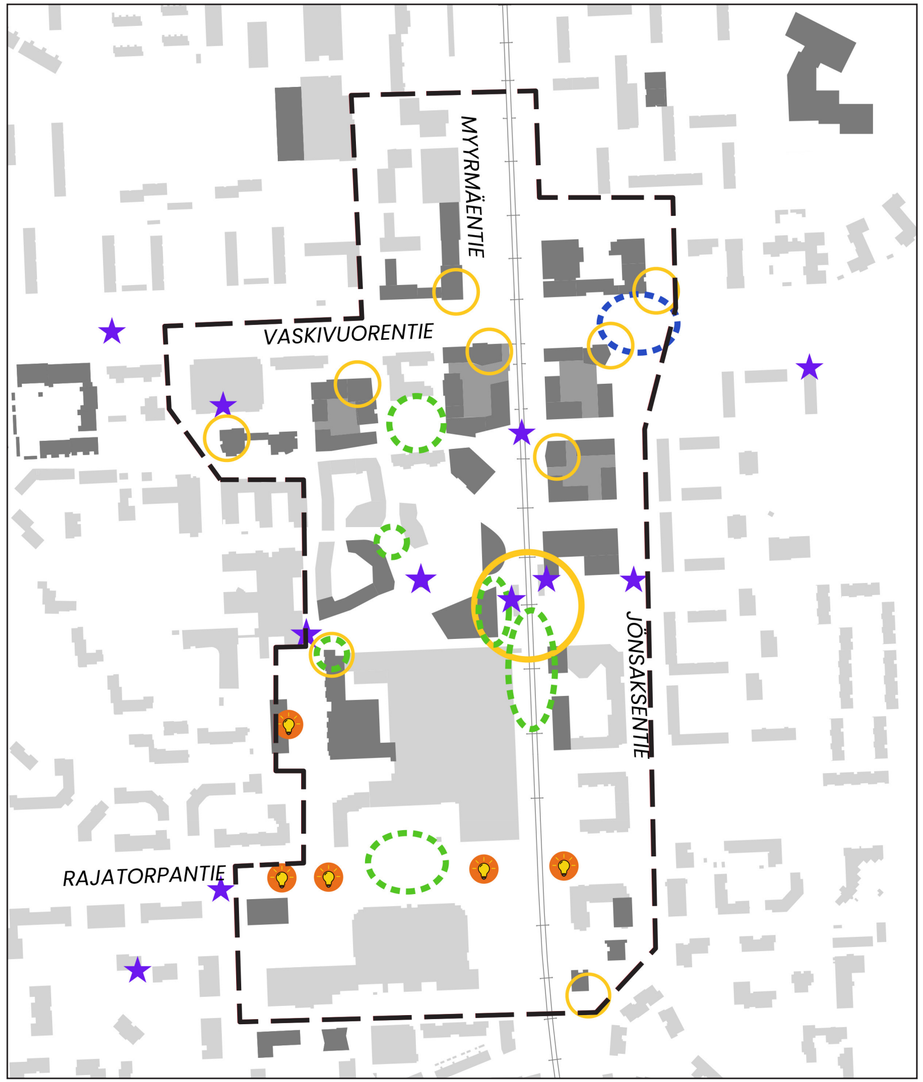
VIREÄ JA VEHREÄ KAUPUNKIYMPÄRISTÖ →

- **Kaupunkivihreää lisätään**: puistot, katupuut ja kerroksellinen kasvillisuus.
- Näkyvät **kansi- ja kattopinnat ovat toiminnallisia** ja niillä on monipuolista kasvillisuutta. Viherkerroin 1,0.
- **Katutason kerros on avonainen ja aktiivinen**.
- **Katutila on kävelyä ja pyöräilyä priorisoivaa.** Pysäköinti on korttelikohtaista.

ELÄVÄ YHTEISÖ →

- **Luodaan kutsuvia kohtaamisen ja viipymisen paikkoja.**
- Luodaan mahdollisuuksia tori- ja katukaupalle (MYBA)
- **profiloituu taiteen, katutaiteen ja kaupunkikulttuurin keskittymänä**
- Vahvistetaan luovien alojen toimintaedellytyksiä ja lisätään kulttuurineliöitä.
- Taide tuodaan osaksi rakennettuaympäristöä mm. kaavamääräyksillä.

TAIDEYMPÄRISTÖ

NYKYISET
UUDET
NYKYINEN TAIDE
MAHDOLLINEN PAIKKA UUDELLE TAITEELLE
MAHDOLLINEN PAIKKA MYBA:n EHDOTTAMALLE MAAMERKILLE
KEHITETÄÄN KAUPUNKIKUVALLISENA KIINNEKOHTANA
LUOVAN KESKITTYMÄN PAIKKOJA

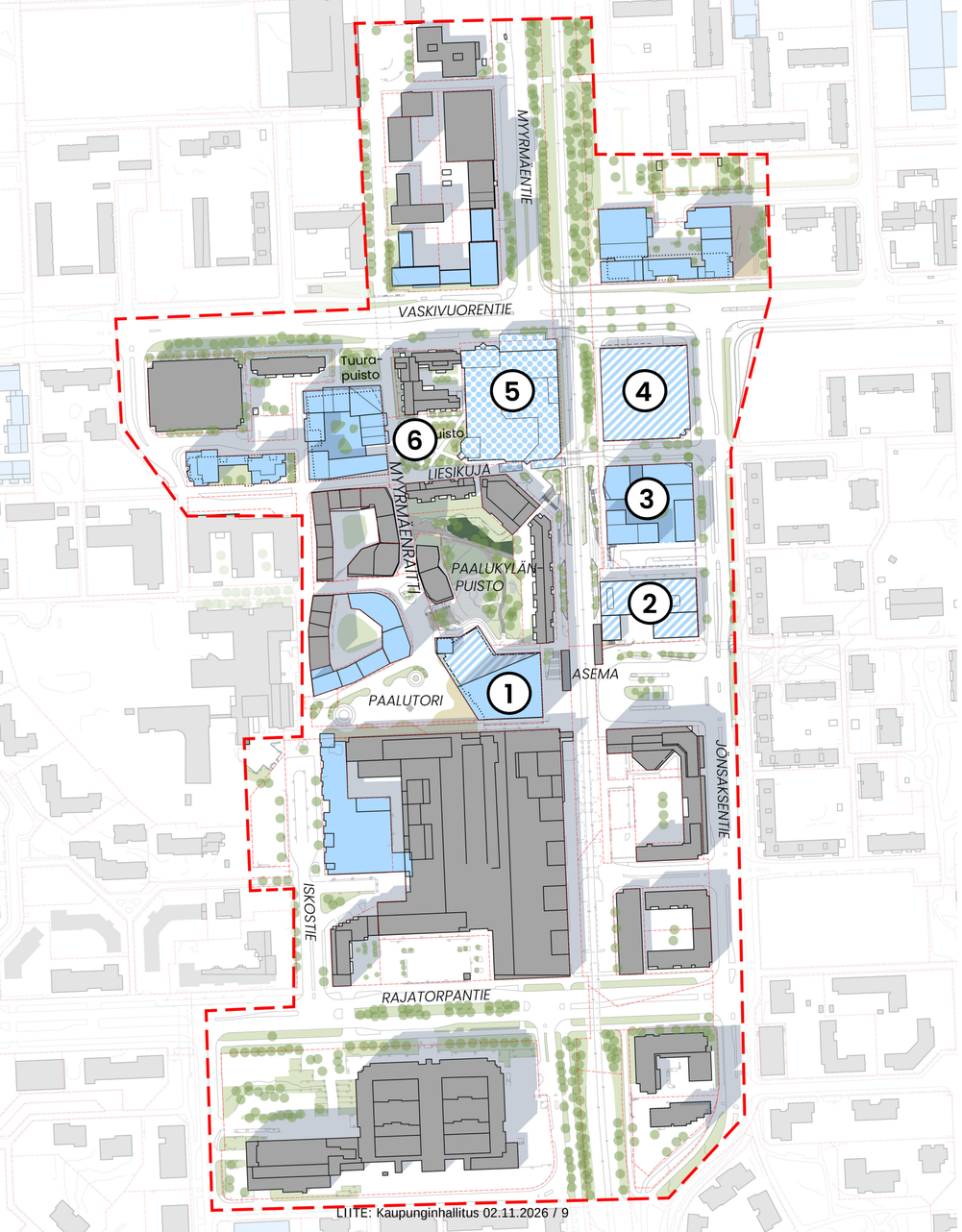
LUOVIEN TOIMIJOIDEN KESKITTYMÄN TUKEMINEN

Myyrmäellä on vahva maine katutaiteen, kolmannen sektorin luovan energian ja asukaslähtöisen kulttuurin keskuksena. **Luovan keskittymän elinvoiman säilyminen tiivistyvässä kaupunkikeskustassa vaatii kaupunkisuunnittelun strategista ohjausta, monipuolisia tilaratkaisuja ja taloudellisia tukimalleja.**

Miten Myyrmäen luovaa ekosysteemiä voidaan vahvistaa ja turvata luovien alojen toimintaedellytykset:

- Tutkitaan kulttuurineliöiden vähimmäisvaatimusta uudisrakennuksille osana kaavoitusprosessia.
- Taide tuodaan osaksi rakennusten julkisivua kaavamääräyksillä.
- Tutkitaan mahdollisuutta omistaa kiinteistö, jonka vuokrataso pidetään markkinahintoja alhaisempana luovien alojen toimijoille.
- Tarvitaan ”kevyen luvituksen” malli, jossa paikalliset toimijat saavat helposti kadut ja aukiot käyttöönsä.
- Tarvitaan tiloja ja tapahtumia, joissa taide kohtaa muut toimialat, mikä avaa uusia kaupallisia mahdollisuuksia ja asiakasvirtoja.

- Taideteosten kokonaisuutta keskustassa ohjaa Myyrmäen taidekonsepti *”tulevaisuuden arkeologia”.*
- *Tulevaisuuden arkeologia* **-konseptissa tämän päivän arki, teknologia ja arvot ovat muuttuneet arvoituksellisiksi esineistöksi.**
- **Vantaan taidemuseo Artsi toimii julkisen taiteen kuraattorina. Uutta taidetta on tulossa mm. Kulttuuritalon julkisivuun, Paalutorille ja Ruukkutorille.**
- **Ykstityisten rakennusten julkisivuihin tulevaa taidetta ohjataan kaavamääräyksillä taidekonseptin mukaisesti.**
- **Uusia katutaideteoksia on tulossa 5 kpl osana katutaide trienaalia 2027.**

MITEN KESKUSTA MUUTTUU?

1. **Kulttuuritalot ja Paalutori on rakennettu.**
2. **Myyrinpuhoksen suojelua ja kehittämistä palveluiden paikkana selvitetään.**
3. **Liesikuja 2:n pysäköintikentän kortteli on yksi ensisijaisista kehitettävistä kortteleista, koska sen kehittäminen ei poista nykyisiä työpaikkoja.**
4. **Liesikuja 1:n pysäköintihalli on peruskorjattu.**
5. **Isomyyrin tiloille tutkitaan väliaikaisia toiminnan mahdollisuuksia kunnes kortteli uudistuu.**
6. **Kaksi uutta puistoa, Liesipuisto ja Tuurapuisto, on rakennettu.**

- **Alueen vehreyttä ja viihtyisyyttä on lisätty 23%**[6]
- **Kävelyn ja pyöräilyn ympäristö on vehreämpi, esteetön ja turvallinen.**

- Uusia asuntoja noin 64 000 k-m²
- Toimitilaa on rakennettu noin 10 400 k-m², josta noin 5 100 k-m² on liiketilaa.
- Työpaikkoja keskustassa 3800-5100 kpl

SUUNNITELMA 2035 +

Kaupunkikehityksen ennustettavuuteen vaikuttavat ensisijaisesti poliittinen päätöksenteko, taloudelliset suhdanteet, väestörakenteen muutokset, ilmaston ja ympäristön muutos sekä teknologinen kehitys. Kehitystä on vaikeaa ennustaa nykytilanteessa, jossa generatiivisen tekoälyn nopea kehitys tuo suuria muutoksia yhteiskuntaan. Arvion mukaan merkittäviä vaikutuksia voidaan odottaa euroalueella jo ennen vuotta 2030[9].

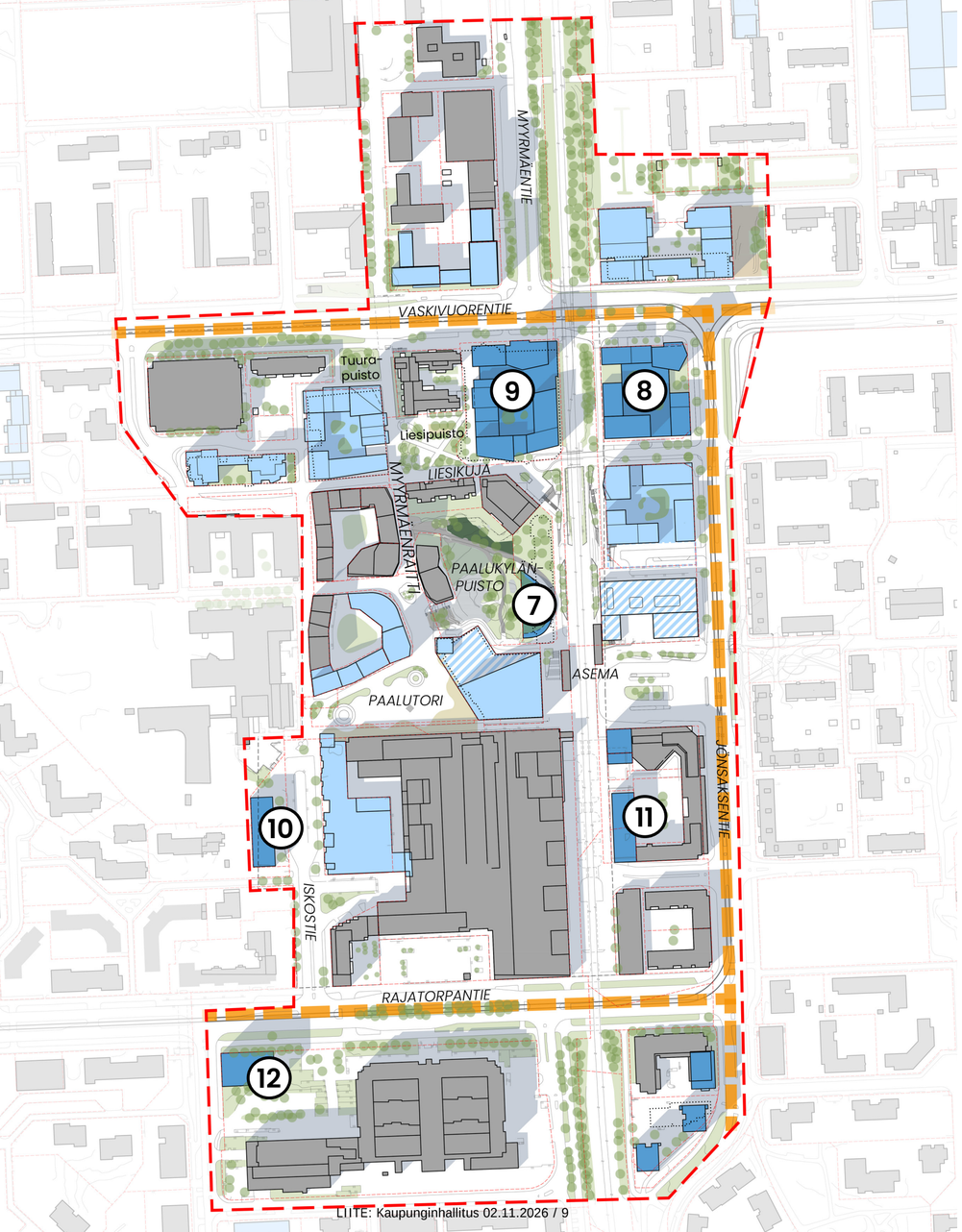
Tekoäly vähentää yritysten tarvitsemaa kokonaispinta-alaa työntekijää kohti keskimäärin 15–25 %, mutta samalla lisää yhteisöllisen tilan määrää työntekijää kohden[9]. Toimitilojen käyttö muuttuu luovaan, vuorovaikutteiseen ja yhteistyöhön perustuvaan työskentelyyn. Tiloilta vaaditaan yhä enemmän joustavuutta, muunneltavuutta ja kohtaamispaikkoja.

Yhteiskunnalliset muutokset näkyvät myös Myyrmäen keskustan kehittämisessä. Tästä syystä luovan keskittymän kehittäminen ja kulttuurin nostaminen vetovoimatekijäksi on ensisijaista.

Tulevan kymmenen vuoden painopisteet ovat:

- Kaupunkiympäristön laadun ja imagon kohotus
- Toiminnoiltaan sekoittuneiden kortteleiden kaavoitus
- Monipuolisten asuntotyyppien edistäminen
- Luovien alojen toiminnallisen keskittymän muodostaminen määräyksillä ja sopimusehdoilla
- Satelliittitoimistojen, pientoimitilojen sekä monikäyttöisten yhteistyötilojen lisääminen joustavalla kaavoituksella ja lupaprosessia helpottamalla

UUDISRAKENNUKSET 2035+ KEHITETTÄVÄ RAKENNUS VÄLIAIKAINEN KÄYTTÖ ENNEN KORTTELIN UUDISTUSTA

MITEN KESKUSTA MUUTTUU?

7. **Paalukylänpuiston ja aseman väliin (Paalukylänpolku 3) on rakennettu puistopavilojonki.**
8. **Liesikuja 1:n pysäköintihallin tilalla monitoimikortteli.**
9. **Päivittäistavarakauppa Liesitori 1:n korttelissa.**
10. **Iskostielle on rakentunut toimitilaa ja luovien alojen yhteistyötiloja.**
11. **Terveysaseman korttelia on täydennysrakennettu Punamultapolulle radan puolelle.**
12. **Virtatalon ja Korutien kaavavarannot ovat rakentuneet.**

- **Ratikan toteutumiseen on varauduttu.**

- Uusia asuntoja yht. noin 99 500 k-m²
- Toimitilaa on rakennettu noin 28 800 k-m², josta noin 7 000 k-m² on liiketilaa.
- Toimitilaa keskustassa yht. 150 000 k-m²: Toimistotilaa 78 000 k-m² ja liiketilaa 72 000 k-m²
- Työpaikkoja keskustassa 4050-7300 kpl

SUUNNITELMA 2050 +

Myyrmäen keskustakortteleista on kehittynyt elinvoimainen luova hub, joka kutsuu viihtymään, tekemään ja kokemaan.

Keskustan korttelirakenne on puoliavoin. Perinteisten umpikortteleiden sijaan rakennusten väliin jätetyt aukot avaavat suoria näkymälinjoja, mikä parantaa alueen visuaalista saavutettavuutta ja helpottaa orientoitumista. Arkkitehtoniset ratkaisut toimivat opastavina elementteinä ja johdattelevat kulkijaa luontevasti eteenpäin.

Monipuoliset korttelirakenteet elävöittävät keskustaa ja laajentavat sen käyttäjäkuntaa lisäämällä kivijalkaliikkeitä ja muita avoimia katutason tiloja. Jatkuva ihmisvirta luo alueelle luonnollista valvontaa, mikä parantaa ympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Uudistettu katuhierarkia ja katuverkon kunnostus selkeyttävät keskustan liikennejärjestelmää ja parantavat liikenneturvallisuutta. Kun katujen roolit on määritelty uudelleen, autoilijat, pyöräilijät ja jalankulkijat tunnistavat helposti omat väylänsä ja löytävät parhaat reitit perille.

Keskustan viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä on vahvistettu lisäämällä katuvihreää, perustamalla kaksi uutta puistoa sekä uudistamalla Paalutori monipuoliseksi tapahtuma-alueeksi. Julkinen taide, katutaidekohteet ja uudet kohtaamispaikat luovat vetovoimaista kaupunkiympäristöä.

Viihtyisä keskusta sitouttaa alueen käyttäjiä ja vahvistavat paikallista identiteettiä, ”Meidän Myyr Yorkkia”.

UUDISRAKENNUKSET 2035+
UUDISRAKENNUKSET 2050+
KEHITETTY RAKENNUS
RATIKKAVARAUS

2026 – 2050

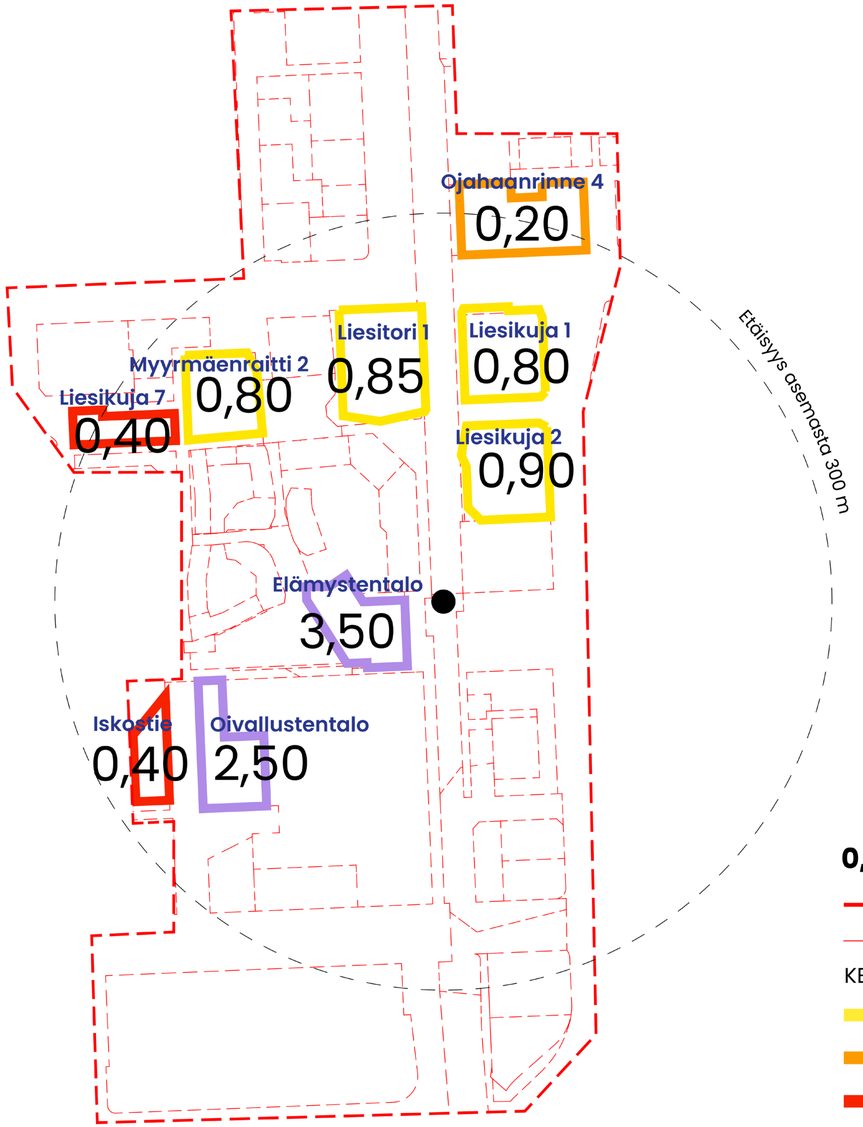
Kuvan laatimisessa on hyödynnetty tekoälyä.

PAALUTORI : ARJEN JA JUHLAN OLOHUONE 2030+

HAVAINNEKUVA PAALUTORILTA
Kuvan laatimisessa on hyödynnetty tekoälyä.

- Paalutorin ja kulttuuritalojen (Oivallustentalo ja Elämystentalo) ympäristöä kehitetään Myyrmäen kohokohtana.
- Paalutorilla kohtaavat katutason liiketilat, torikauppa sekä tapahtumien ja kohtaamisten keskus.
- Elämystentalon ympäristö muodostaa edustavan ja tunnistettavan portin keskustaan.
- Kulttuuritaloja yhdistää ”punainen matto”.

- **Työpaikkojen määrä Myyrmäen keskustassa kasvaa sekä lyhyellä, että pitkällä aikavälillä.**
- **Toimitilalla tarkoitetaan tässä työssä sekä liiketiloja, että toimistotiloja.**
- **Kortteleille on sijoitettava vähintään e_T tehokkuusluvun verran toimitilaa.**
- **Katutasoon sijoitetaan mahdollisimman paljon monipuolisia toimitiloja koko suunnittelualueella.**

0,80 = e_T = MINIMIARVO TOIMITILOILLE

SUUNNITTELUALUE

NYKYISET TONTTIRAJAT

KEHITETTÄVÄT KORTTELIT:

TOIMITILAA, ASUMISTA JA PYSÄKÖINTIÄ

LIIKETILAA, ASUMISTA JA PYSÄKÖINTIÄ

LIIKETILAA JA ASUMISTA

PALVELUITA JA LIIKETILAA

TOIMITILOJEN KORTTELITEHOKKUUS

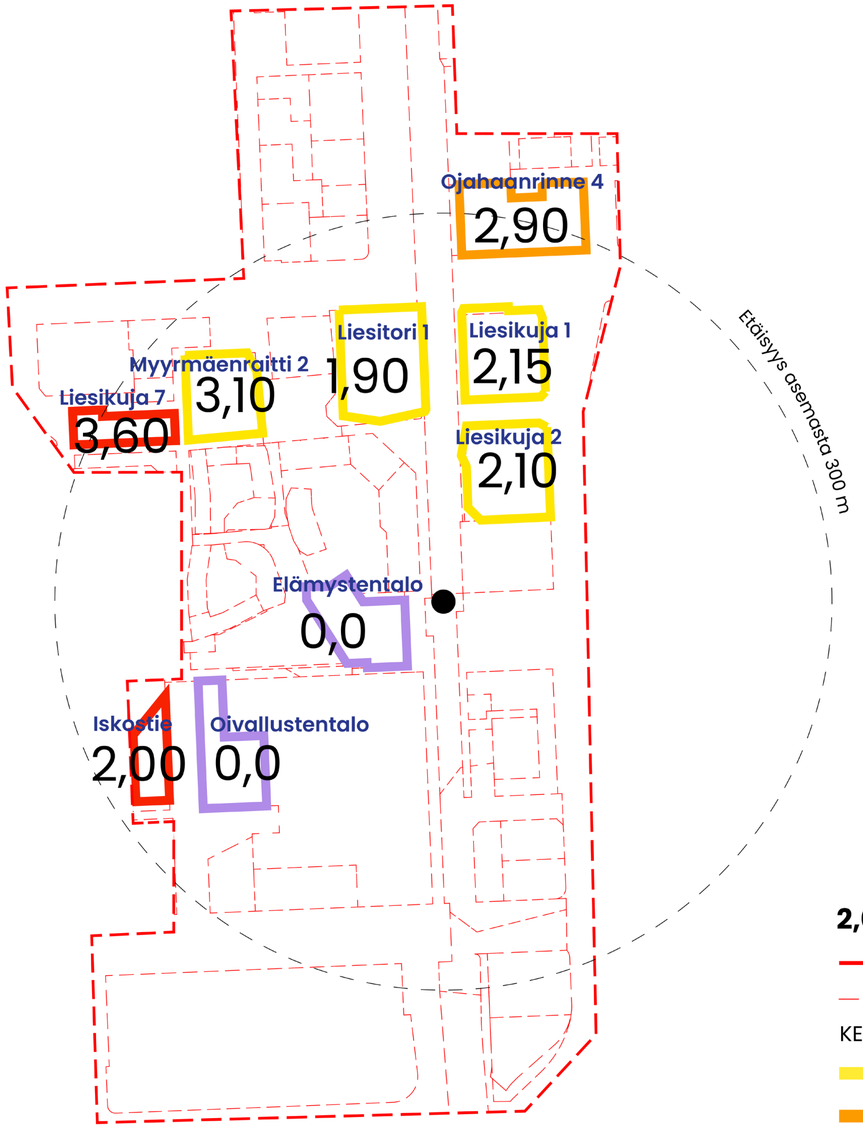
LASKUKAAVA:

$$e_T = \frac{\text{toimitilan kerrosala (k-m}^2\text{)}}{\text{korttelin ala (m}^2\text{)}}$$

Viereisessä kaaviossa on esitetty kortteleiden vähimmäistehokkuusluku toimitilalle. Sen avulla varmistetaan, että suunnittelualueelta purettavan toimitilarakentamisen tilalle sijoitetaan riittävästi toimitiloja, mikä mahdollistaa työpaikkojen määrän kasvamisen nykyisestä.

Toimitilan eli liike- ja toimistotilan määrä on esitetty tehokkuuslukuna (e_T), koska se muodostaa suoran yhteyden korttelin koon ja siihen sijoittuvan toimitilan määrän välille. Toisin kuin prosenttiosuus korttelin kokonaiskerrosalasta, tehokkuusluku ei riipu siitä, kuinka paljon kortteliin rakennetaan. Jos liike- ja toimitilan määrä ilmoitettaisiin prosenttina kokonaiskerrosalasta, sen todellinen määrä vaihtelisi rakentamisen kokonaismäärän mukaan.

Tehokkuusluvut on määritelty mahdollisimman yhdenvertaisesti huomioiden kortteleiden erilaiset koot, saavutettavuudet ja yritysvaikutusten arvioinnissa(5) lasketut asiakasvirrat. Korttelikohtaiset e_T-luvut ovat minimejä, joten ne eivät aseta toimitilan määrälle ylärajaa.

- **Asumisen määrää (k-m²) on maltillistettu vastaamaan viimeisintä väestönennustetta: suunnitelma toteuttaa 36 % ennusteesta.**
- **Suunnitelmassa esitetään laadukkaita perheasuntoja ja omistusasuntoja.**
- **Asukasmäärän kasvu lisää palveluiden kysyntää - asukasmäärä on ratkaiseva erityisesti kivijalkaliiketilojen menestymiselle.**
- **Toiminnoiltaan sekoittuneille kortteleille on sijoitettava enintään e_A tehokkuusluvun verran asuinalaa.**

2,00 = e_A = MAKSIMIARVO ASUMISELLE

SUUNNITTELUALUE

NYKYISET TONTTIRAJAT

KEHITETTÄVÄT KORTTELIT:

TOIMITILAA, ASUMISTA JA PYSÄKÖINTIÄ

LIIKETILAA, ASUMISTA JA PYSÄKÖINTIÄ

LIIKETILAA JA ASUMISTA

PALVELUITA JA LIIKETILAA

ASUMISEN KORTTELITEHOKKUUS

LASKUKAAVA:

$$e_A = \frac{\text{asumisen kerrosala (k-m}^2\text{)}}{\text{korttelin ala (m}^2\text{)}}$$

Viereisessä kaaviossa on esitetty asuinalan enimmäistehokkuusluku. Sen avulla varmistetaan, että suunnittelualueelle sijoitetaan riittävästi asukkaita tukemaan vireää ja elinvoimasta kaupunkikeskustaa.

Asuinalan määrä on esitetty tehokkuuslukuna (e_A), koska se muodostaa suoran yhteyden korttelin koon ja siihen sijoittuvan asuinkerrosalan välille. Toisin kuin prosenttiosuus korttelin kokonaiskerrosalasta, tehokkuusluku ei riipu siitä, kuinka paljon kortteliin rakennetaan. Jos asuinkerrosala ilmoitettaisiin prosenttina kokonaiskerrosalasta, sen todellinen määrä vaihtelisi rakentamisen kokonaismäärän mukaan.

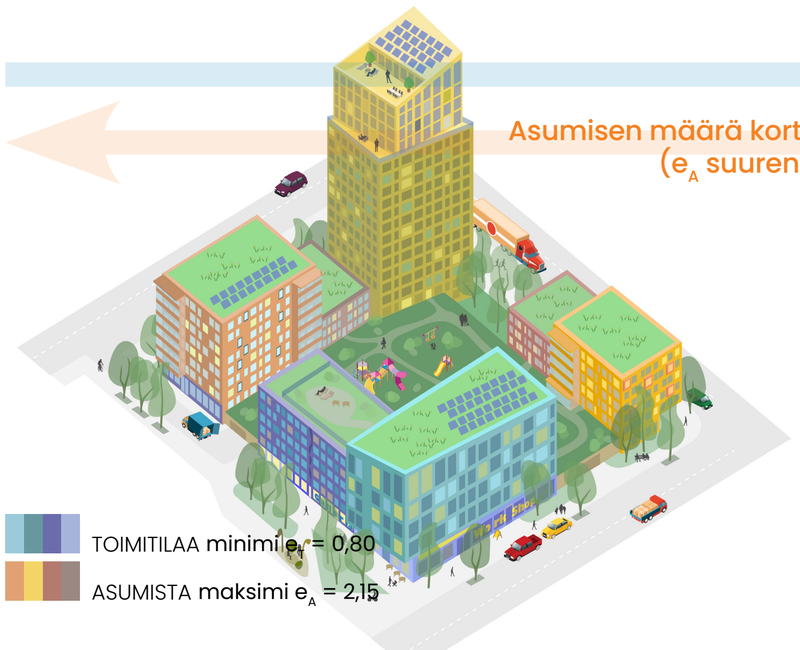
Tehokkuusluvut on määritelty mahdollisimman yhdenvertaisesti huomioiden kortteleiden erilaiset koot ja parhaat sijainnit asumiselle. Korttelikohtaiset e_A-luvut ovat maksimeja, joten ne rajoittavat asumisrakentamisen määrää.

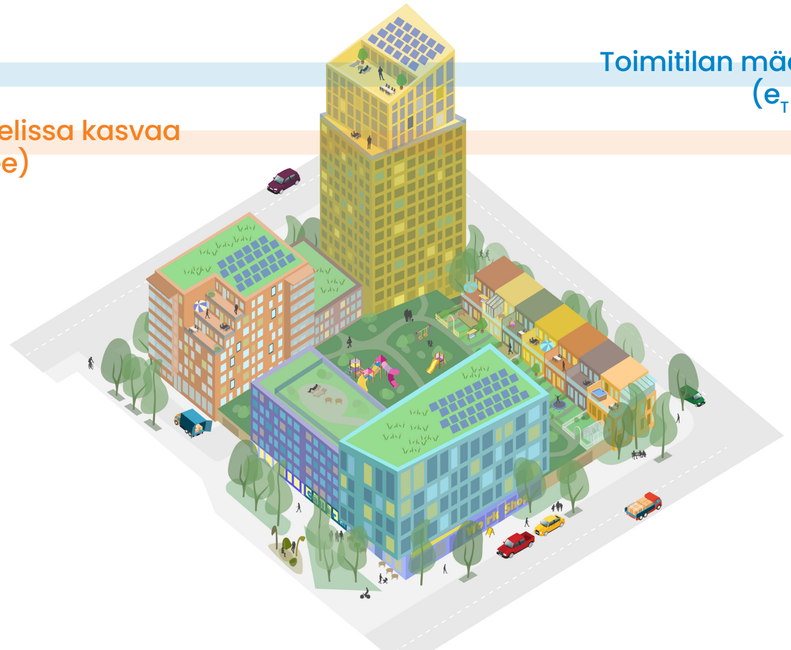
KORTTELIKOHTAISET TEHOKKUUSLUVUT

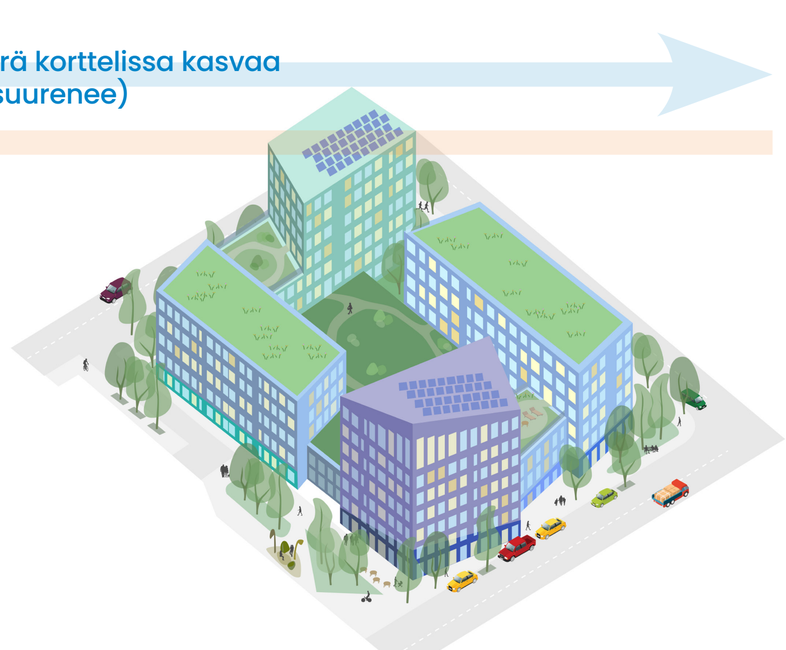
YKSI KORTTELI - MONTA RATKAISUA

Asumisen määrä korttelissa kasvaa
(e_A suurenee)

Toimitilan määrä korttelissa kasvaa
(e_T suurenee)

KERROSTALOKORTTELI

Toimistorakennus, katutason liiketilaa, maksimi määrä kerrostalo asumista ja pysäköintikansi.

Korttelin rakentamisen tehokkuus: e = 3,60

Toimitilan tehokkuusluku: e_T = 0,85

Asumisen tehokkuusluku: e_A = 2,15

KAUPUNKITALOKORTTELI

Toimistorakennus, katutason liiketilaa, eri tyyppistä asuntorakentamista ja pysäköintikansi.

Korttelin rakentamisen tehokkuus: e = 3,40

Toimitilan tehokkuusluku: e_T = 0,85

Asumisen tehokkuusluku: e_A = 2,00

TOIMITILAKORTTELI

Toimitilakortteli, jossa katutason liiketilaa ja pysäköintikansi - ei asumista.

Korttelin rakentamisen tehokkuus: e = 3,20

Toimitilan tehokkuusluku: e_T = 2,64

Asumisen tehokkuusluku: e_A = 0

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

YHTEENVETO SUUNNITELMAN VAIKUTUKSISTA 1/2

Jatkosuunnittelun ohjaus

Yhtenäiset suunnitteluperiaatteet

Työpaikkamäärän säilyminen ja kasvu

Viherrakenteen lisääminen

Rakennettu ympäristö
Työssä laadittujen suunnitteluperiaatteiden avulla toteuttetaan työn visiota ja tunnistettavaa Myyr York -kaupunkikuvaa. Suunnitteluperiaatteita toteuttamalla jatkosuunnittelussa voidaan vahvistaa alueen omaleimaisia piirteitä ja vahvuuksia, edistää työn tavoitteiden saavuttamista sekä vastata tunnistettuihin haasteisiin pitkäjänteisellä kaupunkikehittämisellä.

Toimitilat ja työpaikat
Toimitilojen uudistuminen vaiheistetaan siten, että työpaikkojen määrä säilyy muutoksen aikana ja kasvaa pitkällä aikavälillä. Tarkastelujen perusteella työpaikkojen määrä voi kasvaa, vaikka toimitilojen kerrosala (k-m^2) vähenisi, koska uusien toimitilojen työpaikkatehokkuus (tp/k-m^2) on nykyistä korkeampi.

Kortteleille määritellyt tehokkuusrajat ohjaavat asumisen ja toimitilojen määrää kortteleiden ominaisuuksien, kuten koon ja saavutettavuuden, perusteella. Ratkaisu luo yhtenäiset periaatteet keskustakortteleiden kehittämiselle ja noudattaa Vantaan työpaikkalinjauksia(8.). Vajaakäyttöisille toimitiloille esitetään väliaikaiskäyttöä kunnes korttelit uudistuvat. Työn yhteydessä on laadittu erillinen yritysvaikutusten arviointi.

Ympäristövaikutukset
ARVO-laskennan(7.) mukaan suunnitelma parantaa ilmastoviisauden ja viihtyisyyden arvoja ja luonnon monimuotoisuusarvo säilyy, mikä on hyvä tulos täydentyvässä kaupunkikeskustassa. Kasvullinen pinta-ala lisääntyy nykyisestä mm. lisäämällä kasvikattoja ja kansipihoja, muuttamalla Liesitori puistoksi, sekä lisäämällä katujen kasvillisuutta.

Rakennusten elinkaaren ja ilmastovaikutusten osalta pyritään tarkoituksenmukaiseen lopputulokseen suunnitelman esittämällä vaiheistamisella ja väliaikaiskäytöllä. Purkaminen ja uuden rakentaminen tuottavat hiilipäästöjä, mutta myöskään vajaakäyttöinen ja nykytarpeisiin soveltumaton rakennus ei ole ilmaston eikä resurssien käytön kannalta kestävä ratkaisu. Suunnitelman tarkemmat ilmastovaikutukset selvitetään asemakaavojen yhteydessä. Rakennusperintokohteet on esitetty säilytettäviksi.

Vetovoima
Suunnitelmalla mahdollistetaan laadukkaita perhe- ja omistusasuntoja, mikä parantaa alueen vetovoimaa ja mahdollista muuttoketjut alueen sisällä edistäen juurtumista. Uudet toimitilat vahvistavat alueen elinvoimaa mahdollistamalla puitteet nykyaikaiselle työnteolle sekä luomalla mielikuvan kehittyvästä ja tulevaisuuteen

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

YHTEENVETO SUUNNITELMAN VAIKUTUKSISTA, 2/2

Imagon ja vetovoiman vahvistus

Viihtyisä, turvallinen ja aktiivinen julkinen ulkotila

Laadukkaat perhe- ja omistusasunnot

Esteetön ja sujuva liikenne

suuntautuvasta kaupunginosasta. Edullisemmat väliaikaistilat tukevat luovaa toimintaa, pienyrittämistä ja alueen omaleimaisen identiteetin kehittymistä.

Meidän Myyr York -visio lisää vetovoimaa erottumalla muista lähikeskustoista. Rikas kaupunkikulttuuri ja julkinen taide parantavat ympäristön laatukokemusta, tuo esiin alueen historiaa ja tukee myönteisen imagon muodostumista.

Esitetyt monipuoliset palvelut luovat syitä tulla, viipyä ja asioida alueella. Mitä enemmän ihmiset käyttävät aluetta päivittäisessä elämässään, sitä elävämpi, turvallisempi ja houkuttelevampi siitä muodostuu.

Sosiaaliset vaikutukset
Kaupungin palveluverkkosuunnitelmassa alueelle ei ole esitetty tarvetta julkiselle varhaiskasvatusyksikölle. Mikäli kotihoidossa olevat lapset siirtyisivät varhaiskasvatuksen piirin, julkisen yksikön tarve tulee arvioida uudelleen. Suunnitelma mahdollistaa yksityisten päiväkotien sijoittumisen alueelle. Suunnitelmasta on laadittu erillinen lapsivaikutusten arviointi.

Turvallisuuden tunnetta parannnetaan mm. tuomalla katseita kadulle eli lisäämällä sosiaalista kontrollia. Suunnittelun keinoilla vähennetään katvealueita ja luodaan aktiivista kauppunkitilaa. Laaditulla julkisen ulkotilojen yleissuunnitelmalla (JUYS) ohjataan viihtyisien ja turvallisten ulkotilojen jatkosuunnittelua.

Suunnitelma maltillistaa vuoden 2019 kaavarungon$_{n}$ asukasmäärää sekä kasvattaa uudisrakentamisessa perhe- ja omistusasumisen osuutta. Tällä vastataan päivitettyihin väestöennusteisiin$_{(4.)}$, vahvistetaan sosiaalista eheyttä ja ehkäistään segregaatiokehitystä.

Suunnitelma mahdollistaa kaupunkitiloja, joissa eri väestöryhmät kohtaavat arjessa. Näin pyritään edistämään sosiaalista läpäisevyyttä, yhteisöllisyyden tunnetta ja suvaitsevuutta ja siten hillitsemään sosiaalisia ongelmia.

Liikenne
Suunnitelma parantaa keskusta-alueen kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta, turvallisuutta ja esteettömyyttä sekä vahvistaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden asemaa kaupunkitilassa. Ylikulkusiltojen ja alikulkujen korvaaminen liikennevalo-ohjatuilla suojatieylityksillä vapauttaa tilaa kaupunkikehitykselle, parantaa yhteyksien saavutettavuutta ja tukee elävän, palveluihin tukeutuvan keskustaympäristön muodostumista.

Keskustan autoliikennettä rauhoitetaan reittejä ja pysäköintiä selkeyttämällä. Pysäköintipaikkojen lisääminen (kulttuuritalo ja kadunvarsipaikat) edesauttaa arjen sujuvuutta.

Meidän Myyr York

4. Toiminta-suunnitelma

TOIMENPITEITÄ

MITÄ TEKEILLÄ?

Tiedolla johtaminen
Elinvoimaiset kaupunkikeskukset strategia 2026-29
Myönteisen aluekehityksen ohjelma 2026-29

Julkisten investointien ohjaaminen
Asemanseutujen turvallisuustyö 2026
Valmiusasema 2026
Kaupunkikulttuuritalon rakentaminen 2027-31
Ojapuiston koulu 2028
Uimahallin peruskorjaus 2028
Paalutorin ehostus 2029-2030
Uudet puistot: Liesipuisto ja Tuurapuisto 2030

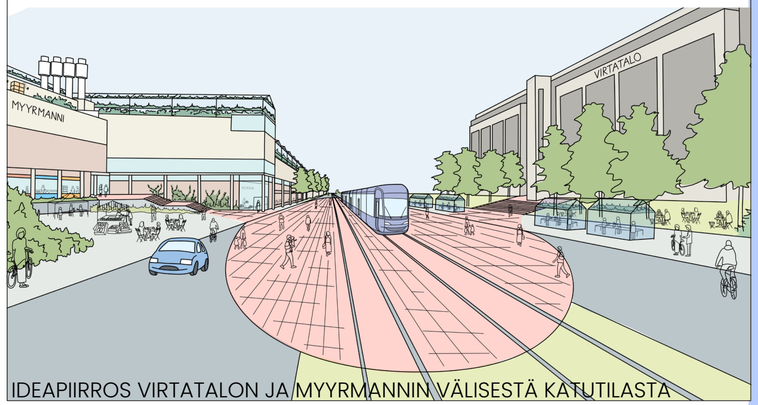
Palvelujen kehittäminen
Vantaan turvallisuuskartoitus 2026
Kiertotalot-hanke (tyhjien tilojen pilotti) 2026-2027
Pehekeskus 2026 (päihdepalveluverkon kehittäminen 2034)

Elävän yhteisön ja paikallisidentiteetin tukeminen
Kadut takaisin -hanke 2026-2028
Katutaide trienaali 2027

Mainetyö
Turvallisuudentekijät viestintähanke 2026-27

RUUKKUTORILLE LISÄTTÄVÄÄ TAIDETTA
Tommi Toijan teos: Viimeisellä rannalla

IDEAPIIRROS VIRTATALON JA MYYRMANNIN VÄLISESTÄ KATUTILASTA

JATKOAASKELEET

MITÄ PITÄISI VIELÄ TEHDÄ?

Yksityisten investointien aktivoiminen

Julkisten investointien ohjaaminen
Kadut- ja puistoalueet sekä kunnossapito ja siivous

Palvelujen kehittäminen
Väli- ja lyhytaikainen yritystoiminta: paikat ja lupaprosessi
Tapahtumapaikat, tapahtumat ja lupaprosessi

Elävän yhteisön ja paikallisidentiteetin tukeminen
Taide- ja kulttuurityöntekijöiden keskittymän kehittäminen
Business Vantaa yhteistyö
Asuntokannan monipuolistaminen

Mainetyö
Viestintä ja markkinointi
Työpaikka-alueen profilointi
Vuorovaikutus eri ikäryhmät huomioivilla keinoilla

Saavutettavuuden parantaminen
Kadunvarsipysäköinti ja pyöräparkki
Esteettömät kävelyn- ja pyöräilyn reitit
Länsivantaan pikaratikka 2050-2060

LÄHTEET

1. Myyrmäen kiinnostavuus Elo & Newsec tutkimusraportti, Taloustutkimus 6.9.2019
2. Vireät keskustat selvitystyö, Gaia Consulting Oy 5.12.2019
3. Elinvoimatulokset keskustoista 2015 - 2026, Elävät kaupunkikeskustat ry https://www.kaupunkikeskustat.fi/
4. Myyrmäen kaupunginosan väestöennuste 2025-2026, Tilastokeskus ja Vantaan kaupunki https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaestoennusteet
5. Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman luonnoksen yritysvaikutuksen arviointi (2026), WSP
6. Vantaan viherrakenteen kehityskuva (2024), Vantaan kaupunki
7. Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa -hanke: Alueellisen viherkertoimen (ARVO) tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman alueella (2026), Vantaan kaupunki
8. Vantaan kaupungin työpaikkalinjaukset (19.8.2026), Vantaan kaupungin Elinvoima- ja työllisyysjaosto
9. Tekoälyn kehitys vaikuttaa työmarkkinoihin ja tuottavuuteen, Analyysi, Suomen Pankki 2025 https://www.eurojatalous.fi/artikkeli/analyysi/2025/tekoalyn-kehitys-vaikuttaa-tyomarkkinoihin-ja-tuottavuuteen/

Länsi-Vantaan asemakaavoitus / 15 Myyrmäki / AkH, AHa, EHe

ASEMAKAAVAMUUTOS 015200 MYYRMÄEN YDINKESKUTAN SUUNNITELMA, MYYRMÄKI

Mielipiteiden luettelo osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS): OAS 03/2026

Kirjeenä saapuneet mielipiteet on toimitettu kirjaamosta asemakaava-arkkitehdeille Annakaisa Haanpäälle, Anna Hakamäelle ja Emmy Hedinille. Suulliset mielipiteet on vastaanotettu asukastilaisuudessa 18.3.2026 Vaskivuoren lukiolla.

Mielipiteitä OAS:sta kirjattiin 12 kappaletta ja asukastilaisuuden mielipiteet on koottu yhteen. Mielipiteet ovat kokonaisuudessaan luettavissa alla ja vastineet on koottu teemoittain loppuun.

Mielipiteet	**Mielipiteiden tiivistelmä**	**Tarkistukset**
OAS 12 mielipidettä ja asukastilaisuuden mielipiteet kootusti	Kirjallisia mielipiteitä saapui 12 kappaletta ja asukastilaisuudessa esitetyistä mielipiteistä kirjattiin koonti. Kirjallisista mielipiteistä neljä on viranomaisilta ja ne koskivat kunnallistekniikan huomiointia suunnittelussa, keskustan rakennettua kulttuuriympäristöä, maisemaa ja arkeologista kulttuuriperintöä, sekä joukkoliikennettä, pyöräilyä ja keskustan turvallisuuden tunnetta. Lisäksi kirjallisen mielipiteen jätti Myyrmäki-seura. Asukkaat toivovat Myyrmäkeen elävämpää, turvallisempaa ja viihtyisämpää keskustaa, jossa jalankulku ja esteettömät reitit ovat ensisijaisia ja kaupunkitilaa aktivoidaan valaistuksella, palveluilla ja avoimilla julkisivuilla. Liikenteeseen ja pysäköintiin kaivataan selkeyttä ja toimivuutta, samalla kun rakentamisessa korostetaan maltillista mittakaavaa, monipuolisia asuntoja ja alueen omaleimaisuuden säilyttämistä. Lisäksi esiin nousee tarve lisätä palveluja, työpaikkoja, vehreyttä sekä ratkaisuja sosiaalisiin haasteisiin. Elinvoimaa toivottiin vahvistettavan myös säilyttämällä työpaikkoja ja toimitiloja, tukemalla pienyrittäjyyttä, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa sekä hyödyntämällä olemassa olevaa rakennuskantaa mahdollisuuksien mukaan.	Mielipiteet on huomioitu suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Asumisen osalta perhe- ja omistusasumisen ensisijaisuutta painotetaan työssä. Toimistotilan tarve ja vaihteluväli on määritetty tarkemmin. Liiketilan määrää on kasvatettu ja sijoitettu kaikkiin sopiviin paikkoihin katutasossa. Uudelle päivittäistavarakaupalle tunnistettiin tarve. Kortteleiden uudistuminen, muu kehittäminen ja väliaikaiskäytön vaiheistus on tarkennettu. Kaupunkivehreyttä on lisätty mm. kahden uuden puiston ja katupuiden myötä.

		Myyr York – kaupunkikuvan suunnitteluperiaatteita on tarkennettu. Huoltoliikenne alueella on selkiytetty ja lisätty kadunvarsipysäköinnin määrää. Pysäköinti on järjestetty korttelikohtaisesti.

NRO 1
VANTAAN KAUPUNGIN MUSEOPALVELUT
Mielipide/Lausunto

Vantaan kaupunkisuunnittelu on asettanut nähtäville Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman nro 015200 osallistumis- ja arviointisuunnitelman maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaisesti mielipiteiden kuulemista varten. Suunnitelman tavoitteena on tarkentaa vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa. Ydinkeskustan suunnitelma on kaavarunkoa syvempi selvitys kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista ja sen avulla toteutetaan uuden kaupunkistrategian tavoitteita. Suunnitelma toimii tulevien kaavamuutostöiden pohjana. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Suunnitelman tavoitteena on toiminnallisesti monipuolinen ydinkeskusta, josta löytyy asukkaita, työpaikkoja ja virkistystä. Suunnitelmassa tutkitaan kohtuullista asumisen määrää ja riittävää liiketoiminnan määrää, jolla mahdollistetaan Myyrmäen kestävä kasvu. Suunnitelmassa kehitetään julkisen tilan laatua ja parannetaan puistojen ja aukioiden viihtyisyyttä. Tarkoituksena on luoda vireä ja vehreä katuympäristö. Suunnitelmassa etsitään myös ratkaisuja keskustan liikenteen ja pysäköinnin haasteisiin. Tavoitteena on kehittää elinvoimainen ja omaleimainen kaupunkikeskusta – Meidän Myyr York.

Museo on lausunut aikaisemmin alueen kaavarunkoluonnoksesta (Dnro/VKM/108/2018). Museon tavoite kaavarunkoon oli alueen rakennusperintökohteiden esittämisestä kaavarungossa potentiaalisina suojelukohteina. Tämä ei museon näkökulmasta toteutunut riittävällä tavalla. Nyt käsiteltävänä olevalta ydinkeskustan alueelta museo listasi rakennusperintökohteiksi Myyrinpuhoksen ostoskeskuksen ja Imatran voiman entisen päärakennuksen (Virtatalo).

Kaavarunkotyön jälkeen inventointitiedot alueelta ovat täydentyneet 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventoinnin myötä. Inventointihankkeen ensimmäisessä vaiheessa käytiin läpi Vantaan kokoontumisrakennukset (Saatsi Arkkitehdit, Vantaan 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventointi, vaihe 1, 2022). Näistä Myyrmäen ydinkeskustan alueelle osuu monta tutkittua kohdetta, koska alueen liikekeskusta on rakentunut voimallisesti tuona aikakautena. Rakennusperintökohteiden listaukseen nostettiin uutena kohteena Myyrmannin kauppakeskus. Aiemmista inventoinneista rakennusperintökohteiksi noussut Virtatalo arvotettiin uudestaan tämän inventoinnin yhteydessä ja sen todettiin olevan kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus.

Museon tavoitteena Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaan on, että kaikki alueen rakennusperintökohteet esitetään suunnitelmassa potentiaalisina suojelukohteina, joiden suojeluperusteet ja laajuus tutkitaan yksityiskohtaisesti asemakaavoituksen yhteydessä. Myyrmannin osalta suojelua on jo tutkittu asemakaavatasolla, ja rakennuksella on asemakaavassa suojelumerkintä.

Myyrmäen ydinkeskusta-alueen muista rakennuksista Vantaan 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventoinnin yhteydessä käsiteltiin myös Myyrmäkitalo, Kauppakeskus Isomyyri ja Kelan pääkonttori. Näillä rakennuksilla tunnistettiin inventoinnissa rakennushistoriallisia arvoja muun muassa arkkitehtuurin tyypillisyyteen (postmoderni arkkitehtuuri) ja alkuperäisyyteen liittyen. Kaikilla

rakennuksilla todettiin historiallista todistusvoimaisuutta Myyrmäen kehityksen kannalta. Vertailevassa tutkimuksessa rakennukset jäivät kuitenkin koko Vantaan mittakaavassa vaatimattomaan luokkaan, eikä niitä ole nostettu rakennusperintökohteiksi. Näin ollen museo ei tule esittämään kohteiden suojelua asemakaavoissa. Mueon näkökulmasta kuitenkin myös näiden rakennusten vaaliminen, edes osittain, edistäisi kaavan tavoitetta paikallisidentiteetin vahvistamisesta.

Kaavan tavoitteena katuympäristöihin ja torialueisiin liittyen on luoda vireää ja vehreää julkista tilaa. Tavoitteessa mainitaan Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma keskeisenä osana ydinkeskustan suunnitelmaa. Museon rakennustutkija ja arkeologi ovat osallistuneet julkisten ulkotilojen yleissuunnitelman ohjaamiseen, ja pitänyt hyvänä tavoitetta, jossa alueella ylläpidetään katuympäristöön liittyviä vahvoja ja omaleimaisia elementtejä. Myyrmäessä jalankulkuympäristössä näkyy voimakkaasti historian kerrokset. Muinaishistorian aiheita on käytetty nimistössä, alueen taiteessa ja uusien rakennusten detaljoinneissa. Alueen katukiveysten ladonnat ja aukioiden rakenteet (istutusaltaat, perkolat jne) muodostavat rakennusaikakaudelleen tyypillisen mutta omaleimaisen kokonaisuuden yhdessä postmodernien rakennusten kanssa. Museon näkemyksen mukaan myös katuympäristön elementit ovat merkityksellisiä ja siten vaalittavia palasia paikallista identiteettiä.

Myyrmäellä on vahva muinaishistoria. Myyrmäessä on järjestetty Suomen mittakaavassa laajimpia kivikauteen liittyviä arkeologisia kaivauksia ennen keskusta-alueen rakentamista. Kaivauksilla on saatu paljon tietoa alueen menneisyydestä, jota on hyödynnetty ja kannattaa jatkossakin hyödyntää suunnittelussa. Näin saadaan Myyrmäkeen rakennettua kiinnostavaa monikerroksista kaupunkia.

Kaiken kaikkiaan museon mielestä on erittäin positiivista, että ydinkeskustan suunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi on nostettu paikallisidentiteetin vahvistaminen ja se, että rakennetussa ympäristössä näkyisi vielä tulevaisuudessa eri aikaiset kerrostumat kivikaudesta uudempaan rakennusperintöön.

NRO 2
HSL, HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ
Mielipide/Lausunto

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman tavoitteena on monipuolinen keskusta – Meidän Myyr York. Suunnitelmassa selvitetään uusien asuntojen, työ- ja virkistyspaikkojen sijoittuminen ohjamaan tulevaa asemakaavoitusta. Suunnitelmassa etsitään vastauksia myös keskustan liikenteen ja pysäköinnin haasteisiin.

Suunnitelma tarkentaa kaavarunkoa (2019) keskustan osalta.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Suunnittelualue sijaitsee raideliikenteen ja tiheän bussilinjaston varrella erinomaisen palvelutason alueella. HSL näkee alueen kehittämisen ja viihtyisyyden parantamisen hyvänä asiana. Kestäviin liikkumismuotoihin tukeutuvan alueen maankäyttöä on hyvä kehittää, kuitenkin joukkoliikenteen toimintaedellytykset huomioiden.

Myyrmäen terminaalin ja Honkasuon pääteaseman tulee jatkossakin olla ensisijaisesti joukkoliikenteen käytössä. Koska Honkasuon terminaalia tarvitaan tasoittamaan Myyrmäen terminaalin ruuhkaisuutta, näiden välisen tieosuuden tulisi olla sujuva. Tilaa tulisi varata myös yleiskaavassa esitettyyn joukkoliikenteen runkoyhteyteen ja sen mahdolliseen raiteille viemiseen, jos matkustajakysyntä edellyttää suurempaan kalustoon siirtymistä.

Pysäköintiratkaisuja mietittäessä tulee muistaa myös turvallinen polkupyörien pysäköinti, vähintään runkolukittavina, mielellään myös sateelta suojattuna. Voisiko alueelle mahtua myös tunnistautumisen vaativa pyörätalli, josta olisi helppoa vaihtaa joukkoliikenteeseen? Mahdollisille kaupunkipyörillekin olisi hyvä varata tilaa.

Asemanseudun ja sen ympäristön viihtyisyyttä on hyvä kehittää, jotta turvallisuudentunne alueella lisääntyisi. Myös muut turvallisuuden tunnetta lisäävät keinot, kuten valoisat ja selkeät avarat tilat, tekevät alueesta toimivan kaikille. Yhteisöllisyyden merkitys ja sosiaalinen valvonta turvallisuuden kokemisessa ovat merkittäviä ja niitä tukevan toiminnan, kuten tapahtumien järjestämiseen sopivien paikkojen kehittäminen, on hyväksi myös kestävälle liikkumiselle. Alueen yleinen siisteys edistää turvallisuuden tunnetta, eri alueiden selkeät ylläpitovastuut ja yhteistyö on toivottavaa erityisesti aseman ympäristössä. HSL osallistuu mielellään alueen tarkempaan jatkosuunnitteluun.

Lisätietoja lausunnosta antaa ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Teija Visa.

NRO 3
VANTAAN ENERGIA, VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT
Mielipide/Lausunto

Sähköverkko

Ei huomioitavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n verkkoa koskevat huomiot sekä mahdolliset muutostarpeet tuodaan esille aikanaan laadittavissa asemaakoissa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tero Kortesmäki, puh. 050-4633508.

NRO 4
HSY, HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ
Mielipide/Lausunto

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmasta mm. seuraavaa:

”Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmalla tarkennetaan vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa. Ydinkeskustan suunnitelma on kaavarunkoa syvempi selvitys kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista ja sen avulla toteutetaan uuden kaupunkistrategian tavoitteita. Suunnitelma toimii tulevien kaavamuutostöiden pohjana.

Väestön ennustetaan kasvavan yli 4000:lla uudella asukkaalla vuoteen 2030 mennessä. Alueen tarve on arviolta 200 000 k-m2 uutta asuinalaa. Kaiken kaikkiaan liike- ja toimitilan määrän on mahdollista kasvaa noin 4000-7000 k-m2 ja työpaikkojen määrä voi lisääntyä noin 250-450 paikalla. Ydinkeskustasuunnitelma tuottaa lisäksi kaksi uutta puistoa sekä 2 kunnostettua aukiota ja toria.

Suunnitelmassa kehitetään julkisen tilan laatua ja parannetaan puistojen ja aukioiden viihtyisyyttä. Tarkoituksena on luoda vireä ja vehreä katuympäristö. Suunnitelmia, toimintojen sijoittumista, rakennusoikeuksia ja kerroslukuja sekä julkisivujen käsittelyä ja materiaaleja tullaan tarkastelemaan kaavaehdotusvaiheessa.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan seuraavaa:

Suunnittelualueella sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa. Suunnitelmassa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille. Yleinen vesihuolto tulee säilyä jatkossakin esteettömästi kunnossapidettävissä ja aukikaivettavissa. Myyrmäen ydinkeskustan alueella on tunnistettu yleisen vesihuollon saneeraustarpeita, joita pyritään yhteensovittamaan kaupungin yhteishankkeisiin. Mikäli ydinkeskustan suunnitelma edellyttää yleisen vesihuollon siirtoja, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeiden yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Matti Lehtoniemi, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

NRO 5
MYYRMÄKI-SEURA
Mielipide

Myyrmäki-Seura pitää tärkeänä, että alueen kehittämisessä edetään tasapainoisesti ja Myyrmäen omaleimaisuutta vahvistaen. Kehittämisen ei tulisi perustua yksinomaan asuntorakentamisen lisäämiseen, vaan kokonaisuuteen, jossa asuminen, työpaikat, palvelut ja kaupunkielämä tukevat toisiaan.

Ensinnäkin seura korostaa toimitilakortteleiden säilyttämisen merkitystä. Myyrmäen elinvoima syntyy monipuolisesta rakenteesta, jossa työpaikat, palvelut ja vapaa-ajan toiminnot sijaitsevat lähellä toisiaan. Laajamittainen toimitilojen purkaminen asuntorakentamisen tieltä kaventaisi tätä perustaa ja heikentäisi alueen arjen toimivuutta.

Toiseksi Myyrmäki-Seura näkee tärkeänä, että alueen asuntokantaa kehitetään nykyistä monipuolisemmaksi erityisesti perheasuntojen osalta. Myyrmäessä on jo runsaasti pieniä asuntoja, ja tulevassa rakentamisessa tulisi painottaa suurempia, lapsiperheille soveltuvia koteja. Tämä tukisi alueen väestörakenteen tasapainoa ja pitkäjänteistä kehitystä.

Kolmanneksi seura katsoo, että Myyrmäen vetovoimaa tulisi vahvistaa myös keskiluokan ja lapsiperheiden näkökulmasta. Tämä edellyttää paitsi laadukkaita asuntoja myös turvallista, viihtyisää ja palveluiltaan toimivaa ympäristöä, jossa arki sujuu ja jossa halutaan asua pitkään.

Neljänneksi Myyrmäki-Seura pitää tärkeänä, että alueen urbaanit mukavuudet säilyvät ja kehittyvät. Erityisesti elokuvateatterin säilyminen nähdään keskeisenä osana Myyrmäen identiteettiä ja vetovoimaa. Vastaavat palvelut eivät ole pelkästään viihdettä, vaan ne rakentavat paikallista yhteisöllisyyttä ja kaupunkimaista elämäntapaa.

Lopuksi seura haluaa nostaa esiin Paalutorin merkityksen paikallisena kohtaamispaikkana. Torikaupan elvyttäminen toisi alueelle elävyyttä, tukisi pienyrittäjyyttä ja lisäisi arjen kohtaamisia. Toria tulisi kehittää aktiivisesti niin, että siitä muodostuu aidosti houkutteleva ja toimiva osa Myyrmäen keskustaa.

Lisäksi alueen liikennejärjestelyt tulisi toteuttaa siten, että vältytään turhalta läpiajoliikenteeltä kevyen liikenteen väylillä.

Myyrmäki-Seura toivoo, että alueen kehittämisessä huomioidaan nämä näkökulmat ja että suunnittelussa pyritään kokonaisuuteen, joka vahvistaa Myyrmäen elinvoimaa pitkällä aikavälillä.

NRO 6
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Mahtavaa, että suunnittelette. Tässä nopeasti muutamia paikallisen näkökulmia. Ensinnäkin. Myyr York kirjoitetaan erikseen, kuten esikuvansa New York. :)

Katutason tulee olla elävää tilaa. Umpeen peitetyt ikkunat lisäävät turvattomuuden tunnetta. Esimerkiksi Myyrinpuhoksen alikulun henki olisi aika lailla toinen, jos siitä näkisi R-kioskille sisään.

Liikenteen haasteisiin vastaisin keskitetysti niin, että huoltoajo alueen läpi estetään kokonaan. Esimerkiksi Liesikujalle tulevan Liesipuiston kohdalle voisi laittaa ajoesteen raitin tienoille. Paalutoria vaivaavan taksiliikenteen voisi siirtää kokonaan joko Punamultatorin puolelle (jossa se jo on) tai Myyrmannin kellariin – saatto- ja taksiliikenne kannattaa huomioida myös kaupunkikulttuuritalojen suunnitelmissa. Asennekasvatusta se saattaa hieman vaatia, mutta luulisi että huonojalkaiset menisivät mieluummin hissillä esteettömästi parkkihalliin kuin esimerkiksi Paalutorin puoleisille oville tupakoitsijoiden keskelle.

Hoitamalla ajoesteet samalla kertaa koko keskustan alueelle voisin kuvitella niihin olevan helpommin ja halvemmalla saatavissa teknologia, jolla ne saadaan pois tieltä esimerkiksi pelastusajoneuvoja varten.

Mitä kävelyyn tulee, elävään kaupunkikeskustaan kuuluu runsaasti erilaisia reittejä. Keskusta-alueella olisi syytä tutkia viralliset ja epäviralliset kulut ja miettiä miten ne voisivat olla tasa-arvoisia. Downtown-alueen arkkitehtuurikilpailussa kiinnostavassa ratkaisussa oli mietitty jalankulkua diagonaalissa Jönsaksentien ja Vaskivuorentien kulmasta asemalle, mikä olisi mielestäni esimerkki siitä, että kevyt liikenne huomioidaan ennen autoliikennettä.

Ali- ja ylikulkujen poistamista on suunniteltu, mutta jos haetaan omaleimaista keskustaa, ovat ne mielestäni yksi Myyrmäen tunnusmerkkejä. En vastusta jalankulun sijoittamista katutasoon, mutta edelleen reittejä voisi olla useampi. Liesikujan yli Isomyyriin kulkeneen sillan purkaminen sai poikamme itkemään. Niin tärkeää voi olla kaupunkiarkkitehtuuri pienelle asukkaalle.

Asemalaiturit voisivat olla mahdollisesti jopa leveämpiä ja sisältää enemmänkin toimintoja, jolloin heti junasta astuessa olisi läheinen ja lämmin olo, ja sosiaalinen kontrolli syntyisi muustakin kuin laiturin alle leirityneistä kirpputorimyyjistä. Heidän läsnäolonsa on kuitenkin arvokasta ja tuettavaa.

Olen jo aiemmin esittänyt, että Myyrmäkitalon tilalle tulevan mahdollisen uudisrakennuksen suunnittelussa olisi hyvä ottaa huomioon selkeä näköyhteys rautatieasemalta torille. Myyrmäessä ei monin paikoin ole ns. silmälle tilaa, eli katse törmää aika nopeasti johonkin. Raitti on tästä toki poikkeus, mutta Myyrmäki on keskustastaan hyvin erilainen esimerkiksi Tikkurilan ruutukaavaan verrattuna. Siitä voisi tehdä myös vahvuuden. Liesiaukiolta voisi varastaa kaarevia muotoja ja punaista graniittia. Kiveyksissä ja rakennuksissa voisi suosia rohkeasti väriä, hittoako sitä harmaata joka paikkaan laittamaan.

Myyrinpuhos tulisi säilyttää ja kunnostaa. Nykyinen kuntosalitila sopisi hyvin myös elokuvateatteritoimintaan. Sinne olisi mahdollista saada jopa katutasoon esteetön kulku (mitä on arvostettu) ja säilyttää samalla aseman läheisyys. Samalla pohtisin, voisiko elokuvateatterin pienemmistä saleista tehdä hieman eri tavalla monikäyttöisiä. Sopisivatko ne kokoustiloiksi, kaverien illanviettoihin, konsolipelien taisteluareenoiksi, edit-huoneiksi, äänitysstudioiksi (ainakin puheelle), karaokelaulun treenaamiseen tai vaikkapa väliaikaisiksi majoitustiloiksi? Tällöin myös teattereihin saataisiin oheismyyntiä ja esimerkiksi sellaisia näytöksiä, joissa voidaan tarjoilla ruokaa ja/tai juomaa. Maailmalla on paljon esimerkkejä muunneltavista tiloista ja kalusteista, joten tässä tarvittaisiin vain laajaa näkemystä ja rohkeutta, jolla Myyrmäen "rouheudesta" voitaisiin todella tehdä aito kilpailuvaltti.

Myyrinpuhoksen ympäri voisi jo nyt järjestää jalankulkuyhteyden, käsittääkseni myös Jönsaksentien vartta pitkin (muutamien mäntypuiden kustannuksella kenties). Jönsaksentien alikulun poistaminen sai runsaasti huomiota ja mielipiteitä downtown-kaavan viimeisessä versiossa, sopii sieltä kaivaa, asia ei varmasti ole yhtään vähemmän ajankohtainen.

Linja-autoasema on ruuhkainen ja tukkoinen, enkä siksikään toisi jalankulkua Jönsaksen suunnasta sen kanssa samaan tasoon. Sen sijaan tutkisin Jönsaksentien varressa hyvin tarkkaan maanalaisen rakentamisen mahdollisuudet. Terveysasemalla on kellarissa pysäköintiä, samoin Myyrinpuhoksessa on kellari. Myyrmäkitalon pohjakerroksesta olisi käynti Paalutorin alle, mutta se on lukittu. Paalutorilla ja Myyrmannin Rajatorpantien puolella on lasipömpelit, joista on myös käynti maan alle (toisesta en tosin tiedä että mihin se vie).

Linja-autoliikenteen vieminen maan alle lienee tällä hetkellä kohtuuton kustannus, mutta mahdollisuus kannattaa pitää mielessä esimerkiksi tulevaisuutta ajatellen.

Kulkemiseen suhtautuisin niin, että esteetön reitti on aina ensisijaisin. Portaat ja autot voivat sijoittua sivummalle.

Keskustaan kannattaa sijoittaa myös lasten oleskeluun sopivia alueita, joissa voi kiipeillä tai esimerkiksi keinua. Mikäli downtown-alueelle tulee uudisrakentamista, miettisin piha-alueet niin etteivät ne ole täynnä “läpikulku kielletty” -kylttejä, vaan että siellä mahtuisivat oleskemaan sekä ohikulkijat että asukkaat tai että toiminnot olisi eriytetty jotenkin niin, että esimerkiksi läpikulkijat eivät aiheuttaisi asukkaille kohtuutonta haittaa.

Rakentaa saa ja kerroksiakin voi olla, mutta perheasuntojakin tarvitaan. Lisäksi rakentamisen yhteydessä miettisin aina voimakkaasti, että mitkä asiat vetoavat omakotitaloasujaan ja miten niitä ehkä voitaisiin kompensoida tiiviissä kaupunkikeskustassa, jollaisessa itsekin asun ja viihdyn. On hyvä ymmärtää, että Myyrmäen kaupunginosassa ei ole omakotitaloja, vain muutama hassu rivitalo. Siinä mielessä Myyrmäki eroaa hyvin voimakkaasti kaikista muista Vantaan kaupunginosista, mutta senkin voi käsitykseni mukaan kääntää vahvuudeksi.

Esimerkiksi katutasossa omalla sisäänkäynnillään oleva ruokakaupan pienempi yksikkö sopisi mielestäni hyvin ydinkeskustan alueelle, vaikka ymmärrän että siihen ei kaupungilla välttämättä ole sananvaltaa. Työpaikkojen määrä ei saa vähentyä, päinvastoin sen tulisi jopa kasvaa. Hyvin sijoitetut palvelut tukevat myös laadukasta asumista, jossa paljon asioita löytyy läheltä kotia, mikä taas

mahdollistaa liikkumiseen kävellen tai pyörällä – mitä tulisi tukea huomattavasti nykyistä enemmän. Keskustan pysäköinti voisi olla koko alueella maksullista, myös urheilutalon pihassa (vaikkei se suunnittelualueeseen kuulukaan).

Liikenteellisesti ajoyhteys Myyrmannista ja terveysasemalta Jönsaksentielle on surkea. Punamultakujan ja -polun risteys on epälooginen, eikä vähiten taksiliikenteen ja terveysasemalla asioivien, usein iäkkäiden kuskien ansiosta. Samoin kuja risteää kevyen liikenteen kanssa radan alla ja samalla sivulla on myös Myyrmannin tavaraliikennettä. Jos bussiliikennettä ei voi viedä maan alle, ehkä jonkun autoreitin kuitenkin voisi?

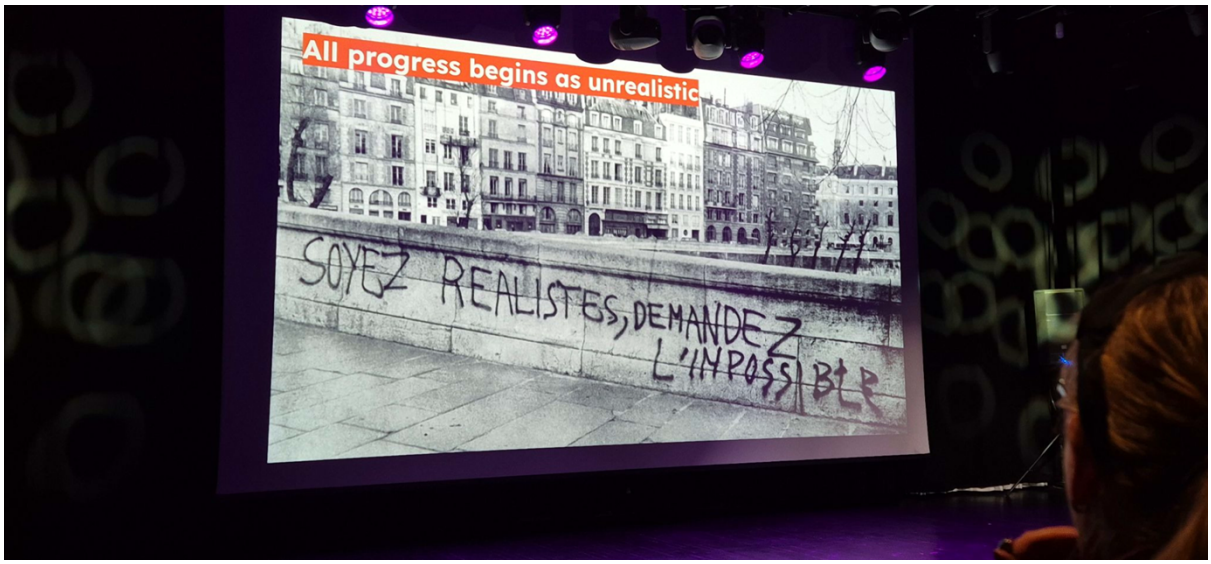

Myyrinpuhoksen alikulku on pimeä ja tukkoisen oloinen. Samoin talon Ladyjen ikkunat on peitetty, mikä on ymmärrettävää kun kyseessä on naisille tarkoitettu kuntosali, mutta se tekee kaupunkinäkymästä suljetun ja turvattoman. Alikulkua ei kuitenkaan tule poistaa, vaan asukkailla tulee olla valittavanaan useita reittejä, millä lisätään omalla osaltaan mahdollisuutta vaikuttaa siihen mistä haluaa kulkea.

Myyrinpuhoksen pysäköintialueen kulmalla on yksi keskustan epävirallisista kulkureiteistä. Näiden syyt tulisi tutkia ja miettiä, että miten kulku kevyelle liikenteelle voitaisiin järjestää mahdollisimman esteettömästi ja soljuvasti.

Kaupunkitilan riittävä valaistus ja siisteys ovat mielestäni ehdottoman tärkeitä. Roskaaminen ja rikkinäiset asiat eivät kannusta pitämään muustakaan omaisuudesta huolta. Kaupunkilaisille tulisi myös antaa mahdollisuuksia kehittää keskustaa haluamallaan tavalla, väliaikaisella taiteella tai istutuksilla. Talvikunnossapitoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen näkökulmasta. Esimerkiksi aseman kulkuluiskat ovat usein aivan jäässä.

Toivon teille runsaasti rohkeutta tehdä näkemyksellinen ja mahdollisimman utopistinen suunnitelma Myyrmäkeen! On varmasti paljon asioita, joita en osaa ottaa huomioon, mutta tässä vielä tsempiksi kuva Vantaan kaupungin kautta aikain ensimmäisen kulttuurifoorumin luennolta:

Siispä suunnitelkaa mahdotonta, joku sen torjuu kuitenkin ja jos ei ehdi eikä ymmärrä, niin ehkä Myyrmäestä kuoriutuu vihdoinkin se ainutkertainen helmi, jollaiseksi sitä usein kehutaan! ;)

NRO 7
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

300 metrin säteellä Myyrmäen asemasta, Jönsaksessa, on kaksi suurta ulkopysäköintialuetta. Esimerkiksi Jönsaksen eteläosassa oleva yksityisomisteinen pysäköintialue on kooltaan lähes hehtaarin. Pysäköintialue on niin lähellä Myyrmäen asemaa, että se on tonttimaana varsin arvokasta. Pysäköintialueen paikalla olisi mahdollista kaavoittaa/rakentaa pysäköintitalo, jonka jälkeen puolet maa-alueesta olisi vielä vapaana muuta rakentamista varten.

Suunnittelussa tulisi yleisellä tasolla ja tarvittavilta osin huomioida, että Myyrmäkeen mahdollisesti (toivottavasti) rakennetaan raitiovaunulinja tulevaisuudessa.

100 metriä juna-asemasta olevan Jönsaksenpuisto on jätetty suunnittelualueen ulkopuolelle, miksi? Puisto on huonokuntoinen tai oikeastaan näyttää siltä, että sitä ei ikinä suunniteltu tai rakennettu loppuun. Puistossa ei kesäaikaan käytännössä ole ihmisiä ikinä.

NRO 8
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Hei,

Haluan tehdä palautteen Myyrmäen alueen pysäköintitilanteesta.

Myyrmäessä on tällä hetkellä erittäin vähän ilmaisia kadunvarsipaikkoja, tai ilmaisia parkkialueita ja käytännössä pysäköintipaikan löytäminen on usein mahdotonta. Tilanne on erityisen hankala, koska monissa kerrostaloasunnoissa ei ole lainkaan omia autopaikkoja tai niitä on hyvin rajallisesti tarjolla, ja valtavan pitkät jonotusajat.

Asukkaana koen, että alueen pysäköintiratkaisut eivät vastaa todellista tarvetta. Auto on monille välttämätön esimerkiksi työn, vuorotyön, liikkumisen vuoksi tai omassa tapauksessa pidemmällä opiskelun vuoksi, mutta nykyinen pysäköintitilanne aiheuttaa jatkuvaa stressiä, kohtuuttomia vaikeuksia arjessa ja myöskin jatkuvia sakkoja. Ymmärrän, että parkkipaikkojen vähentämisellä yritetään rohkaisemaan julkisen liikenteen käyttöön, mutta isolle osalle tämä ei ole mahdollista, sekä tämähän ratkaisu vain lisää sitä, koska minä ja sadat tai tuhannet muut siirtelevät omaa autoaan jatkuvasti välttääkseen sakkoja.

Autoilu on kuitenkin iso tarve myöskin vähävaraisille perheille työssäkäynnin kannalta. On myöskin aivan kohtuutonta, kun joistain paikoista pyydetään jopa 100 €/kk, sillä tilanne on niin paha, että ihmiset ovat sen valmiita maksamaan vaikka raha olisikin todella tiukalla. Tällainen järjestely toimii ehkä Helsingissä, mutta muistetaan nyt, että Myyrmäkeä ei kuitenkaan tunneta suuresta varaudestaan tai koulutetusta asukaskunnastaan.

Toivon, että kaupunki tarkastelee Myyrmäen pysäköintijärjestelyjä uudelleen ja selvittää mahdollisuuksia lisätä maksuttomia 24 h pysäköintipaikkoja tai kehittää asukaspysäköintiä alueella.

Kiitos palautteen käsittelystä.

NRO 9
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Hei!

Yli- ja alikulkusillat:
Vahva mielipiteeni on että Myyrmäelle tyypilliset yli- ja alikulkusillat tulee kaikki säilyttää. Liikennekulttuuri on nykyisin holtitonta ja teiden ylittäminen suojateitä ja erilaisissa vilkkaissa risteyksissä kuten Vaskivuorentie / Jönsaksentie olisi hengenvaarallista. Varsinkin tässä risteyksessä on paljon kääntyvää liikennettä ja isoja busseja ajamassa kaikilta suunnilta linja-autoasemalle päin. Ylikulkusillan olemassaolo on ihan ehdoton. Myyrmäessä on paljon hitaasti liikkuvia vanhuksia ja pieniä lapsia jotka eivät tulisi selviämään, mikäli kaikki liikenne olisi maantasalla, autot, jalankulkijat, pyörät, skuutit jne.

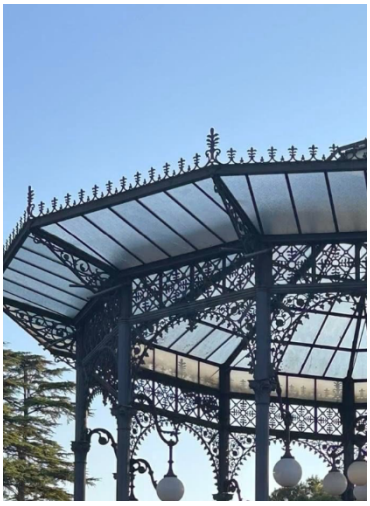
Ajaminen kävelyteillä:
Liikennemerkit ovat vieläkin epäselviä ja vaikka olisivat selviäkin, täällä asuu paljon ihmisiä jotka eivät niistä välitä. Eikä poliisivalvonta ole kuin aivan satunnaisesti. Esim. Isomyyrin Yalla kauppaan tullaan ostoksille ja pysäköidään lähes oven eteen. Liesikujaa ajetaan jatkuvasti ja lähes säännöllisesti molemmista päistä läpi. Miksei puoleenväliin voisi laittaa niin isoja betoniesteitä ettei läpiajo onnistuisi? Ei estäisi huoltoajoa kun kuitenkin kahdesta päästä pääsee puoleenväliin.

Yritysasiakkaita Myyrmäkeen:
Se on selvää että tänne ei tulla saamaan mitään isoja yrityksiä eikä tulojakaan varmaan pystyttäisi järjestämään. Mutta voisiko joku uudisrakennuksista olla toimistohotellin tapainen. Siellä olisi isompia ja pienempiä joustavasti muunneltavissa olevia tiloja sekä pitempiaikaiseen että lyhytaikaiseen käyttöön vuokrattavaksi, pienimmät vaikka ihan yksittäisiä työhuoneita. Jos sijoittajia ja rakennuttaja löytyisi.

Kaikki tornitalokaavat jäihin:
Myyrmäki pilattiin viimeisten 10 vuoden aikana kun myytiin rakennuttajille liian paljon rakennusoikeutta pienille tonteille ja talot rakennettiin pilvenpiirtäjiksi, 12–18-kerroksisiksi. Ja asunnot ovat pieniä kopperoita joihin ei mahdu perhettä perustamaan. Sosiaalista asuntotuotantoa on paljon ja kovan rahan talotkin ovat muuttuneet sellaisiksi, kun niistä ei juuri ole ostaneet muut kuin sijoittajat ja asukkaat vuokralaisia. Eikö tämä jo osoita että pilvenpiirtäjiä ei kannata rakentaa enää yhtään enempää, ei vaikka taloudelliset ajat paranisivat. Ihmiset eivät viihdy niissä. Kadut ovat tuulitunneleita eikä luontoarvoja pelasta se että tehdään pieniä puistoplantteja sinne tänne. 4–6 kerroksiset talot ovat viihtyisämpiä jos kerrostaloista on kyse. Sellaisiahan on esim. Tikkurila täynnä ja muutkin Vantaan lähiöt. Mutta Myyrmäki uhrattiin, rakennuttajat kai maksoivat hyvin rakennusoikeuksista silloin. Nyt se tie on kuitenkin käyty loppuun ja kurssi on käännettävä. Myyrmäen huono maine jo nykyisin pilaa koko Vantaan maineen.

Olen kuudennen polven vantaalainen ja olen asunut koko monikymmenvuotisen elämäni Myyrmäessä, nyt kuudennessa paikassa 3 km säteellä. Viimeksi 35 v Vapaalassa omakotitalossa ennen kuin 2017 muutin takaisin Myyrmäkeen. Tunsin Myyrmäen olot hyvin, mutta tämä ei ole enää 8 vuoden jälkeen sama paikka kuin 2017. Muutokset huonompaan ovat olleet todella nopeita eikä sitä pelasta yksi Oivallusten talo ellei tehdä jotain muutakin asuntojen ja ympäristön hyväksi.

NRO 10
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Hei, Kaavanumeron 015200 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan näyttämö. Ohessa on kuva Italissa communale di Beneventossa olevasta esityslavasta/näyttämöstä, joka on hyvin kaunis. Toivoisin Myyrmäkeen tälläistä näyttävää, koristeellista, tunnelmallista ja kaunista rakennelmaa/esityslavaa, jota tullaan ihastelemaan kauempaakin. Liitteenä kuva.

NRO 10
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Mielipiteeni OASiin 015200 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma 10.3.2026: Ydinkeskustan suunnitelma on tärkeä ja monilta osin tarpeen, mm. siksi että 2019 kaavarunko on vanhentunut erityisesti keskustan osalta.

OASissa kerrotaan työpaikkojen määrän lisääntyneen. Vantaan karttapalvelun tilastoissa pääsee taaksepäin vuoteen 2008, ja datasta näkee että tuolla ajanjaksolla Myyrmäen kaupunginosan työpaikat ovat hieman vähentyneet. Esimerkiksi tieteellisen ja teknillisen toiminnan, julkisen hallinnon ja rakentamisen osalta työpaikat ovat romahtaneet. Kaupunginosan työttömyys on myös lähtenyt hyvältä tasolta ja saavuttanut heikon, keskimääräisen vantaalaislähiön, tason. Tässä työssä pitäisi tuoda realistisesti tämä kehitys esiin, analysoida syyt, ja esittää miten tilanteeseen voidaan vaikuttaa. Asukkaiden korkea koulutustaso, ja tätä vastaavat paikalliset työpaikat, ovat tärkeä osa myyrmäkeläistä historiaa ja identiteettiä.

Suunnittelualueen viihtyisyyden ja vihreyden vahvistaminen ja kulttuuripalvelujen kehittäminen on erittäin positiivista!

Myyrmäen eräs hieno ominaispiirre on mahdollisuus liikkua jalan ja pyörällä sujuvasti ja turvallisesti ali- ja ylikulkuja käyttäen koko kaupunginosan alueella. Tämä piirre on asukkaille tärkeä ja tulee huomioida herkkyydellä suunnittelualuetta ja viereisiä alueita suunniteltaessa.

Yleensä kaavatyö käsittää uutta rakentamista, mutta tässä tapauksessa tuolla pystyy edistämään kaavatyön tavoitteitta vain rajallisissa määrin. Yhteistyö esim. kunnossapidon ja sosiaalipalveluiden kanssa korostuu. Tarvittaisiin sosiaalisia innovaatioita. Myyrmäki on jo yksi strategian mukaisen myönteisen aluekehityksen ohjelman kohdealueista. Olisi hyvä tehdä perusteellinen lapsivaikutusten arviointi - koska lapsille hyvä Myyrmäki on varmasti hyvä muillekin. Näitä asioita ei ole mainittua OASissa.

NRO 11
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Hei,

Paalutorin viihtyvyyden lisäämiseksi , olisi hyvä asentaa esim. lyhtypylväitä, jotka valaisisivat pimeän aikaan kunnolla. Illalla kuljettaessa on todella pimeää ja pelottavaakin kulkea torin läpi.

On harmi, että mitkään penkit eivät siellä toimi, koska silloin niissä istuvat laitapuolen kulkijat ja narkkarit valitettavasti. Esim. Vinkkari pitäisi siirtää muualle ydinkeskustasta. Se on lisännyt rajusti narkkareiden määrää.

Jalankulkijoita varten voisi merkitä alueen, mikä on tarkoitettu heille. Huoltoajolle myös oma väylä. Kylläkin haastavaa. Aikaisemmin , kun Myyrmanniin pääsi Iskostien puolelta, kuljetukset toimivat loistavasti .

Olisiko korkea aika päättää siitä , mitä tapahtuu maa-alueelle, johon Hartelan oli tarkoitus rakentaa talo?

Isot ruukkuistutukset olisivat myös tervetulleita alueelle. Kasvillisuus hävisi , kun rakentaminen alkoi Paalutorilla .

Jossakin vaiheessa tuli Myyrmäen raitille kauniit, siniset koristepylväät joulun ajaksi. Ovat saaneet paljon kehuja ja kiitosta. Tämän tyyppisiä voisi olla myös Paalutorilla .

NRO 12
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Mielipide liittyen Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaan (015200) ja Myyrmäen innovaatiokaavaan (015000, MYBA)

1. Johdanto

Tarkastelen samassa kokonaisuudessa molempia yllä mainittuja suunnitelmia, koska ne ovat vahvasti toisiinsa sidoksissa. Ydinkeskustan suunnitelma keskittyy Myyrmäen keskustan rakenteelliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen, kun taas innovaatiokaava laajentaa tarkastelua myös keskustan ulkopuolelle ja pyrkii aktivoimaan kaupunkitilaa erityisesti pienimuotoisen yritystoiminnan ja liikkumisen kautta. Yhdessä nämä suunnitelmat muodostavat kokonaisuuden, jossa määritellään Myyrmäen kehityssuunta seuraavalle vuosikymmenelle.

Tarkoituksenani ei ole ainoastaan arvioida suunnitelmia, vaan tarjota niiden jatkotyöstöä varten näkökulmia, joka keskittyvät siihen miten elinvoima syntyy ja vahvistuu jokapäiväisen elämän tasolla. Aluksi käyn molempiin suunnitelmiin liittyen lävitse eräitä yleisiä näkökulmia, joiden jälkeen käsiteelen kumpaakin suunnitelmaa omassa luvussaan

Koska ydinkeskustaan koskevan suunnitelman aluksi nostetaan esille maankäyttöä säätelevä suunnitelmakokonaisuus ja todetaan suunnitelman toteuttavan uuden kaupunkistrategian tavoitteia, tukeudun itse myös kaupunkistrategiaan.

2. Myyrmäen rooli kaupunkikeskuksena

Myyrmäkeä on perinteisesti pidetty Vantaan toisena keskustana Tikkurilan ohella. Seudullisessa tarkastelussa Myyrmäki on yksi aluekeskuksista tai alakeskuksista. Kaupunginosan rakentaminen lähti liikkeelle 60- ja 70- lukujen vaihteessa, jolloin se sai monien sen ajan lähiöiden tavoin vaikutteita asumista, työpaikkoja sekä palveluja yhdistävästä abc ajattelusta (arbete, bostad, centrum). Sittemmin työpaikkojen määrä Myyrmäessä on ollut usean vuosikymmenen ajan laskusuunnassa. Kun kaupunginosassa oli vielä vuosituhannen vaihteessa noin 1 500 arkkitehti- ja insinöörialan työpaikkaa, on niiden määrä enää nyt 20. Myyrmäessä oli aikaisemmin muun muassa Imatran Voiman iso toimitalo, NCC Puolimatkan pääkonttori sekä Projekti-Insinöörien (nykyinen Sweco Finland) toimitilat. Asiantuntijatyöpaikkojen määrän radikaalin laskun myötä myös alueen koulutustaso on laskenut. Tällä hetkellä korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus on eläkeläisten joukossa suurempi, kuin nuoremmissa ikäluokissa.

Työpaikkojen poistumista alueelta on vauhdittanut toimitilakortteleiden purkaminen asuntorakentamisen alta, sekä jäljellä oleviin toimitilakortteleihin kohdistuvat purkusuunnitemat. Myyrmäki ja naapurikaupunginosa Martinlaakso ovat Vantaan kaksi väkirikkainta kaupunginosaa, joissa asuu yhteensä noin 30 000 vantaalaista, pääosin kerrostaloasunnoissa. Segregaatiokehityksen syveneminen näillä alueilla ei voi olla näkymättä kaupungin verotulokertymässä, eikä tätä menetystä ole korvattavissa muutamalla uudella pientaloalueella.

Myyrmäen väestöstä eläkeläisten osuus on ollut pitkään kasvussa. Tämä on lunnollista, sillä alueen rakentaminen oli kiihkeimmillään ensimmäisen vuosikymmenen alussa 1970 -luvulla, jolloin alueelle muuttaneet ovat saavuttaneet eläkeiän. Senioreiden tarvitsemien palveluidsen tuottaminen on tällä hetkellä tärkeää, mutta samalla tulee huomioida, että tämän ikäluokan osuus kääntyy todennäköisesti laskuun seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Toinen merkittävästi osuuttaan kasvattanut ryhmä on maanhanmuuttaneet, joiden osuus Myyrmäessä on yli 30 %. Maahanmuuttajien kotouttaminen suomalaiseen yhteiskuntaan on keskeinen kysymys, mutta samalla tulee tunnistaa, että maahanmuuttajat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Esimerkiksi turvapaikkaperusteisten tulijoiden osuus on koko kaupungin tasolla alle 30 %. Tämä tarkoittaa sitä, että maahanmuuttajataustaisen väestön tarpeetkin ovat hyvin erilaisia. Silti suunnittelussa on syytä pohtia mahdollisuutta tukea ns. etnisten enklaavien, Myyrmäen mittakaavassa etnisten kortteleiden syntymistä, joilla olisi tulijoiden suhteen voimaannnuttava vaikutus. Samoin etnisen yrittäjyyden ja tnisten kauppojen mahdollistaminen tulee pitää suunnitemissa mukana.

Länsi-Vantaan kannalta Myyrmäen keskustan elävöittäminen on elämän ja kuoleman kysymys. Tältä osin on havaittavissa jännite niin Tikkurilan keskustan kehittämisen suhteen kuin Helsingin keskustan elävöittämisen suhteen. Kaikissa näissä tavoitellaan koulutettua aktiivista keskiluokkaa. Tämän

ryhmän tavoittelu on huomioitava asuntorakentamisessa. Erityisesti keskusta-alueen lähistölle muun muassa Ojahaan koulun tontille on syytä tuoda townhouse tyyppistä rakentamista.

3. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on yksi ajan kaupunkikehittämiseen liittyviä usein käytettyjä käsitteitä, jolla pyritään rakentamaan kuvaa aurinkoisesta tulevaisuudesta. Käsitteeseen liitetään yleensä vahvoja positiivia mielikuvia, mutta se jätetään käytettäessä yleensä sen suuremmin määrittelemättä. Käsitteenä yhteisöllisyys sekoittuu helposti muihin lähikäsitteisiin koettu yhteisöllisyys (sense of community), sosiaalinen läpäisevyys (social permeability), sosiaalinen pääoma sekä kattokäsitteeksi asettuvan sosiaalisen koheesion kanssa. Käsitteiden eroa voi kuvata siten, että siinä missä yhteisöllisyys kuvaa rakennetta, eli kuulumista, jäsenyyttä, vuorovaikutuksen määrää ja tiiviyttä, koettu yhteisöllisyys kuvaa kuulumisen tunnetta, merkityksellisyyden kokemusta ja hyväksytää. Sosiaalinen läpäisevyys taas kuvaa sitä kuinka helposti ihmiset, ryhmät ja ideat kohtaavat ja kuinka avoimia sosiaaliset rajat ovat, eli syntyykö mahdollisuuksia kohdata. Sosiaalinen pääoma taas kuvaa käytettävissä olevia resursseja. Sosiaalinen läpäisevyys mahdollistaa kohtaamisia, joista voi syntyä yhteisöllisyyttä, joka voivat tuottaa sosiaalista pääomaa ja näyttäytyä yksilölle yhteisöllisyyden kokemuksena, mutta korkea yhteisöllisyys ei automaattisesti tarkoita vahvaa yhteisöllisyyden kokemusta, eikä korkea läpäisevyys vahvaa yhteisöllisyyttä.

3.1 Yhteisöllisyydestä sosiaaliseen läpäisevyyteen

Myyrmäen keskustan suunnitelmassakin yhtenä vetovoimatekijänä mainitaan yhteisöllisyys, joka rakentuu elävän katuympäristön ja maantasokerroksen ympärille. Kaupunkistrategiassa 2026–2029 yhteisöllisyyden on määritelty sisältävän “osallisuutta, luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Asukkaat, yritykset, yhteisöt ja työntekijät muodostavat yhdessävahvan yhteisön ja ovat hyviä kumppaneita toisilleen”. Strategiassa yhteisöllisyys ymmärretään siten ennen kaikkea osallisuutena ja yhteisöihin kuulumisena. Sen sijaan vähemmälle huomiolle jää se, miten kaupunkitila edistää yhteisöllisyyden syntyä eri väestöryhmien välisinä kohtaamisina, eli heikkojen siteiden ja kolmansien paikkojen varaan rakentuvana sosiaalisena läpäisevyytenä.

Yhteisöllisyyttä voidaan tarkastella myös Robert Putnamin (2000) esittämän “bonding–bridging” -jaottelun kautta. “Bonding” viittaa tiiviisiin, samankaltaisten ihmisten välisiin suhteisiin, jotka vahvistavat luottamusta ja yhteenkuuluvuutta ryhmän sisällä. “Bridging” puolestaan tarkoittaa ryhmien välisiä, usein heikompia siteitä, jotka yhdistävät erilaisia ihmisiä ja mahdollistavat tiedon, luottamuksen ja kokemusten liikkumisen yhteiskunnassa.

Edellä lainatussa kaupunkistrategiassa yhteisöllisyys näyttäytyy ensisijaisesti “bonding” -tyyppisenä, eli sisäänpäin suuntautuneena, kun siinä korostetaan osallisuutta, yhteisöihin kuulumista ja yhteishenkeä. Sen sijaan vähemmälle huomiolle jää “bridging” -tyyppiinen ulospäin suuntautuneisuus, jossa korostetaan sitä, miten eri väestöryhmät kohtaavat arjessa. Erityisesti monimuotoisessa kaupunkiympäristössä, kuten Myyrmäessä, juuri ulospäin suuntautuva yhteisöllisyys on kuitenkin erityisen keskeistä elinvoiman ja sosiaalisen kestävyyden kannalta.

Mainittu ominaisuus ei kuitenkaan synny hallinnollisesti, vaan arjen kaupunkitiloissa kuten työmatkoilla, kahviloissa, kivijalkaliikkeissä, tapahtumissa ja muissa kolmansissa paikoissa, joissa erilaiset ihmiset kohtaavat ilman valmiiksi määriteltyä roolia. Ilman tätä ulottuvuutta yhteisöllisyys voi vahvistua ryhmien sisällä, mutta samalla kaupunkirakenne jää sosiaalisesti pirstaleiseksi.

Myös kaupungin strategiassa yhteisöllisyyttä lähestytään positiivisena ja inklusiivisena tavoitteena, jossa korostuvat osallisuus, luottamus ja yhteishenki. On kuitenkin perusteltua tarkastella, millaiseen yhteisöllisyyden käsitteelliseen logiikkaan nämä määrittelyt nojaavat. Strategian sanasto painottaa vahvasti yhteisöihin kuulumista, mikä voi huomaamatta ohjata tarkastelua kohti ryhmien sisäistä yhteisöllisyyttä. Tällöin vähemmälle huomiolle jää se, miten yhteisöllisyys rakentuu ryhmien välillä, arjen kohtaamisina, jotka ylittävät sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia rajoja.

En kuitenkaan näe, että kaupunki tavoittelisi tietoisesti sisä- ja ulkoryhmäasetelmaa, mutta koen, että yhteisöllisyyden syntymekanismeja ei avata riittävän tarkasti, jotta niiden yhteys suunnitelman valintoihin olisi ymmärrettävissä. Erityisesti monimuotoisessa kaupunkiympäristössä keskeistä on ymmärtää, miten yhteisöllisyys rakentuu ryhmien välillä arjen kohtaamisina, jotka ylittävät sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia rajoja.

Ilman tätä näkökulmaa yhteisöllisyyden vahvistaminen voi jäädä yksittäisten ryhmien sisäiseksi vahvistumiseksi, vaikka kaupunkitasolla tavoitellaan laajempaa sosiaalista eheyttä.

3.2. Vetovoima, yhteisöllisyys ja sosiaalinen läpäistävyys

Kaupunkikeskusten tai lähiöiden, miten itse kukin rakasta lasta kutsuukin, vetovoima ei perustu yksittäisiin suuriin hankkeisiin tai valmiiksi määriteltyihin vetonauloihin, vaan siihen, että alue tarjoaa jatkuvasti syitä tulla, viipyä ja palata. Tällaiset syyt rakentuvat usein pienimuotoisista, toistuvista ja helposti saavutettavista paikoista ja toiminnoista, jotka kytkeytyvät ihmisten päivittäisiin reitteihin ja rutiineihin. Kortteleista toiseen kulkiessa löytää uusia palveluita ja mieleen painuvia yksityiskohtia.

Yhteisöllisyys tai pikemminkin yhteisöllisyyden tunne puolestaan rakentuu näiden käytäntöjen kautta. Se ei ole ensisijaisesti suunniteltu tila tai palvelu, vaan seurausta toistuvista, usein lyhyistä ja osin sattumanvaraisista kohtaamisista. Kun erilaisten ihmisten kulku risteää yhteisessä kaupunkitilassa, syntyy vähitellen tunnistettavuutta, luottamusta ja paikallista kiinnittymistä.

Näitä ilmiöitä yhdistää sosiaalisen läpäistävyyden käsite. Sosiaalisesti läpäisevä kaupunkitila on sellainen, jossa eri toimijat, käyttäjät ja käyttötavat limittyvät toisiinsa ilman jyrkkiä rajoja. Se mahdollistaa liikkumisen tilojen välillä, toiminnan näkyvyyden sekä sen, että erilaiset ihmisryhmät voivat kohdata toisensa arkisissa tilanteissa.

Sosiaalinen läpäistävyys ei tarkoita pelkästään fyysistä avoimuutta, vaan myös toiminnallista avoimuutta: sitä, että julkisen kaupunkitilan käyttö ei ole liian tarkasti rajattua tai yksiselitteistä. Se syntyy tilanteissa, joissa toiminta ulottuu suljetuista tiloista ulos kaupunkitilaan ja kytkeytyy osaksi laajempaa ympäristöä.

4. Elinvoima

Elinvoima on toinen helposti eri tavoilla tai kapeasti ymmärrettävä käsite. Vaikka elinvoima kytketään usein lähinnä taloudellisiin arvoihin, sitä voidaan tarkastella myös usean toisiaan täydentävän ulottuvuuden kautta. Tässä yhteydessä on hyödyllistä erottaa sosioekonominen, sosiaalinen, fyysinen ja symbolinen elinvoima. Sosioekonominen elinvoima liittyy työpaikkoihin, yritystoimintaan, tuloihin, työllisyyteen ja muuhun taloudelliseen aktiivisuuteen, kun taas sosiaalinen elinvoima rakentuu ihmisten välisistä suhteista, kolmannen sektorin toiminnasta, luottamuksesta ja arjen kohtaamisista. Fyysinen elinvoima kytkeytyy rakennettuun ympäristöön, julkisen tilan laatuun ja saavutettavuuteen, ja symbolinen elinvoima puolestaan alueen identiteettiin, merkityksiin ja siihen, miten paikka koetaan ja tunnistetaan. Tässä mielessä kaupungin tukeutuminen strategiatasolla lähinnä valtakunnallisen elinvoimalaskennan tuloksiin ei tarjoa kokonaisvaltaista kuvaa elinvoimasta.

4.1. Elinvoima päivittäisen elämän ja kohtaamisten kautta

Molempien suunnitelmien keskeinen tavoite on Myyrmäen elinvoiman vahvistaminen. Elinvoimaa tarkastellaan suunnitelmissa pääasiassa kaupunkirakenteen, eri toimintojen määrän ja palveluiden kehittämisen kautta. Nämä ovat tärkeitä tekijöitä, mutta ne eivät riitä yksin selittämään, miten elinvoima käytännössä syntyy ja kehittyy.

Kaupunkielämän näkökulmasta elinvoima rakentuu ennen kaikkea jokapäiväisistä arjen käytännöistä: liikkumisesta, viipymisestä ja ihmisten välisistä kohtaamisista. Keskeistä ei näin ollen ole ainoastaan se, mitä alueelle rakennetaan, vaan se, millaista käyttöä rakennettu ympäristö mahdollistaa.

Keskeistä on, että alussa mainitut ulottuvuudet sosioekonominen, sosiaalinen, fyysinen ja symbolinen elinvoima eivät toimi erillään toisistaan, vaan kytkeytyvät arjessa toisiinsa. Esimerkiksi työpaikkojen määrän kasvu ei välttämättä vahvista sosiaalista elinvoimaa, ellei se johda lisääntyneeseen liikkumiseen, viipymiseen ja kohtaamisiin kaupunkitilassa. Vastaavasti laadukas fyysinen ympäristö ei yksin riitä, mikäli tilojen käyttö jää vähäiseksi tai yksipuoliseksi. Tästä näkökulmasta sosiaalinen läpäistävyys toimii keskeisenä yhdistävänä tekijänä, joka mahdollistaa elinvoiman eri ulottuvuuksien kytkeytymisen toisiinsa.

Ero sosiaalisesti läpäisevän ja ei-läpäisevän ympäristön välillä näkyy käytännössä siinä, synnyttääkö tila ohikulkemista vai viipymistä. Tilat, jotka jäävät pelkiksi siirtymävyöhykkeiksi, eivät tyypillisesti tuota kohtaamisia, kun taas tilat, joissa liikkuminen ja toiminta limittyvät, voivat synnyttää jatkuvaa, mutta kevyttä vuorovaikutusta.

Sosiaalisen läpäistävyyden keskeinen ulottuvuus liittyy myös siihen, millä tavoin se mahdollistaa eri taustoista tulevien ihmisten kohtaamisia. Myyrmäen kaltaisessa ympäristössä tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueella on riittävästi tiloja ja tilanteita, joissa eri ikäryhmät, elämäntilanteet ja sosioekonomiset ryhmät voivat kohdata toisiaan. Alueella asuu esimerkiksi maahanmuuttaneita, korkeasti koulutettuja eläkeläisiä, pienituloisia sekä yksin asuvia, joiden arjen rytmit ja tilankäyttö poikkeavat toisistaan.

Sosiaalinen läpäistävyys ei edellytä sitä, että kaikki tilat ovat kaikkien käytössä, vaan sitä, että kaupunkitila muodostaa verkoston, jossa syntyy riittävästi risteäviä käyttötapoja ja kohtaamisen mahdollisuuksia. Tällöin erilaiset käyttäjäryhmät eivät jää eriytyneisiin ympäristöihin, vaan heidän arkensa leikkaa ainakin osittain toisiaan.

Tällaisissa kohtaamisissa niin sanotut heikot siteet ja kolmannet paikat nousevat keskeiseen rooliin. Epämuodolliset kohtaamispaikat, kuten kahvilat, torit ja muut avoimet oleskelutilat, toimivat ympäristöinä, joissa eritaustaiset ihmiset voivat kohdata ilman ennalta määriteltyä roolia tai tarkoitusta. Näiden kohtaamisten kautta syntyy vähitellen tuttavuuksia, luottamusta ja ymmärrystä, jotka ovat keskeisiä sosiaalisen elinvoiman ja koheesion sekä alueellisen pito- ja vetovoiman kannalta. Ilman tällaisia arjessa tavoitettavia jaettuja tiloja eri väestöryhmien rinnakkaiselo voi jäädä tilallisesti eriytyneeksi, vaikka kaikki asuvatkin samassa kaupunginosassa.

Asuinalueiden eriytymistä on viimeaikaisessa keskustelussa tarkasteltu myös kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Suojelupoliisin analyysin mukaan segregaatio ei itsessään aiheuta esimerkiksi katujengien syntyä tai väkivaltaista radikalisoitumista, mutta huono-osaisuuden kasautuminen voi altistaa nuoria erilaisille rekrytoiville verkostoille. Myös tämä näkökulma korostaa sosiaalisten verkostojen merkitystä: keskeistä ei ole pelkästään se, missä ihmiset asuvat, vaan millaisiin verkostoihin he kiinnittyvät. Kaupunkisuunnittelun kannalta tästä seuraa olennainen kysymys: millaiset tilat ja toiminnot mahdollistavat erilaisten ihmisten kohtaamisia ja vaihtoehtoisten, myönteisten verkostojen syntymistä.

4.2. Työ, toiminta ja kaupunkitilan käyttö

Molemmissa suunnitelmissa korostetaan työpaikkojen ja yritystoiminnan merkitystä elinvoiman lähteenä. Tämä on perusteltua, mutta vaatii tarkempaa kuvailua ja perusteluja. Työpaikkojen vaikutus elinvoimaan ei määräydy yksiselitteisesti niiden määrän tai tyypin perusteella, vaan sen mukaan, miten työ kytkeytyy kaupunkitilaan. Myös toimistotyötä tekevät voivat tuottaa merkittävää elinvoimaa, mikäli heidän arkensa ulottuu työtilojen ulkopuolelle. Lounasruokailu, kahviloiden käyttö, asiointi sekä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden liikkuminen alueella tuottavat jatkuvaa käyttöä ja vuorovaikutusta. Olen omassa tutkimuksessani havainnut, että asiantuntijatyöllä, tietotyöllä sekä luovalla työllä on regressioanalyysissä vahva positiivinen yhteys yleisimmin käytettyihin elinvoimaindikaattoreihin kuten koulutustasoon ja tulotasoon. Alueilla, joilta löytyy keskimääräistä enemmän näissä tehtävissä työskenteleviä, löytyy myös monipuolisempi tarjonta kahvila ja ravintolapalveluita.

Vastaavasti kaikki katutasoon sijoittuvat toiminnot eivät automaattisesti lisää kaupunkitilan aktiivisuutta. Osa toiminnoista on luonteeltaan sellaisia, että niiden käyttö jää sisäiseksi eikä heijastu ympäristöön. Asiakasrajapinnassa tehtävä työ (esimerkiksi opettajat, terveydenhuollon henkilöstö tai kauppa) ei mahdollista samalla tavalla työpaikalta poistumista. Tämän kaltaiset työpaikat tuottavat myö edellä kuvatussa regressioanalyysissä päinvastaisen tuloksen.

Työpaikkojen merkitystä elinvoimalle voidaan tarkastella myös sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Kaupunkielämässä merkittävä osa vuorovaikutuksesta rakentuu niin sanotuista heikoista siteistä (vrt. Granovetter, 1973), eli lyhyistä, usein toistuvista ja epämuodollisista kohtaamisista ihmisten välillä.

Tällaiset kohtaamiset syntyvät tyypillisesti arjen tilanteissa kuten lounaspaikoissa, kahviloissa, pubeissa, asioinnin yhteydessä ja kulkureittien varrella tai vaikka urheilukentän laidalla. Tämä näkyy erityisesti keskusta-alueilla, joissa työpaikat, palvelut ja kulkureitit limittyvät. Esimerkiksi työpäivän aikainen liikkuminen lounaspaikkoihin, kahviloihin ja päivittäisiin asiointipisteisiin muodostaa ketjuja, joissa eri toimijat kohtaavat toistuvasti ilman ennalta sovittua vuorovaikutusta.

Työpaikat voivat toimia kohtaamisten keskeisenä lähteenä, mutta vain silloin, kun toiminta kytkeytyy ympäröivään kaupunkitilaan. Tällöin työ ei jää suljetuksi järjestelmäksi, vaan tuottaa jatkuvaa liikettä ja vuorovaikutusta, joka ulottuu työtilojen ulkopuolelle. Näissä tilanteissa niin sanotut kolmannet paikat (Oldenburg, 1989) kuten kahvilat, ravintolat, torit ja muut epämuodolliset kokoontumispaikat toimivat välittävinä ympäristöinä, joissa työ, vapaa-aika ja sosiaalinen elämä limittyvät toisiinsa.

Tästä näkökulmasta työpaikkojen vaikutus elinvoimaan ei ole suora, vaan välillinen. Se rakentuu niiden kautta syntyvien heikkojen siteiden ja arjen kohtaamisten kautta. Kaavatyön taustaselvityksissä olisi perusteltua tarkastella, miten hyvin suunnitellut ratkaisut tukevat tällaisten kohtaamisten syntymistä ja edellä kuvattujen kolmansien paikkojen toimintaa.

Tästä näkökulmasta keskeinen kysymys ei ole se, mitä toimintoja alueelle sijoittuu, vaan millaista liikkumista, viipymistä ja vuorovaikutusta ne synnyttävät arjessa. Tämä näkökulma on keskeinen molempien kaavojen jatkotyössä.

Kaavojen vahvin potentiaali ei ole niissä suunnitelluissa toiminnoissa, vaan niissä tiloissa, joita ei ole vielä määritelty valmiiksi.

5. Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma (015200)

5.1 Elinvoima rakenteena ja käytäntönä

Ydinkeskustan suunnitelma luo vahvan rakenteellisen ja toiminnallisen kehyksen Myyrmäen keskustan kehittämiselle. Se korostaa sekoittunutta rakennetta, katutason toimintoja ja julkisen tilan laatua, jotka ovat keskeisiä edellytyksiä elinvoimaiselle keskustalle. Samalla suunnitelmassa elinvoimaa kuitenkin tarkastellaan pääasiassa rakenteellisena ja määrällisenä kysymyksenä. Tällöin lähestymistapa jää puutteelliseksi, mikäli samalla ei tarkastella riittävästi sitä, miten nämä toiminnot kytkeytyvät muuhun kaupunkielämään ja tukevat eri elinvoiman ulottuvuuksien yhteenkietoutumista.

5.2 Sosiaalinen läpäistävyys keskustassa

Keskeinen kysymys on, miten hyvin suunnitellut tilat tukevat arjen liikkumista, pysähtymistä ja viipymistä. Pelkkä toimintojen sijoittuminen keskustaan ei vielä takaa niiden vaikutusta kaupunkitilan käyttöön. Erityisesti olisi tärkeää tarkastella, missä määrin keskustan tilat ovat sosiaalisesti läpäiseviä. Mahdollistavatko ne erilaisten käyttäjien rinnakkaisen käytön vai ohjaavatko ne toimintaa liiaksi eriytyneisiin kokonaisuuksiin. Toki samalla on ymmärrettävä kuinka eri toiminnoilla, kuten esimerkiksi vähittäiskaupalla, henkilökohtaisilla palveluilla, elokuvateatterilla on erilaiset tilatarpeet.

Lisäksi suunnitelmassa on nähtävissä riski, että elinvoimaa lähestytään liiaksi ennalta määriteltyjen toimintojen kautta. Mikäli tilat ohjelmoidaan liian tarkasti, voi lopputuloksena olla ympäristö, jossa käyttö jää rajatuksi eikä sosiaalinen ja symbolinen elinvoima kehity toivotulla tavalla.

Käytännössä tämä voi tarkoittaa tilannetta, jossa katutason tilat ovat toiminnallisesti aktiivisia, mutta niiden käyttö on niin tarkasti rajattua, että ne eivät tuota laajempaa vuorovaikutusta ympäröivän kaupunkitilan kanssa. Toki samalla tulee varoa, ettei tiloista tule niin geneerisä, että ne eivät ole riittävän hyviä mihinkään toimintoon.

Jatkosuunnittelussa keskeistä olisi varmistaa, että keskustan tilat mahdollistavat erilaisiakäyttötapoja ja että niiden käyttö voi muuttua ajan myötä. Tämä ei kuitenkaan viittaa samanaikaiseen käyttöön. Erityisesti pienimuotoisen ja matalan kynnyksen toiminnan edellytyksiä tulisi vahvistaa, jotta sosiaalinen ja sosioekonominen elinvoima voivat kytkeytyä toisiinsa.

Keskustan kehittämisen yhteydessä toteutettaville rakenteille tulisi löytyä selkeä käyttötarkoitus. Paalutorin varrelle valmistui syksyllä 2025 Paalukylän puistoon vievät portaat ja istuskeluterassi, jonka todellinen käyttötarkoitus on jäänyt asukkaille avoimeksi.

Tilannetta pahensi entisestään kaupungin uutisointi, jonka mukaan alueelle ei voida kilpailuttaa edes jäätelökioskia, koska kaupungilla ei säästötoimenpiteiden vuoksi ole varaa rakentaa sille sähköliittymää. Portaiden alapäähän olisi mahdollista toteuttaa vastaava tanssilava, mitä Helsingistä löytyy muun muassa Designmuseon edestä ja Karhupuistosta.

5.3 Toimitilojen väheneminen ja työpaikkojen merkitys

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa on perusteltua tarkastella myös huomioiden jo vireillä olevat yksittäiset asemakaavamuutokset, kuten Liesikuja 7:n hanke. Vaikka kyse on tonttikohtaisesta muutoksesta, sen vaikutukset ulottuvat laajemmalle asemanseudun kehitykseen ja keskustan toiminnalliseen rakenteeseen.

Liesikuja 7:n kohdalla esitetty toimisto- ja liikerakennuksen purkaminen sekä käyttötarkoituksen muuttaminen asumiseen nostaa esiin kysymyksen siitä, millaista kehityssuuntaa Myyrmäen ydinkeskustaan ollaan rakentamassa. Mikäli asemanseudun toimitilakantaa korvataan systemaattisesti asumisella ilman vaihtoehtoisten kehityspolkujen tarkastelua, seurauksena voi olla työpaikkojen väheneminen ja keskustan päiväaikaisen elävyyden heikkeneminen. Tämä voi heijastua myös häirikäyttäytymisenä ja turvattomuutena julkisessa kaupunkitilassa.

Työpaikoilla on keskeinen rooli kaupunkitilan käytössä: ne tuottavat päivittäistä liikkumista, asiointia ja oleskelua, jotka kytkeytyvät suoraan kivijalkapalveluiden käyttöön ja julkisen tilan aktiivisuuteen. Erityisesti asiantuntija- ja tietotyö synnyttää arjen läsnäoloa, joka ulottuu työtilojen ulkopuolelle. Tällä on merkitystä paitsi paikallisen elinvoiman, myös epämuodollisen sosiaalisen kontrollin ja koetun turvallisuuden kannalta.

Pääkonttoreiden tai muiden suurten yritystoiminnan yksiköiden saaminen Myyrmäkeen on ainakin lyhyellä tähtäimellä työn ja tuskan takana. Huomion tulisikin kiinnittyä aloitteleviin yrityksiin, pienyrityksiin sekä luovan alan yrittäjyyteen, jotka voisivat sijoittua keskusta-alueella olevaan

vanhaan toimitilakantaan. Tälle kohderyhmälle uudisrakennukset ovat todennäköisesti liian kallis ratkaisu. Itse keräsin vuosinä 2021–2023 Myyrinpuhoksen kiinteistössä toimineeseen Myyräncoloon, toimiessani kohteen vuokrauksesta ja vuokralaisten kuratoinnista vastaavana, noin 80 luovan alan toimijaa, pääasiassa luovan alan yrittäjiä.

Asiantuntijatyöpaikkojen alueelle tuoma elinvoima ja innovatiivisuus välittyy kolmansien paikkojen sekä niin sanottujen heikkojen siteiden välityksellä muualle yhteisöön.

5.4 Vajaakäyttö, purkaminen ja kehityssuunta

Purkaminen ja uudisrakentaminen eivät ole koskaan neutraaleja toimenpiteitä, vaan niihin liittyy muun muassa merkittäviä ilmasto- ja resurssivaikutuksia. Tästä näkökulmasta olisi perusteltua tarkastella nykyisten rakennusten peruskorjauksen, muuntojoustavien ratkaisujen ja vaiheittaisen kehittämisen mahdollisuuksia ennen käyttötarkoituksen muutosta asumiseen.

Yksittäisten hankkeiden kautta hahmottuva kehityssuunta on keskeinen kysymys Myyrmäen tulevaisuuden kannalta: vahvistaako se asemanseudun roolia monipuolisena kaupunkikeskuksena vai ohjaako se kehitystä kohti asumispainotteisempaa ja toiminnallisesti köyhempää rakennetta.

Kaupunkitilan sosiaalisen läpäisevyyden kannalta keskeistä on, että alueella on riittävästi toimintoja, jotka tuottavat jatkuvaa liikkumista ja kohtaamisia eri väestöryhmien välillä. Työpaikkojen väheneminen asemanseudulla voi heikentää tätä dynamiikkaa, vaikka samanaikaisesti lisättäisiin asumista ja siihen liittyviä palveluja.

5.5 Käyttötarkoituksen muutoksen perustelut

Yksittäisistä asemakaavoista laadituissa osallisuus- ja arviointisuunnitelmissa lähtökohtana on usein nykyisten toimisto- ja liikerakennusten purkaminen ja tonttien käyttötarkoituksen muuttaminen asumiseen. Suunnitelmissa esitetyllä talotekniikan vanhenemisella ja vajaakäytöllä voi vielä perustella nykyisten rakennusten korvaamista, mutta niillä ei sellaisenaan voi perustella käyttötarkoituksen muuttamista asumiseksi. Ennen asemakaavaratkaisuja on tarpeen tarkastella vaihtoehtoisia toimintamalleja, kuten perusparannuksen lisäksi uuden toimitilarakentamisen, hybridiratkaisujen tai työ- ja palvelutilojen yhdistelmien mahdollisuutta. Erityisesti asemanseudulla tontin käyttötarkoitus ei ole pelkästään paikallinen kysymys, vaan sillä on laajempi kaupunkirakenteellinen merkitys.

5.6 Vajaakäytön tulkinta

Suunnitelmissa vajaakäyttö liitetään usein rakennuksen ominaisuuksiin ja vuokrausasteeseen. Arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida myös pitkään odotettavissa olleen käyttötarkoituksen muutoksen ja purkusuunnitelman vaikutus vuokraukseen ja käyttöasteeseen sekä toimitilamarkkinoiden paikallinen tilanne. Kun tontin käyttötarkoituksen muuttamista lähdetään pohtimaan, seuraa siitä helposti rakennuksen kunnossapitoon liittyvien toimenpiteiden keventyminen ja tilojen markkinointipanostuksen väheneminen. Tästä seuraa helposti itseään toteuttava kierre, missä mahdollisesti purettavaan rakennukseen ei enää panosteta, mikä vähentää kiinnostusta rakennusta kohtaan, mikä taas lisää painetta käyttötarkoituksen muutokseen.

Vajaakäyttö ei siten ole pelkästään rakennuksen ominaisuus, vaan usein osa kehitysvaihetta, jossa käyttötarkoituksen muutos on jo tiedossa tai odotettavissa.

5.7 Purkamisen vaihtoehdot ja ilmastovaikutukset

Purkamiseen tähtäävissä suunnitelmissa ei esitetä tehtäväksi vertailua rakennuksen peruskorjauksen tai muuntamisen mahdollisuuksista, vaiheittaisen kehittämisen vaihtoehdoista eikä purkamisen ja uudisrakentamisen vaikutuksista tai purkamisen ympäristövaikutuksista.

Rakennusten purkaminen ei ole nykyisessä sääntely- ja ilmastopoliittisessa tilanteessa neutraali toimenpide. Rakennussektorin päästöt ovat merkittäviä, ja sekä kansallinen ilmastopolitiikka että rakentamisen ohjaus painottavat olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä, korjaamista ja muuntoa purkamisen sijaan.

Uudisrakentamisessa korostetaan yhä vahvemmin elinkaaren hiilijalanjälkeä, ja purkaminen sekä uudisrakentaminen aiheuttavat merkittävän määrän etupainotteisia päästöjä. Tästä syystä purkamisen vaihtoehtojen systemaattinen tarkastelu on keskeinen osa vaikutusten arviointia.

Myyrmäen keskustan mittakaavassa kyse ei ole yksittäisistä rakennuksista, vaan kehityssuunnasta. Mikäli asemanseudun toimitilakiinteistöjä ryhdytään korvaamaan uudisrakentamisella ilman vaihtoehtotarkastelua, seurauksena on laajamittainen materiaalinen ja ilmastollinen vaikutus. Tällainen kehityssuunta tulee arvioida strategisella tasolla, ei pelkästään tonttikohtaisesti.

5.8 Vaihtoehtoinen kehityspolku

On hyvä, että suunnitelmassa esitetään tarkasteltavaksi kaksi vaihtoehtoa, joista toisessa konservatiivisesemmassa vaihtoehdossa vanhaa rakennuskantaa säilytetään. Tällöin Myyrmäen keskustan olemassa olevia toimitilakiinteistöjä voitaisiin kehittää vaiheittain pienyrittäjyyden, luovan yrittäjyyden, aloittelevan yritystoiminnan, yhteiskäyttötilojen ja monikulttuurisen yrittäjyyden keskittymänä.

Tällainen kehityspolku voisi perustua olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämiseen ja toimitilojen asteittaiseen muuntoon ilman välitöntä purkamista. Vaihtoehdon tarkastelu olisi perusteltua erityisesti asemanseudulla, jossa saavutettavuus, valmiit liiketilat ja paikallinen yrittäjyys muodostavat sille vahvat lähtökohdat. Tästä lähtökohdasta on perusteltua tarkastella Liesikuja 7:n, Liesikuja 5:n, Isomyyrin ja Myyrinpuhoksen kehittämistä toimitilakiinteistöinä myös jatkossa ja luoda niille omaleimainen houkutteleva ilme. Kiinteistöistä voisi profiloida yhtenäisen kokonaisuuden vaikka hieman Tallinnan Telliskivi aluetta mukaille. Yksi rakennuksista voitaisiin omistaa luovalle yrittäjyydelle, toinen etniselle yrittäjyydelle ja kolmas paikallisille pienyrittäjille sekä aloittelevalle yritystoiminnalle ja miksi ei myös varsinaiselle start up toiminnalle. Isomyyriä voisi kehittää Eskilstunan ReTuna kauppakeskuksen tavoin kierrätyskauppakeskukseksi. Tämän kaltainen malli edellyttäisi vuokralaisten kuratointia sekä hallintomallia jossa kiinteistöt voisivat muodostaa yhden kokonaisuuden. Lähiöiden segregaatiokehityksen torjuminen edellyttää aluekohtaisia rohkeita ratkaisuja, joille alueille olisi mahdollista kehittää vetovoimaisia profiileja.

5.9 Tapahtumallisuus ja arjen kulttuuri

Myyrmäen keskustan suunnittelussa tulee huomioida tapahtumallisuuden keskeinen rooli kaupunginosan elinvoiman rakentumisessa. Tätä korostaa kaupungin suunnitelmat panostaa voimakkaasti kahteen kaupunkikulttuuritaloon, elämysten taloon ja oivallusten taloon. Erityisen tärkeää ei kuitenkaan ole ainoastaan suurten, kertaluonteisten tapahtumien mahdollistaminen, vaan ennen kaikkea pienten ja säännöllisesti toistuvien tapahtumien edellytysten turvaaminen. Tällaisia ovat esimerkiksi musiikkiklubit, elokuvateatteri, puhe- ja tanssiteatteri, galleriatilat, puistokonsertit, katukirppikset, yhteisruokailut ja elävä torikauppa kaiken sen lisäksi mitä kaupunki tarjoaa ylläpitämissään kirjasto-, nuoriso ja kulttuuritiloissa. Tapahtumallisuutta ja kulttuuritarjontaa ei pidä sulkea yksinomaan kaupunkikulttuuritalojen seinien sisälle, vaan sitä pitää löytyä kolmannen ja neljännen sektorin tuottama ja markkinaehtoisena myös muista kortteleista. Näin turvataan kivijalan elävyys.

Tutkimuksen perusteella juuri tämänkaltaiset toistuvat, matalan kynnyksen tapahtumat muodostavat kaupunginosan arkisen kulttuurisen infrastruktuurin, joka vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta,, lisää asukkaiden osallisuutta ja vahvistaa paikallisidentiteettiä. Ne luovat jatkuvuutta ja rytmiä alueen elämään tavalla, johon yksittäiset suurtapahtumat eivät kykene. Samalla ne tukevat paikallista järjestötoimintaa, pienyrittäjyyttä sekä paikallismedian ja epämuodollisten verkostojen syntyä.

Kaavoituksessa ja keskustan kehittämisessä tulisi siksi varmistaa, että Myyrmäessä on myös kaupunkikulttuuritalojen ulkopuolella riittävästi monikäyttöisiä, saavutettavia ja kohtuuhintaisia tiloja, jotka mahdollistavat pienimuotoisen tapahtumatoiminnan. Tällaisia voivat olla esimerkiksi muunneltavat kulttuuri- ja esitystilat, katetut ulkotilat, sekä tilat, joita voidaan käyttää joustavasti ilta- ja viikonloppukäyttöön. Ilman näitä edellytyksiä tapahtumallisuus jää helposti satunnaiseksi eikä tuota pitkäjänteistä elinvoimaa.

Elinvoimainen kaupunginosa ei synny yksittäisistä tapahtumahuipuista, vaan jatkuvasta, paikallisesti tuotetusta toiminnasta, joka rakentaa sosiaalista pääomaa ja arjen kohtaamisia. Myyrmäen kehittämisessä tulisi siksi painottaa tapahtumallisuuden arjen muotoja keskeisenä osana keskustan tulevaisuutta.

6. Myyrmäen innovaatiokaava (015000, MYBA)

Innovaatiokaava edustaa kokeilevampaa lähestymistapaa, jossa kaupunkitilaa pyritään aktivoimaan pienimuotoisen, joustavan ja osin väliaikaisen toiminnan kautta. Tämä on sen keskeinen vahvuus.

Suunnitelma tunnistaa, että elinvoima syntyy tilojen käytöstä ja liikkumisesta niissä. Toimintojen sijoittaminen kulkureittien varrelle, hukkatilojen hyödyntäminen ja matalan kynnyksen toiminnan mahdollistaminen luovat edellytyksiä sosiaalisesti läpäisevälle ympäristölle, jossa eri elinvoiman ulottuvuudet voivat kytkeytyä toisiinsa arjen tasolla.

Innovaatiokaavan erityinen potentiaali liittyy sen kykyyn vahvistaa Myyrmäen vetovoimaa arjen tasolla. Pienimuotoiset, toistuvat ja muuntuvat toiminnot voivat lisätä alueen käyttöä ja houkutella erilaisia käyttäjiä, mikä vahvistaa sekä sosiaalista että symbolista elinvoimaa.

Nämä esitetyt väliaikaiset ja pop up -luonteiset toiminnot ovat perusteltu ja kannatettava keino elävöittää kaupunkitilaa sekä madaltaa yrittäjyyden kynnystä. Näiden toimintojen onnistuminen on kuitenkin vahvasti sidoksissa niiden sijaintiin suhteessa ihmisten arkiseen liikkumiseen. Väliaikaiset ja kokeilevat toiminnot toimivat parhaiten paikoissa, joissa ne kytkeytyvät luontevasti olemassa oleviin kulkureitteihin ja asiointivirtoihin. Tällöin ne voivat hyödyntää jo valmiiksi syntyvää liikennettä ja tulla osaksi arjen rytmejä. Sen sijaan sijoittaminen vakiintuneiden reittien ulkopuolelle lisää riskiä siitä, että toiminta jää irralliseksi ja palvelut vähäiselle käytölle. Koska kaupunki tiettävästi (vrt. alueen kehittämissuunnitelma) on hyödyntänyt mobiilidatan perusteella laadittuja heatmap-sovelluksi liikkumisen hahmottamiseen, tätä tietoa on hyvä hyödyntää myös innovaatiokaavan tarkoittamien pop up -toimintojen sijoittamiseen.

Tällöin keskeistä ei ole ainoastaan tilojen tarjoaminen, vaan niiden sijoittaminen osaksi kaupunkitilan todellista käyttöä. Pop up -toiminta ei synny tyhjään tilaan. Sen edellytyksenä on myös riittävä näkyvyys, saavutettavuus ja ennen kaikkea ihmisten liikkumien niiden läheisyydessä. Mikäli toiminnot sijoittuvat vakiintuneiden kulkureittien ulkopuolelle, jää niiden potentiaali helposti hyödyntämättä. Pop up -toiminta ei synnytä elinvoimaa tyhjästä, vaan se vahvistaa olemassa olevia virtoja ja tekee niistä näkyviä ja koettavia.

Juuri näillä kulkureiteillä syntyvät myös arjen heikot siteet – ohimenevät kontaktit, satunnaiset pysähtymiset ja matalan kynnyksen vuorovaikutus, jotka ovat keskeisiä sekä paikallisen elinvoiman että sosiaalisen läpäisevyyden kannalta.

Suunnitelmaan sisältyy keskeinen jännite. Sen onnistuminen perustuu joustavuuteen ja avoimuuteen, mutta nämä voivat heikentyä, mikäli toimintaa ohjataan liian tarkasti tai konseptoidaan valmiiksi. Tällöin vaarana on, että sosiaalinen läpäistävyys kaventuu ja toiminta menettää kykynsä tuottaa uutta käyttöä ja merkityksiä.

Erityisesti pienimuotoisten ja väliaikaisten ratkaisujen arvo liittyy niiden kykyyn mahdollistaa jatkuva muutos ja toimijoiden vaihtuvuus. Tämä tukee sosiaalisen, sosioekonomisen ja symbolisen elinvoiman kytkeytymistä toisiinsa tavalla, jota on vaikea saavuttaa pysyvillä ja tarkasti määritellyillä ratkaisuilla.

7. Yhteenveto

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma ja innovaatiokaava muodostavat yhdessä vahvan ja kunnianhimoisen kokonaisuuden. Ne lähestyvät elinvoiman kysymystä eri näkökulmista, mutta niiden onnistuminen riippuu viime kädessä siitä, miten hyvin ne tukevat arjen kaupunkielämää.

Elinvoima ei synny yksittäisistä toiminnoista tai rakenteista, vaan siitä, miten kaupunkitila mahdollistaa erilaisten toimintojen, ihmisten ja arkisten käytäntöjen kohtaamisen. Tässä keskeistä on sosiaalinen läpäistävyys, joka mahdollistaa elinvoiman eri ulottuvuuksien kytkeytymisen toisiinsa.

Kaavoituksen keskeinen tehtävä ei ole määrittää elinvoimaa valmiiksi, vaan luoda edellytykset sen syntymiselle. Tässä suhteessa tarkastelu, joka huomioi elinvoiman sosioekonomiset, sosiaaliset, fyysiset ja symboliset ulottuvuudet sekä niiden keskinäisen vuorovaikutuksen, tarjoaa perustellun lähtökohdan suunnitelmien jatkokehittämiselle.

Elinvoiman edellytyksiä voidaan vahvistaa suunnittelemalla tiloja, jotka kestävät käyttöä, muutosta ja erilaisten toimijoiden samanaikaista läsnäoloa.

NRO 13
KOONTI ASUKASTILAISUUDEN KESKEISISTÄ MIELIPITEISTÄ
Näihin mielipiteisiin vastasi tilaisuudessa paikalla olleet Vantaan kaupungin edustajat.
Asukkaat kyselivät mihin liiketiloja on tarkoitus piirtää Myyrmäen keskustassa ja mikä on lyhytaikainen liiketila, millaista toimintaa se voi olla? Lisäksi heräsi huoli riittääkö kivijalan pienille liiketiloille riittävää ostovoimaa, kun asiakkaat keskittyvät kauppakeskuksiin.

Tärkeintä olisi saada tehtyä imago ja mainetyötä, mikä vaatii investointeja. Mistä Myyrmäen kaupunginosa tunnetaan – mielestäni tähän pitäisi keskittyä? Onko mietitty, miksi pääkonttorit lähtevät alueelta pois ja onko kehitystä mahdollista kääntää?

Elävä kaupunki ei synny vain piirtämällä, vaan ihmisiä täytyy olla myös mukana toiminnassa.

Turvallisuus ja viihtyisyys ympäristössä luovat vetovoimaa. Siivoaminen ja ylläpito on huonoa tällä hetkellä.

Pysäköinti on haasteellista, koska paikat ovat maksullisia ja niitä on rajoitetusti keskustassa.

Mitä Paalutorin pohjoispuolen keskeneräiselle työmaalle tapahtuu?

Kuinka paljon suunnitelmissa huomioidaan mahdollista maan alle rakentamista tontilta toiselle? Nyt esimerkiksi Oivallustentaloon tulee yhteys Myyrmannista, entäpä jonain päivänä Myyrmannista terveyskeskuksen kellariin ja/tai tulevasta Elämysten talosta ympäristöön?

Mikä on Isomyyrin kohtalo ja aikataulu tällä hetkellä?
Vanhoihin rakennuksiin suunnitella uutta liiketoimintaa ja ”konvertoidaan” – mitä se tarkoittaa ja onko jokin muuttunut, että ei puretakaan vaan uusitaan vanhaa?

VASTINEET KOOTUSTI JA TEEMOITTAIN

Suunnitelman tarkkuustaso:

- Suunnitelma on tarkkuustasoltaan oikeusvaikutukseton yleissuunnitelma. Työ tarkentaa Myyrmäen kaavarunkoa. Työssä ei suunnitella ja tarkastella yksittäisiä rakennuksia tai ulko- ja sisätiloja, vaan laajempaa koko keskustan kattavaa kaupunkiympäristön muodostamaa kokonaisuutta. Työssä laaditaan yhtenäiset suunnittelun periaatteet, jotka ohjaavat tulevia tarkemman suunnittelutason asemakaavamuutoksia.
- Työllä toteutetaan Vantaan kaupungin strategiaa 2026–2029 ”Tulevaisuus asuu vantaalla”. Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmassa toteutetaan strategiaa kaupunkisuunnittelun viitekehyksessä. Lisäksi työssä toteutetaan Vantaan arkkitehtuuriohjelmaa 2025.

Myyrmäen paikallisidentiteetti:

- Yksi kaupunkisuunnittelun tavoitteista on kehittää Myyrmäen identiteettiä kukoistavan kaupunkikulttuurin ympärille ja tuoda esiin alueelle ominaista Myyr York henkeä osana elävää katuympäristöä. Tätä toteutetaan muun muassa kehittämällä julkiseen ulkotilaan paikkoja, jotka mahdollistavat kulttuuri- ja asukastapahtumia, yrittämistä ja tori- ja katukauppaa. Teemana ”*Meidän Myyr York*” ohjaa työssä esimerkiksi kortteleiden rakenteen, rakennusten massoittelun ja kaupunkimaiseman osalta.
- Oivallusten ja Elämysten talot ovat investointeja kaupunkikulttuurin palveluihin, mikä tulee vaikuttamaan keskustan kehittymiseen. Hankkeissa suunnitellaan myös asukastiloja. Suunnittelualueen ulkopuolella Myyrmäessä investoidaan lähitulevaisuudessa myös uimahalliin, valmiusasemaan ja Ojapuiston kouluun.
- Ympäristössä ei vielä näy alueelle jo hankittu taide ja suunnitelmat, jotka tulevat parantamaan katutilaa. Osana Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa laadittavalla julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmalla (JUYS) määritetään julkisen ulkotilan tarkempaa suunnittelua ohjaavat periaatteet. JUYS:n tavoitteena on muodostaa julkisesta ulkotilasta yhtenäinen, tunnistettava ja toiminnallisestä elävä kokonaisuus, joka muodostaa Myyrmäelle ominaista kaupunkimaisemaa.

Kaupunkitila:

- Suunnitelmassa tavoitellaan elävää katutason kaupunkitilaa, jossa on katutilaan avautuvia liiketiloja ja asukastiloja, kuten yhteistiloja, kuntosaleja ja talopesuloita.
- Alueen tunnistettavia historiallisia kerrostumia ja identiteettiä säilytetään ja korostetaan kaupunkitilassa esimerkiksi materiaaleissa, rakennuksissa, taiteessa ja arkkitehtuurissa.
- Suunnitelman yksi keskeisistä teemoista on viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen parantaminen, mitä toteutetaan muun muassa Vantaan arkkitehtuuriohjelman (2025) keinoin. Osana asemanseutujen turvallisuus -hanketta tehdään parhaillaan käytännön toimia kaupunkitilan viihtyisyyden, siisteyden, esteettömyyden ja valaistuksen parantamiseksi.

Kävelyn ja pyöräilyn ympäristö:

- Kevyt liikenne huomioidaan osana suunnitelmaa ja keskustasta kehitetään turvallista, miellyttävää ja esteetöntä kävelyn ja pyöräilyn aluetta, jossa jalankulkijat ja pyöräilijät ovat kaupunkitilassa etusijalla.

- **Vaskivuorentie – Jönsaksentie -risteysalueen siltojen purkaminen:**
  Alueen sillat on rakennettu 1970-luvulla ja niiden säilyttäminen vaatisi korjausta tai uuden vastaavan sillan rakentamista. Ajalleen tyypilliseen tapaan, 1970-luvun liikenne- ja kaupunkisuunnittelua ohjasi vahvasti autoistuminen ja autoliikenteen sujuvuus. Jalankulkijat ohjattiin usein alikulkuihin tai ylikulkusilloille, jotta autoliikenne sai virrata vapaasti. Vaskivuorentien pohjoisreunaakin rajasi pitkään metsä. Vaskivuorentie – Jönsaksentie -risteysalueelle rakennettiin vuonna 1992 ns. Kelan talo ja Ojahaantien molemmin puolin kerrostaloja vasta 2001–2005. Vaskivuorentien nopeusrajoituskin laskettiin 50:stä 40:een km/h vasta vuonna 2014.

  Vaikka risteysalueen ympäristöön onkin edellä mainitut rakennukset nousseet, ei alue ole nykyiseltä luonteeltaan kaupunkikeskustaa, vaan autoliikenteen ehdoilla toimivaa maantiemaista ympäristöä. Keskusta-alueiden katukuvaan kuuluvat jalankulkijat ja pyöräilijät on häivytetty pakottamalla heidät kiipeämään yläilmoihin. Tämä tekee esimerkiksi alueelle suunniteltavien uusien kivijalkaliiketilojen toimintaedellytyksistä mahdotonta, koska potentiaaliset asiakkaat ohjataan kulkemaan liiketilojen ohi.

  Siltojen rakenteet vievät myös ylenpalttisesti tilaa. Esimerkiksi Jönsaksentien ylittävän sillan rakenteet ramppeineen kattavat koko 240 metrin pituisen katuvälin Myyrmäentieltä Ojahaantielle. Vaskivuorentien ylittävän sillan rakenteet puolestaan 170 metrin pituisen katuvälin Ojahaanrinteeltä Löydöstielle. Siltikään sillat eivät täytä tämän päivän esteettömyysvaatimuksia, vaan tarvitsisivat uusiksi rakennettuina vielä nykyistäkin enemmän tilaa. Esteettömyysvaatimusten ja käytettävissä olevan tilan takia siltojen luiskista pitäisi tehdä kaartelevat ja/tai lisätä välitasanteita. Tällaiset luiskat pidentävät samalla myös jalankulkijoiden kävelymatkaa.

  Suojatieylitykset ovat tavanomaisin ratkaisu jalankulku- ja pyöräilyreiteillä ja suojatieturvallisuus on Suomessa korkealla tasolla. Jalankulku- ja pyöräilyjärjestelyjen suunnittelussa turvallisuus on aina keskeisimpiä periaatteita. Myyrmäen ylikulkusiltojen korvaaminen liikennevalo-ohjatulla suojatieylityksellä, ei siis muuta järjestelyjä jalankulkijan tai pyöräilijän kannalta vaaralliseksi. Sen sijaan sillat purkamalla ja risteysalueen kortteleita uudistamalla saadaan luotua elävää kaupunkiympäristöä sekä sujuvampia, esteettömiä kulkuyhteyksiä jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

- Myöskään Jönsaksentien alikulku ei ole nykyisten esteettömyysvaatimusten mukainen.

- Liesikujan yli Isomyyriin kulkeneen sillan rakenne oli jo vaarallinen ja se oli poistettava, mikä oli edullisempi ratkaisu kuin sillan uusiminen. Sillan poisto mahdollistaa myös Isomyyrin

korttelin joustavamman jatkokehittämisen tulevaisuudessa. Osana asemanseutujen turvallisuutta parantavaa hanketta toteutetaan vuoden 2026 aikana parannuksia Paalukylänpolulla kulkemiseen esimerkiksi lisätään levähdyspaikkoja ja käsijohteita. Diagonaalinen yhteys nykyisen Liesitorin poikki pyritään toteuttamaan tulevan Liesipuiston suunnittelussa.

Rakennusperintökohteet ja olemassa olevien rakennusten säilyttäminen:

- Vantaan kaupunginmuseo listaa suunnittelualueelta rakennusperintökohteiksi Myyrinpuhoksen ostoskeskuksen ja Imatran voiman entisen päärakennuksen (Virtatalo). Museon tavoitteena on, että kaikki alueen rakennusperintökohteet esitetään suunnitelmassa potentiaalisina suojelukohteina, joiden suojeluperusteet ja laajuus tutkitaan yksityiskohtaisesti asemakaavoituksen yhteydessä. Tätä noudatetaan suunnittelussa.

- Myyrinpuhos ja Isomyyri ovat yksityisessä omistuksessa, joten nykyisten rakennusten ja niiden toiminnan kehittäminen ja kunnossapito on omistajien vastuulla.

- Yritysvaikutusten arvioinnissa on käsitelty myös toteutettavuutta, jos nykyisiä Myyrmäen tiloja uudistettaisiin. Konversio tarkoittaa sitä, että olemassa olevia rakennusosia hyödynnetään uudistettaessa, mutta rakennus ei välttämättä säily nykyisenä. Asemakaavoissa selvitetään ilmastovaikutukset ja hiilineutraalius. Resurssiviisaus ovat oleellisia, joten selvitysten perusteella arvioidaan voiko rakennuksen purkaa ja millä perustein. Vanhojen rakennusten tekniset muutokset ovat usein erittäin kalliita eikä olemassa olevan rakennuksen saneeraaminen nykyvaateita vastaavaksi ole omistajalleen kannattavaa.

Lapset ja nuoret Myyrmäen ydinkeskustassa:

- Kaupunkia suunnitellaan kaikille, myös lapsille ja nuorille. Osana Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa toteutetaan lapsivaikutusten arviointi. Nuoria osallistettiin suunnitteluun vierailemalla Kilterin koulun 8.luokkalaisten tunnilla, jolloin oppilaita kuultiin heidän ideoitaan ja kommentteja keskustan kehittämiseksi. Lisäksi kerättiin puhelinsovelluksen avulla tietoa siitä, missä on turvattomilta tuntuvia paikkoja Myyrmäessä.

Asuminen ja asuntorakentaminen:

- Yleissuunnitelman tarkkuustasolla ei tarkastella erikseen uudisrakentamisen asuntojakaumaa, vaan sitä ohjaa Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset. Ne säätelevät asuntojen hallintamuotoja, asuntojen kokoa ja asuinrakennusten energialuokkaa. Linjauksien tavoitteisiin kuuluu, että asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää ja asuntopolitiikkaa koskevat kohdat kirjataan maankäyttösopimuksiin.

- Suunnitelmalla toteutetaan Vantaan kaupungin strategiaa, jonka yhtenä osa-alueena on monipuolistaa asumisen vaihtoehtoja. Perheasuntoja toteutetaan kaupunkikeskustan kontekstissa. Suunnitelmassa esitellään erilaisia tapoja toteuttaa perheasuntoja

kaupunkikeskustassa. Perhe- ja omistusasuntojen tärkeys monipuolisen asuntotuotannon, alueen elinvoiman sekä segregaatiokehityksen jarruttajana tunnistetaan työssä ja näiden asumismuotojen ensisijaisuutta painotetaan työssä.

- Vuoden 2019 kaavarungossa ydinkeskustan kortteleiden rakentamisen korkeimmat sallitut kerrosluvut vaihtelevat 12–24 kerroksen välillä. Kortteleiden rakentamisen korkeuksia, korkeusvaihteluja ja rakennusmassojen leveyksiä (eli korttelitypologiaa) tarkastellaan tarkemmin osana tätä suunnitelmaa. Kortteleiden ja rakennusten typologialla voidaan vaikuttaa asuntojen laatutekijöihin, kuten läpitalon asuntojen syntymiseen, samalle porrastasanteelle avautuvien asuntojen määrään tai näkymiin ja luonnonvalaistuksen olosuhteisiin. Tarkemmin nämä jatkosuunnitellaan asemakaavoissa.

- Paalutorin pohjoispuoleisen asuinkorttelin rakentaminen on viivästynyt:
  Vantaan kaupunki on tehnyt Hartela Oy:n kanssa toteuttamissopimuksen vuonna 2014, jonka pohjalta Paalutorin vieressä olleelle pysäköintipaikalle on rakennettu kolme uutta asuinkorttelia ja maanalainen pysäköinti. Tällä hetkellä toteutumatta on kahden tontin asuinkerrostalot ja liiketilat. Toteuttamissopimus antaa Hartelalle edellytykset arvioida, milloin näiden rakentaminen käynnistyy.
- Asumisen lisääminen keskustassa parantaa myös keskustan elinvoimaisuutta ja elävyyttä – työskentelyn ja asumisen lisääminen eivät ole toisensa poissulkevia vaihtoehtoja. Asukasmäärän kasvu parantaa ostovoimaa ja esimerkiksi etätyöskentelijät käyttävät päivisin keskustan palveluita, kuten lounasmahdollisuuksia. Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmassa tutkitaan, missä suhteessa työpaikkarakentamista ja asumista tulisi edistää keskustassa.

Työpaikat ja toimitilat:

- Työpaikkojen määrää alueella pyritään suunnitelmassa kasvattamaan.
- Erilaisten toimitilojen tarvetta ja sijoittumista ydinkeskustassa tutkitaan osana työtä ja konsulttityönä laadittavaa suunnitelman yritysvaikutusten arviointia. Yritysvaikutusten arvioinnissa analysoidaan nykytilaa liike- ja toimistotilojen, sekä työpaikkamäärän ja sen kehityksen näkökulmasta, arvioidaan kysyntää liike- ja toimistotiloille suunnittelualueella ja arvioidaan Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman luonnosta. Arvioinnin perusteella suunnitelmaa kehitetään lopulliseksi ehdotukseksi.
- Yritysvaikutusten arvioinnissa analysoidaan myös katutason liiketilojen kysyntää, minkälaisille toimitiloille on tarvetta ja mihin niitä kannattaisi sijoittaa keskustan alueella. Liiketilamäärän kasvattaminen on tarpeen ja sitä tulisi sijoittaa kaikkiin sopiviin sijainteihin katutason kerroksessa.
- Työssä tarkastellaan keskustan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia työpaikkarakentamisen määrän osalta, mitä yritysvaikutusten arviointi tukee. Kortteleiden uudistuminen, muu kehittäminen ja väliaikaiskäytön vaiheistus määritetään selvitysten ja kokonaiskuvan perusteella.
- Kaavoituksella pyritään edistämään toimistojen sijoittumista Myyrmäen keskustaan, mutta tämän on tunnistettu olevan lähitulevaisuudessa haasteellista. Visiolla esitetään ratkaisua,

joka huomioi nykytilanteen, mutta mahdollistaa myös toimistojen sijoittumisen Myyrmäkeen pitkällä aikavälillä.
- Kaupungin tahtotilana on tukea nykyisten vajaakäyttöisten tai tyhjien kiinteistöjen käyttöasteen parantamista ja kehitystä. Suunnitelmalla tarkastellaan myös pitkän aikavälin muutosta, jossa korttelit uudistuvat ja niiden työpaikkatehokkuutta/työpaikkaväljyyttä parannetaan. Suunnitelman ilmasto- ja ympäristövaikutuksia tarkastellaan osana vaikutusten arviointia.

Virkistysalueet:

- Jönsaksenpuisto ei ole mukana Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman suunnittelualueella, mutta se huomioidaan silti osana alueen virkistysalueiden kokonaisuutta. Jönsaksenpuisto on osana vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa, jota tämä suunnitelma tarkentaa ydinkeskustan osalta.

Pysäköinti:

- Suunnitelmassa esitetään kadunvarren pysäköinnin lisäämistä, sekä laajojen maanvaraisten pysäköintikenttien sijaan pysäköinnin keskittämistä, mikä tehostaa maankäyttöä alueella. Pysäköintiä tarkastellaan Vantaan ajantasaisten pysäköinnin mitoitusohjeen mukaan. Pysäköinnin maksullisuudesta ei päätetä osana suunnitelmaa.

Huolto- ja pelastusajo alueella:

- Alueen kiinteistöille tulee pystyä toteuttamaan huoltoajo. Myös hälytysajoneuvojen ajo on mahdollistettava alueella. Junaradan alitse ei mahdu ajamaan esimerkiksi paloautolla, jolloin Liesikujaa ei voida katkaista ehdotetuilla betonisilla ajoesteillä.
- Saatto-, huolto-, pelastus ja taksiliikenne huomioidaan osana tätä suunnitelmaa mm. julkisen ulkotilan suunnitelmassa (JUYS), kuten myös osana muita alueen tarkempia suunnitelmia esimerkiksi kulttuuritalojen suunnittelua.

Julkinen liikenne:

- Suunnittelussa huomioidaan Vantaan yleiskaavassa 2020 alueen läpi kulkevat merkinnät joukkoliikenteen runkoyhteydestä, jossa varaudutaan nykyisen 560 bussirunkolinjan kehitykseen raitiotieksi (”raide-jokeri 2”), sekä Helsingin yleiskaavan Vihdintien raitiotien jatkeeseen Vihdintieltä Raappavuorentien kautta Myyrmäkeen tai Malminkartanosta Korutien kautta Myyrmäkeen.

Muuta:

- Ydinkeskustan suunnitelma ei estä maanalaista rakentamista. Maanalaiset ratkaisut voidaan kuitenkin suunnitella vasta asemakaavahankkeiden yhteydessä.

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- 1385449-1472265-015200 Vuorovaikutusraportti 18092026 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma.pdf
- 1385436-1472252-015200 Yritysvaikutusten arviointi 21052026 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma.pdf
- 1385426-1472241-015200 Alueellisen viherkertoimen (ARVO) tuloksia 18092026 Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma.pdf
- Myyrmäen keskustan julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma 2026

10 **Kehityskuva 015000, 14 Vapaala, 15 Myyrmäki ja 16 Kaivoksela / Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) - Luonnos nähtäville /TeA**

VD/1706/10.02.04.00/2021

TeA/SP/TKA/AHN/VIK

Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA, Myyrmäki Business avenue) on kehityskuva, ideasuunnitelma, jonka tarkoitus on esittää mahdollisuuksia kaupunkitilan luovaan hyödyntämiseen yrittäjyydelle ja eri tapahtumatoiminnoille. Ideasuunnitelma tukee ja täydentää Myyrmäen ydinkeskustasuunnitelman toteuttamista.

Kehityskuva koskee Vihdintieltä Hämeenlinnanväylälle ulottuvaa kehittämisvyöhykettä kaupunginosissa 14 Vapaala, 15 Myyrmäki ja 16 Kaivoksela.

Hakija
Kehityskuvan laatiminen on ollut kaavoitusohjelmissa 2020 alkaen.

Maanomistus
Alueella on kaupungin ja yksityistä maanomistusta.

Valmistelu
Kehityskuva on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa 015000 eri alueita: A, AC, C, P, SL ja VL ja osin kestävän kasvun vyöhykettä. Alueelle on merkitty myös joukkoliikenteen runkoyhteys.

Kehityskuva
Myyrmäki on Vantaan väkirikkaimpana kaupunginosana merkittävä keskusta ja joukkoliikenteen solmukohta, jonka seudullisen aseman tärkeyttä on syytä korostaa.

Kehityskuva tarkastelee suunnittelualuetta pienehköjen edullisten liike- ja toimintatilojen luomiseksi ja niiden välittämisen edistämistä. Näin edistetään monipuolista kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä.

Kehityskuva tähtää mahdollisimman yhtenäiseen ja monipuoliseen liiketilasarjaan pääkatuihin liittyen samalla tuoden esille Myyrmäkeä niiden päätepisteissä Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien risteyksissä.

Vahva painopiste on Myyrmäen keskustan katutilaympäristössä kehittäen vaihtelevia edullisia liiketoimintamahdollisuuksia, eritysesti pienliiketilojen, torimyynnin ja tapahtumien osalta. Ammattikorkeakoulu Metropolian asemaa ja toiminnan näkyvyyttä korostetaan myös.

Tavoitteena on luoda toimivien ja aktiivisten kaupunkitilojen sarja, missä erilaiset yritykset ja myös oppilaitoksien startupit voivat toimia yhteistoiminnassa ja hyödyntää kasvavaa asiakasmäärää sekä näkyvyyttä. Myyrmäen tunnettuutta ja edistyksellisyyttä tuetaan osana kaikkia ratkaisuja.

Kehityskuva ei ole valmis toteutussuunnitelma vaan se on tarkoitettu innostamaan ja esittämään mahdollisuuksia eri toimijoiden kehitettäväksi.

Kehityskuvalla edistetään kaupungin strategisia linjauksia luomalla uusia työpaikkoja samalla tarjoamalla monenlaisia edullisia liiketiloja ja virikkeinen kaupunkikuva.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 11.3 2026.
Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa ja osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.
Asukastilaisuus pidettiin 18.3.2026 ja erillinen työpaja 21.5.2026. Työpajaan liittyi myös ennakkokysely.

Mielipiteitä viranomaisilta ja asukkailta tuli 7 kpl. Mielipiteitä annettiin sekä alueen jatkosuunnittelun teknisistä kysymyksistä ja rakennussuojelusta että tavoitteellisesta ihmisten muodostamasta elävästä keskustasta.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.10.2026 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 6.10.2026 päivätty kehityskuvaluonnos 015000 Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA), 14 Vapaala, 15 Myyrmäki ja 16 Kaivoksela,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 2.11.2026

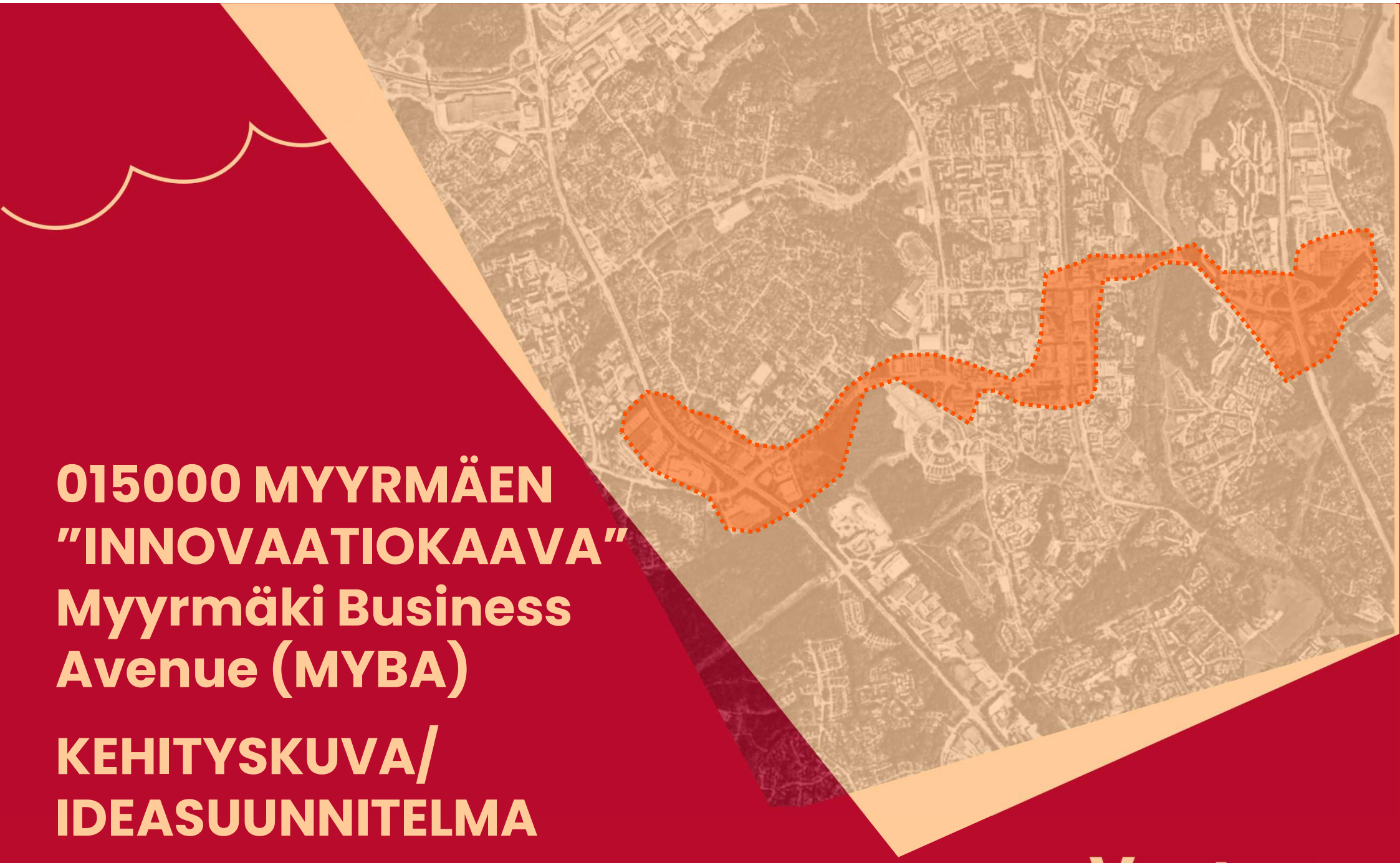
Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi 6.10.2026 päivätty kehityskuvaluonnos 015000 Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA), 14 Vapaala, 15 Myyrmäki ja 16 Kaivoksela, ja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Liitteet:
- Kehityskuva 6.10.2026
- Mielipiteet ja vastineet, vuorovaikutusraportti 6.10.2026

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132
asemakaava-arkkitehti Anders Hedman, p. 050 302 9167
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

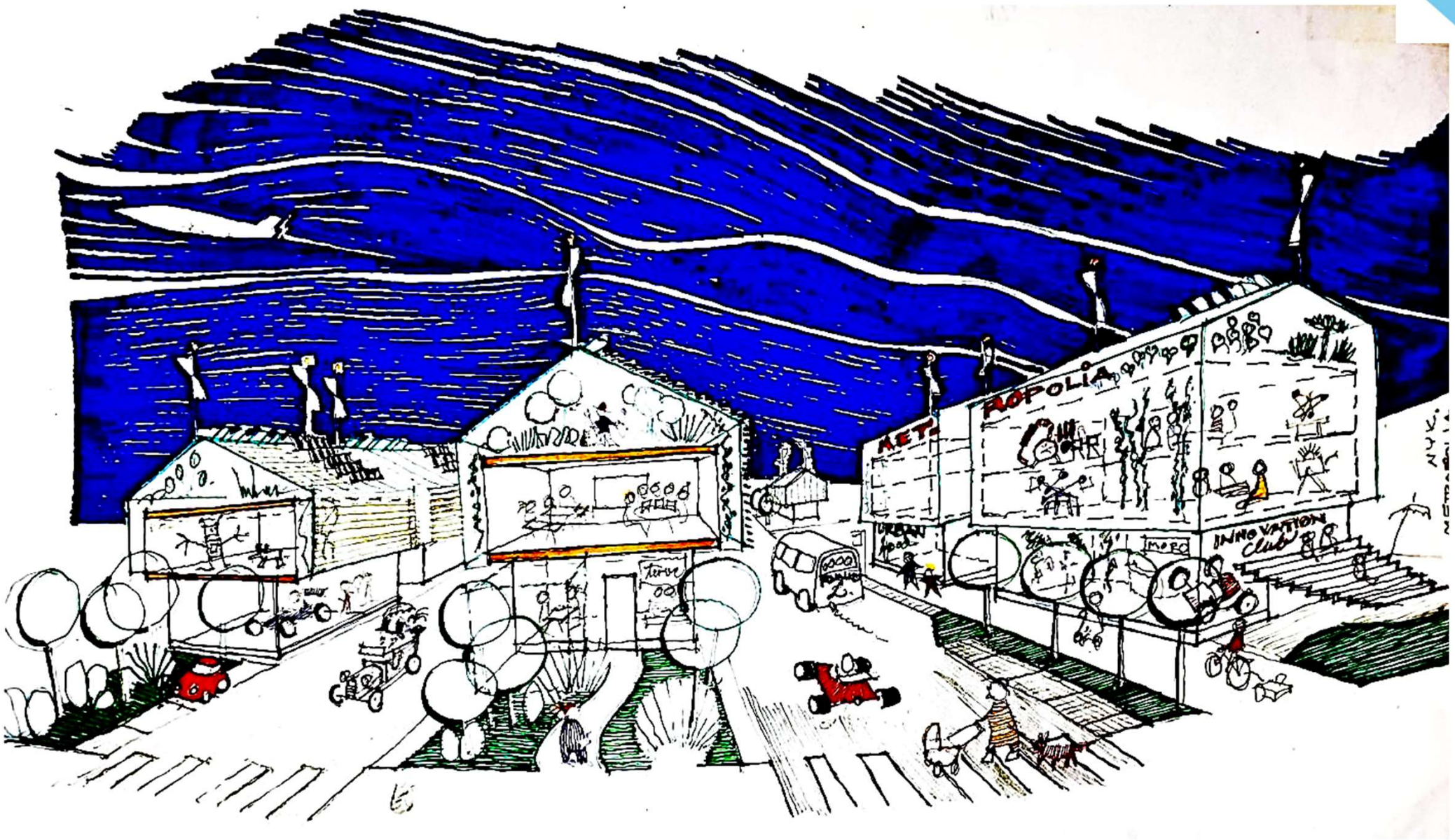
015000 MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" Myyrmäki Business Avenue (MYBA)

KEHITYSKUVA/ IDEASUUNNITELMA

6.10 2026

Timo Kallaluoto ja Anders Hedman / Länsi-tiimi

Vantaa

Idealuonnos aktivoidusta katutilasta Rajatorpantiellä

SISÄLLYSLUETTELO

0. ALUKSI

1. ALUEEN NÄKYVYYDEN JA ORIENTOITAVUUDEN SEKÄ IMAGON PARANTAMINEN

2. EDULLISET LIIKETILAT JA PIENLIIKETILAT

3. HIDASKATU ”SHARED SPACE” JA ISOMMAT LIIKETILAT, RAJATORPANTIELLÄ

4. ASUMISTA, KAUPUNKIKUVAN KEHITTELYÄ, RAJATORPANTIELLÄ KORTTELITOIMINNAN KEHITTELYÄ

5. KAUPUNKIVILJELYN ”URBAN FOOD” KEHITTELY

6. VUOROVAIKUTUSRAPORTTI: ASUKKAIDEN MIELIPITEET JA TYÖPAJA

7. VAIKUTUKSET JA YHTEENVETO SEKÄ JATKOTOIMENPITEET

0. ALUKSI

MYYRMÄEN ”Innovaatiokaava” (käyttönimi MYBA, = Myyrmäki Business avenue) on luonteeltaan kehityskuva/Ideasuunnitelma, ei lakisääteinen lainvoimainen kaava. Sen tarkoitus on esittää **kaupunkitilan luovaa hyödyntämistä yrittäjyydelle ja toiminnalle tavanomaisesta asemakaavoitusta joustavammin**, myös vajaakäyttöisten ja hyödyntämättömien alueiden osalta. Innovaationkaavan tarkastelualue sijaitsee Vihdintien ja Hämeenlinnan väylän välillä, näiden yhteyttä Vapaalan, Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunkirakenteisiin korostaen.

Myyrmäki on Vantaan väkirikkaimpana keskustana merkittävä seudullinen kaupunginosa ja joukkoliikenteen solmukohta jonka seudullisen aseman tärkeyttä on syytä korostaa.

Kehityskuva tähtää mahdollisimman yhtenäiseen monipuoliseen liiketilasarjaan pääkatuihin liittyen samalla tuoden esille Myymäkeä niiden päätepisteissä Hämeenilinnanväylän ja Vihdintien risteyksissä. **Vahva painopiste on Myyrmäen keskustan katutilaympäristössä** kehittäen vaihtelevia edullisia liiketoimintamahdollisuuksia, ja ammattikorkeakoulu Metropolian asemaa ja toiminnan näkyvyyttä alueella. Kaikki nämä hyötyvät lisääntyneestä asiakasmäärästä sekä näkyvyydestä

Myyrmäen tunnettavuutta ja edistyksellisyyttä tuetaan osana kaikkia ratkaisuja.

Kehityskuva tarkastelee suunnittelualuetta pienehköjen edullisten liike- ja toimintatilojen luomiseksi. Näin **edistetään monipuolista kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä ja samalla kaupungin strategisia linjauksia** luomalla uusia työpaikkoja.

Innovaatiokaavan tarkoitus on myös tehdä tästä tarkastelusta jatkuva luova poikkihallinnollinen prosessi kaupunginosan kehittelyyn, erityisesti yrittäjyyttä ja kansalaisten toimeliaisuutta silmällä pitäen**.** Samalla vahvistetaan sosiaalista kestävyyttä ja ympäristöviisautta.

Myyrmäen alueelle kasvaa näin positiivinen näkyvyys ja hyvä maine edistyksellisenä kaupunkikeskuksena.

01 ALUSTUS JA TAVOITTEET
02 ESIKUVIA
03 KOHTEITA
04 KUVITETTU IDEAKARTTA
05. YRITYSTYÖPAIKAT ALUEELLA
2024+MYBAN MAHDOLLISTAMAT 2035 JA 2045

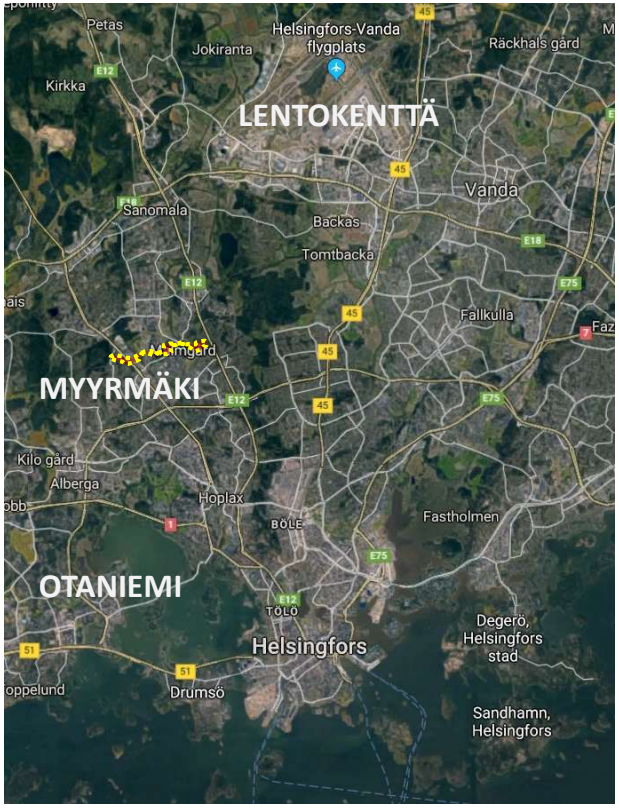
TIIVIISTI:
Dynaaminen jatkuva aktiivinen näkyvä toiminta yrittäjyyden ja kansalaistoiminnan eduksi!

01. ALUSTUS JA TAVOITTEET

Innovaatiokaavan alue sijaitsee Vapaalan, Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunginosissa Rajatorpantien ja Vaskivuorentien lähiympäristössä, välillä Vihdintie ja Hämeenlinnanväylä.

Innovaatiokaavaa vie osaltaan eteenpäin Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa, (015200), jossa tarkennetaan vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa. Ydinkeskustan suunnitelma on kaavarunkoa syvempi selvitys Myyrmäen kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista ja sen avulla toteutetaan uuden kaupunkistrategian tavoitteita.

Innovaatiokaava keskittyy tällä alueella pienehköjen, edullisten ja väliaikaistenkin toiminta- ja liiketilojen toteuttamiseen lähelle vilkkaita kulkureittejä. Suunnitelman tarkastelualue on laajempi kuin Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman, joka keskittyy vain keskustaan.

Innovaatiokaava on saanut alkunsa kaupungin tilaamasta selvityksestä ”Vireät keskustat Tikkurila ja Myyrmäki” (v. 2019, Gaia Consulting). Tämän selvityksen tuloksena **Myyrmäen liikenteellistä sijaintia, lentokentän** ja Otaniemen sekä pääväylien välissä, on tarkoitus hyödyntää paremmin, **luomalla n.s Businesskäytävä, MYBA (Myyrmäki Business Avenue)** Yllä olevan saavuttamiseksi on liikennetilavarauksiin eli **katutiloihin liittyvät ”hukkatilat”** osoitettu aktivoivaan hyötykäyttöön, torien ja puistojen ohella, ja esittäen näitä, edullisesti, myös paikallisille startup-yrittäjille. Näin luodaan **aktiivinen ruohonjuuritason yrittäjyyden** henki ja ”ekosysteemi”. Tässä huomioidaan matala kynnys ja se että toreilla on mahdollisimman paljon itsenäisiä toimijoita, sekä yrittäjiä että asukastoimintaakin, suurta ketjuuntumista välttäen.

Tilaa on kulkureittien alueilla osoitettu myös **kansalaistoiminnalle** ja perinteisimmille eri kokoluokkien yritysrakenteille. Ratkaisut soveltuvat työllisyyden tukemiseen **edullisilla erikokoisilla pienliiketiloilla** sujuvalla keskitetyllä tarjonnalla. Kehityskuvassa esitetään myös **korttelikohtaisia joustavia monikäyttötiloja,** sekä yritys- että asukastoiminnalle. **Innovaatiokaavan keskeiset sijainnit** ovat: valtaväylien risteykset, Kaivokselan ja Rajatorpan keskukset sekä Myyrmäen Rajatorpantien osuus kauppakeskus Myyrmannin ja Metropolian välillä, jossa tutkitaan katutilan käyttöä tilapäiselle ja pysyvällekin toimitilarakentamiselle.

Tavoitteena on luoda **toimivien ja aktiivisten kaupunkitilojen sarja,** missä erilaiset yritykset, ja myös oppilaitoksien startupit, voivat toimia yhteistoiminnassa ja hyödyntää kasvavaa asiakasmäärää sekä näkyvyyttä. **Myyrmäen tunnettavuutta ja edistyksellisyyttä tuetaan osana kaikkia ratkaisuja.**

Innovaatiokaavatyö **tehdään poikkihallinnollisesti**: asemakaavoituksen, kaupungin elinkeinopalvelujen, kadut ja puistot-toimialan ja myös kaupungin ulkopuolisten tahojen, kuten Metropolian ammattikorkeakoulun, paikallisten yritysten, sekä asukkaiden ja kaupan alan organisaatioiden kanssa.

Tärkeä edellytys MYBA:lle ovat myös **paremmat liikenneyhteydet Espoon suuntaan** ja pitkällä aikavälillä läntisen pikaraitiotien käyttöönotto. Myyrmäestä on jo muodostunut tärkeä usean runkolinjan pääte- ja läpikulkupiste. Innovaatiokaavan maankäytön tehostamisella tähdätään **nostamaan Myyrmäen imagoa** yrittäjyyteen ja kansalaistoimintaan otollisena sekä seudullisestikin keskeisenä kaupunginosana.

OASsin tavoitteiden toteutus:

Kaunis ja laadukas täydentyvä MYBA:

Rakentamista esitetään paikallista identiteettiä tukien ja vahvistaen Rajatorpan, Myyrmäen ja Kaivokselan - Silvolan alueilla omalaatuisiksi kokonaisuuksiksi.

Toimiva ja sujuva MYBA: Parempi ja näkyvä yrittämisen palvelurakenne; koko matkalla myös kansalaistoimintaa ja kaupunkikulttuuria sekä kaupunkitaidettakin hyödyntäen.

Luodaan tai välitetään erikokoisia matalan kynnyksen **YMPÄRISTÖVIISAITA YRITYSTILOJA**, ja esimerkiksi **STARTUP-SHOWROOM MM. METROPOLIALLE YMS.**
Perustetaan myös kulttuuriyrittäjyyden LUOVA KLUSTERI.

KATUTILAN TURVALLISUUTTA lisätään mm. hallitulla aktiivisuudella iltaisin sekä aktiiviväestön läsnäoloa tukien päiväsaikaan.

Ratkaisuja:

• **1 SISÄÄNAJORISTEYSTEN IMAGO** tehdään näkyväksi, Vihdintiellä, Hämeenlinnanväylällä, ja tärkeiden muiden paikkojen kaupunkikuvaa korostetaan: Vaskivuorentien-Jönsaksentien risteyksessä, Punamultatorilla,--- ja pääväylien varrella jopa rakennuksilla, ainakin näkyviä taideteoksien omaisia informaatiorakennelmilla.

2 ”SHARED SPACE” HIDASKATUOSUUS Myyrmannin ja Virtatalon välillä ja Metropolian edustalla. Ensivaiheessa jopa vain leveämmän suojatien muodossa, liikenne samalla hidastettu pinnoitteilla, nopeusmääräyksillä.

• **3 PIENLIIKETILOJA TOREILLA JA KÄVELYKADUILLA**, ryhmittely teemoittain ja markkinatapahtumittain harkittava. Moninaiset yrittäjät luovat vahvempia sosiaalisia yhteisöjä kuin yksittäiset isot toimijat.

•**4 KIERRÄTYSTAVARATALON PERUSTAMINEN** (Osuuskunta tms. monelle pienyrittäjille, ruotsalaisen mallin mukaan) . Edullinen isohko toimipaikka olisi tarpeen.

• **5.ISOMMAT TOIMINTATILAT** katujen varsille, ensin pitkällä poikkeus luvalla katualueille, myöhemmin tarvittaessa asemakaavalla. Pidemmän tähtäimen tavoite, kaavoitettuja tontteja sinivihreän Rajatorpantien varrella, jatkeena pienyrittämisen virkistyneelle ”ekosysteemille”.

•**6. CO-WORKING- JA ASUKKAIDEN YHTEISTILOJA** kortteleihin, tarpeen mukaan esimerkiksi konteissa, kasvihuonein.

• **7 Kadulla ja pihoilla URBAN FOOD-KAUPUNKIVILJELYÄ,** mahdollisine kasvihuoneineen kaikille mahdollisille pihoille, katoille, seinillekin**.** – Ensisijaisesti mielenkiinnon ja harrastuksen herättämistä, koulutuksella ja paikkoja osoittamisella jolloin Myyrmäelle kasvaisi ”vihannes” yms. omavaraisuus. Myyrmäestä voisi kehittyä pääkaupunkiseudulla merkittävä ”Urban Food”- keskus.

•**8 Kaikkiin uusiin tiloihin KATUTAITEEN OSUUS merkittävä !**
Kyllä, monessa muodoissa!

Vihreä ja viihtyisä MYBA:

9.**TOIMIVAT VIHERYHTEYDET,** huomioiden Myyrmäen ydinkeskustasuunnitelman tavoitteet

10.**KATUKASVILLISUUS JA POIKKIVIHERYHTEYDET** vahvistetaan ja tarvittaessa hulevesien imeytymistä **sovittaen paikallisesti**

11.Rajatorpantiellä **SINIVIHREÄ KADUN OSA on yhdistetty rakentamiseen**

12. **KAUPUNKIVILJELYÄ EDISTETÄÄN** koko MYBAn matkalta, myös **kattokasvihuoneita ja viherseiniä suosien ja korttelipihoilla**

13 **PIENMITTAKAAVAISEN LIIKETOIMINNAN INHIMILLISYYS** ja joustavuus hyödynnetty **kaupunkiviljelynkin osalta.**

Idea pysyvistä liiketiloista katutilassa löydettiin mm. Tukholman Rinkebyn lähiössä totutetusta RINKEBYSTRÅKETISTA: kauppakatu on luotu leveän liikenneväylän laidalle, samalla tiivistäen kaupunkirakennetta.

Tallinnan TELLISKIVEN alue taas on henkinen esikuva monipuoliselle vapaamuotoiselle pienyrittäjyydellekin.

TELLISKIVEN *Vastuuhenkilöitä lainaten:*
”Henki voittaa järjen *Se, että naiivista unelmasta tuli totta, on lähes onnellinen sattuma. Toki laskimme numeroita. Mutta se vähäinen kokemus, jota meillä oli, oli innostus, joka piti meidät liikkeellä. . Järjestämme nyt yli* ***800 kulttuuritapahtumaa vuosittain,*** *ja houkuttelemme* ***yli 1,5 miljoonaa kävijää. Hullua! . Yksi ratkaiseva ainesosa: usko avoimeen kansalaisyhteiskuntaan ja inhimillinen käsitys modernista kaupunkitilasta – fyysisesti, sosiaalisesti ja henkisesti.”***

03 KOHTEITA

TARKASTELUALUE 400 m Vaskivuoren- ja Rajatorpan teiden kummallekin puolelle

Identtiteettirakentamista sisääntuloväylillä

Liiketilaa katuympäristössä

Parannettava keskeinen solmukohta

Pienliiketilaa jalankulkuympäristössä

Asuntoja, rajaavat katutilaa

Kaupunkiviljely ym. co-workingympäristö

Rakennushistoriallisesti merkittävä kohde

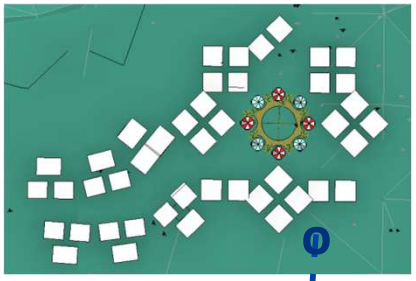
Päätavoitteena on luoda uutta elinvoimaa ja tunnettavuutta Myyrmäelle.

04 KUVITETTU IDEAKARTTA

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

Co-working- ja yhteistiloja kortteleissa

Paalutori, myyntiä

Tulo keskustaan

Kaupunkiviljelyä isolla katolla

Radan alla, myyntiä

Sisääntulo, itä huomio- torni

Rajatorpantie
”Sinivihreä” kauppa katu,
Metropolian hubi

”Shared space” hidaskatu

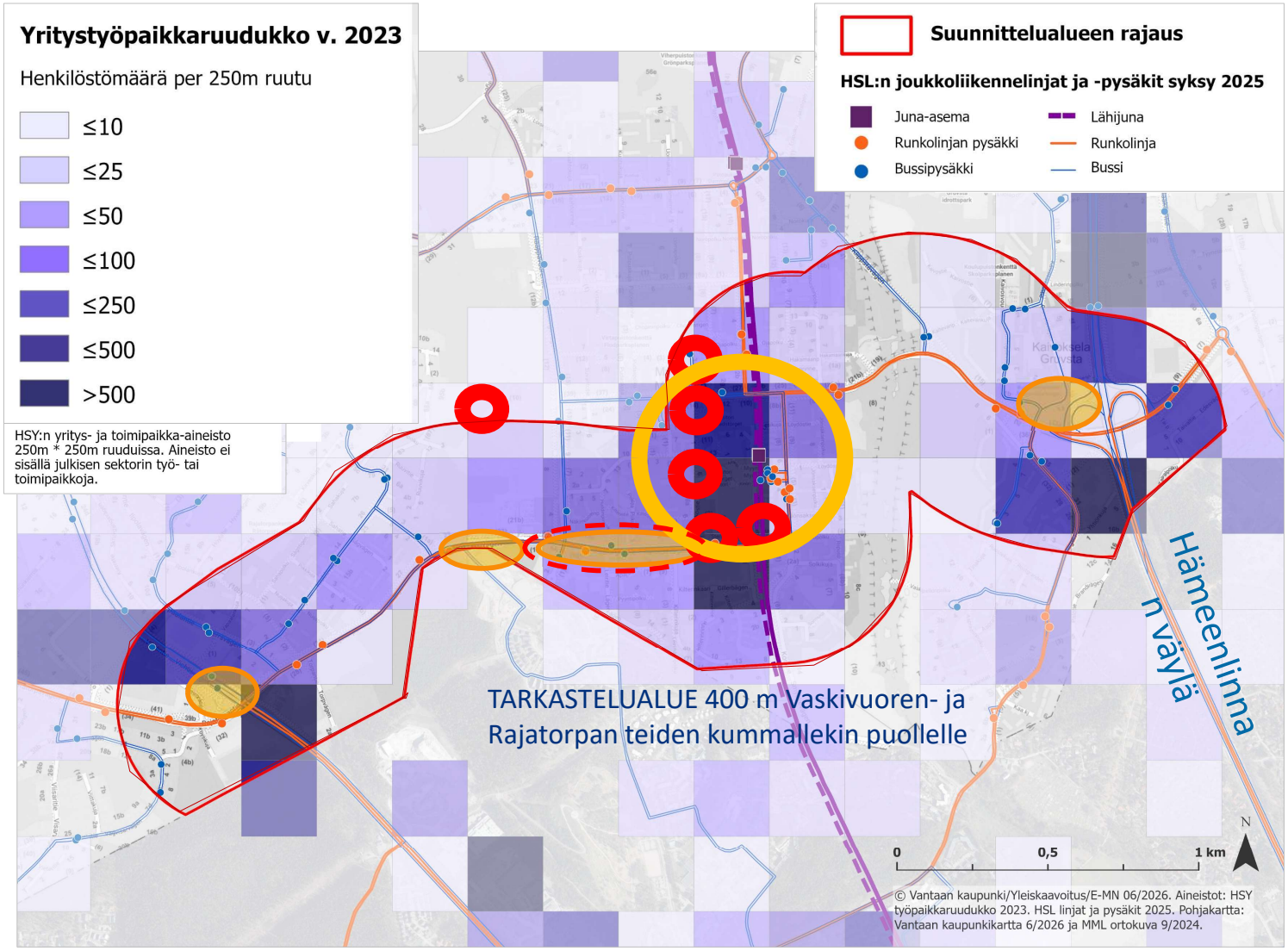
Sisääntulo, länsi, Huomiorakenne

05. YRITYSTYÖPAIKAT SUUNNITTELUALUEELLA 2024 + MYBAN MAHDOLLISTAMAT 2035 JA 2045

MYYRMÄEN YDINKESKUSTAN SUUNNITELMAN TYÖPAIKKOJEN LISÄYS KTS. 015200 KESKUTASUUNNITELMA

MYBAn TYÖPAIKKATILOJEN LISÄYSARVIO

KADUNVARSILIIKETILOJA

VAIHE 1 TILAPÄISIÄ 2035
n.3000 KEM 2
n. 60 TP

VAIHE 2 PYSYVIÄ 2045
n.6000 KEM 2
n.120 TP

MYYNTIKOJUJA
n.900 M2
n.20 TP

YHTEENSÄ
n. 200 TP

- Yritystoimipisteitä oli vuonna 2024 suunnittelualueella n. 1 090, joiden henkilöstömäärä oli yhteensä n. 6 390
- Lisäksi julkisia toimipisteitä oli suunnittelualueella 44, joiden henkilöstömäärä oli yhteensä n. 1 400

Lähde: HSY/SeutuData & Tilastokeskus 2025 + Länsi tiimi, Vantaan kaupunki

MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" (MYBA)

1. ALUEEN NÄKYVYYDEN, JA ORIENTOITAVUUDEN SEKÄ IMAGON PARANTAMINEN

Vantaa

MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" (MYBA)

Myyrmäen alueen näkyvyys on késkeinen tekijä sen menestykselle. Myyrmäki on perustettu valtaväylien väliin suunnitellun mutta toteutumatta jäänen KEHÄ II varrelle, jolloin se on jäänyt näkymättämäksi valtateiltä. Myös tulo itse Myymäen keskustaan Vaskivuorentietä kaipaa selkeyttämistä, jotta keskustan sijainti hahmottuu tulijalle nykyistä paremmin. Punamultatorin luonnetta on myös kehitettävä ja tulo radanalustan kautta uuteen Elämysten taloon on tehtävä valoisaksi ja kutsuvaksi.

Parannustoimenpiteitä: — Sisäänajo, huomio väylille — Kaivokselan ostarin ilmettä parannetaan — Lännestä Vihdintieltä Rajatorpantielle myösl — Vaskivuorentien ja Jönsaksentien risteystä kehitetään opasteilla ja erivärillisellä asfaltilla sekä kulmakiinteistön: uudisrakennuksen (tai nykyisen pysäköintitalon) ilmeen parantelulla. — Punamultatorin ilmettä kehitetään yhdistetyllä maanpinnan ja kalusteiden sekä valaistuksen käsittelyllä. — Kulku radan alta tulevalle Elämystentalolle korostetaan, tavoitteena mahdollisimman valoisa ja kutsuva ilme, valaistuksen, värityksen ja asvaltoinnin/kivetyksen avulla.

1.1 HÄMEENLINNANVÄYLÄN LIITTYMÄ

1.2 KAIVOKSELAN KESKUSTAN KEHITTELY

1.3 RAJATORPANTIEN JA VIHDINTIEN RISTEYS

1.4 VASKIVUOREN JA JÖNSAKSENTEIDEN RISTEYS 1

1.5 VASKIVUOREN JA JÖNSAKSENTEIDEN RISTEYS 2

1.6 PUNAMULTATORI

1.7 PUNAMULTATORI, PÄÄSISÄÄNKÄYNTI MYYRMÄKEEN

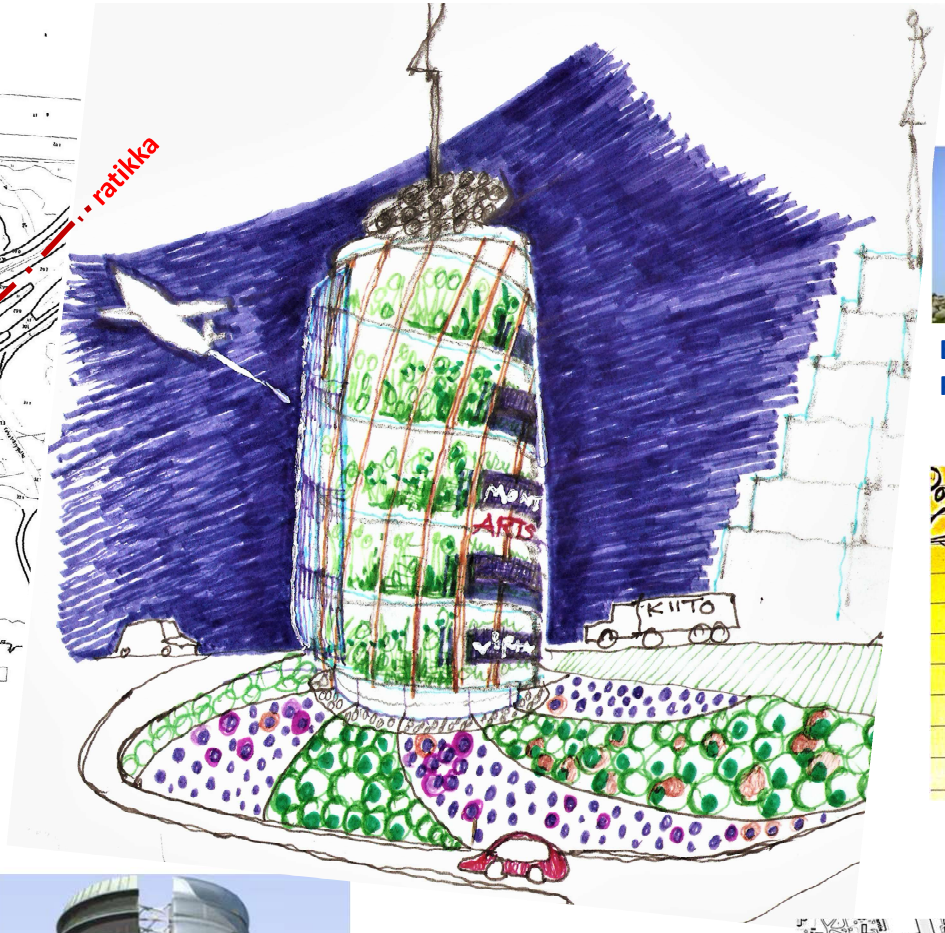
TIIVIISTI:
Kaupunkikuvaa piristävän sekä Myyrmäelle myönteisen ja informatiivisen kutsuvan ilmeen luonti koko MYBA-käytävän varrelle.

IDENTTITEETTI-IDEOITA

Risteyksen huomiorakenteita:

Myyrmäen erottavuuden edistäminen, esimerkiksi ”Urban food- viljely- ja mainostorneilla” näköalakahviolla, tai taideteoksin .
(toteutus: kansainvälinen ideakilpailu tms.)

Esimerkki:
Posankka, Turku

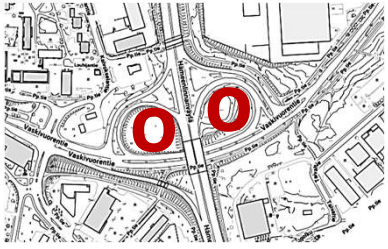

Vastaavia kansainvälisiä vihertornisuunnitelmia netistä.

Kaivokselan keskusta ideahahmotelma

Tavoitteet:

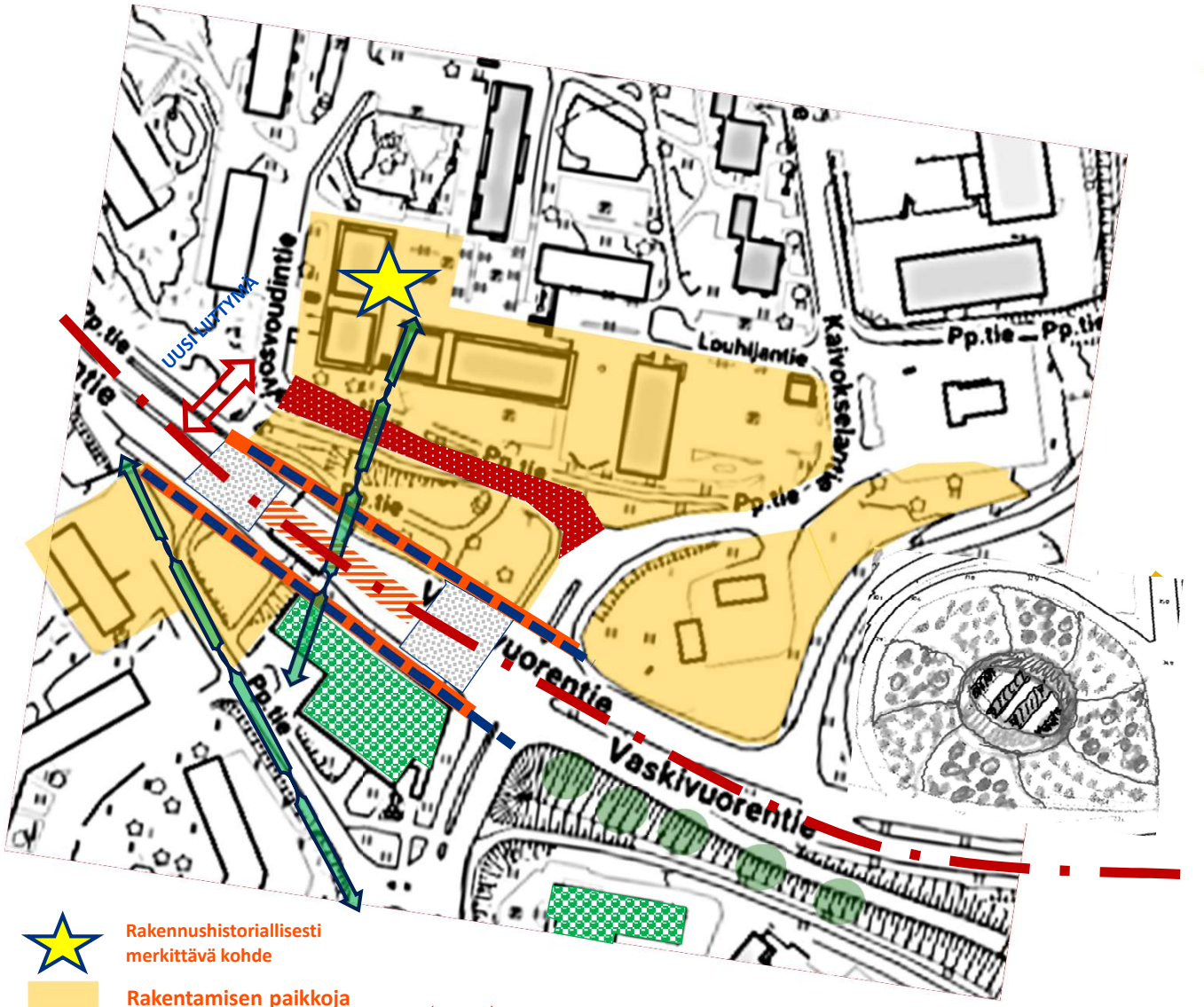
Alueesta luodaan yhtenäinen tyylikäs kokonaisuus, Myyrmäen alueen porttina itään. Ystävällinen arkkitehtuuri Kaivokselan tyyliin eheyttää kaupunkikuvaa.

Yhteys Vaskivuorentien yli mahdollistetaan. Pienliiketiloja ratikka-aseman välittömässä läheisyydessä edistetään. Kaupunkiviljelyä ja -vihreää suositaan myös.

Keskeinen kysymys on miten hyödynnetään Kaivokselan vanhaa ostoskeskusta, jolla on todettu olevan rakennushistoriallisia arvoja.

Läpiajoa Vaskivuorentiellä pyritään paikallisesti hidastamaan kadun luonnetta muuttamalla keskustamaisempaan suuntaan mm. kadun lähiympäristöä, katupuiden ja kadun pintarakenteita hyväksikäyttäen.

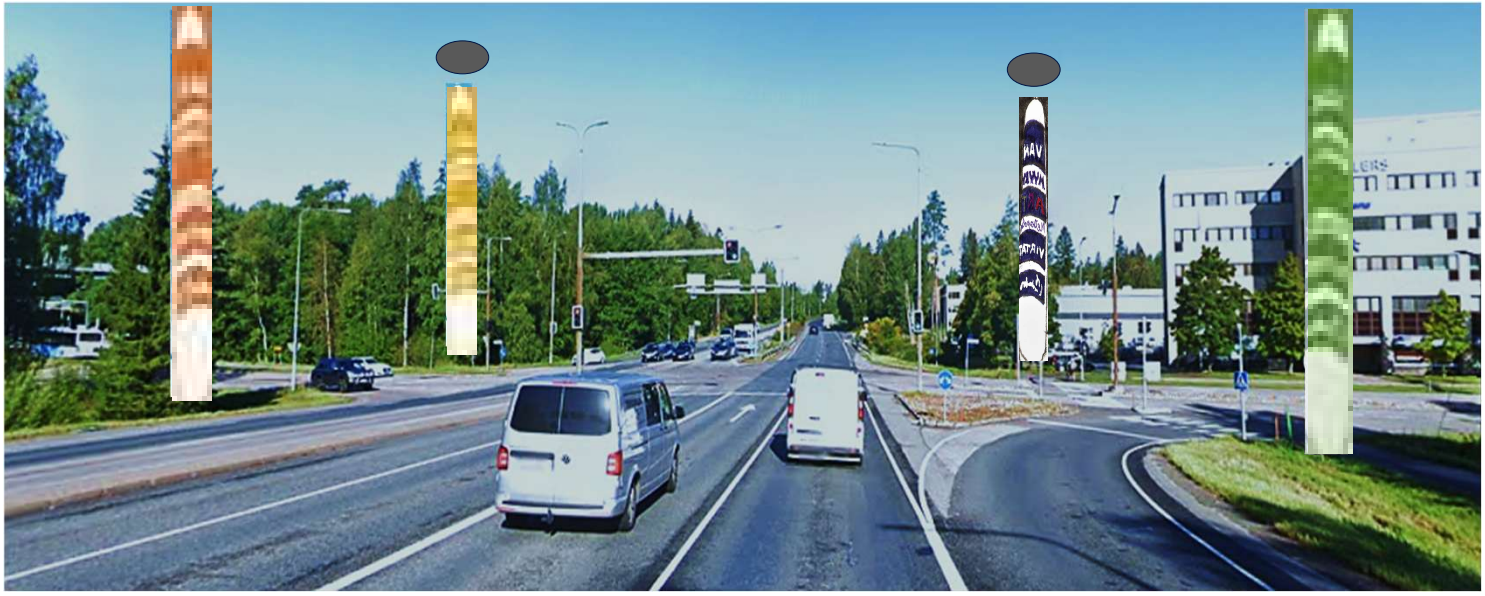
Suunnittelua tarkennetaan Kaivokselan yleissuunnitelman yhteydessä.

1.3 RAJATORPANTIEN JA VIHDINTIEN RISTEYS

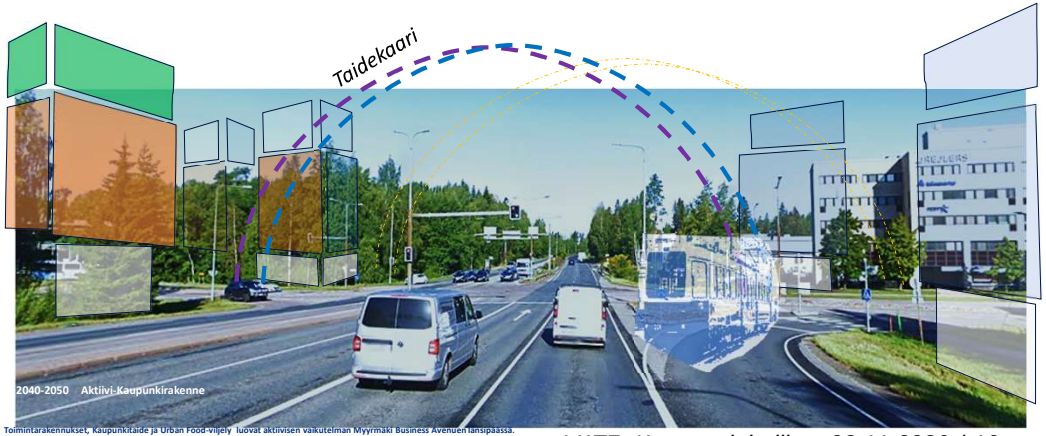
IDENTTITEETTI-IDEOITA

Vihdintien ja Rajatorpantien risteyksessä mainospyloneja tms. (suunnittelukilpailu).

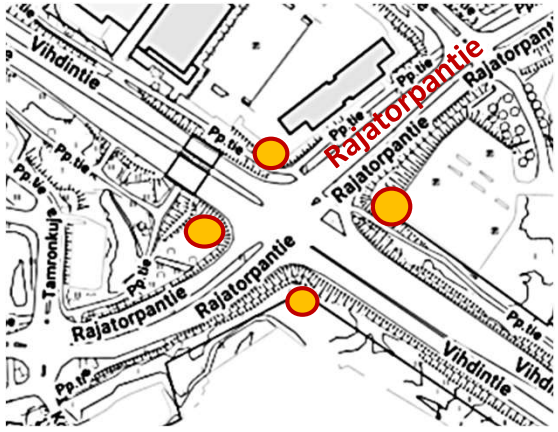

”HETI” VAIHTOEHTO: Esimerkki Konalasta.

Toimintarakennukset, Kaupunkitaide ja Urban Food-viljely luovat aktiivisen vaikutelman Myyrmäki Business Avenuen länsipäässä.

Pidemmällä aikavälillä paikalle voisi rakentaa merkittäviä tyylikkäitä yhtenäisiä rakennuksia joissa mm. viherseiniä. Paikalle sovitettaan Espoosta tulevan ratikan pysäkki.

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

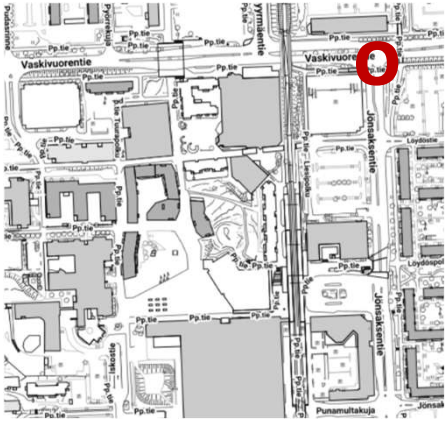

Esimerkki maailmalta: asfalttimaalausta https://asphaltart.bloomberg.org/faq/

IDENTTITEETTI-IDEOITA

Tienviitta-taideteos! (suun.kilpailun tulos) osoittaa Myyrmäen keskustaan!
Kadunpinta käsitelty eri kivetyksin (ja nupukivihidastein) ja/tai maalauksella. Sillat poistettu kuvassa yllä. Sillat säilyneet oikealla. Pysäköintitalossa näkyvä kaupunkiviljely- ja monikulttuurikeskus.

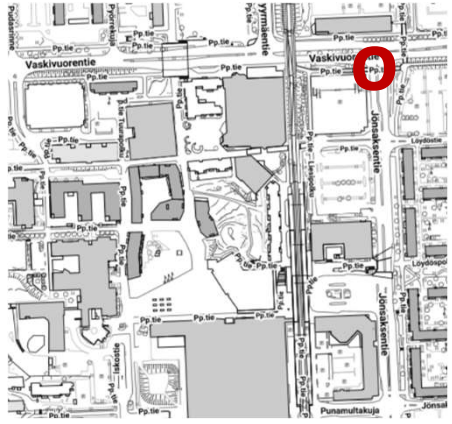
VASKIVUOREN-JA JÖNSAKSENTEDIENRISTEYS 2

IDENTTITEETTI-IDEOITA

- Taideteoskaaret, ratikan sähkölinjan kannattajana
- Maamerkkirakennus jossa taidetta julkisivussa
- Ratikkakiskojen ympäristö maalattua asfalttia

PUNAMULTATORI

Vaskivuorentien-
Jönsaksentien risteys,
huomioparannus

Pysäköintirakennuksen
käyttö kaupunkiviljelylle ja
monitaidekulttuurille

Myyrin Puhos on luokiteltu
rakennushistoriallisesti
merkittäväksi.
Yleishyödyllinen
kulttuuriyrittäjyyden käyttö
on sijainnin kannalta suota

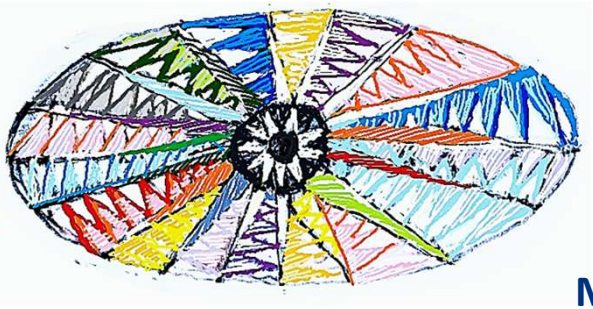
Punamultatorilla
kaupunkikivan kehittely. voisi
tuoda esille vaikka
kivikauteen viittaavaa
punamultaperinnettä
ja taidekiveyksellä

Kulku radan alta
valoisammaksi ja
juhlavammaksi,
Myyrmäen
pääsisäänkäynniksi

**KESKUSTAN
LUONNE-IDEOINTI:**

- ”Sisäänheitto”maskotti
- Torien identiteetti
- Laadukas rakentaminen
- Aktiiviset kivijalat
- Katutilan huolittelu

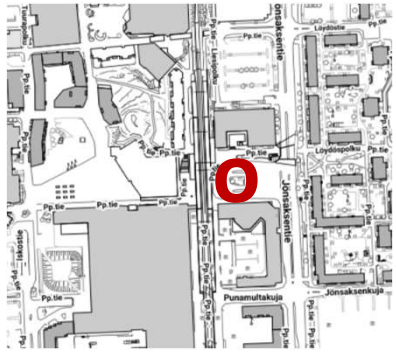
Torin kiveys/väriasfaltti-idea

Maskotti Myyrmäelle?

Eteenpäin:
Torijäjestely
kilpailu aiheina liikenne
pinnat valaistus
kasvillisuus

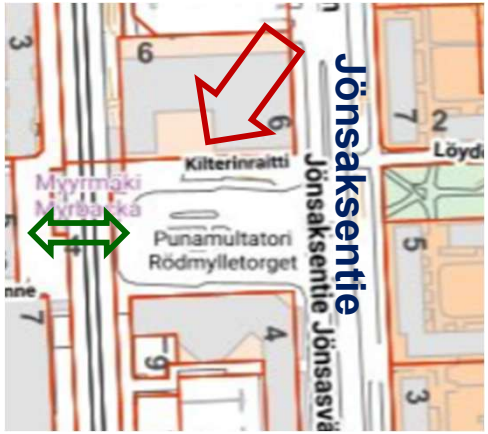
1.7 PUNAMULTATORI
PÄÄSISÄÄNKÄYNTI MYYRMÄKEEN

Toimenpiteet:

Punamultatorin Taidekiveys, väriasfaltointi

Kulku radan alta juhlavammaksi, Myyrmäen pääsisäänkäynniksi!

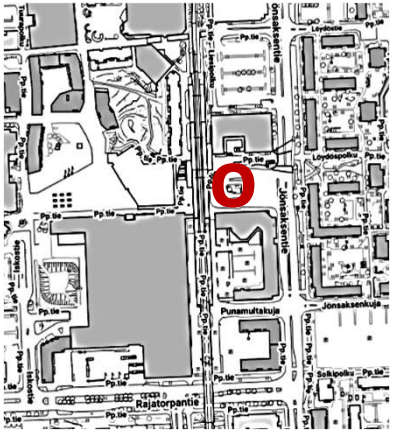

Myyrmäen pääsisäänkäynti

- Kutsuva tulo Myyrmäkeen elämysten talolle.
- Erityistä huomiota kiinnitettävä radan aluksen valoisuuteen, iloisuuteen ja siisteyteen, jatkuvaan huolitteluun

- Informatiivisuus tapahtumista, kulttuuritalossa ja koko Myyrmäessä

- Radan ja Elämysten talon välille tapahtumapaikka

2. EDULLISET PIENLIIKETILAT

Myyrmäen menestymiselle on *oleellista pystyä* tarjoamaan monenlaista liiketilaa, myös edulliseen hintaan aloitteleville ja tilapäisillekin yrittäjille. Startup- ja Co-working tiloja, sekä myös pienliiketiloja katuympäristöön tulisi lisätä. Tyhjien tilojen systemaattinen kartoitus ja välitys voisi puolestaan mahdollistaa niiden tarjoamisen edullisesti myös lyhytaikaiselle toiminnalle.

Tässä luvussa esitetään mahdollisten pienliiketilojen sijoittaminen kulkuteiden varsille, niiden käyttöä tiivistäen ja samalla kaupunkikuvaa virkistäen.

Tavoitteena on luoda Myyrmäkeen liiketilojen ekosysteemi, jossa tavaksi muodostuu pienliiketilojen mahdollisimman jatkuva palvelutarjonta, helpon sujuvoitetun vuokrauksen tukemana. Olisi suotavaa että perustetaisiin mahdollisimman yksinkertainen lupa- välitys- ja vuokrausjärjestelmä tyylikkäille erikokoisille kohtuuhintaisille pienille myyntitiloille.

Samalla voidaan houkutella asiakkaita ja yrittäjiäkin myös laajemmalta alueelta, ja tukea Myyrmäen tunnettavuutta. Kehitetään myös kulttuuriyrittäjyyden LUOVA KLUSTERI, tavoitteena monipuolisuus.

2.1 PIENLKIIKETILOJA

2.2 TUURA- JA LIESIPUISTO

2.3 RUUKKUTORI

2.4 PAALUTORI

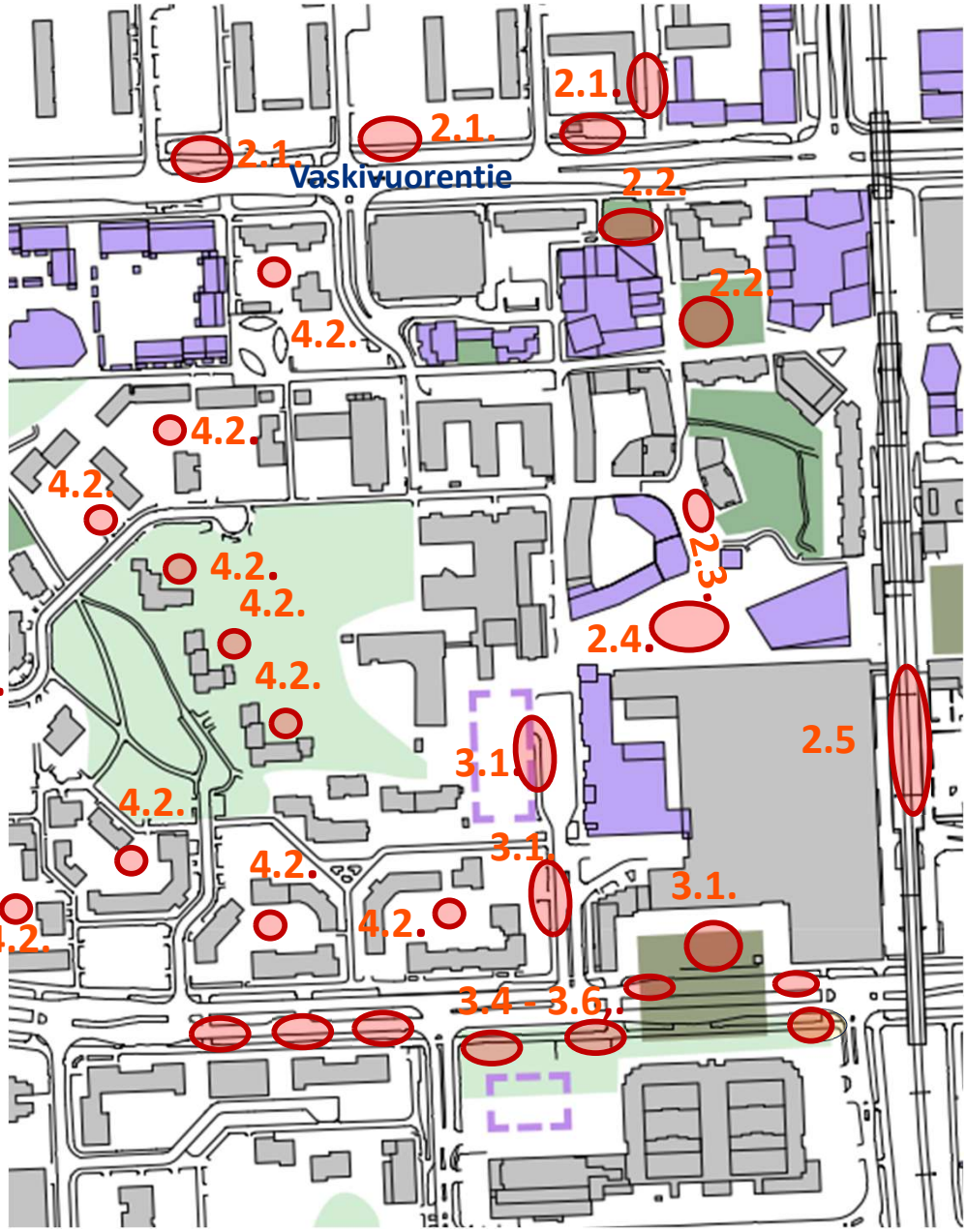
2.4.1 PAALUTORI JAPAALUKYLÄN POLKU, IRANILAINEN VERSIO

2.5 PAALUKYLÄ-JA PUNAMULTAPOLKU (RADAN ALLA)

TIIVIISTI:
Hyvien asiakasvirtojen yhteyteen luotuja mahdollisimman matalan kynnyksen pienliike- ja toimintatiloja, joiden tavoitteena on parempi monipuolinen palvelu- ja työllisyystaso ja tunnettavuutta Myyrmäelle myös lähialueiden ulkopuolella.

2.1. PIENLIIKETILOJA

SUOSITTUJEN KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

Harkittavia Sijainteja (sivunro.muk.)

2.1 .Vaskivuorentie ja Myyrmäen Raitti

2.2.Tuurapuisto

2.2.Liesipuisto

2.3.Ruukkutori

2.4.Paalutori

2.5. Radan alla

3.1. Iskoskuja,

3.1.Iskostori

3.4-3.6 Rajatorpantiellä

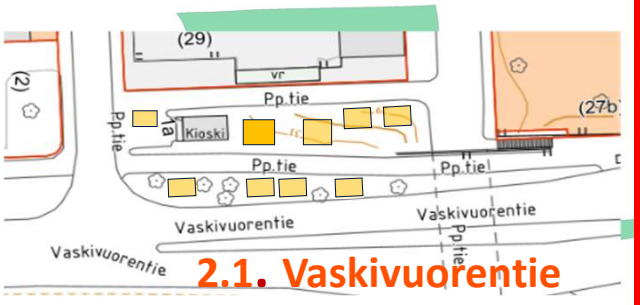
4.2.Korttelitaloja

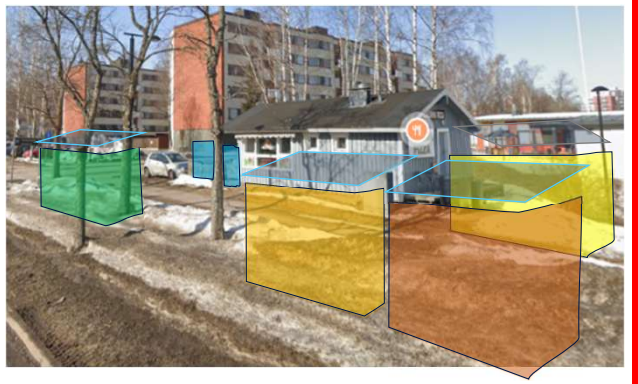
Urheilupuistossa (kuvan ulkopuolella)

1. Täydennyskioskeja
Tilapäisiä rakennuksia 1 krs +. Eivät vaadi rakennuslupaa, helposti siirrettäviä.

Yrittäjävetoinen rakentamisen tyyppitoteutusmalli, kaupungin hyväksymä tai kaupungin välittämiä vuokralle annettuja kioskeja.

2. Ympäristökunnostus ja vihreiden pintojen uudelleen istutus samassa yhteydessä

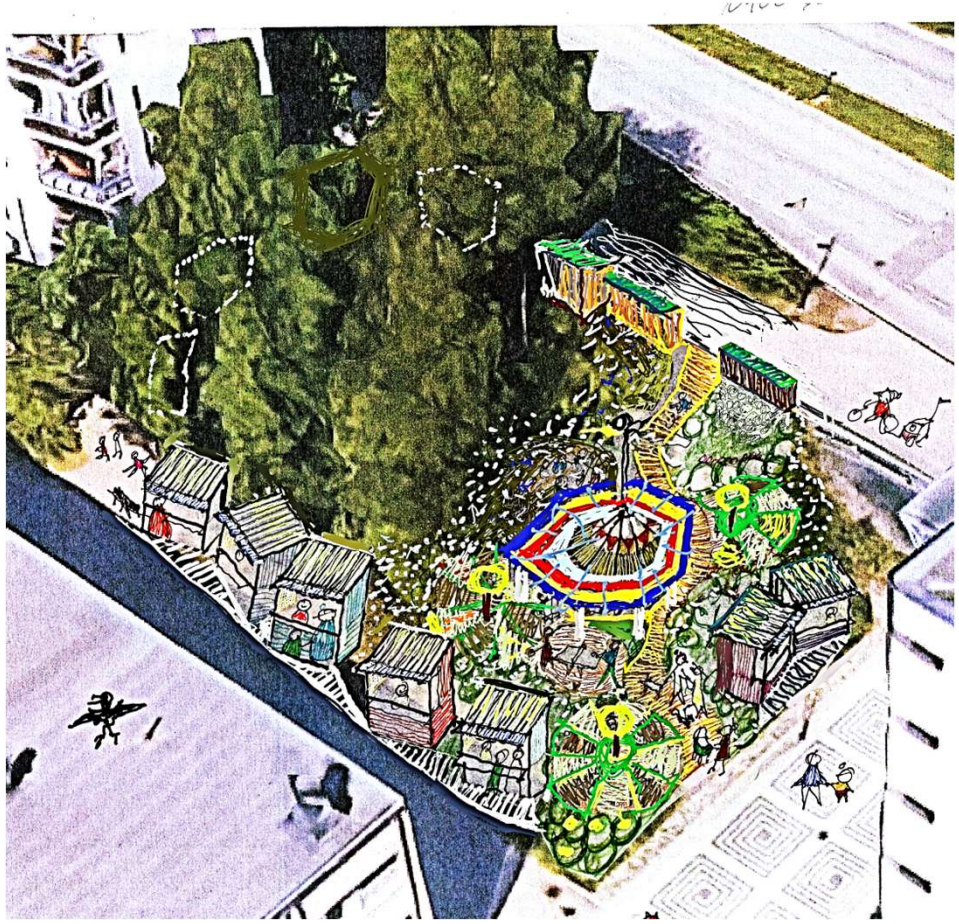
MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" (MYBA)

2.2 TUURA- JA LIESIPUISTO

KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

SUOSITTUJEN KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" (MYBA)

Kioskimyyntiä, reunoilla hyönteishotelli-meluvalli
Monilajinen lehto, (kasvilajit selostettu) ja siihen soveltuva pienimittakaavaista toiminnallisuutta

Kasvihuone – Kahvila – Esiintymislava
Kivimuurit kunnostetaan.
Ilmastotoimena kivitorin istuttaminen kukkivin puin ja niittykasvein hyönteisiä tukien auttaa myös hulevesien hallintaa.

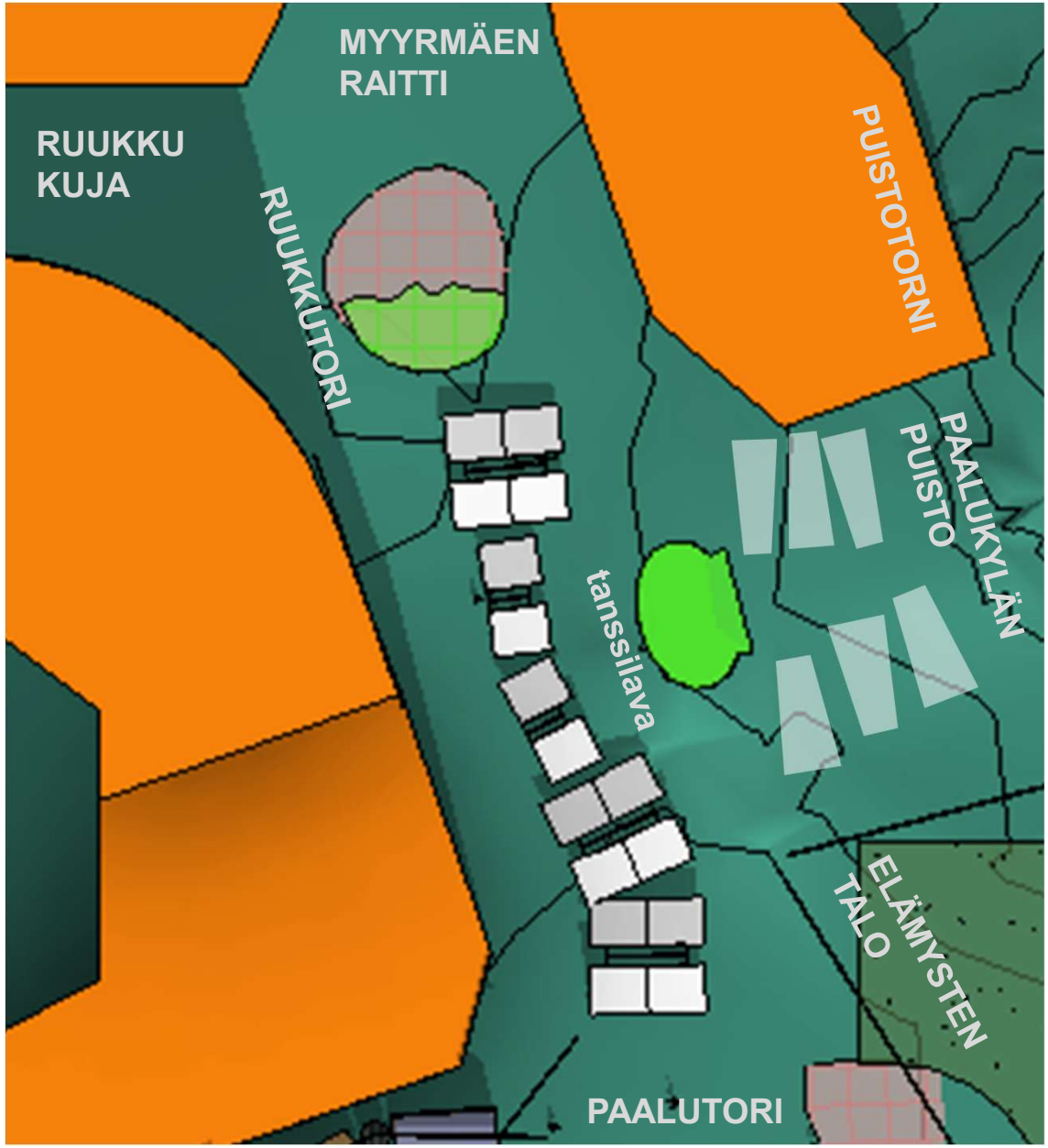

TUURAPUISTO

LIESIPUISTO

Puisto ja tori kehitellään joustavasti hyödynnettäviksi eri toiminnoille

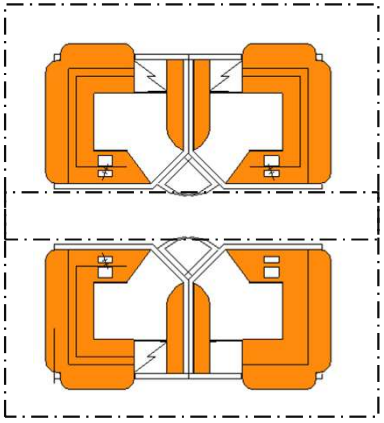
SUOSITTUJEN KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

Yllä vaihtoehtoidea: Kiinteät myyntikatokset, Tartossa, Eesti

Myyntitilojen ryhmittely
n. 14 kpl + n.2 kpl
var./sos.tilaa

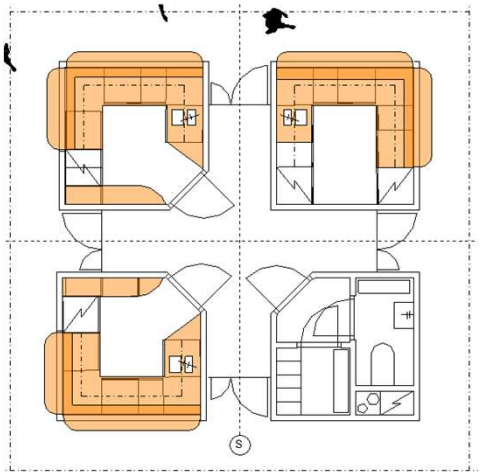

MYYRMÄEN "INNOVAATIOKAAVA" (MYBA)

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

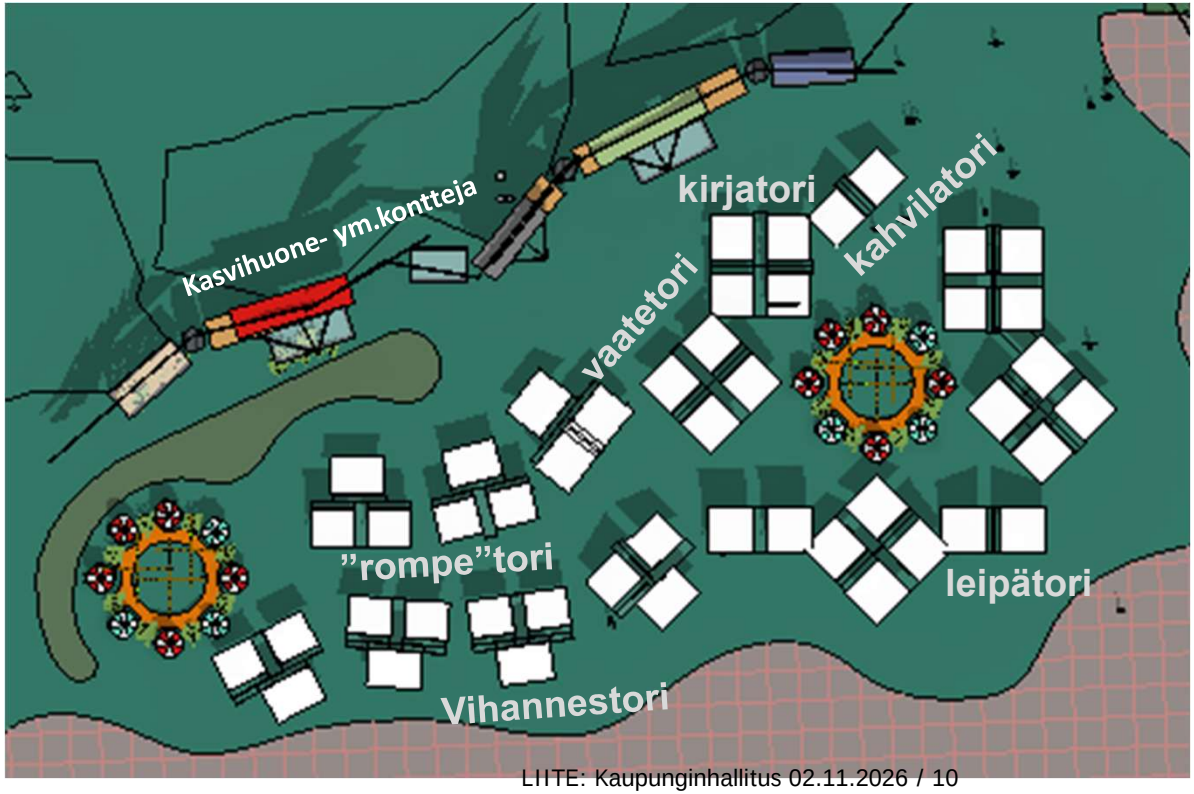

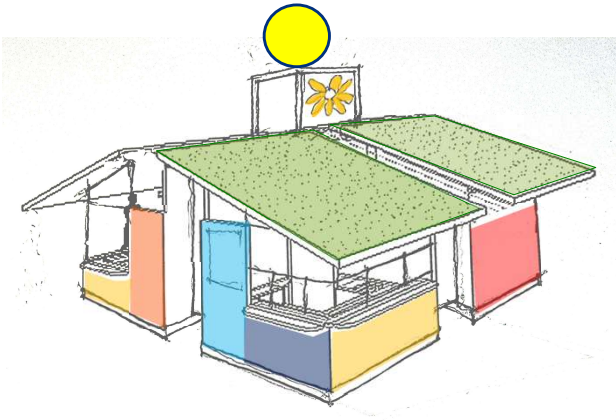
Yllä: Lohikäärmeaiheinen työmaan rajaus

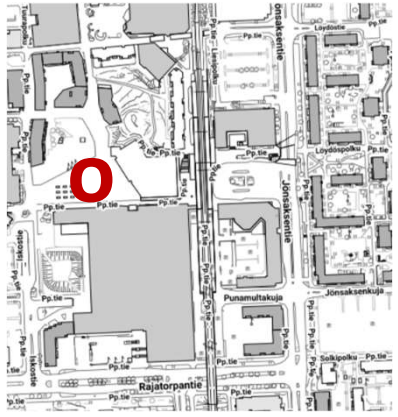

Myyntitilojen yksikköryhmä
n. 30 kpl + n. 10 kpl
var/sos.tilaa

Alla: Periaatteellinen ryhmittely

PAALUTORI JA PAALUKYLÄNPOLKU

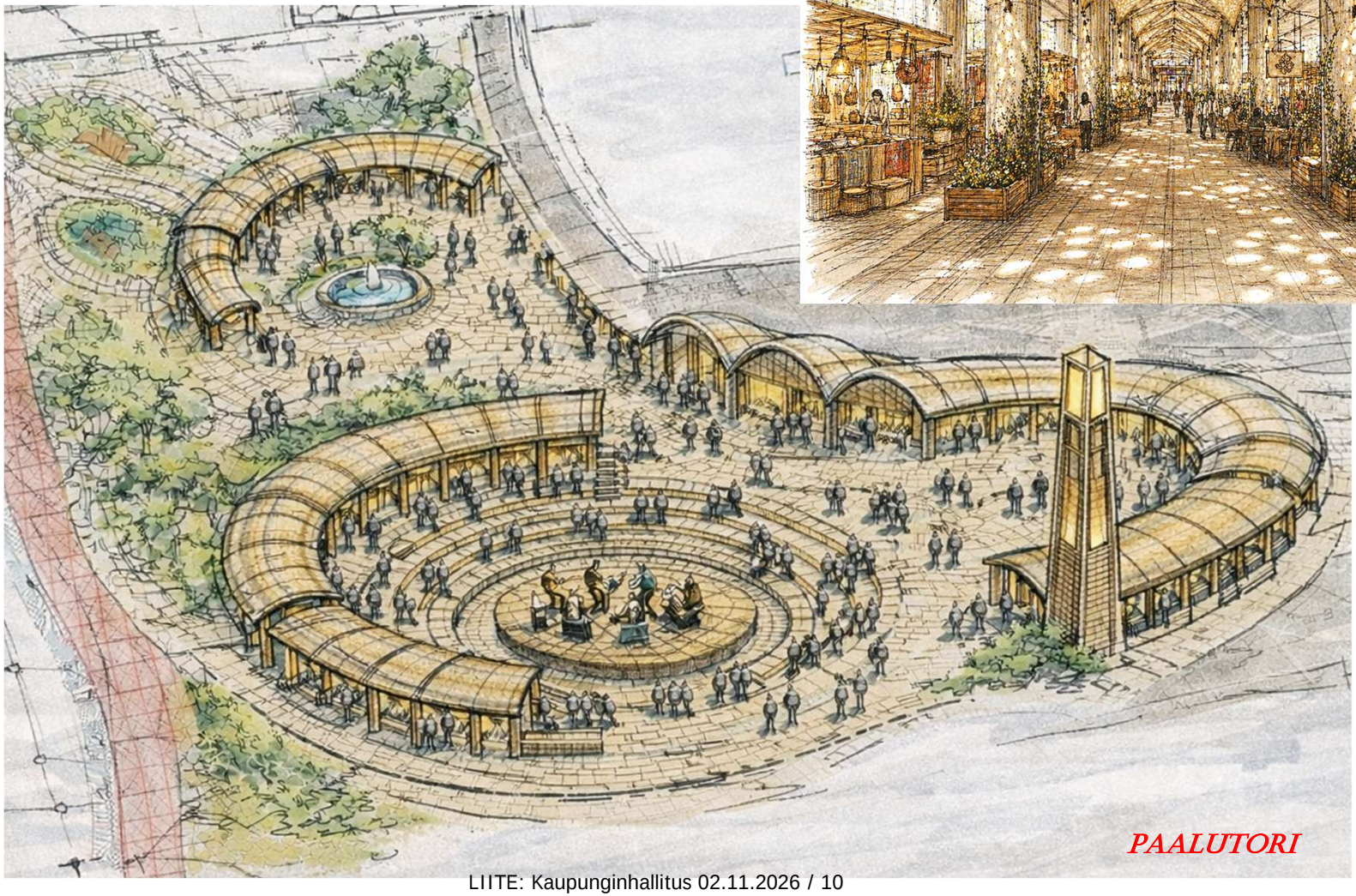
KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

Orientaalilaistunnelmaiset versiot, kevytrakenteisia katoksia,
Esimerkikisi polykarbonaattilevyä

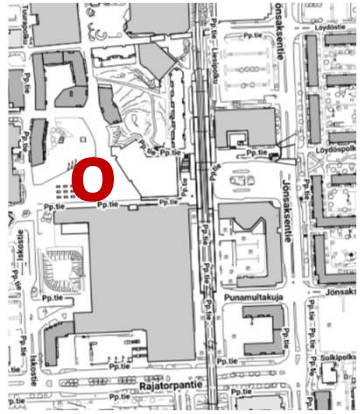

Kuvat Arkkit.Elham Bacity
Sekatekniikalla:
AI, käsinpiirrettyjä, photoshop

RADAN ALLA

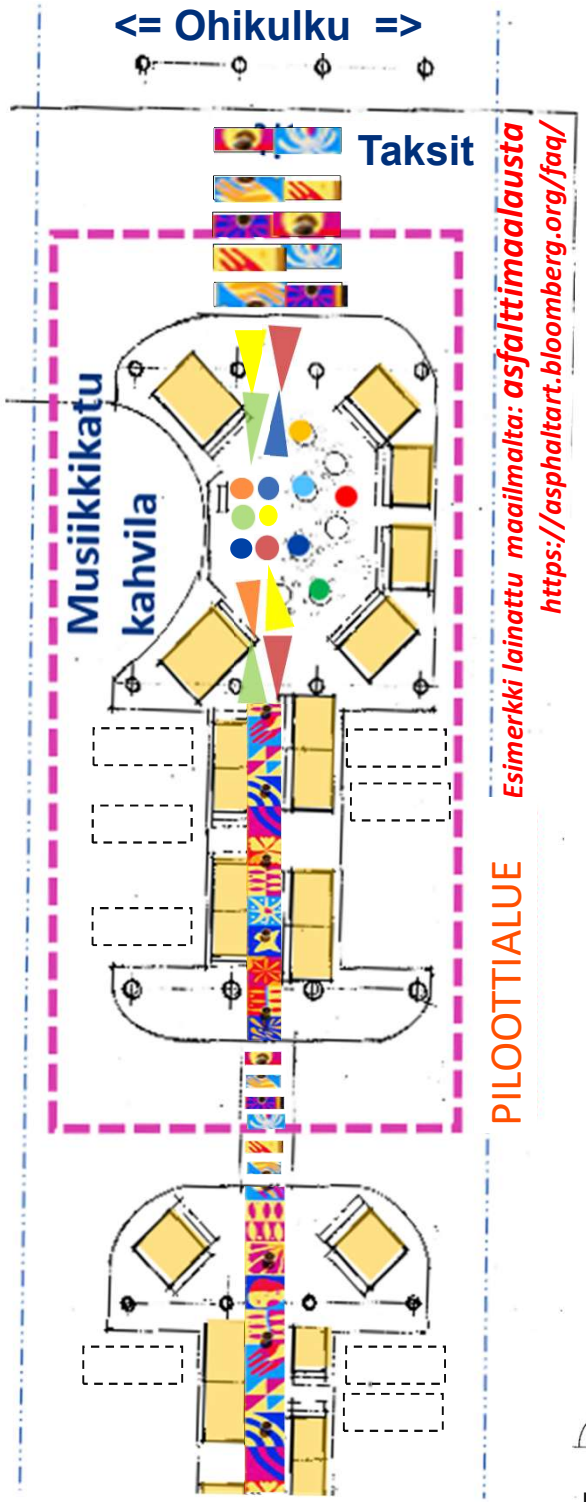
PAALUTORI

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

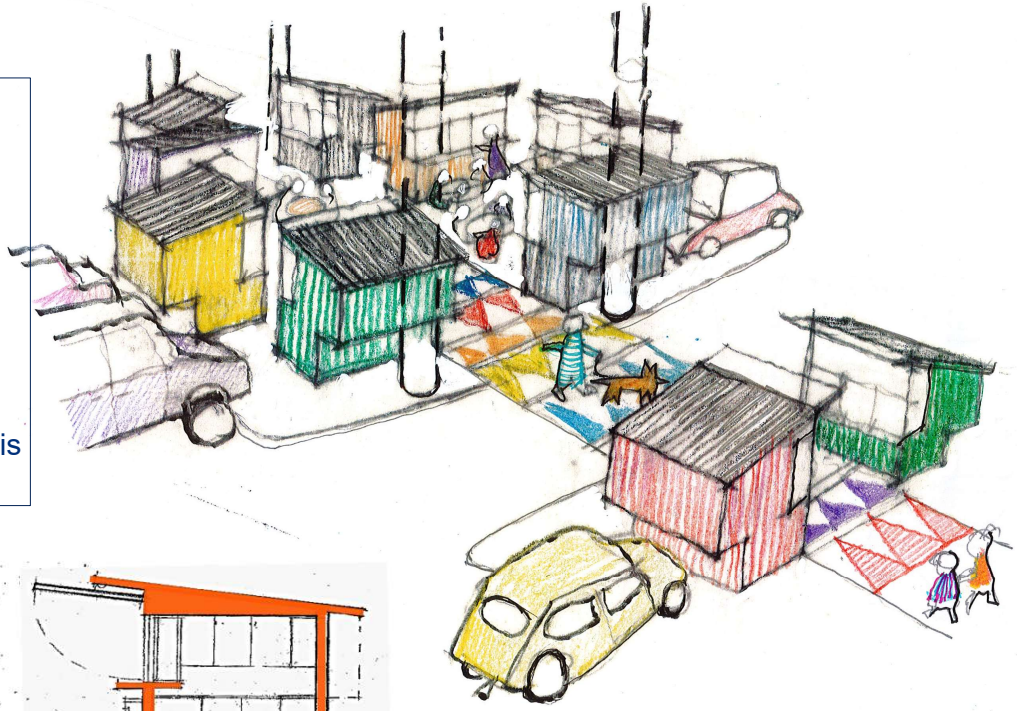
PAALUKYLÄ- JA PUNAMULTAPOLKU (RADAN ALLA)

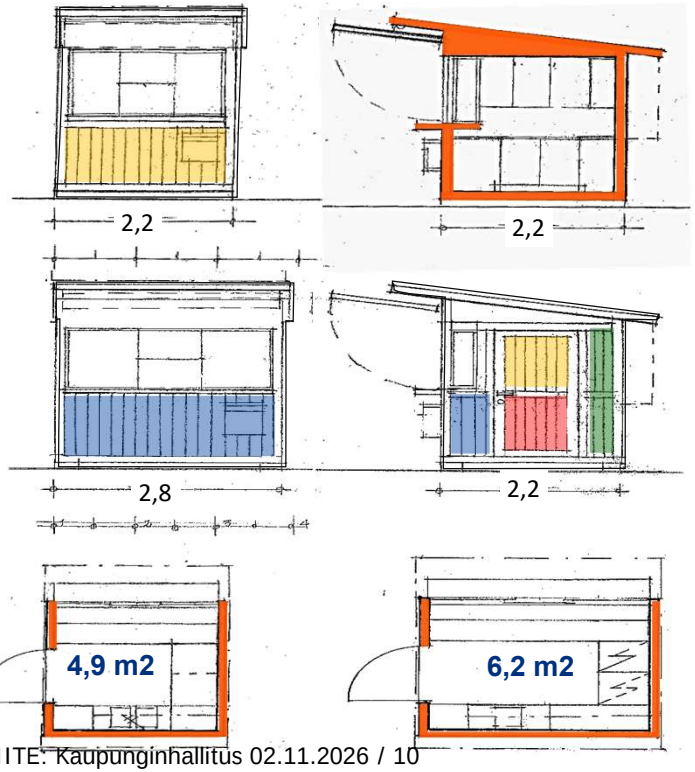
SUOSITTUJEN KÄVELYREITTIEN VARSILLE PIENLIIKETILAA JA TOIMINTAA

Radan alla monipuolista pienliiketilaa

Sovitettu pysäköimiseen ja liikenteeseen
Voidaan osittain toteuttaa pakettiautomyyntipisteilläkin.

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

3. HIDASKATU ,”SHARED SPACE” JA ISOMMAT LIIKETILAT RAJATORPANTIELLÄ

Rajatorpantielle tehdään hidaskatu, ”Shared Space”-osuus, Myyrmannin ja Virtatalon väliselle katuosuudelle. Hidaskadulla kevyenliikenteeen turvallisuus on etusijalla; autoilla ja raitiotiellä on ajaminen sallittua vain alennetulla nopeudella. Mikäli pienliiketilojen kasvava ekosysteemi vahvistuu, voidaan laajentaa keskustan katutilakauppa Rajatorpantietä pitkin.

Tilapäiset liiketilat rakennetaan 10 v. säteelle toisen poistetun ajokaistan vapauttamaa katutilaa hyödyntäen. N.s. ”Sinivihreä katu” hulevesipainanteineen toteutetaan rakentamisen yhteydessä. Pysyviä liiketiloja voidaan myöhemmin rakentaa yhteensovittaen ratikan kanssa. Metropolian edustalle rakennetaan Info- ja opiskelija”hubi” joka tukee opiskelijoiden, yrittäjien ja alueen toimijoiden kohtaamisia.

3.1 ISKOSTORI JA ”SHADRED SPACE” HIDASKATU

3.2 RAJATORPANTIEN TILAPÄISET LIIKETILAT, SINIVIHREÄ KATU — 2035

3.3 RAJATORPANTIEN TILAPÄISET LIIKETILAT,

3.4 RAJATORPANTIE, RASKAAMPI RATIKKAVERSIO 2040-45

3.5 RATIKKAVERSIO 2040-45 SINIVIHREÄ KATU, OTE

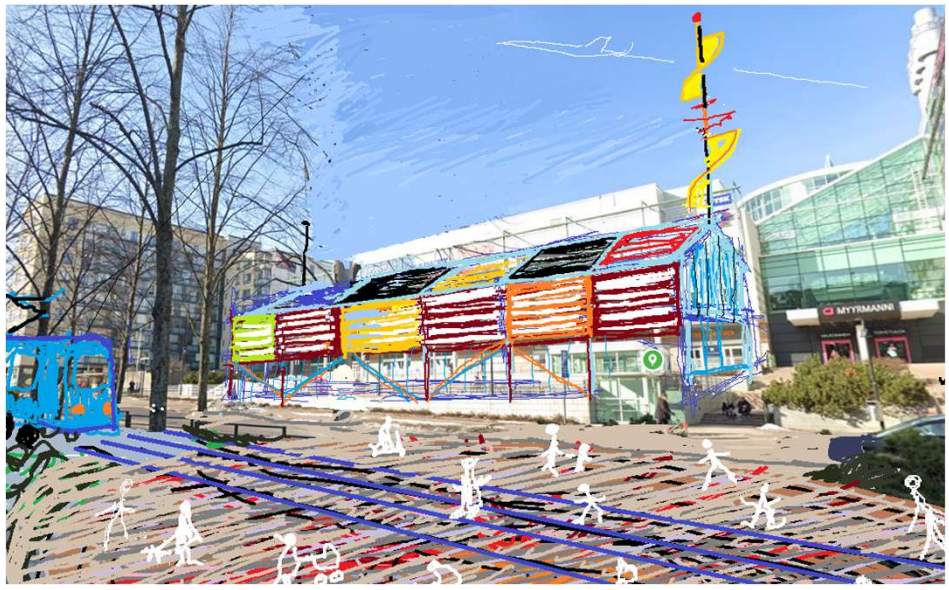
TIIVIISTI:

- ”Shared space” periatteen mukaan toteutettu sekoittuneen hidasliikenteen tori yhdistää suuria toisistaan erillisiä liiketilakokonaisuuksia vahvistaen näin kaupallista jatkuvuutta.

- Laajennusmahdollisuutta tarjotaan elpyvälle liiketoiminalle, kaupunkitilaa aktivoivasti, ensin tilapäisin luvin, myöhemmin myös pysyvillä tonteilla ratikan toteutumisen myötä.

- ”Sinivihreä” katu hidastaa hulevesien tulvimista ja parantaa monipuolisesti pienilmastoa ja viihtyvyyttä.

3.1 ISKOSTORI, MYYNTIÄ JA HIDASKATU"SHARED SPACE" RAJATORPANTIELLÄ

Iskostori, torimyynti

Myös mahdollinen "Lasi-Kauppahalli". Lasitettu tori jossa myös myyntikioskeja, jopa 2 kerroksessa. Viljelytilaa päällä. n.500 kem2 (+2500 m2 katettu tori)

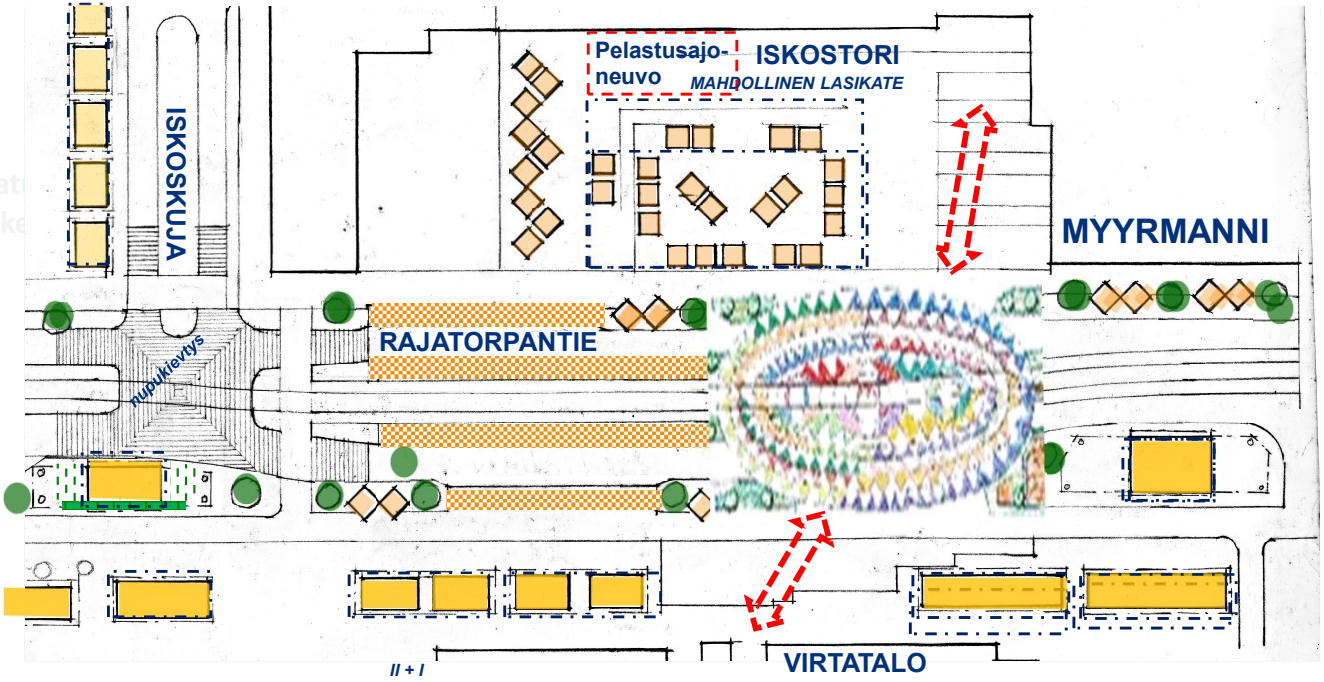

ESISIMERKKI: lasikatettu pienliiketilaklusteri Hampurissa

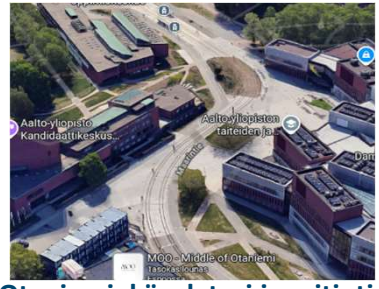

Shared Space , Freiburg, Saksa

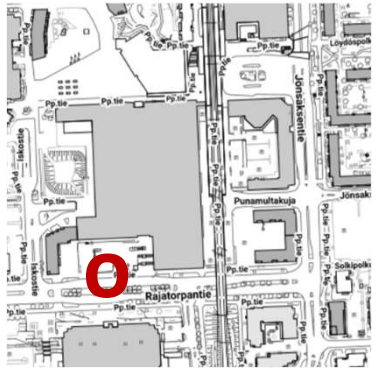

Torimyynnin toiminnan ja rakenteiden tavoitteet:

-Mahdollisimman monipuolinen kauppias- ja aktivistikunta.
-Myynnin rakennelmat on oltava edullisia, tyylikkäitä, taiteellisetkin, vaikka tilapäiset.
-Yleisöltä suljettuja alueita (anniskelulle tms.) ei koko torin alalle

:Otaniemi, kävelytori ja raitiotie

"Shared Space", jaettu hidaskatutila jossa raitiotie, kävely autoilu, pyöräily. Myös suoremmat yhteydet yli Rajatorpantien

3.2 RAJATORPANTIE, TILAPÄISET LIIKETILAT — 2035

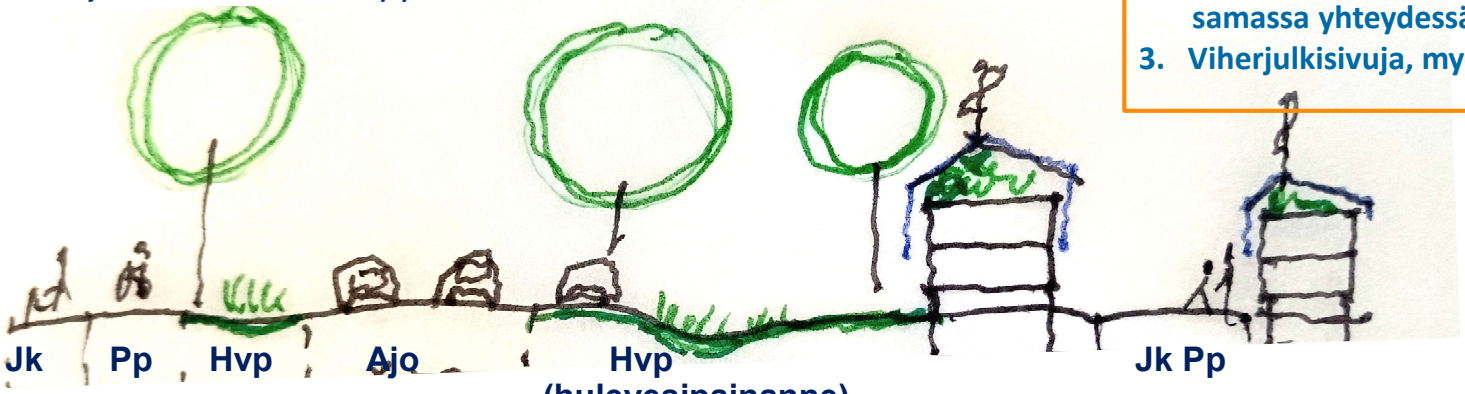

Tilapäisten toimitilojen, n. 3000 kem2 ”Talliosakemalli” yhdistetty ”sinivihreään” katuun, 1+1 ajokaistaa. Kevyen liikenteen osuuksilla käytetään vettäläpäisevää asfalttia. Risteyksissä liikennettä hidastetaan esimerkiksi nupukivikivetyksellä.

Tässä ensimmäisessä vaiheessa parannettu yhteys Virtatalon ja Myyrmannin välille toteutuu leventämällä nykyistä idempää suojatietä (ja vastaavasti lyhentämällä kulunestoaitaa kadun keskellä) niin että kulku tulisi sujuvammaksi, varsinaisesti muuten muuttamatta liikennejärjestelyitä.
Kunnallistekniikkaa on alustavasti huomioitu jatkosuunnittelun pohjaksi.
Sinivihreällä kadulla on monipuolisia niittykasveja , kosteikkoja, pensaita ja puita jotka edistävät pienilmastoa ja hulevesien hallittua imeytymistä.

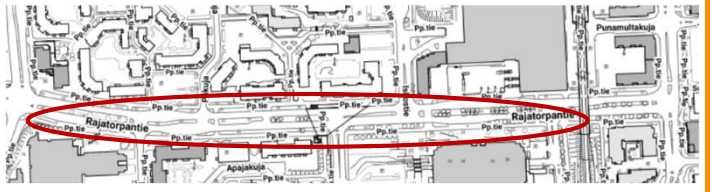
Rajatorpantie, 1+1 kaistaa ”Sinivihreä”katu

1. Tilapäisiä rakennuksia, malli ”Talliosake” Kaksi kerrosta + mahdollinen kasvihuone katolla.
2. Metropolian edustalla; Oppilastalo, juhlatila, kahvio, näyttelytila ”Show room” samassa yhteydessä kuin koulun Infohubi
3. Viherjulkisivuja, myös Virtataloon

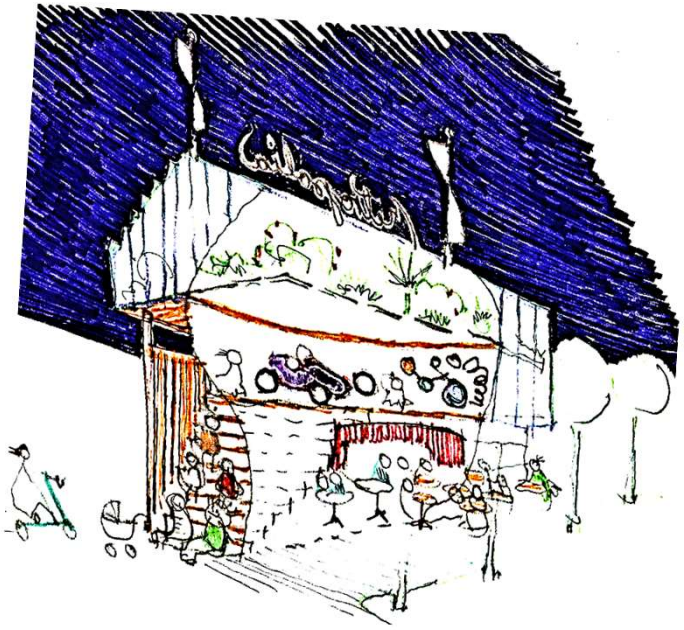

Rankimmat tulvapaikat 100 vuoden välein

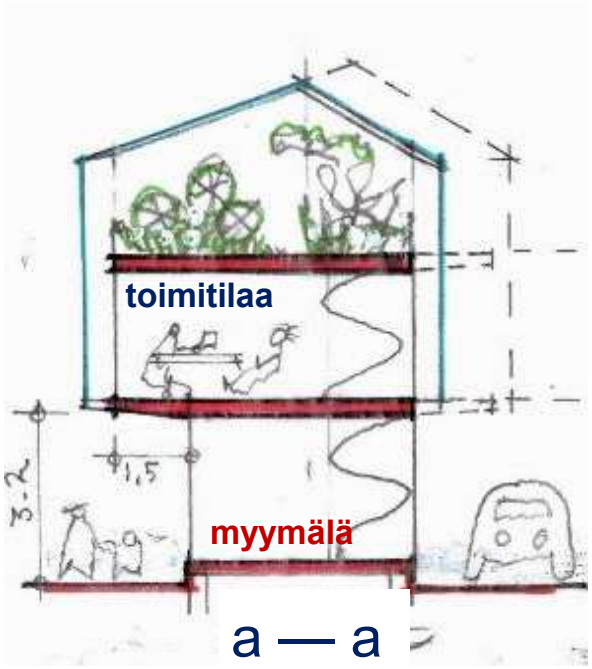

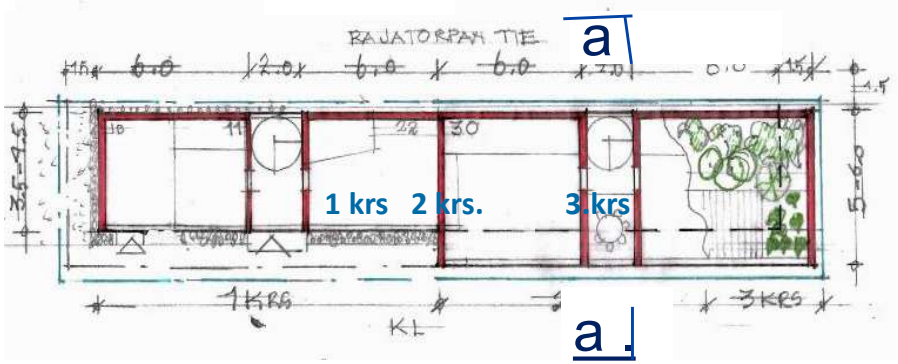
RAJATORPANTIE TILAPÄISET LIIKETILAT 2035

Oppilastalo/informaatio”hubi”
Mmetropolian edessä

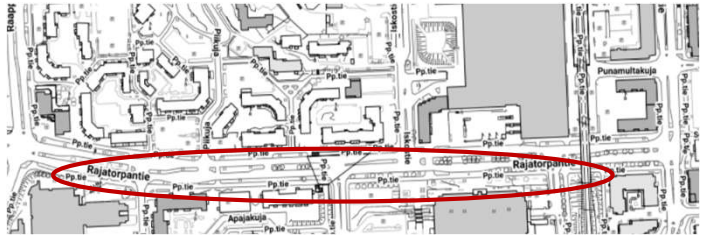

Tilapäisten toimitilojen
”Talliosake”-
Rakennusperiaate,
2 kerrosta toimintatilaa +
Urban Food
viljely-ullakko

2-3 kerrokset ulokkeina

1. Tilapäisiä rakennuksia, ”Talliosakkeet”

2. Metropolian edustalla; Oppilastalo, juhlatila, kahvio, näyttelytila ”Show room”, samassa yhteydessä koulun Infohubi

RAJATORPANTIE, RASKAAMPI
RATIKKAVERSIO 2040-45

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

Rajatorpantielle rakennetaan:

— ”Sinivihreä” katu

— Ratikkakatu

— 1 + 1 ajokaistaa, osittain hidaskatu, n.s.”Shared Space”

— Pysyviä liiketiloja omille tontteilleen. 2 krs + kattokasvihuoneita

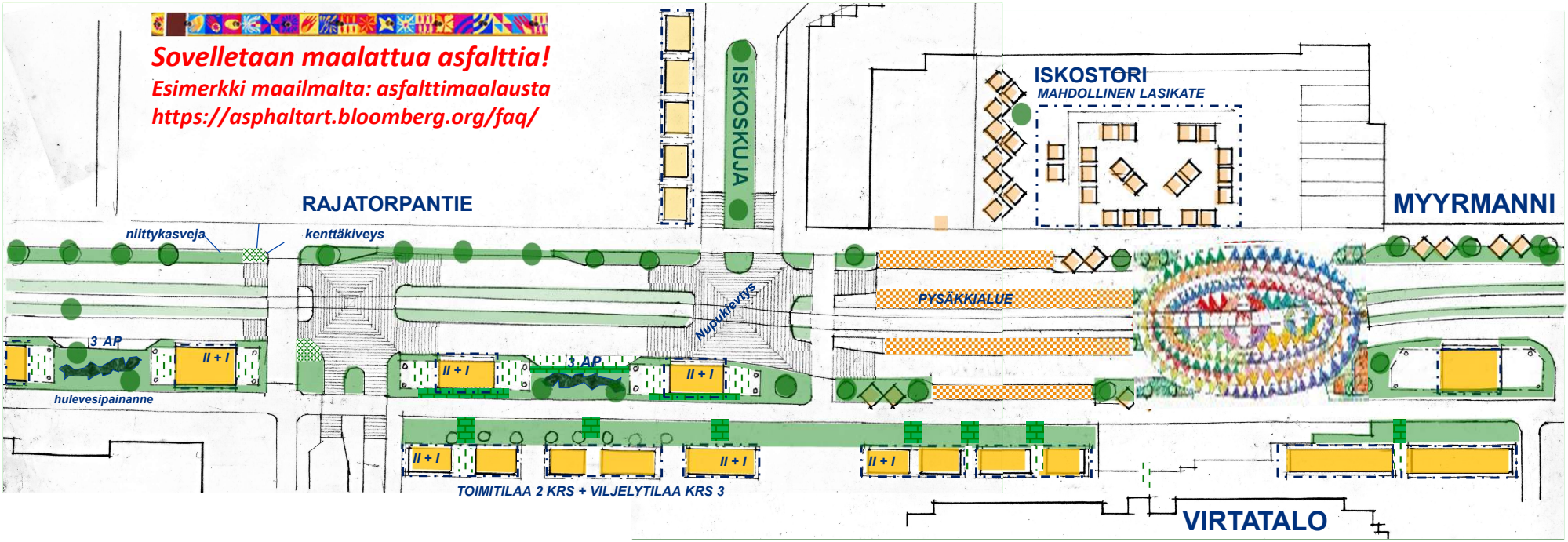

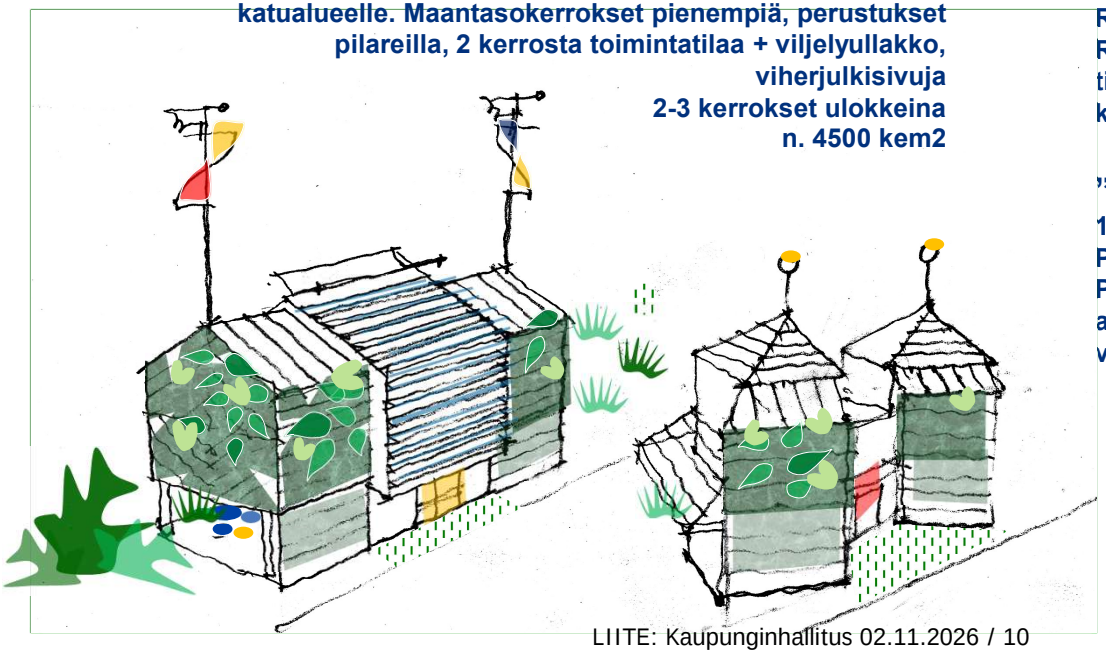
Tulvakartta mahdollisesta tilanteesta 1/100 vuoden välein

3.5 RATIKKAVERSIO 2040-45 ”SINIVIHREÄ” KATU, OTE

LIIKERAKENNUSMALLEJA,
Pysyviä rakennuksia uusille tonteille osittain entiselle katualueelle. Maantasokerrokset pienempiä, perustukset pilareilla, 2 kerrosta toimintatilaa + viljelyullakko, viherjulkisivuja
2-3 kerrokset ulokkeina
n. 4500 kem2

Shared space ja pysyviä liiketiloja

Risteystä Raappavuorentielle pitää kehittää jotta liikennettä Rajatorpantiellä voidaan vähentää ja toteuttaa 1+1 kaistaa ja tilapäisiä liiketiloja ja myöhemmin ”Shared Spacea” ja sinivihreää katua + tulevaisuudessa ratikkaa + pysyviä kadunvarsitontteja.

”Sinivihreä” katu + ratikka

1+1 ajokaistaa, Hulevesipainanteita.
Pintarakenteet, esimerkiksi:
Pysäköintitaskuissa nurmikiveä, Kevyenliikenteentiet ovat läpäisevää asfalttia. Nupukivi-tms. hidasteet risteyksissä ja kenttäkiveys viherosien päätteissä.

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

4. ASUMISTA, KAUPUNKIKUVAN KEHITTELYÄ, RAJATORPANTIELLÄ, KORTTELITOIMINNAN KEHITTELYÄ

Rajatorpantien varresta tehdään yleiskaavan katukuvan kehittämisvyöhyke-määräyksen mukaisesti kaupunkimaisempi, niin että mielikuva Myyrmäestä ”metsälähiönä” hälvenee.

Rakentaminen yhteensovitetaan virkistystarpeisiin ja luonnonsuojelun vaatimuksiin (mm. liito-oraviin) Alueen ilme ja tunnettavuutta parannetaan.

Myyrmäen tonteille yleensä edistetään asukastilojen perustamista, (etä)työ- ja harrastetiloiksi, viljelylle, vierasmajoitukselle ym. toimintaan. Pihojen ja asukkaiden aktiivisuus lisätään ja kannustetaan joustavilla tilaratkaisuilla.

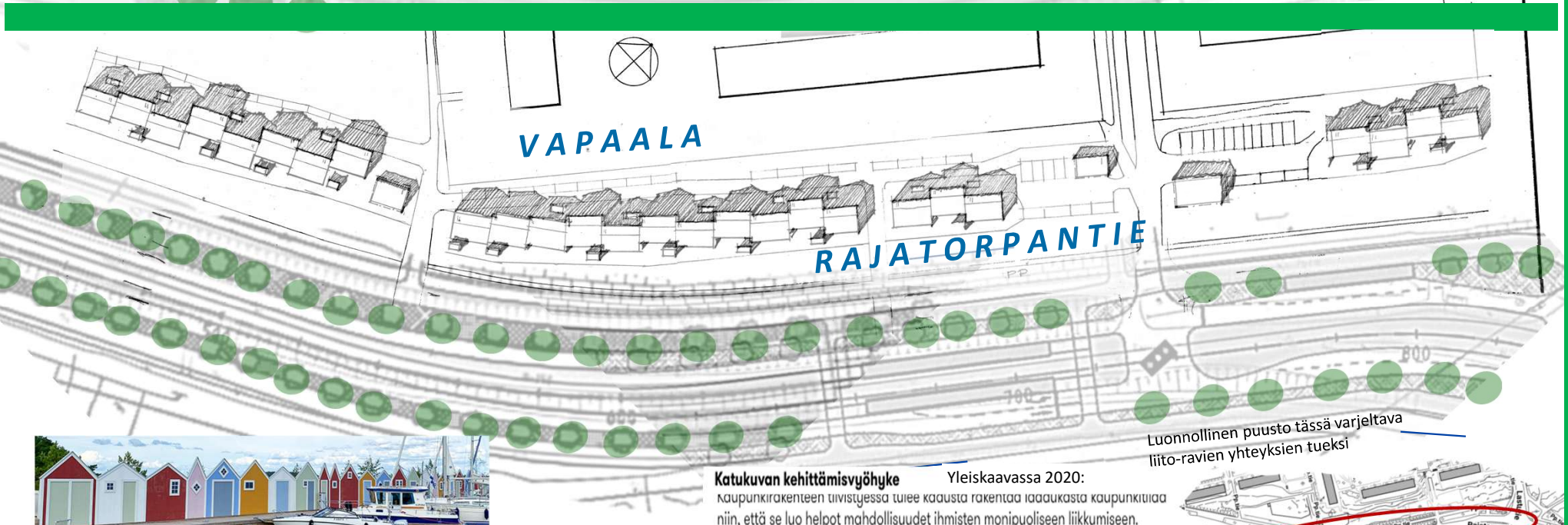
4.1 RAJATORPANTIE, ASUMISTA VAPAALAN REUNALLA
4.2 KORTTTELIMONITOIMITILOJA

TIIVIISTI:
Rajatorpantien varresta tehdään kaupunkimaisempi.
Monikäyttöisten asukastilojen perustamista laajalti asuinkortteleihin.

4.1 RAJATORPANTIE, ASUMISTA VAPAALAN REUNALLA

Townhousetyyppistä asumista. Mahdollista rakennuskohtaista Pienyritystilaa ja korttelitaloja. Tutkittava mm. puuston säilymistä, liito-oravayhteyksiä ja virkistysaluepalveluiden tarpeita, myös pysäköinnin suhteen. Tuleva ratikka vähentää asumisen pysäköimistarvetta. Liitoaravayhteys yli Rajatorpantien alueen itäosassa asettaa lisävaatimuksia puuston säilymiselle ja edellyyttä mahdollisimman tiheästi katupuita.

Esikuva: Farmors Cafe´n laituri, Högsåra

Katukuvan kehittämisvyöhyke

Kaupunkirakenteen tiivistyessä tulee kaduista rakentaa laadukasta kaupunkitilaa niin, että se luo helpot mahdollisuudet ihmisten monipuoliseen liikkumiseen.

Kadunvarren kortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muo-

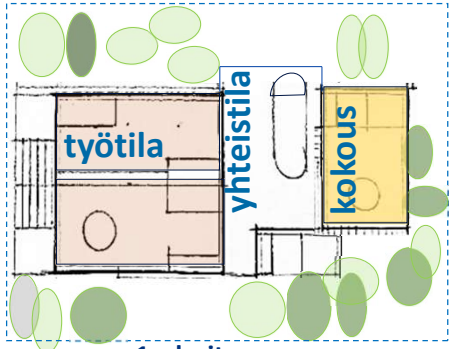
Yleiskaavassa 2020:

Luonnollinen puusto tässä varjeltava liito-ravien yhteyksien tueksi

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

4.2 KORTTTELIMONITOIMITILOJA

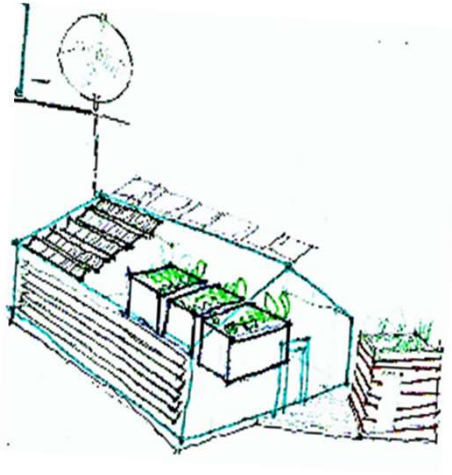
Monitoimitiloja 50 -100 kem2.

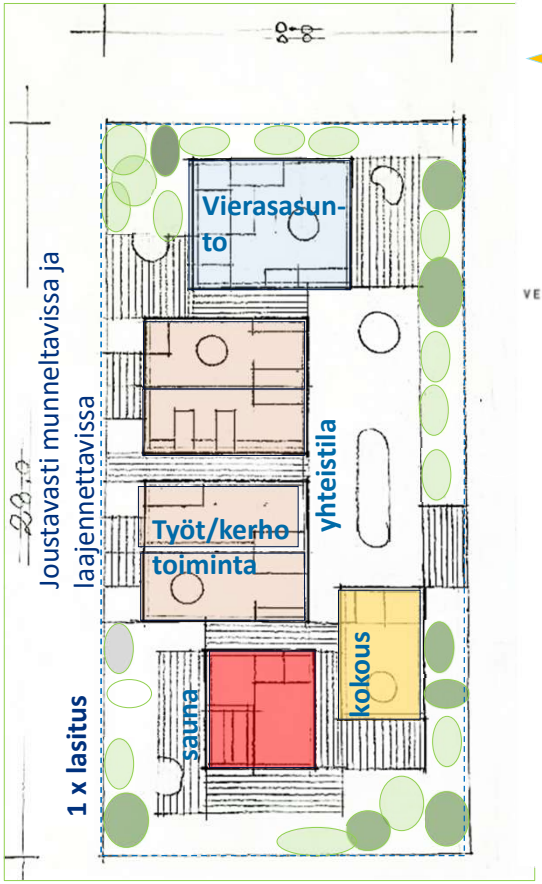

1 x lasitus

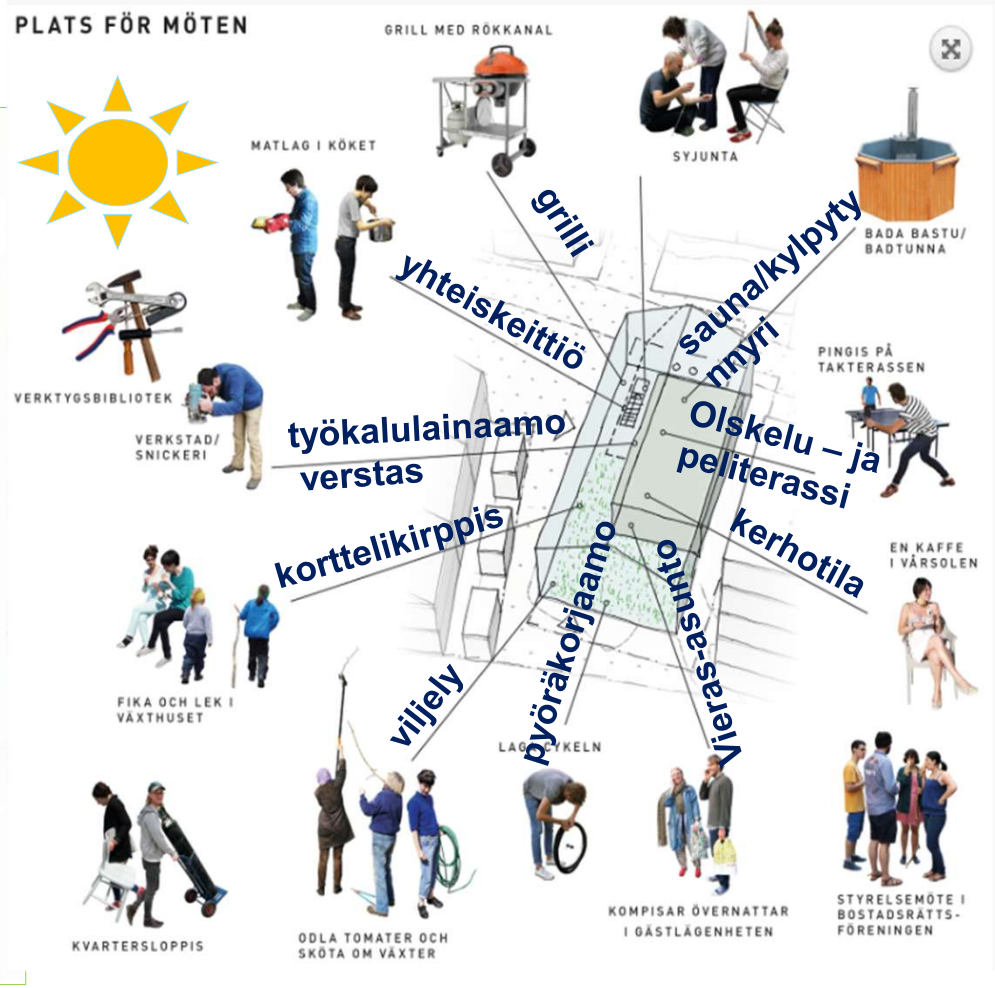
Yhteiskorttelitalo: Monikäyttötilat, Co-working, Kokoustilat, Vierasasunto, sauna

Toteutus: Testiprototyyppi ensin, Taloyhtiöt vuokraa tai hankkii, tyyppimallien kehittely suotavaa (malli :"Liiteri")

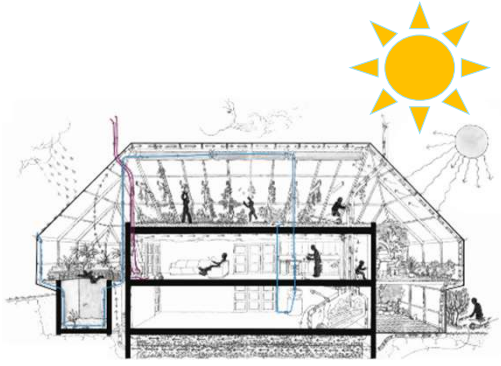

KOHTAUSPAIKKOJA

Alla rakennus kasvihuoneessa, Ark.Bengt Warne, 1976,

Lämmittämättömässä kasvihuoneessa pohjois-italian ilmasto, mahdollisuus lämmön talteenottoon, paikalliseen veden puhdistukseen, viljelyyn, rentoutumiseen

MYYRMÄEN INNOVAATIOKAAVA (MYBA)

5. KAUPUNKIVILJELYN, ”URBAN FOOD” KEHITTELY

Kaupunkiviljelyä edistetään asuinkorttelikohtaisesti ja laajemminkin. Mahdollisia tukimuotoja ja myös esteitä, ”pullonkauloja”, tulee kartoittaa ja ratkaista. Opastusta ja koulutusta voisi harjoittaa yhteistoiminnassa alan toimijoiden ja Metropoliankin kanssa.

Tavoite*:*

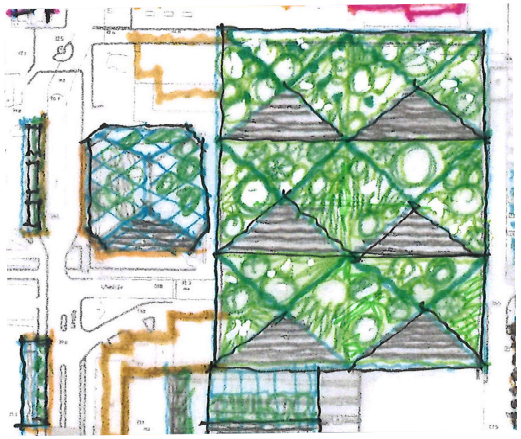
Helppoa ryhtyä lähiviljelyyn, kaikkien iloksi ja hyödyksi.

5.1 KAUPUNKIVILJELYMAHDOLLISUUKSIA 1 ”URBAN FOOD”
5.2 KAUPUNKIVILJELYMAHDOLLISUUKSIA 2 ”URBAN FOOD”

TIIVIISTI:
Mielekästä ja hyödyllistä ympäristöä parantavaa harrastus- ja yhteisötoimintaa, jossa on jopa osa-aikatyömahdollisuus, kehitellään laajemmin. Rakennukset ja rakenteita sovitetaan tukemaan näitä toimintoja.

5.1 KAUPUNKIVILJELYMAHDOLLISUUKSIA 1 ”URBAN FOOD”

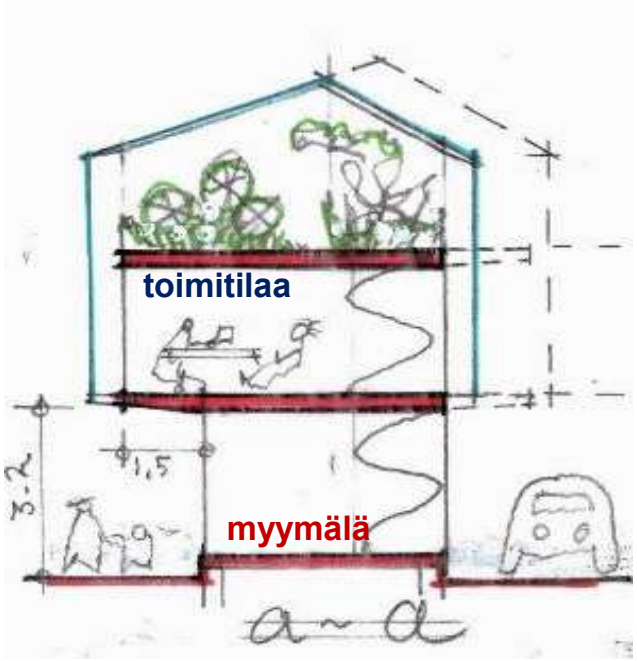

Marketin katolla kasvihuoneita, suojaavat kattorakenteita ja hyödyntävät hukkalämpöäkin
Viljelytorni. Kadunvarsityötilojen katolla kasvihuoneita,
Are vertical farms the future of urban food? | Food | The Guardian

Yllä: Esimerkki ulkomailta

Tilapäisten toimitilojen ”Talliosake”- tässä Rajatorpantiellä
2 kerrosta toimintatilaa + *Urban Food* viljely-ullakko,

Kaupunkiviljelyn avulla voidaan tuottaa edullista elintarviketta ja samalla työllistää ja aktivoida asukkaita

Viljelyn pienimittakaavaisen aloittaminen on helppoa , pihalaatikoissa tai parvekkeilla. Koulutusta ja neuvontaa tulisi järjestää keskitetysti.

Tonteille voidaan valmiiksi varata tilaa viljelyille ja kasvihuoneillé. Viljelyä voidaan myös harjoittaa katoilla.

Toimijoita ovat mm.Vantaan ruokaklusteri ja Metropolian Ammattikorkeakoulu

MYYRMÄEN ”INNOVAATIOKAAVA” (MYBA)

5.2 KAUPUNKIVILJELYMAHDOLLISUUKSIA 2 "URBAN FOOD"

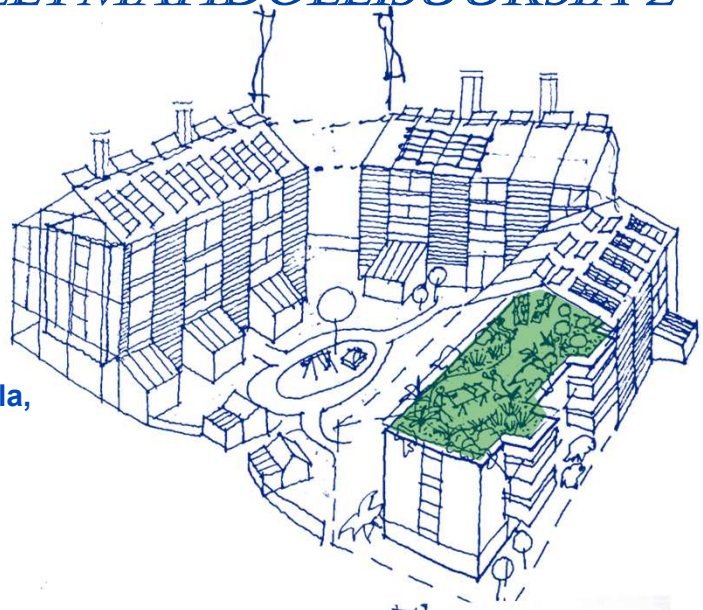

T A V O I T E :

Helppoa ryhtyä korttelikohtaiseen lähiviljelyyn, kaikkien iloksi ja hyödyksi. Tyhjissä Konttoreissa kasvifarmi ulkomaalaisen mallin mukaan!

https://www.helsinki.fi/fi/viikki-food-design-factory
/uutiset/kaupunkiviljelijapilotti-kasvattaa-muutakin-kuin-kasviksia
https://dodo.org/ruoka/

Vas.: Kotimainen Hortimill-karusselliviljelylaite, joka on moderni ja järeän kokoluokan vaakarumpukasvihuonejärjestelmä.

Asuinpihoilla, katoilla ja lasitetuilla julkisivuilla viljelyä.

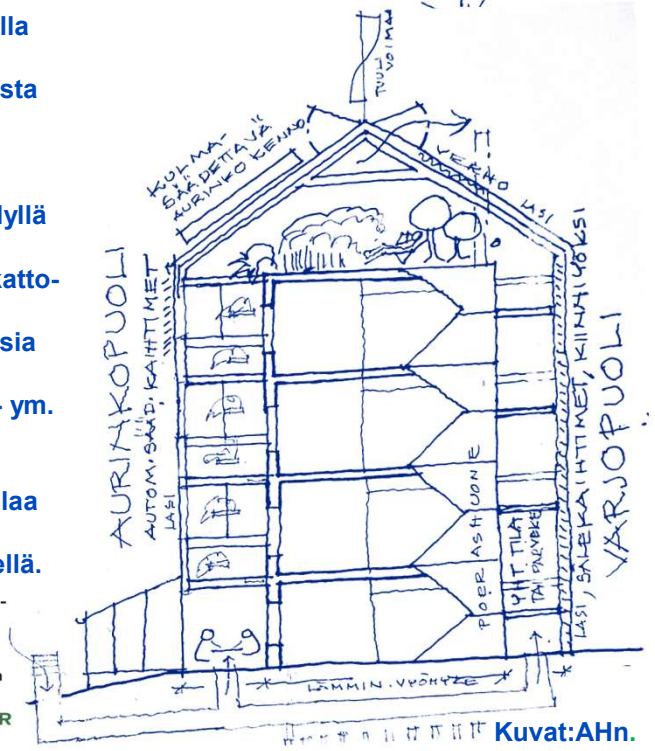
REMODELING A MULTISTORY CARPARK INTO A FUTURE CITY FOOD HUB IN IRELAND

Esimerkki: Liesikujan Pysäköintilaitoksen päällä kaupunkiviljelyä (ja monitaidekulttuuritila alakerroksissa)

Esimerkki oikealla kokonaan lasitetuista uusista tai korjatuista kerrostaloista.

Kuvien menettelyllä ei välttämättä vaadita kalliita katto-, ikkuna-, ja julkisivukorjauksia ja päästään silti energiansäästö- ym. tavoitteisiin + saadaan lisää säänsuojattua tilaa katoilla ja ulkoseinien lähellä.

Kuvat:AHn.

Circular Green Blocks - Kestävät kaupunkikorttelit kiertotalouden liiketoiminnan ajureina

CIRCULAR GREEN BLOCKS

Diplomityö aiheesta: Aalto-yliopisto 2018
"Greenhousing" Ninni Westerholm

6. VUOROVAIKUTUSRAPORTTI: ASUKKAIDEN MIELIPITEET JA TYÖPAJA

6.1 ASUKKAIDEN MIELIPITEET OASISTA (TIIVISTELMÄ)

6.2 ASUKASKOMMENTIT TYÖPAJASSA 21.5.

ENNAKKOKYSELY, NUORISON KOMMENTIT 6.21 JA
TYÖPAJAN KESKUSTELUN TIIVISTELMÄ 6.22-24

TIIVIISTI:
Vuorovaikutus eri ryhmien kanssa on ollut avartavaa ja hedelmällistä. Keskeinen palaute on että lähiympäristöstä välitetään ja sitä halutaan kehittää edelleen.

6.1 SAAPUNEET MIELIPITEET OASISTA (TIIVISTI)

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) kannattaa kehitystä ja viihtyisyyttä mutta korostaa julkisen liikenteen toimivuutta.

Vastauksessa todetaan että keskustan ensisijainen kulkumuoto tulisi olla kevyt liikenne ja muun liikenteen vauhti tulee sopeuttaa siihen.

Uudenmaan elinvoimakeskus *toteaa että valtaväylien yhteyteen tulee suunnitella huomio ym rakenteita yhteistoiminnassa tienpitäjän kanssa.*

Vastauksessa todetaan että näin tehdään, kuitenkin Myyrmäen näkyvyyttä suurille valtateille silmällä pitäen.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) *esittää että vesijohtoverkkoja ja jätehuoltoa tulisi huomioida suunnitteluissa* **Vastauksessa** todetaan että näin tehdään

Vantaan Energia OY *esittää että sähkö- ja kaukolämpöverkkoja tulee huomioida suunnittelussa.*

Vastauksessa todetaan että näin tehdään.

Yksityishenkilö 1 *esittää että Myyrmäen työtiloja tulisi systemaattisetsi tutkia ja lisätä ja että Vaskivuorentietä Kaivokselan suuntaan tulisi suoristaa ja tasoittaa sillalla ja tunnelilla.*

Vastauksessa todetaan että työtilojen määrää tutkitaan Myyrmäen keskustasuunnitelmassa mutta ajoneuvoliikennettä ja myös rakentamisen päästöjä vahvasti lisääviä toimenpiteitä ei ole syytä edistää raskailla liikenneratkaisuilla.

Vantaan Kaupunginmuseo *toteaa että Innovaatiokaavassa tulee osoittaa inventoinneissa merkittäviksi todetut (ja muistutuksessa luetellut) Vantaan rakennusperintökohteet. Näiden kohteiden suojeluperusteet tulee tutkia tarkemmin tulevissa, kyseisiä alueita koskevissa asemakaavatöissä Runsaiden historiallisten sekä kivikautisten kohteiden sijainti keskellä kaupunkia tuo mielenkiintoisen ja uniikin lisän kaupunkirakenteeseen.*

Vastauksessa todetaan että rakennusperintökohteet on merkitty innovaatiokaavan kohdekarttaan. Historiallista teemaa on korostettu mm. Punamultatorin ideoinnissa.

Yksityishenkilö 2 *esittää:*
Myyrmäen rooli kaupunkikeskuksena :……..Länsi-Vantaan kannalta Myyrmäen keskustan elävöittäminen on elämän ja kuoleman kysymys……..keskeinen kysymys ei ole se, mitä toimintoja alueelle sijoittuu, vaan millaista liikkumista, viipymistä ja vuorovaikutusta ne synnyttävät arjessa.

Innovaatiokaava edustaa kokeilevampaa lähestymistapaa, jossa kaupunkitilaa pyritään aktivoimaan pienimuotoisen, joustavan ja osin väliaikaisen toiminnan kautta. Tämä on sen keskeinen vahvuus.

Vastauksessa todetaan että MYBAn tavoitteena on luoda riittävän monipuolinen ja mielenkiintoinen, ainutlaatuinenkin ympäristö joka motivoi yrityksiä ja yksilöitä valitsemaan vahvan positiivisen identiteetin omaavan sijainti- ja asuinpaikan ja näin vahvistaa paikallisia verkostoja.

ASUKASKOMMENTIT TYÖPAJASSA 21.5.

Ennakkokysely, nuorison kommentit ja työpajan keskustelun tiivistelmä

ENAKKOKYSELYN VASTAUKSET:

1. Mikä on parasta nyt Myyrmäen seudulla?

-En ole koskaan nähnyt täällä mitään rasismiin viittaavaa. En väitä etteikö sitä saattaisi olla mutta ilmapiiri on varsin epä-agressiivinen. Myöhäisistä illoista ja öistä en osaa sanoa koska en liiku alueella myöhään.

-Palvelut on lähellä. Hyvä julkinen liikenne.Everything is close, even the movie theatre.

Paljon on pienellä alueella. Voin kävellä töihin ja kauppaan ja lasten hoitopaikkoihin ja kouluun, harrastuksiin ja kulttuurin äärelle.

-Monikulttuurisuus näkyy, ja se on hyvä, koska se on kuitenkin osa lasten tulevaisuutta. Terveyspalvelujen saatavuus (neuvola, terveyskeskus, näytteidenotto jne.), urheilupuisto, Mätäojan luontoalue, julkinen liikenne, kirjasto, elokuvateatteri, taidemuseo

-Myyrmannin palvelut, uimahalli

-Pilattu niin pahasti ettei mikään. Turvaton, epäsiisti, liian täyteen rakennettu, viheralueet puuttuu.

-Kotiseutu, ystävät ja vietetyt vuosikymmenet. Monipuoliset palvelut, hyvät liikenneyhteydet, runsas kulttuurielämä ja hyvät yhteydet viheralueille. (useat samansuuntaiset vastaukset)

-Tällä hetkellä parasta on Myyrmäen omat harrastus yms mahdollisuudet mm kirjaston lehtivalikoima esimerkiksi, Myyrmäen Asukastilan eri ohjelmat mm retket, Myyrmanni eri teemapäivät ohjelmat jne. Myyrmäen erilaiset tempaukset mm roska talkoot

2. Minkälainen on Myyrmäen hyvinvoiva tulevaisuus?

-Monipuolisuus: keskustamaista palvelutasoa ja luontoa vieri vieressä. Hyvät liikenneyhteydet eri kulkuvälineillä. (useat samansuuntaIset vastaukset)

6.21 TERVEISIÄ KILTERIN KOULUN NUORILTA 21.5.:

Liikkuminen ja turvallisuus
•Suojatiet koetaan paremmiksi kuin kiertävät sillat
→ suorat ja helpot reitit tärkeitä
•Pyöräily paikoin hankalaa (ruuhka, vaikeat yhteydet)
•Asemanseutu ja Paalutori koetaan turvattomiksi, erityisesti iltaisin
•Turvattomuuden syyksi mainitaan päihteiden käyttö ja häiriökäyttäytyminen

Ympäristö ja viihtyisyys
•Lisää vehreyttä kaikkialle (puita, istutuksia)
• Tarve:
• iso vetovoimainen puisto
• lisäksi pienempiä rauhallisia puistoja
•Aukiot voivat olla parempia, mutta nyt ne koetaan osin hankaliksi (esim. pyöräily)
•enemmän urheilukenttiä (futis, tennis)

Palvelut ja kaupallisuus
•Lisää katutason liiketiloja ja ruokapaikkoja
Erityisesti:
• edullista ruokaa
• ketjuravintoloita (esim. McDonald’s, Taco Bell)
•Myyrmanni toimii, mutta muu tarjonta koetaan hajanaiseksi tai kaukaiseksi

Rakentaminen ja ilme
• modernia, näyttävää arkkitehtuuria
• yksityiskohtia ja tunnistettavuutta
• ei pelkkää harmaata betonirakentamista
•Rakennukset voivat olla myös korkeampia

Osallistuminen ja viestintä
Nuoria pitäisi tavoittaa:
• koulussa suoraan
• somessa (TikTok, Snapchat, Instagram)

6.22 MYYRMÄEN INNOVAATIOKAAVAN (MYBA:N) TYÖPAJA 21.5.2026 KILTERIN KOULULLA

Ohessa tiivistelmä laajasta keskustelusta

1. Myyrmäen identiteetti, omaleimaisuus ja olemassa olevien vahvuuksien hyödyntäminen
Keskeinen viesti on, että Myyrmäen kehittämisen tulisi perustua nykyisiin vahvuuksiin, paikan omaleimaisuuteen ja asioihin, joita asukkaat jo pitävät tärkeinä.
*• Identiteettiä luovat **olemassa olevat jutut**. Esimerkiksi **uimahallissa käynti** ja muut arjen paikat ovat osa alueen identiteettiä.*
*• **Kävelysillat pitäisi säästää** – niitä pidetään tärkeinä ja tunnistettavina elementteinä.*
*• Kehittämisessä kannattaa **hyödyntää sitä, mitä ihmiset jo arvostavat.***
*• **Sijainti on Myyrmäen voimavara.***
*• **Asukkaiden ylpeyttä omasta alueesta** pitäisi vahvistaa, koska alueesta puhutaan myös kielteisesti.*
*• **Vaskivuori** nähdään vahvana vetovoimatekijänä: Vantaan maineikkain lukio, musiikki- ja taidelukio.*
• Myyrmäessä on huokeita harrastusmahdollisuuksia aikuisille
• Säilytetään ja kunnostetaan vanhoja rakennuksia
• Myyrmäki monikulttuuristuu hienosti. Uudet toimijat mukaan yhteiseen toimintaan

2. Liikkuminen, saavutettavuus ja katuympäristö

• Pitäisi ymmärtää paremmin, ***miten ihmiset luontaisesti liikkuvat Myyrmäessä*** *(esim. matkapuhelindatan hyödyntäminen).*

• ***Rajatopantien varrelta puuttuu runkobussipysäkki,*** *ja välipysäkille olisi tarvetta erityisesti, jos alueelle tulee lisää liikkeitä.*

• ***Parkkipaikkoja voisi vähentää aseman välittömässä läheisyydessä*** *keskustassa.* ***Keskellä kaupunkia autojen tilaa voi vähentää.***

• ***Rajatorpantieltä kaistojen vähentäminen*** *nähdään hyvänä asiana.*

• ***Vaskivuorentie / Kaivosvoudintien pää****: suojatielle nähtiin tarve.*

• Huolta on myös ***Vaskivuoren huonoista pysäköintijärjestelyistä.***

• Esiin nousi ajatus: ***kävelysilloista puistokatu?***

• ***Liikennesuunnittelu mukaan keskusteluihin***

• ***Toteemin edustan suihkulähteen kunnostus toimimaan***

• ***Uomatielle 30 kmh, suojatie pyörrekujan kohta Vaskivuorentien yli***

• ***Vantaan kaupunki ja Vantaan energia + taloyhtiön -> aurinkopaneeleja talojen katoille***

3. Elävä keskusta, kivijalkatilat ja palvelut

T*arvitaan* ***elävyyttä katutilaan.*** *Kävelykadut- ja sillat hyviä*

• ***Silmiä kadulle ja toimintaa*** *– aktiivinen katutaso lisää viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta.*

• ***Myyrmäenraitti ja liiketilat*** *nousivat tärkeänä kehittämiskohteena esiin.*

• ***Kaavamääräyksillä*** *tulisi varmistaa, että parhailla paikoilla tilat pysyvät liikekäytössä.*

• Kritiikkiä siitä, että hyvillä paikoilla on nyt esimerkiksi ***päiväkoti tai varasto*** *liiketilan sijaan.*

• ***Liiketilat ovat Myyrmäessä hyvin vuokrattuja,*** *ja alueella on jo väestöpohjaa palveluiden käyttäjiksi.*

• Väkimäärä kasvaa ja alueella on valmiiksi ***asiakkaita palveluille***

• ***Myyrmannin laajentuminen Iskostorille*** *ja mahdollinen yhteys Virtataloon nähtiin mahdollisuutena.*

• Keskustaan toivottiin myös ***aloitusliiketiloja / starttiliiketiloja.***

• Tarvittaisiin henkilö tai taho, ***joka kuratoi liiketilojen tarjontaa ja kysyntää****: millaisia tiloja on ja millaisia yrittäjät tarvitsevat.*

• Autot pois torilta (ei ole parkkialue)

• Matalan kynnyksen kirppistoiminta sopii aseman ympäristöön

• Tyhjät jo olemassa olevat tilat käyttöön aktiivisemmalla otteella

4. Yrittäjyys, työtilat ja paikallinen elinvoima

- Tarvitaan toimitiloja ***aloitteleville yrittäjille esim. nuorille insinööriyrittäjille.***

• ***Metropolia*** *kaipaisi mahdollisesti työpajatyyppistä tilaa tai hallimaista tilaa.*

• ***Huonompikuntoisissakin, halvemmissa tiloissa*** *voi olla hyötyä – kaikki tilat eivät tarvitse olla valmiiksi viimeisteltyjä.*

TYÖPAJA JATKUU II

• ***Myyrinpuhos*** *ja esimerkiksi Liesikuja 5 ja 7 nähtiin potentiaalisina kohteina, jotka pitäisi kunnostaa ja ottaa käyttöön. --> Myyrinpuhoksesta Vantaan lasipalatsi*
- Esiin nousi kysymys: ***mitä erilaiset yrittäjät tarvitsevat****, ei vain ravintolayrittäjät.*
- Katettu basaari

5. Opiskelijat, nuoret ja alueelle kiinnittyminen
• Opiskelijoita pitäisi saada enemmän asumaan Myyrmäkeen.
• Tavoitteena olisi, että opiskelijat myös kokisivat olevansa myyrmäkeläisiä.
• Pitäisi pohtia, mitkä ovat esteet muuttaa Myyrmäkeen.
• Ehdotuksena oli esimerkiksi Metropolian avoimien ovien hyödyntäminen alueeseen juurruttamisessa.
• Nuorten ja opiskelijoiden tarpeet liittyvät myös työpaja-maisiin tiloihin ja mahdollisuuksiin tehdä, kokeilla ja yrittää.

6. Monikulttuurisuus ja ravintolakulttuuri voimavarana
Monikulttuurisuus nähtiin selvästi Myyrmäen vahvuutena, jota voisi nostaa näkyvämmin osaksi alueen kehittämistä.
• Alueella on paljon ravintoloita, ja niitä pidetään hyvänä voimavarana.
• Tarve selvittää, ***millaista tukea ravintolayrittäjät tarvitsevat.***
• Samoin pitäisi miettiä, ***mitä basaarilta kaivataan.***

7. Turvallisuus, ilmapiiri ja sosiaalinen kontrolli
• ***Päihteidenkäyttäjät aiheuttavat pelkoa,*** *ehkä osin turhaankin.*
• ***Silmiä kadulle ja toimintaa*** *nähtiin keinona lisätä turvallisuuden tunnetta.*
• Päiväaikaan ***työssäkäyvä väestö puuttuu katukuvasta****, jolloin epätoivottu toiminta korostuu.*
• ***Sosiaalinen kontrolli on vähentynyt****, ja huono on saanut enemmän tilaa.*

8. Osallistuminen, luottamus ja paikallisten osaamisen hyödyntäminen
• ***Ihmiset mukaan*** *– Myyrmäestä löytyy osallistumishalua ja osaamista.*
• On tärkeää ***kuunnella, mitä asukkaat haluavat tehdä.***
• Ei pitäisi antaa ***tyhjiä lupauksia.***
• ***Myyrinpuhoksen potentiaali on hukattu****; opetus on, että hallinnossa pitää olla ammatti-ihmisiä.*

9. Paalutori, pilotointi ja näkyvät ensivaiheen teot
• ***Paalutorin pitäisi olla Myyrmäen käyntikortti,*** *mutta se on nyt huonossa kunnossa.*
• ***Rakentamaton monttu harmittaa.***
• Alueelle ehdotettiin vähintään ***pohja-asfaltointia heti.***
• Paalutorille toivottiin ***ensimmäisiä pilotointimökkejä:*** *suutari, kahvila, kauppa.*
• Lisäksi ehdotettiin ***tanssilavaa.***
• Pilotoinnin toivottiin tapahtuvan nimenomaan Paalutorilla, ***ei Punamultapolulla.*** *(radan alla)*
• ***Markkinamökeiltä mökit*** *nähtiin mahdollisuutena*

7. VAIKUTUKSET JA YHTEENVETO SEKÄ JATKOTOIMENPITEET

7.1 TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET
7.2 YHTEENVETO
7.3 JATKOTOIMENPITEET
7.4 KEHITYSKUVAAN OSALLISTUNEET TAHOT

TIIVIISTI:
Kehityskuvan toteutuksen jatkuessa sen vaikutukset voivat olla kustannustehokkaita ja yllättäviäkin. Parhaimmassa tapauksessa mieliala ja itsetunto kaupunginosassa kohenee pienehköilläkin investoineilla, luoden pohjaa monialaiselle jatkomenestykselle. Esitettyjen toimenpiteiden jatkuvaa ideointia ohjelmoidaan poikkihallinnollisesti.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI:

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN KOLMIJAKOINEN KEINOVALIKOIMA:

- **Luodaan ja kirkastetaan** jatkuvan käytännön askelkuviot (yrittämiskulttuuri, ”ekosysteemi”) jossa herkästi ja nopeasti löydetään ruohonjuuritasonkin yrittäjyydelle ja aktiivisuudelle toimintamahdollisuuksia.
- **Haetaan** ja löydetään hyödyntämättömiä edullisia liike- ja toimintatiloja ja niiden sopivimpia paikkoja.
- **Elävöitetään** ja aktivoidaan kaupungin julkisia ulkotiloja

Kaikissa mittakaavoissa, vähäbyrokraattisesi, osuvasti.

VAIKUTUKSET:

(Suluissa sivun ***01.1*** numerokohtia)

Toimivuus:

Yrityksille on luotu ja välitetty edullisia **Erikokoisia liiketiloja jatkuvalla sujuvoittamisella ja organisoinnilla** (Kohdat 3,5). Varsinkin **pienet ja keskisuuret yritykset lisääntyvät**, (Kohdat 3, 4, 5)

Kaupunkiviljelyn tuotteiden tuotanto ja saatavuus parannettu merkittävästi (kohta 7.)

Sosiaaliset vaikutukset:

Vähentynyt työttömyys, vähenevä häiriökäyttäytyminen.

Kansalaisaktiivisuus lisääntyy.

Yhteisöllisyys paranee eri asukasryhmien välillekin.

Asumisen ja yksittäisten asunkortteleidenkin **virikkeisyys paranevat.**

Katutilaa saadaan enemmän kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Asuinmiljöön kohentumisen myötä ympäristön arvostus ja asukkaidenkin itsetunto kohenee mikä myös vaikuttaa yleiseen hyvinvointiin.

Vaikutukset kaupunkitilaan ja–kuvaan:

Informatiivisuus, myös väylille, parantunut merkittävästi, (kohta 1).

Elävyys ja viihtyisyys lisääntyy (Kohta 8).

Julkinen miljöö ja sosiaalinen kontrolli paranevat.

Ilmastovaikutukset

Myyrmäen palvelutason ja työpaikkojen lisääntyessä tarve matkustaa muualle vähenee. Kaupunkiviljelyn yleistymisen myötä myös elintarvikkeiden toimitusketjut lyhenevät.

Myyrmäen näkyvyys ja maine on parannettu, basaari- ja kaupunkiviljelymaine vahvasti edustettuina.

MYBAn TOTEUKSESSA ON OLEELLISTA on synnyttää JATKUVA TEKEMISEN TILA ja usko kaikkien alojen positiiviseen yrittäjyyteen joka tuo arvokaan lisän alueen hyvinvointiin, omaperäisyyteen ja tunnelmaan.

Kuten edellä on todettu, oleellinen asia kehityskuvan toteutumiselle on saada aikaan ja vahvistaa paikallista monipuolista yrittäjyyden henkeä ja toteutusta kaikilla aloilla.

Näin voitaisiin edistää alueen ja sen asukkaiden ja ympäristönkin työllisyysastetta, itsetuntoa ja mainetta. Myös koko alueen ilme ja toiminnan kohotus olisi näin edistettävissä.

Tässä esityksessä ehdotetut monipuolisen pienemmän liiketoiminnan paikat tukevat yllä kuvailtua tavoitetta parhaiten silloin, kun myyntipaikkojen edullinen välitys toimii mahdollisimman suoraan yrittäjille. Muutaman suuren toimijan hallinnassa samaa aktivoivaa ja sosiaalisesti monipuolista vaikutusta ei välttämättä saavuteta. Edullisia tiloja on tilapäisten katumyyntipisteiden ohella mahdollista löytää tyhjillään olevista toimitilakiinteistöistä, joita olisi perusteltua saada ainakin tilapäiseen käyttöön.

Kehityskuvassa on haettu mahdollisia tällaisiakin sijainteja jotta voitaisiin osoittaa mahdollista joustoa vaihtelevalle liiketilatarpeelle. Harvemmalla aloittelevalla pienyrittäjällä on varaa sijoittua uusiin toimitiloihin ja laajentua näiden korkeiden kustannusten vuoksi.

Myyrmäen ympäristön näkyvä ja hyvinvoiva tulevaisuus lähtee aktiivisista asukkaista, ja monen kokoisten yritysten toimijoista, joille tarjotaan mahdollisimman edulliset ja joustavat puitteet. Näin luodaan tosiaan voimistavia kaupunki- ja kortteliyhteisöjä ja myös tunnettavuutta, esimerkiksi profiloituna MYYRMÄKI BUSINESS AVENUE nimikkeen alla.

Tikkurilassa 6.10 2026

Anders Hedman, laatija
Asemakaava-arkkitehti, Länsi-Vantaa
Timo Kallaluoto, valvoja
Alue-arkkitehti, Länsi-Vantaa

7.3 JATKOTOIMENPITEET

Esitettyjen toimenpiteiden jatkoideointia ohjelmoidaan, poikkihallinnollisesti.

Nopeita jatkotoimenpiteitä aloitetaan viipymättä mahdollisimman suurella hyötysuhteella selvästi puutteellisiin seikkoihin keskittyen:

— Alueen siisteydestä ja rakenteista huolehditaan kauttaaltaan moitteettomaksi. Kadut ja puistot pintoineen, kiveyksineen, reunoineen, istutuksineen, joukkoliikenneasemat ympäristöineen ja rakennusten alakerrat lähiympäristöineen huolitellaan.

— Alueen korostettu näkyvyys edistetään huomiorakentein valtaväylien risteysten tuntumissa. Eri tapahtumia ”brändätään” ja markkinoidaan laajasti.

— Edullisten liiketilojen ja torimyyntipaikkojen rakennelmineen välitetään joustavasti ja toteutetaan tyylikkäästi

TIIVIISTI:
Esitettyjen toimenpiteiden jatkoideointia ohjelmoidaan, poikkihallinnollisesti .
Toimenpiteiden aloitus on edullista kohdentaa **VIIPYMÄTTÄ** helppoihin mutta tehokkaisiin toimenpiteisiin:
— **LÄHIYMPÄRISTÖN JA RAKENNUSTEN EHJYYS JA SIISTEYS**
— **NÄKYVYS YMPÄRÖIVILLE LIIKENNEVÄYLILLE**
— **EDULLISTEN LIIKETILOJEN TARJONNAN EDISTÄMINEN**

KEHITYSKUVAAN OSALLISTUNEET TAHOT

Kaupunkisuunnittelu:

Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
Ilkka Laine	asemakaavapäällikkö
Timo Kallaluoto	alue-arkkitehti
Anders Hedman	asemakaava-arkkitehti
Anna Hakamäki	asemakaava-arkkitehtí
Annakaisa Haanpää	asemakaava-arkkitehti
Anne Olkkola	asemakaava-arkkitehti
Mikko Järvi	suunnitteluinsinööri
Marko Hoffren	kaavatekninen koordinaattori
Jaakko Raunamaa	nimistönsuunnittelija

Yleiskaavoitus

Jonna Kurittu	yleiskaavasuunnittelija
Virpi Mamia	yleiskaavasuunnittelija
Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasuunnittelija
Eva Eitsi	maisema-arkkitehti
Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Ville Selonen	ympäristösuunnittelija

Tietopalvelut

Ritva-Leena Kujala	kaavoituskoordinaattori
Venla Ikonen	kaavoituskoordinaattori

Talous- ja hallintopalvelut

Milja Inkeroinen	vuorovaikutusasiantuntija

Kiinteistöt ja tilat

Antti Kari	kiinteistöpäällikkö
Gilbert Koskela	projektinjohtaja
Sirkku Wallin	projektinjohtaja

Toimitilajohtaminen

Merja Ryytty	hankekehitysarkkitehti

Rakennusvalvonta

Johanna Brummer	lupa-arkkitehti
Mikael Ström	lupa-arkkitehti
Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
Johanna Ojanlatva	kaupunkikuva-arkkitehti

Kuntatekniikan keskus:

Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelija
Henri Hyttinen	vesihuollon suunnittelija
Marja Kivelä	vesihuollon suunnittelija
Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri/vesihuolto
Teemu Vihervaara	liikennesuunnittelun alueinsinööri
Pirjo Salo	liikennesuunnittelija
Joonas Stenroth	liikennesuunnittelija

Ympäristökeskus

Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija

Kaupunginmuseo

Susanna Paavola	rakennustutkija

Elinkeinopalvelut

Kimmo Viljamaa	elinkeinojohtaja
Mirka Järnefelt	tiimipäällikkö
Panu Vuorimaa	projektipäällikkö
Katariina Aho	avainasiakkuuspäällikkö

Asemakaavoitus / Länsi-Vantaa

Vapaala, Myyrmäki, Kaivoksela

Mielipiteiden luettelo 11.3. - 10.4.2021 / Suunnitelma 015000, Myyrmäen Innovaatiokaava , kehityskuva. Vapaala, Myyrmäki, Kaivoksela

Kirjeenä saapuvat mielipiteet toimitetaan kirjaamosta Kallaluoto Timo (Aluearkkitehti). Mielipiteitä saatiin **seitsemän** kpl.(7kpl). Suullisia mielipiteitä ei annettu.

Mielipiteen antaja	**Mielipide**	**Tarkistukset**
NRO 1 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	HSL näkee alueen kehittämisen ja viihtyisyyden parantamisen hyvänä asiana. Myyrmäen terminaalin ja Honkasuon pääteaseman välisen tieosuuden tulisi olla sujuva	-
NRO 2 Uudenmaan Elinvoimakeskus	Mikäli osallistumis- ja arviointisuunnitelman ideakartoissa esitettyjä sisäänajoristeysten imagoa korostavia ratkaisuja edistetään, on tienpitäjän kanssa käytävä vuorovaikutus erityisesti Hämeenlinnanväylän osalta tärkeää jo suunnittelun alkuvaiheessa.	-
NRO 3 Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä HSY	Vesi-ja jätehuoltoa tulee huomioida	-
NRO 4 Vantaan kaupunginmuseo	Alueella sijaitsevat rakennushistoriallisesti merkittävät kohteet tulee huomioida suunnitelmissa jossa myös olisi hyvä ottaa esiin alueen kivikautista perintöäkin	-
NRO 5 Vantaan energia	Sähkö- ja kaukolämpöverkkoihin liittyviin muutostarpeisiin tulee toimia yhteistyösopimusten mukaisesti	-
NRO 6 Asukas 1	Myyrmäen työtiloja tulisi systemaattisetsi tutkia ja lisätä ja että Vaskivuorentietä Kaivokselan suuntaan tulisi suoristaa ja tasoittaa sillalla ja tunnelilla.	-
NRO 7 Asukas 2	Länsi-Vantaan kannalta Myyrmäen keskustan elävöittäminen on elämän ja kuoleman kysymys……..keskeinen kysymys	-

	ei ole se, mitä toimintoja alueelle sijoittuu, vaan millaista liikkumista, viipymistä ja vuorovaikutusta ne synnyttävät arjessa.	

Nro 1

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL

Lausunto Myyrmäen innovaatiokaavan (MYBA) OAS:sta, Vantaa

Innovaatiokaava-alue sijaitsee Vapaalan, Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunginosissa Rajatorpantien ja Vaskivuorentien lähiympäristössä, välillä Vihdintie ja Hämeenlinnanväylä.

Innovaatiokaavaa vie osaltaan eteenpäin Myyrmäen kaupunkikeskustan suunnitelmaa, jossa tarkennetaan vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa. Ydinkeskustan suunnitelma on kaavarunkoa syvempi selvitys Myyrmäen kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista ja sen avulla toteutetaan uuden kaupunkistrategian tavoitteita.

Innovaatiokaava keskittyy tällä alueella pienehköjen, edullisten ja väliaikaistenkin toiminta- ja liiketilojen toteuttamiseen lähelle vilkkaita kulkureittejä. Suunnitelman tarkastelualue on laajempi kuin Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman (015200), joka keskittyy vain keskustaan.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL näkee alueen kehittämisen ja viihtyisyyden parantamisen hyvänä asiana. Kestäviin liikkumismuotoihin tukeutuvan alueen maankäyttöä on hyvä

kehittää, kuitenkin joukkoliikenteen toimintaedellytykset turvaten. Kaikennäköiset tapahtumat ja pienyrittäjyys lisäävät joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä.

Myyrmäen terminaalin ja Honkasuon pääteaseman tulee jatkossakin olla ensisijaisesti joukkoliikenteen käytössä. Koska Honkasuon terminaalia tarvitaan tasoittamaan Myyrmäen terminaalin ruuhkaisuutta, näiden välisen tieosuuden tulisi olla sujuva.

Asemanseudun ja sen ympäristön viihtyisyyttä tulisi entisestään kehittää, jotta turvallisuudentunne alueella lisääntyisi. Tapahtumat ovat hyvä keino lisätä alueen elävyyttä ja luoda alueelle luonnollisesti sosiaalista valvontaa. Myös muut turvallisuuden tunnetta lisäävät keinot, kuten sopiva valaistus, hyvät näkemät ja selkeät tilat, tekevät alueesta kaikille viihtyisämmän ja houkuttelevat läpikulun sijaan jäämään. Yhteisöllisyyden merkitys turvallisuuden kokemisessa on merkittävä ja sitä tukevan toiminnan paikkojen kehittäminen on hyväksi myös kestävälle liikkumiselle. Turvallisuuden tunnetta lisää myös esim. useammat kulkureittivaihtoehdot sekä sisään ja ulosmenotiet esim. puistoissa ja muissa tiloissa, joista kuljetaan läpi. Tulee muistaa myös, että alueen yleinen siisteys edistää turvallisuuden tunnetta, eri alueiden selkeät ylläpitovastuut ja yhteistyö on toivottavaa erityisesti aseman ympäristössä.

Lisätietoja lausunnosta antaa suunnitteluinsinööri Janne Markkula ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Teija Visa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

XXX XXX Vs. toimitusjohtaja

VASTAUS: *MYBAn tavoite on nimenomaan aktivoida ja inhimillistää entisestään sekä kaupunkitilaa yleensä että eritoten katutiloja. MYBAssa esitetyt katutilojen käyttömahdollisuudet ja -tavat tulee toki myös huomioida julkisenkin liikenteen toimivuus, joka kumminkin pidemmällä tähtäyksellä on esitetty ensisijaisesti hoidettavaksi keskustassa raitiotieyhteydellä.*

Myyrmäen status on ison alueen keskustana katsottu motivoivan että läpiajoa ei priorisoida. Keskustan sisäinen toimivuus nojaa kevyeen liikenteeseen, jolloin kulkuneuvoliikennettä, varsinkin yksityisautoilua, tässä kohtaa kaupunkirakenteen ydinkeskustaa on kaikkien kannalta edullisinta ja turvallista hidastaa.

Nro 2

Uudenmaan Elinvoimakeskus

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaava nro 015000, Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA), Vantaa

Vantaan kaupunki on antanut tiedoksi Uudenmaan elinvoimakeskukselle Myyrmäen innovaatiokaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on kehittää Rajatorpantien ja Vaskivuorentien lähiympäristöä Vihdintien ja Hämeenlinnanväylän (E12) välisellä alueella.

Tienpitäjä toteaa, että erityisesti TEN-T-ydinverkkoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän osalta kaavatyön lähtöaineistoina on hyvä huomioida Helsingin seudun päätieverkon roolia ja merkitystä koskeva selvitys (https://www.doria.fi/handle/10024/193730).

Mikäli osallistumis- ja arviointisuunnitelman ideakartoissa esitettyjä sisäänajoristeysten imagoa korostavia ratkaisuja edistetään, on tienpitäjän kanssa käytävä vuorovaikutus erityisesti Hämeenlinnanväylän osalta tärkeää jo suunnittelun alkuvaiheessa.

Lopuksi tienpitäjä toteaa, että osana kaava-aineistoa tulee arvioida suunnitteluratkaisujen vaikutukset Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Tämä on Uudenmaan elinvoimakeskuksen liikenneosaston lausunto. Mikäli kunnan viranomainen katsoo, että asia koskee elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosastoa tai elinkeino- ja maahanmuutto-osastoa, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja osastoja erikseen. Vesiasioissa tulee kuulla sitä elinvoimakeskusta, johon kyseinen tehtävä on keskitetty.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut liikenteen ja maankäytön asiantuntija Petri Ruohio.

VASTAUS: Suunnitelmassa esitetyt ajatukset ovat tarkoitettuja herättämään mielenkiinnon ongelmaan siitä, että Myyrmäkeä ei näy isoille valtateille. Näkyvyyttä olisi ehdottomasti kehitettävä jotta olisi paremmat edellytykset kaupunginosan kehittymiselle. Esitetyt ajatukset ovat tässä vaiheessa omiaan herättämään luovaa mielenkiintoa ja keskustelua aiheesta ja samalla kartoittamaan eri reunaehtoja asian ratkaisuille.

Nro 3

015000 Myyrmäen innovaatiokaavan, MYBA, osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Suunnitelma nro 015000 Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA), kannanotto osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 15. kaupunginosa Myyrmäki

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan innovaatiokaavasta mm. seuraavaa: ”Innovaatiokaava-alue sijaitsee Vapaalan, Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunginosissa Rajatorpantien ja Vaskivuorentien lähiympäristössä, välillä Vihdintie ja Hämeenlinnanväylä. Suunnitelman päätavoite luoda Myyrmäelle uutta elinvoimaa ja tunnettavuutta tukemalla aktiivisen ruohonjuuritason yrittäjyyttä ja luomalla toiminnan jatkuvuudelle vahvoja edellytyksiä.

Yllä olevan saavuttamiseksi on liikennetilavarauksiin eli katutiloihin liittyvät ”hukkatilat” osoitettu aktivoivaan hyötykäyttöön, torien ja puistojen ohella, ja esittäen näitä, edullisesti, myös paikallisille startup-yrittäjille. Tilaa on kulkureittien alueilla osoitettu myös perinteisimmille eri kokoluokkien yritysrakenteille. Suunnittelualue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön, joten alueen tiivistäminen ja uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan seuraavaa:

Vesihuolto:

Suunnittelualueen katualueilla sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa. Suunnittelussa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille. Yleinen vesihuolto tulee säilyä jatkossakin esteettömästi kunnossapidettävissä ja aukikaivettavissa. Mikäli alueiden tiivistäminen ja uudistaminen edellyttävät yleisen vesihuollon siirtoja, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeiden yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Matti Lehtoniemi, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Jätehuolto:

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Hyvin järjestetty jätehuolto tukee kiertotaloutta ja parantaa alueen viihtyvyyttä.

Myyrmäen innovaatiokaavan suunnittelussa erityisesti huomioitavia asioita

Myyrmäen innovaatiokaavan suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että alueen liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee osoittaa rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyön suorittamiseen. Jätepisteiden kapasiteetti on mitoitettava käyttäjämäärien sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmien mukaisesti. Jäteastioiden tyhjennys alueella tapahtuu klo 6– 22, mikä tulee huomioida liikennesuunnittelussa sekä tyhjennystyöstä aiheutuvien meluvaikutusten arvioinnissa. Kulku alueella ja jäteautolta jätetilaan tulee olla kuljettajalle työturvallinen, eikä jäteastian siirtomatka saa ylittää 10 metriä.

Lisätiedot

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla kohdassa “Jätehuoltomääräykset - HSY”. Lisätietoja jätehuoltomääräyksistä, alueen jätehuollon aikatauluista tai opastusta jätehuollon suunnittelussa antavat HSY:n jätehuollon asiantuntijat.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

xxx xxx

toimitusjohtaja

VASTAUS: Suunnitelmassa esitetyt pienet liiketilat ovat kaikki tilapäisiä ja helposti pois siirrettäviä. Isommat pitkän tähtäyksen liiketilat Rajatorpantien varrelle ovat hahmotelmien alustavuudesta huolimatta pyritty sijoittamaan vesihuoltoa huomioiden.

Jätehuoltoa huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Nro 4

Vantaan kaupunginmuseo

Vantaan kaupunkisuunnittelu on asettanut nähtäville Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) suunnitelman nro 015000 osallistumis- ja arviointisuunnitelman maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaisesti mielipiteiden kuulemista varten. Suunnitelman tavoitteena on tarkentaa vuonna 2019 laadittua Myyrmäen kaavarunkoa ja luoda syvempi selvitys Myyrmäen kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista. Ydinkeskustan suunnitelma on kaavarunkoa syvempi selvitys Myyrmäen kaupunkikeskustan kehitysmahdollisuuksista ja sen avulla toteutetaan uuden kaupunkistrategian tavoitteita. Innovaatiokaava keskittyy pienehköjen, edullisten ja väliaikaistenkin toiminta- ja liiketilojen toteuttamiseen lähelle vilkkaita kulkureittejä Vihdintien ja Hämeenlinnanväylän väliselle alueelle muodostettavalle niin kutsutulle "Myyrmäen Business Avenuelle". Suunnitelman päätavoite on luoda Myyrmäelle uutta elinvoimaa ja tunnettavuutta tukemalla aktiivisen ruohonjuuritason yrittäjyyttä ja luomalla toiminnan jatkuvuudelle vahvoja edellytyksiä. Maankäytön tehostamisella tähdätään nostamaan Myyrmäen imagoa yrittäjyyteen ja kansalaistoimintaan otollisena sekä seudullisestikin keskeisenä kaupunginosana. Kaupunginmuseo lausuu mielipiteensä asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennusperintö

Kaupunkisuunnittelu on esittänyt yhdeksi tavoitteekseen (Kaunis ja laadukas täydentyvä MyBA) edistää suunnittelualueen rakentamista paikallista identiteettiä tukien ja vahvistaen eri osien kehittymistä omalaatuisiksi kokonaisuuksiksi. Museon näkökulmasta paikallisen identiteetin vahvistamisessa on oleellista olemassa olevan kulttuurin huomioiminen lähtökohtana uuden suunnittelussa. Rakennusperinnön vaaliminen on eräs osa tätä huomioimista. Vantaan kaupungin rakennusinventoinneissa on tunnistettu alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, jotka vaalittavina ja esiin nostettuina voivat tarjota omalaatuista, paikallisuuteen perustuvaa lähtökohtaa ja taustarakennetta uudelle. Museo pitää tavoitetta paikallisidentiteettien tukemisesta hyvänä. Ruohonjuuritason ja kansalaistason toiminnan lisäämisen tavoitetta voidaan pitää myös rakennussuojelun kannalta hyvänä. Myyrmäen keskustassa on vahvasti esillä omaehtoista kansalais- ja kulttuuritoimintaa, jonka puitteissa esimerkiksi Myyrinpuhoksen ostoskeskusrakennuksella on nähty arvoja.

Myyrmäki Business Avenue -suunnittelualueella on seuraavat inventoinneissa merkittäviksi todetut rakennusperintökohteet:

-Råtorpin tilan (Torpantie 1) vuonna 1916 rakennettu asuinrakennuksen sekä talousrakennuksista kellari-vajan on todennäköisesti arkkitehti Väinö Vähäkallion suunnittelemia. Rakennukset edustavat 1900-luvun alun koristeellista huvila-arkkitehtuuria omalaatuisella tavallaan.

-Metropolian Ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampusrakennuksen (Leiritie 1) on suunnitellut arkkitehti Pekka Pitkänen. Kohde valmistui vuonna 1988 Espoon-Vantaan teknillisen oppilaitoksen Vantaan toimintayksiköksi. Teknillisen oppilaitoksen olivat perustaneet Espoon ja Vantaan kaupunkien muodostama kuntainliitto 1980-luvun puolivälissä. 1980-luvun postmodernistinen, monumentaalinen ammattikorkeakoulurakennus on poikkeuksellisen yhtenäisellä ja laadukkaalla otteella toteutettu 1980–2010-lukujen oppilaitosrakennus.

-Virtatalo, ent. Colosseum Business Center, ent. Imatran Voiman pääkonttori Rajatorpantie 8 . Vuonna 1987 valmistuneen, poikkeuksellisen laadukkaasti toteutetun, mahtipontisen toimistotalon on suunnitellut aikansa arkkitehtien eturiviin kuulunut Erik Kråkström. Rakennus kertoo suomalaisen valtio-omisteisen energiayhtiön vauraudesta ja Myyrmäen voimakkaasta kehitysvaiheesta 1980-luvulla.

-Kilterin koulu (Iskostie 8) on vuonna 1988 valmistunut arkkitehtitoimisto Perko & Rautamäen suunnittelun tuloksena. Rakennuksen postmoderni suunnittelu ja toteutus ovat olleet aikansa kunnianhimoista arkkitehtuuria, jossa yhdistyvät julkisivun ympäristötaideteos ja koulun välttämättömät toiminnot. Rakennus on suojeltu asemakaavassa.

-Myyrmannin kauppakeskus (Paalukylänpolku 4) valmistui vuonna 1994 ja sen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Innovarch Oy. Myyrmanni oli valmistuessaan Suomen toiseksi suurin kauppakeskus Helsingin Itäkeskuksen jälkeen. Rakennuksen kaikilla julkisivuilla sekä kivetyillä aukioilla on käytetty rajatulla sävypaletilla toistuvaa vaakaraitateemaa. Rakennuksen julkisivuissa on paljon julkista statusta ilmaisevia lasikenttiä sekä sisäänkäynneille johdattavia pylväsgallerioita. Rakennuksen katolla on useita lyhtymäisiä valotorneja ja harkitusti muotoiltuja ilmanvaihtohormeja, jotka näkyvät lähestyvien katujen päätteinä. Myyrmannin julkisivuihin ja kattoon liittyy suojelumerkintä voimassa olevassa asemakaavassa.

-Myyrinpuhoksen ostoskeskus (Jönsaksentie 6) valmistui junaradan itäpuolelle yhtäaikaisesti junaradan käyttöönoton kanssa vuonna 1975. Arkkitehtuuriltaan omaperäisen maamerkkinä toimivan rakennuksen suunnitteli arkkitehti Eero Kostiainen Pentti Aholan arkkitehtitoimistosta. Tyyliltään Myyrinpuhos edustaa arkkitehtuurissa harvinaista järjestelmäarkkitehtuuria, jota on rakennuksessa sovellettu omaperäisin ratkaisuin. Museo on esittänyt alueella aikaisemmin käynnissä olevissa asemakaavatöissä Myyrinpuhoksen suojelua (ainakin merkittävin osin).

-Kaivokselan maakunnallisesti merkittävä aluekokonaisuus Vaskivuorentien molemmin puolin edustaa 1960-luvun "metsäkaupunki" -rakentamista. Kaivoksela on ensimmäinen aluerakentamiskohde Vantaalla. Aarkkitehti Aarne Ehojoen suunnittelemassa kokonaisuudessa elementtivalmisteiset, kapearunkoiset, pitkät lamellitalot on sijoitettu maastoa mukaillen metsäisten selänteiden reunamille ja pistetalot alueen keskelle ostoskeskusten läheisyyteen. Alueen keskipisteenä on ostoskeskus. Alueen
kehittämisestä on ollut käynnissä ideasuunnittelu vuonna 2024 (Inaro Oy), jossa oli mukana ostoskeskusrakennuksen suojeluun ja kehittämiseen liittyvä vaihtoehto. Ostarin ympärille kehitettiin julkista kaupunkitilaa ja kivijalkakauppoja. Museon näkökulmasta tämä lähtökohta sopii myös innovaatiokaavan tavoitteisiin.

-Volvo-Bilia. Arkkitehtitoimisto Bertel Gripenbergin suunnitteleman vuonna 1974 valmistuneen varastorakennuksen tunnistettavana piirteenä on massiivisten puhtaaksi valettujen T-betonielementtien järjestelmällinen käyttö kappalemaisessa rakennuksessa. (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930-1979, Eskola 2006)

Innovaatiokaavassa tulee osoittaa inventoinneissa merkittäviksi todetut Vantaan rakennusperintökohteet. Näiden kohteiden suojeluperusteet tulee tutkia tarkemmin tulevissa, kyseisiä alueita koskevissa asemakaavatöissä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kivikausi on vahvasti läsnä suunnitelma-alueella. Myyrmäki Business Avenue - suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä on seuraavat arkeologiset kohteet:

- Vantaanlaaksontien ja Vaskivuorentien risteyksen kaakkoispuolella on sijainnut kivikauden loppupuolen asuinpaikka, josta on löydetty näyttäviä keramiikka-astioita.

- Mätäojan länsirannalla Vaskivuorentien eteläpuolella sijaitsee puolestaan kivikautinen asuinpaikka Husbacka II (Muinaisjäännösrekisterin tunnus 92010028). Asuinpaikan viereisen asuinkerrostalon Vaskivuorentien päätyyn on maalattu kivikautista astiaa esittävä muraali taidekollektiivi SAV:n toimesta.

- Myyrmäen keskusta on rakennettu Jönsaksen laajan kivikautisen asuinpaikka- ja punamultahautakompleksin päälle.

- Suunnitelma-alueen pohjoispuolella Kaivokselassa sijaitsevat Sillbölen kaivokset. Kaivoskohde on niin kutsuttu VARK-kohde, eli valtakunnallisesti arvokas arkeologinen kohde. Voisi miettiä tapaa nostaa esille näyttäviä vanhoja kaivoskuiluja.

- Louhelantien ja Kaltevanpolun risteyksen koillispuolella heti Sillbölen kaivosalueen eteläpuolella sijaitsee Gruvan kampakeraamisen ajan kivikautinen asuinpaikka (mj. rek. tunnus 92010041).

Runsaiden historiallisten sekä kivikautisten kohteiden sijainti keskellä kaupunkia tuo mielenkiintoisen ja uniikin lisän kaupunkirakenteeseen. Hyödyntämällä ja nostamalla esiin paikan omaa historiallista ja esihistoriallista menneisyyttä, voidaan sinne luoda lisää kiinnostavuutta ja omanlaista identiteettiä. Suunnittelualueella on paljon potentiaalia kehittyä tavoitteiden mukaisesti omaleimaseksi ja paikallisidentiteettiä huomioivaksi kokonaisuudeksi. Näkyvän kulttuuriperinnön vaalimisen ohella menneisyyttä voidaan hyvin tuoda esille esimerkiksi muotoilussa, tuotteistamisessa, yritysten nimissä, katukuvassa ym. Museo voi mieluusti auttaa löytämään tapoja tuoda historiaa näkyviin alueella.

VASTAUS: Rakennusperintökohteet on merkitty innovaatiokaavan kohdekarttaan. Historiallista teemaa on korostettu mm. Punamultatorin ideoinnissa

Nro 5

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 015000

Kaupunginosa	15, Myyrmäki
Kohdealue	Myyrmäen innovointikaava (MYBA)

Sähköverkko

Ei huomioitavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n verkkoa koskevat huomiot sekä mahdolliset muutostarpeet tuodaan esille aikanaan laadittavissa asemaakoissa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpö-verkko

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija xxx xxx

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY
xxx xxx

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
xxx xxx

VASTAUS: Jatkosuunnittelussa toimitaan, verkkomuutoksia minimoiden, yhteistyösopimusten mukaisesti.

Nro 6

Mielipiteeni OASiin 015000 Myyrmäen innovaatiokaava 11.3.2026:

Myyrmäen innovaatiokaava on tärkeällä asialla. Alueen työpaikkakehitys ei ole ollut hyvä. Työssä pitäisi tuoda realistisesti esiin työpaikkakehitys 2000-luvun ajalta, analysoida syitä ja muodostaa sitä kautta realistinen kuva alueen mahdollisuuksista.

OASissa ja kaavatyön lähtökohdissa on paljon hyvää, esimerkiksi Elinkeinopalvelujen ja Metropolian osallistaminen, liikenneyhteyksien huomiointi, imagotekijät ja katutaiteenkin roolin ansaittu huomiointi.

Samalla kaavatyön lähtökohdissa on hieman hahmottumaton fokus. Puhutaan toisaalta isosti seudullisesta asemasta Otaniemen ja lentoaseman välissä, toisaalta monissa toimissa näyttää kohteena olevan ruohonjuuritason pienyrittäjyys. Toivon, että työn kuluessa selkiytyy myös perinteisemmän kokoluokan yritystyöpaikkojen asema - näitä pitäisi pyrkiä synnyttämään erityisesti Metropolian ympärille, jos suinkin mahdollista.

Työnyhteydessä voisi visioida ja tutkia Myyrmäen ja Kaivokselan lähentämistä oikaisemalla Rajatorpantietä. Tien profiili Myyrmäestä kuljettaessa on alas-ylös-alas, minkä voisi korvata nykyistä korkeammalla sillalla ja tunneloimalla tietä korkeimmalta kohdalta maan alle. Sivusuunnassa pienikin oikaisu sujuvoittaisi liikennettä. Pystyisikö pitkällä tähtäimellä tukemaan kaavatyön tavoitteita näin?

Asukas 1

Myyrmäki

VASTAUS: Myyrmäen työpaikkatilannetta ja lisärakennus- mahdollisuuksia on selvitetty tarkasti Myyrmäen Ydinkeskustasuunnitelman yhteydessä. Innovaatiokaavassa
esitetään täydentäviä mahdollisuuksia tämän lisäksi, painottuen pienempien, tilapäisten työpaikkasijainteihin.
Kaupungin rakentamisen tavoitteena, Innovaatiokaavaa mukaan lukien, on siirtää liikkumisen panopistettä kohti julkista ja kevyttä liikennettä, jo olemassa olevaa katuverkkoa ensisijaisesti hyödyntäen. Ilmastollekin raskaita katu-, silta- ja tunneli- ratkaisuja sopivat tähän tavoitteeseen huonosti, jos ollenkaan.

Nro 7

Mielipide liittyen Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaan (015200) ja Myyrmäen innovaatiokaavaan (015000, MYBA)

1. Johdanto

Tarkastelen samassa kokonaisuudessa molempia yllä mainittuja suunnitelmia, koska ne ovat vahvasti toisiinsa sidoksissa. Ydinkeskustan suunnitelma keskittyy Myyrmäen keskustan rakenteelliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen, kun taas innovaatiokaava laajentaa tarkastelua myös keskustan ulkopuolelle ja pyrkii aktivoimaan kaupunkitilaa erityisesti pienimuotoisen yritystoiminnan ja liikkumisen kautta. Yhdessä nämä
suunnitelmat muodostavat kokonaisuuden, jossa määritellään Myyrmäen kehityssuunta seuraavalle vuosikymmenelle.

Tarkoituksenani ei ole ainoastaan arvioida suunnitelmia, vaan tarjota niiden jatkotyöstöä varten näkökulmia, joka keskittyvät siihen, miten elinvoima syntyy ja vahvistuu

jokapäiväisen elämän tasolla. Aluksi käyn molempiin suunnitelmiin liittyen lävitse eräitä yleisiä näkökulmia, joiden jälkeen käsittelen kumpaakin suunnitelmaa omassa luvussaan

Koska ydinkeskustaan koskevan suunnitelman aluksi nostetaan esille maankäyttöä säätelevä suunnitelmakokonaisuus ja todetaan suunnitelman toteuttavan uuden kaupunkistrategian tavoitteita, tukeudun itse myös kaupunkistrategiaan.

2. Myyrmäen rooli kaupunkikeskuksena

Myyrmäkeä on perinteisesti pidetty Vantaan toisena keskustana Tikkurilan ohella. Seudullisessa tarkastelussa Myyrmäki on yksi aluekeskuksista tai alakeskuksista. Kaupunginosan rakentaminen lähti liikkeelle 60- ja 70- lukujen vaihteessa, jolloin se sai

monien sen ajan lähiöiden tavoin vaikutteita asumista, työpaikkoja sekä palveluja yhdistävästä abc ajattelusta (arbete, bostad, centrum). Sittemmin työpaikkojen määrä Myyrmäessä on ollut usean vuosikymmenen ajan laskusuunnassa. Kun kaupunginosassa oli vielä vuosituhannen vaihteessa noin 1 500 arkkitehti- ja insinöörialan työpaikkaa, on niiden määrä enää nyt 20. Myyrmäessä oli aikaisemmin muun muassa Imatran Voiman iso toimitalo, NCC Puolimatkan pääkonttori sekä Projekti-Insinöörien (nykyinen Sweco Finland) toimitilat. Asiantuntijatyöpaikkojen määrän radikaalin laskun myötä myös alueen koulutustaso on laskenut. Tällä hetkellä korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus on eläkeläisten joukossa suurempi, kuin nuoremmissa ikäluokissa.

Työpaikkojen poistumista alueelta on vauhdittanut toimitilakortteleiden purkaminen asuntorakentamisen alta, sekä jäljellä oleviin toimitilakortteleihin kohdistuvat purkusuunnitelmat.

Myyrmäki ja naapurikaupunginosa Martinlaakso ovat Vantaan kaksi väkirikkainta kaupunginosaa, joissa asuu yhteensä noin 30 000 vantaalaista, pääosin kerrostaloasunnoissa. Segregaatiokehityksen syveneminen näillä alueilla ei voi olla näkymättä kaupungin verotulokertymässä, eikä tätä menetystä ole korvattavissa muutamalla uudella pientaloalueella.

Myyrmäen väestöstä eläkeläisten osuus on ollut pitkään kasvussa. Tämä on luonnollista, sillä alueen rakentaminen oli kiihkeimmillään ensimmäisen vuosikymmenen alussa 1970 -luvulla, jolloin alueelle muuttaneet ovat saavuttaneet eläkeiän. Senioreiden tarvitsemien palveluiden tuottaminen on tällä hetkellä tärkeää, mutta samalla tulee huomioida, että tämän ikäluokan osuus kääntyy todennäköisesti laskuun seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Toinen merkittävästi osuuttaan kasvattanut ryhmä on maanhanmuuttaneet, joiden osuus Myyrmäessä on yli 30 %. Maahanmuuttajien kotouttaminen suomalaiseen yhteiskuntaan on keskeinen kysymys, mutta samalla tulee tunnistaa, että maahanmuuttajat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Esimerkiksi turvapaikkaperusteisten tulijoiden osuus on koko kaupungin tasolla alle 30 %. Tämä tarkoittaa sitä, että maahanmuuttajataustaisen väestön tarpeetkin ovat hyvin erilaisia. Silti suunnittelussa on syytä pohtia mahdollisuutta tukea ns. etnisten enklaavien, Myyrmäen mittakaavassa etnisten kortteleiden syntymistä, joilla olisi tulijoiden suhteen voimaannuttava vaikutus. Samoin etnisen yrittäjyyden ja etnisten kauppojen mahdollistaminen tulee pitää suunnitemissa mukana.

Länsi-Vantaan kannalta Myyrmäen keskustan elävöittäminen on elämän ja kuoleman kysymys. Tältä osin on havaittavissa jännite niin Tikkurilan keskustan kehittämisen suhteen kuin Helsingin keskustan elävöittämisen suhteen. Kaikissa näissä tavoitellaan koulutettua aktiivista keskiluokkaa. Tämän ryhmän tavoittelu on huomioitava asuntorakentamisessa. Erityisesti keskusta-alueen lähistölle muun muassa Ojahaan koulun tontille on syytä tuoda townhouse tyyppistä rakentamista.

> *VASTAUS: MYBAn tavoitteena on luoda riittävän monipuolinen ja mielenkiintoinen, ainutlaatuinenkin ympäristö joka motivoi yrityksiä ja yksilöitä valitsemaan vahvan positiivisen identiteetin omaavan sijainti- ja asuinpaikan. Jo Myyrmäen profilointi ulospäin valtaväylille voi olla tukemassa positiivista aktiivista mielikuvaa alueesta.*

3. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on yksi ajan kaupunkikehittämiseen liittyviä usein käytettyjä käsitteitä, jolla pyritään rakentamaan kuvaa aurinkoisesta tulevaisuudesta. Käsitteeseen liitetään yleensä vahvoja

positiivia mielikuvia, mutta se jätetään käytettäessä yleensä sen suuremmin määrittelemättä. Käsitteenä yhteisöllisyys sekoittuu helposti muihin lähikäsitteisiin koettu yhteisöllisyys (sense of community), sosiaalinen läpäisevyys (social permeability), sosiaalinen pääoma sekä kattokäsitteeksi asettuvan sosiaalisen koheesion kanssa. Käsitteiden eroa voi kuvata siten, että siinä missä yhteisöllisyys kuvaa rakennetta, eli kuulumista, jäsenyyttä, vuorovaikutuksen määrää ja tiiviyttä, koettu yhteisöllisyys kuvaa kuulumisen tunnetta, merkityksellisyyden kokemusta ja hyväksyntää. Sosiaalinen läpäisevyys taas kuvaa sitä, kuinka helposti ihmiset, ryhmät ja ideat kohtaavat ja kuinka avoimia sosiaaliset rajat ovat, eli syntyykö mahdollisuuksia kohdata. Sosiaalinen pääoma taas kuvaa käytettävissä olevia resursseja. Sosiaalinen läpäisevyys mahdollistaa kohtaamisia, joista voi syntyä yhteisöllisyyttä, joka voivat tuottaa sosiaalista pääomaa ja näyttäytyä yksilölle yhteisöllisyyden kokemuksena, mutta korkea yhteisöllisyys ei automaattisesti tarkoita vahvaa yhteisöllisyyden kokemusta, eikä korkea läpäisevyys vahvaa yhteisöllisyyttä.

3.1 Yhteisöllisyydestä sosiaaliseen läpäisevyyteen

Myyrmäen keskustan suunnitelmassakin yhtenä vetovoimatekijänä mainitaan yhteisöllisyys, joka rakentuu elävän katuympäristön ja maantasokerroksen ympärille. Kaupunkistrategiassa 2026–2029 yhteisöllisyyden on määritelty sisältävän “osallisuutta,

luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Asukkaat, yritykset, yhteisöt ja työntekijät muodostavat yhdessä vahvan yhteisön ja ovat hyviä kumppaneita toisilleen”. Strategiassa yhteisöllisyys ymmärretään siten ennen kaikkea osallisuutena ja yhteisöihin kuulumisena. Sen sijaan vähemmälle huomiolle jää se, miten kaupunkitila edistää yhteisöllisyyden syntyä eri väestöryhmien välisinä kohtaamisina, eli heikkojen siteiden ja kolmansien paikkojen varaan rakentuvana sosiaalisena läpäisevyytenä.

Yhteisöllisyyttä voidaan tarkastella myös Robert Putnamin (2000) esittämän “bonding–bridging” -jaottelun kautta. “Bonding” viittaa tiiviisiin, samankaltaisten ihmisten välisiin suhteisiin, jotka vahvistavat luottamusta ja yhteenkuuluvuutta ryhmän sisällä. “Bridging” puolestaan tarkoittaa ryhmien välisiä, usein heikompia siteitä, jotka yhdistävät erilaisia ihmisiä ja mahdollistavat tiedon, luottamuksen ja kokemusten liikkumisen yhteiskunnassa.

Edellä lainatussa kaupunkistrategiassa yhteisöllisyys näyttäytyy ensisijaisesti “bonding” -tyyppisenä, eli sisäänpäin suuntautuneena, kun siinä korostetaan osallisuutta, yhteisöihin kuulumista ja yhteishenkeä. Sen sijaan vähemmälle huomiolle jää “bridging” -tyyppiinen ulospäin suuntautuneisuus, jossa korostetaan sitä, miten eri väestöryhmät kohtaavat arjessa. Erityisesti monimuotoisessa kaupunkiympäristössä, kuten Myyrmäessä, juuri ulospäin suuntautuva yhteisöllisyys on kuitenkin erityisen keskeistä elinvoiman ja sosiaalisen kestävyyden kannalta.

Mainittu ominaisuus ei kuitenkaan synny hallinnollisesti, vaan arjen kaupunkitiloissa kuten työmatkoilla, kahviloissa, kivijalkaliikkeissä, tapahtumissa ja muissa kolmansissa paikoissa, joissa erilaiset ihmiset kohtaavat ilman valmiiksi määriteltyä roolia. Ilman tätä ulottuvuutta yhteisöllisyys voi vahvistua ryhmien sisällä, mutta samalla kaupunkirakenne jää sosiaalisesti pirstaleiseksi.

Myös kaupungin strategiassa yhteisöllisyyttä lähestytään positiivisena ja inklusiivisena tavoitteena, jossa korostuvat osallisuus, luottamus ja yhteishenki. On kuitenkin perusteltua tarkastella, millaiseen yhteisöllisyyden käsitteelliseen logiikkaan nämä määrittelyt nojaavat. Strategian sanasto painottaa vahvasti yhteisöihin kuulumista, mikä voi huomaamatta ohjata tarkastelua kohti ryhmien sisäistä yhteisöllisyyttä. Tällöin vähemmälle huomiolle jää se, miten yhteisöllisyys rakentuu ryhmien välillä, arjen kohtaamisina, jotka ylittävät sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia rajoja.

En kuitenkaan näe, että kaupunki tavoittelisi tietoisesti sisä- ja ulkoryhmäasetelmaa, mutta koen, että yhteisöllisyyden syntymekanismeja ei avata riittävän tarkasti, jotta niiden yhteys suunnitelman valintoihin olisi ymmärrettävissä. Erityisesti monimuotoisessa kaupunkiympäristössä keskeistä on ymmärtää, miten yhteisöllisyys rakentuu ryhmien välillä arjen kohtaamisina, jotka ylittävät sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia rajoja.

Ilman tätä näkökulmaa yhteisöllisyyden vahvistaminen voi jäädä yksittäisten ryhmien sisäiseksi vahvistumiseksi, vaikka kaupunkitasolla tavoitellaan laajempaa sosiaalista eheyttä.

VASTAUS: MYBAn malleissa korostuu pienimuotoisuus ja toivottu itsenäisen matalan kynnyksen jatkuvan yrittämisen tukeminen, luokittelematta sitä ja suosimatta isojen yksiköiden ratkaisuja.

3.2. Vetovoima, yhteisöllisyys ja sosiaalinen läpäistävyys

Kaupunkikeskusten tai lähiöiden, miten itse kukin rakasta lasta kutsuukin, vetovoima ei perustu yksittäisiin suuriin hankkeisiin tai valmiiksi määriteltyihin vetonauloihin, vaan siihen, että alue tarjoaa jatkuvasti syitä tulla, viipyä ja palata. Tällaiset syyt rakentuvat usein pienimuotoisista, toistuvista ja helposti saavutettavista paikoista ja toiminnoista, jotka kytkeytyvät ihmisten päivittäisiin reitteihin ja rutiineihin. Kortteleista toiseen kulkiessa löytää uusia palveluita ja mieleen painuvia yksityiskohtia.

VASTAUS: Kts edellinen vastaus

Yhteisöllisyys tai pikemminkin yhteisöllisyyden tunne puolestaan rakentuu näiden käytäntöjen kautta. Se ei ole ensisijaisesti suunniteltu tila tai palvelu, vaan seurausta toistuvista, usein lyhyistä ja osin sattumanvaraisista kohtaamisista. Kun erilaisten ihmisten kulku risteää yhteisessä kaupunkitilassa, syntyy vähitellen tunnistettavuutta, luottamusta ja paikallista kiinnittymistä.

Näitä ilmiöitä yhdistää sosiaalisen läpäistävyyden käsite. Sosiaalisesti läpäisevä kaupunkitila on sellainen, jossa eri toimijat, käyttäjät ja käyttötavat limittyvät toisiinsa ilman jyrkkiä rajoja. Se mahdollistaa liikkumisen tilojen välillä, toiminnan näkyvyyden sekä sen, että erilaiset ihmisryhmät voivat kohdata toisensa arkisissa tilanteissa.

Sosiaalinen läpäistävyys ei tarkoita pelkästään fyysistä avoimuutta, vaan myös toiminnallista avoimuutta: sitä, että julkisen kaupunkitilan käyttö ei ole liian tarkasti rajattua tai yksiselitteistä. Se syntyy tilanteissa, joissa toiminta ulottuu suljetuista tiloista ulos kaupunkitilaan ja kytkeytyy osaksi laajempaa ympäristöä.

4. Elinvoima

Elinvoima on toinen helposti eri tavoilla tai kapeasti ymmärrettävä käsite. Vaikka elinvoima kytketään usein lähinnä taloudellisiin arvoihin, sitä voidaan tarkastella myös usean toisiaan täydentävän ulottuvuuden kautta. Tässä yhteydessä on hyödyllistä erottaa sosioekonominen, sosiaalinen, fyysinen ja symbolinen elinvoima. Sosioekonominen elinvoima liittyy työpaikkoihin, yritystoimintaan, tuloihin, työllisyyteen ja muuhun taloudelliseen aktiivisuuteen, kun taas sosiaalinen elinvoima rakentuu ihmisten välisistä suhteista, kolmannen sektorin toiminnasta, luottamuksesta ja arjen kohtaamisista. Fyysinen elinvoima kytkeytyy rakennettuun ympäristöön, julkisen tilan laatuun ja saavutettavuuteen, ja symbolinen elinvoima puolestaan alueen identiteettiin, merkityksiin ja siihen, miten paikka koetaan ja tunnistetaan. Tässä mielessä kaupungin tukeutuminen strategiatasolla lähinnä valtakunnallisen elinvoimalaskennan tuloksiin ei tarjoa kokonaisvaltaista kuvaa elinvoimasta.

4.1. Elinvoima päivittäisen elämän ja kohtaamisten kautta

Molempien suunnitelmien keskeinen tavoite on Myyrmäen elinvoiman vahvistaminen. Elinvoimaa tarkastellaan suunnitelmissa pääasiassa kaupunkirakenteen, eri toimintojen määrän ja palveluiden kehittämisen kautta. Nämä ovat tärkeitä tekijöitä, mutta ne eivät riitä yksin selittämään, miten elinvoima käytännössä syntyy ja kehittyy.

Kaupunkielämän näkökulmasta elinvoima rakentuu ennen kaikkea jokapäiväisistä arjen käytännöistä: liikkumisesta, viipymisestä ja ihmisten välisistä kohtaamisista. Keskeistä ei näin ollen ole ainoastaan se, mitä alueelle rakennetaan, vaan se, millaista käyttöä rakennettu ympäristö mahdollistaa.

Keskeistä on, että alussa mainitut ulottuvuudet sosioekonominen, sosiaalinen, fyysinen ja symbolinen elinvoima eivät toimi erillään toisistaan, vaan kytkeytyvät arjessa toisiinsa. Esimerkiksi työpaikkojen määrän kasvu ei välttämättä vahvista sosiaalista elinvoimaa, ellei se johda lisääntyneeseen liikkumiseen, viipymiseen ja kohtaamisiin kaupunkitilassa. Vastaavasti laadukas fyysinen ympäristö ei yksin riitä, mikäli tilojen käyttö jää vähäiseksi tai yksipuoliseksi. Tästä näkökulmasta sosiaalinen läpäistävyys toimii keskeisenä yhdistävänä tekijänä, joka mahdollistaa elinvoiman eri ulottuvuuksien kytkeytymisen toisiinsa.

Ero sosiaalisesti läpäisevän ja ei-läpäisevän ympäristön välillä näkyy käytännössä siinä, synnyttääkö tila ohikulkemista vai viipymistä. Tilat, jotka jäävät pelkiksi

siirtymävyöhykkeiksi, eivät tyypillisesti tuota kohtaamisia, kun taas tilat, joissa liikkuminen ja toiminta limittyvät, voivat synnyttää jatkuvaa, mutta kevyttä vuorovaikutusta.

Sosiaalisen läpäistävyyden keskeinen ulottuvuus liittyy myös siihen, millä tavoin se mahdollistaa eri taustoista tulevien ihmisten kohtaamisia. Myyrmäen kaltaisessa ympäristössä tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueella on riittävästi tiloja ja tilanteita, joissa eri ikäryhmät, elämäntilanteet ja sosioekonomiset ryhmät voivat kohdata toisiaan. Alueella asuu esimerkiksi maahanmuuttaneita, korkeasti koulutettuja eläkeläisiä, pienituloisia sekä yksin asuvia, joiden arjen rytmit ja tilankäyttö poikkeavat toisistaan.

Sosiaalinen läpäistävyys ei edellytä sitä, että kaikki tilat ovat kaikkien käytössä, vaan sitä, että kaupunkitila muodostaa verkoston, jossa syntyy riittävästi risteäviä käyttötapoja ja kohtaamisen mahdollisuuksia. Tällöin erilaiset käyttäjäryhmät eivät jää eriytyneisiin ympäristöihin, vaan heidän arkensa leikkaa ainakin osittain toisiaan.

Tällaisissa kohtaamisissa niin sanotut heikot siteet ja kolmannet paikat nousevat keskeiseen rooliin. Epämuodolliset kohtaamispaikat, kuten kahvilat, torit ja muut avoimet oleskelutilat, toimivat ympäristöinä, joissa eritaustaiset ihmiset voivat kohdata ilman ennalta määriteltyä roolia tai tarkoitusta. Näiden kohtaamisten kautta syntyy vähitellen tuttavuuksia, luottamusta ja ymmärrystä, jotka ovat keskeisiä sosiaalisen elinvoiman ja koheesion sekä alueellisen pito- ja vetovoiman kannalta. Ilman tällaisia arjessa tavoitettavia jaettuja tiloja eri väestöryhmien rinnakkaiselo voi jäädä tilallisesti eriytyneeksi, vaikka kaikki asuvatkin samassa kaupunginosassa.

Asuinalueiden eriytymistä on viimeaikaisessa keskustelussa tarkasteltu myös kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Suojelupoliisin analyysin mukaan segregaatio ei itsessään aiheuta esimerkiksi katujengien syntyä tai väkivaltaista radikalisoitumista, mutta huono-osaisuuden kasautuminen voi altistaa nuoria erilaisille rekrytoiville verkostoille. Myös tämä näkökulma korostaa sosiaalisten verkostojen merkitystä: keskeistä ei ole pelkästään se, missä ihmiset asuvat, vaan millaisiin verkostoihin he kiinnittyvät. Kaupunkisuunnittelun kannalta tästä seuraa olennainen kysymys: millaiset tilat ja toiminnot mahdollistavat erilaisten ihmisten kohtaamisia ja vaihtoehtoisten, myönteisten verkostojen syntymistä.

4.2. Työ, toiminta ja kaupunkitilan käyttö

Molemmissa suunnitelmissa korostetaan työpaikkojen ja yritystoiminnan merkitystä elinvoiman lähteenä. Tämä on perusteltua, mutta vaatii tarkempaa kuvailua ja perusteluja.

Työpaikkojen vaikutus elinvoimaan ei määräydy yksiselitteisesti niiden määrän tai tyypin perusteella, vaan sen mukaan, miten työ kytkeytyy kaupunkitilaan. Myös toimistotyötä tekevät voivat tuottaa merkittävää elinvoimaa, mikäli heidän arkensa ulottuu työtilojen ulkopuolelle. Lounasruokailu, kahviloiden käyttö, asiointi sekä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden liikkuminen alueella tuottavat jatkuvaa käyttöä ja vuorovaikutusta. Olen omassa tutkimuksessani havainnut, että asiantuntijatyöllä, tietotyöllä sekä luovalla työllä on regressioanalyysissä vahva positiivinen yhteys yleisimmin käytettyihin elinvoimaindikaattoreihin kuten koulutustasoon ja tulotasoon. Alueilla, joilta löytyy keskimääräistä enemmän näissä tehtävissä työskenteleviä, löytyy myös monipuolisempi tarjonta kahvila ja ravintolapalveluita.

Vastaavasti kaikki katutasoon sijoittuvat toiminnot eivät automaattisesti lisää kaupunkitilan aktiivisuutta. Osa toiminnoista on luonteeltaan sellaisia, että niiden käyttö jää sisäiseksi eikä heijastu ympäristöön. Asiakasrajapinnassa tehtävä työ (esimerkiksi opettajat, terveydenhuollon henkilöstö tai kauppa) ei mahdollista samalla tavalla työpaikalta poistumista. Tämän kaltaiset työpaikat tuottavat myös edellä kuvatussa regressioanalyysissä päinvastaisen tuloksen.

Työpaikkojen merkitystä elinvoimalle voidaan tarkastella myös sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Kaupunkielämässä merkittävä osa vuorovaikutuksesta rakentuu niin sanotuista heikoista siteistä (vrt. Granovetter, 1973), eli lyhyistä, usein toistuvista ja epämuodollisista kohtaamisista ihmisten välillä. Tällaiset kohtaamiset syntyvät tyypillisesti arjen tilanteissa kuten lounaspaikoissa, kahviloissa, pubeissa, asioinnin yhteydessä ja kulkureittien varrella tai vaikka urheilukentän laidalla. Tämä näkyy erityisesti keskusta-alueilla, joissa työpaikat, palvelut ja kulkureitit limittyvät. Esimerkiksi työpäivän aikainen liikkuminen lounaspaikkoihin, kahviloihin ja päivittäisiin asiointipisteisiin muodostaa ketjuja, joissa eri toimijat kohtaavat toistuvasti ilman ennalta sovittua vuorovaikutusta.

Työpaikat voivat toimia kohtaamisten keskeisenä lähteenä, mutta vain silloin, kun toiminta kytkeytyy ympäröivään kaupunkitilaan. Tällöin työ ei jää suljetuksi järjestelmäksi, vaan tuottaa jatkuvaa liikettä ja vuorovaikutusta, joka ulottuu työtilojen ulkopuolelle. Näissä tilanteissa niin

sanotut kolmannet paikat (Oldenburg, 1989) kuten kahvilat, ravintolat, torit ja muut epämuodolliset kokoontumispaikat toimivat välittävinä ympäristöinä, joissa työ, vapaa-aika ja sosiaalinen elämä limittyvät toisiinsa.

Tästä näkökulmasta työpaikkojen vaikutus elinvoimaan ei ole suora, vaan välillinen. Se rakentuu niiden kautta syntyvien heikkojen siteiden ja arjen kohtaamisten kautta.

Kaavatyön taustaselvityksissä olisi perusteltua tarkastella, miten hyvin suunnitellut ratkaisut tukevat tällaisten kohtaamisten syntymistä ja edellä kuvattujen kolmansien paikkojen toimintaa.

Tästä näkökulmasta keskeinen kysymys ei ole se, mitä toimintoja alueelle sijoittuu, vaan millaista liikkumista, viipymistä ja vuorovaikutusta ne synnyttävät arjessa. Tämä näkökulma on keskeinen molempien kaavojen jatkotyössä.

Kaavojen vahvin potentiaali ei ole niissä suunnitelluissa toiminnoissa, vaan niissä tiloissa, joita ei ole vielä määritelty valmiiksi.

VASTAUS : Kts edellinen vastaus

[Tästä välistä poistettu mielipiteen **luku 5** koskee Myyrmäen ydinkeskustasuunnitelmaa.]

6. Myyrmäen innovaatiokaava (015000, MYBA)

Innovaatiokaava edustaa kokeilevampaa lähestymistapaa, jossa kaupunkitilaa pyritään aktivoimaan pienimuotoisen, joustavan ja osin väliaikaisen toiminnan kautta. Tämä on sen keskeinen vahvuus.

Suunnitelma tunnistaa, että elinvoima syntyy tilojen käytöstä ja liikkumisesta niissä. Toimintojen sijoittaminen kulkureittien varrelle, hukkatilojen hyödyntäminen ja matalan kynnyksen toiminnan mahdollistaminen luovat edellytyksiä sosiaalisesti läpäisevälle ympäristölle, jossa eri elinvoiman ulottuvuudet voivat kytkeytyä toisiinsa arjen tasolla.

Innovaatiokaavan erityinen potentiaali liittyy sen kykyyn vahvistaa Myyrmäen vetovoimaa arjen tasolla. Pienimuotoiset, toistuvat ja muuntuvat toiminnot voivat lisätä alueen käyttöä ja houkutella erilaisia käyttäjiä, mikä vahvistaa sekä sosiaalista että symbolista elinvoimaa.

VASTAUS: Innovaatiokaavan tarkoitus ja luonne on osoittaa ja innostaa vaihtoehtoihin, ja osoittaa niille malleja ja paikkoja asukasvirtojen lähellä. Tässä monen pienyrittäjän ja muun kansalaisen aktiivisuus ovat avainasemassa. Markkinapaikkojen ulkoistaminen vain muutamalle isolle toimijalle voi rajoittaa monipuolisuutta ja muiden yrittäjien esilletulo ja jopa rajata alueella vapaata liikkumista esim. aidatuin isoin anniskelualuein.

Nämä esitetyt väliaikaiset ja pop up -luonteiset toiminnot ovat perusteltu ja kannatettava keino elävöittää kaupunkitilaa sekä madaltaa yrittäjyyden kynnystä. Näiden toimintojen onnistuminen on kuitenkin vahvasti sidoksissa niiden sijaintiin suhteessa ihmisten arkiseen liikkumiseen. Väliaikaiset ja kokeilevat toiminnot toimivat parhaiten paikoissa, joissa ne kytkeytyvät luontevasti olemassa oleviin kulkureitteihin ja asiointivirtoihin. Tällöin ne voivat mobiilidatan perusteella laadittuja heatmap-sovelluksi liikkumisen hahmottamiseen, tätä tietoa on hyvä hyödyntää myös innovaatiokaavan tarkoittamien pop up -toimintojen sijoittamiseen.

Tällöin keskeistä ei ole ainoastaan tilojen tarjoaminen, vaan niiden sijoittaminen osaksi kaupunkitilan todellista käyttöä. Pop up -toiminta ei synny tyhjään tilaan. Sen edellytyksenä on myös riittävä näkyvyys, saavutettavuus ja ennen kaikkea ihmisten liikkumien niiden läheisyydessä. Mikäli toiminnot sijoittuvat vakiintuneiden kulkureittien ulkopuolelle, jää niiden potentiaali helposti hyödyntämättä. Pop up -toiminta ei synnytä elinvoimaa tyhjästä, vaan se vahvistaa olemassa olevia virtoja ja tekee niistä näkyviä ja koettavia.

Juuri näillä kulkureiteillä syntyvät myös arjen heikot siteet – ohimenevät kontaktit, satunnaiset pysähtymiset ja matalan kynnyksen vuorovaikutus, jotka ovat keskeisiä sekä paikallisen elinvoiman että sosiaalisen läpäisevyyden kannalta.

Suunnitelmaan sisältyy keskeinen jännite. Sen onnistuminen perustuu joustavuuteen ja avoimuuteen, mutta nämä voivat heikentyä, mikäli toimintaa ohjataan liian tarkasti tai konseptoidaan valmiiksi. Tällöin vaarana on, että sosiaalinen läpäistävyys kaventuu ja toiminta menettää kykynsä tuottaa uutta käyttöä ja merkityksiä.

Erityisesti pienimuotoisten ja väliaikaisten ratkaisujen arvo liittyy niiden kykyyn mahdollistaa jatkuva muutos ja toimijoiden vaihtuvuus. Tämä tukee sosiaalisen, sosioekonomisen ja symbolisen elinvoiman kytkeytymistä toisiinsa tavalla, jota on vaikea saavuttaa pysyvillä ja tarkasti määritellyillä ratkaisuilla.

VASTAUS: Suunnitelmassa suositellaan asteittain etenemistä, kokeillen, niin että olemassa olevat asiakasvirrat laajenisivat luonnostaan. Suunnitelmassa suositaan pienimittakaavaisuutta ja vapaamuotoista luovuutta ja harkintaa sen edelleen kehittämisessä.

7. Yhteenveto

Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelma ja innovaatiokaava muodostavat yhdessä vahvan ja kunnianhimoisen kokonaisuuden. Ne lähestyvät elinvoiman kysymystä eri näkökulmista, mutta niiden onnistuminen riippuu viime kädessä siitä, miten hyvin ne tukevat arjen kaupunkielämää.

Elinvoima ei synny yksittäisistä toiminnoista tai rakenteista, vaan siitä, miten kaupunkitila mahdollistaa erilaisten toimintojen, ihmisten ja arkisten käytäntöjen kohtaamisen. Tässä keskeistä on sosiaalinen läpäistävyys, joka mahdollistaa elinvoiman eri ulottuvuuksien kytkeytymisen toisiinsa.

Kaavoituksen keskeinen tehtävä ei ole määrittää elinvoimaa valmiiksi, vaan luoda edellytykset sen syntymiselle. Tässä suhteessa tarkastelu, joka huomioi elinvoiman sosioekonomiset, sosiaaliset, fyysiset ja symboliset ulottuvuudet sekä niiden keskinäisen vuorovaikutuksen, tarjoaa perustellun lähtökohdan suunnitelmien jatkokehittämiselle.

Elinvoiman edellytyksiä voidaan vahvistaa suunnittelemalla tiloja, jotka kestävät käyttöä, muutosta ja erilaisten toimijoiden samanaikaista läsnäoloa.

Myyr Yorkissa 10. huhtikuuta 2026

Asukas 2

11 **Vantaan kaupungin lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista sekä toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta / TeA**

VD/6555/11.01.01.09/2026

TeA/JNu/PKa/AKa/MSa

Lupa- ja valvontavirastossa on käsiteltävänä jätevoimalan ympäristöluvan muuttamista koskeva ympäristölupahakemus. Haetut muutokset liittyvät uuden hiilidioksidin talteenottolaitoksen käyttöönotosta aiheutuviin muutostarpeisiin.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa viimeistään 4.11.2026. Lausunto pyydetään toimittamaan Lupa- ja valvontavirastoon sähköisen asiointipalvelun kautta osoitteessa https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi FI/asia/3447508, jossa asiakirjat ovat sähköisesti nähtävillä.

Hanke tukee Vantaan valtuustokauden 2026–2029 strategian (KV 26.1.2026) tavoitetta vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä. Alueelle on laadittu asemakaava ja asemakaavan muutos (KV 22.6.2026, voimaan 18.9.2026), joka mahdollista toiminnan.

Hankkeen kuvaus
Vantaan Energia Oy suunnittelee Vantaan Långmossebergeniin Pitkäsuontielle hiilidioksidin talteenottolaitosta ja hakee sen vuoksi jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista (YSL 29 §). Laitoksen tarkoituksena on ottaa talteen kiinteistöllä sijaitsevien Vantaan Energia Oy:n jätteenpolttoyksiköiden savukaasujen hiilidioksidi. Talteen otettu hiilidioksidi varastoidaan geologiseen varastoon. Hankkeessa talteen otetun hiilidioksidin mahdollistama fossiilisten päästöjen vuosittainen vähenemä vastaa potentiaalisesti noin 7 prosenttia Uudenmaan kokonaispäästöistä.

Talteenottolaitos sijoittuu Vantaan Energian jätevoimalan alueelle, jossa se liitetään olemassa oleviin jätteenpolttoyksiköihin siten, että jätteenpoltossa syntyvät savukaasut johdetaan talteenottoprosessiin. Jätteenpolttoyksiköiden JV1 ja JV2 savukaasut käsitellään ensin normaaliin tapaan jätteenpolttoyksiköiden ympäristölupamääräysten mukaisesti ja johdetaan sen jälkeen hiilidioksidin talteenottolaitokselle putkia pitkin. Talteenottotekniikka perustuu amiinipesuun, joka on kemiallinen absorptio. Laitoksia yhdistävät savukaasuputket ja talteenottolaitos liitetään mm. jätevoimalan jätevesiviemäriin ja veteen.

Talteenottolaitoksen toimintaan tullaan tarkkailemaan osana jätevoimalan tarkkailua. Hiilidioksidin talteenottolaitoksen toiminta ei aiheuta merkittäviä muutoksia jätevoimalan toimintaan. Muutokset eivät hakemuksen mukaan vaikuta jätevoimaloiden päästöihin tai ympäristövaikutuksiin. Vantaan Energian tavoitteena on aloittaa talteenottolaitoksen rakentaminen vuosina 2028–2029 ja aloittaa toiminta vuonna 2031.

Maankäyttö
Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laitosalueella sijaitsevat kolme laitosrakennusta (jätevoimalat JV1, JV2 ja korkealämpötilalaitos), korkealämpötilalaitoksen säiliövarastoalue, kaukolämpöakku pumppaamoineen, toimistorakennus, porttirakennus, öljysäiliö, parkkipaikka sekä Gasgrid Oy:n maakaasun paineenvähennysasema.

Jätevoimalan laitosalueella on voimassa Östersundomin alueen maakuntakaava (hyväksytty 12.6.2018), jossa jätevoimala-alueelle on osoitettu jäte- ja energiahuollon sijaintipaikka (EJ/EN, Jäte- ja

energiahuollon alue). Jätevoimalan alueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020 (kv 25.1.2021, tullut voimaan 11.1.2023) jossa jätevoimalan alue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET).

Jätevoimala-alueella on voimassa Vantaan kaupunginvaltuuston 22.6.2026 hyväksymä ja 18.9.2026 voimaan tullut Pitkäsuontie 10 niminen asemakaava ja asemakaavan muutos (asemakaava nro 920600 ja maanalainen asemakaava 920500ma). Asemakaavaa on muutettu rakennusoikeuden määrän kasvattamiseksi n. 30 000 k-m2, jotta Pitkäsuontie 10 jätevoimalan kiinteistölle voitaisiin rakentaa jätteen lajittelulaitos sekä hiilidioksidin talteenottolaitos. Asemakaavan käyttötarkoitusta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueena (ET) ei ole muutettu, koska merkintä mahdollistaa jätteen hiilidioksidin talteenottolaitoksen. Hiilidioksidin talteenottolaitos sijoittuisi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET), jolle saa sijoittaa energiatuotantolaitoksia, kuten jätevoimalaitoksen ja biopolttoaineen logistiikka alueen sekä toimintoa palvelevia laitoksia ja rakennuksia sekä toimintaan liittyviä toimistotiloja. Kaavamuutoksen alue sisältää jätevoimalan ja lajittelulaitoksen alueen sekä Pitkäsuontien katualuetta. Kaavamuutosalueella jätevoimala kiinteistön alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laadittiin maanalainen asemakaava 920500ma. Asemakaavalla on asetettu nykyvaatimusten ja -tavoitteiden mukaiset määräykset erityisesti ympäristöhäiriöiden rajoittamisen, hiilineutraaliuden, sähköautojen latauspisteiden ja hulevesien hallinnan osalta.

Hankkeen vaikutukset
Hiilidioksidin talteenotto ei muuta nykyistä jätevoimalan yksiköissä tapahtuvaa savukaasupäästöjen puhdistusprosessia eikä lisää jätevoimalan poltossa syntyvien savukaasun epäpuhtauksien määriä. Talteenottoprosessissa käytettävästä amiinista voi päätyä hyvin alhaisia pitoisuuksia ulosjohdettavaan savukaasuun. Laitos suunnitellaan niin, että amiinien määrä pysyy alhaisen ja niiden pitoisuuksia tullaan tarkkailemaan. Leviämismalliselvityksen perusteella jätevoimalan, jätevoimalan laajennuksen ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen savukaasupäästöjen aiheuttamat ulkoilman epäpuhtauspitoisuudet ovat selvästi alle terveys- ja kasvillisuusperusteisten ilmanlaadun ohje-, raja- ja tavoitearvojen.

Talteenottolaitoksen toiminnassa kierrätetään vettä prosessissa, joten jätevesiä muodostuu vähän. Amiinipitoiset jätevedet hävitetään jätteenä, eikä niitä johdeta viemäriin. Talteenottolaitoksen hulevedet ohjataan hulevesialtaan kautta Ojangonojaan. Hulevesillä ei ole heikentävää vaikutusta Ojangonojan vedenlaatuun, eikä sen alapuolisiin vesistöihin. Talteenottolaitoksen toiminta lisää vain vähän syntyvien jätteiden määrää alueella. Talteenottotoiminnassa muodostuu kemikaalijätteitä. Lietteet ja amiinijäte pyritään hävittämään korkealämpötilalaitoksessa.

Talteenottolaitoksen katolle asennettavat lauhduttimet ovat laitoksen merkittävin ulkomelulähde. Melumallinnuksen tulosten perusteella talteenottolaitoksen toiminta yhdessä muiden laitosten kanssa ei aiheuta asuinalueilla päiväajan ohjearvotason (LAeq07-22 = 55 dB) eikä yöajan ohjearvotason (LAeq22-07 =50 dB) ylittäviä melutasoja. Laitos suunnitellaan siten, että ohjearvot eivät ylity. Tärinää ei aiheudu laitoksen normaalitoiminnasta.

Talteenottolaitoksen toiminnalla ei ole vaikutusta jätevoimalan alueen liikennemääriin tai -järjestelyihin. Hiilidioksidin talteenotto ei lisää merkittävästi jätevoimalan alueen toimintojen onnettomuusriskejä. Riskinarviossa laitoksen tunnistettuja riskejä ovat mm. vuodot ympäristöön (hiilidioksidi ja kemikaalit) ja läheisyys mm. kevyen polttoöljyn säiliöön.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Lupa- ja valvontavirastolle.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista sekä toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta
- Lausuntopyyntö Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Vantaa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavasuunnittelija Paula Kankkunen, puh 050 3023992
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lupa- ja valvontavirasto

Viite: Lausuntopyyntö Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Vantaa, LVV-U/102009/2026

Vantaan kaupungin lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista sekä toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta

Vantaan Energia Oy hakee jätevoimalan ympäristöluvan olennaista muuttamista (YSL 29§) uuden hiilidioksidin talteenottolaitoksen toiminnan takia. Vantaan Energia Oy hakee lisäksi toiminnan aloittamislupaa ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisella tavalla mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Vantaan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Jätevoimala sijaitsee Vantaan kaupungin kaakkoisosassa Långmossebergenissä Kehä III:n ja Porvoonväylän risteyksessä kiinteistöllä 92-92-201-2 osoitteessa Pitkäsuontie 10. Vantaan Energia Oy suunnittelee jätevoimalan alueelle hiilidioksidin talteenottolaitosta. Talteenottolaitoksen tarkoituksena on ottaa talteen kiinteistöllä sijaitsevien Vantaan Energia Oy:n jätteenpolttoyksiköiden JV1 ja JV2 savukaasujen hiilidioksidi. Laitos liitetään olemassa oleviin jätteenpolttoyksiköihin siten, että jätteenpoltossa syntyvät savukaasut johdetaan talteenottoprosessiin. Hankkeen tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä merkittävästi, mikä on Vantaan kaupungin strategisten tavoitteiden mukaista. Hankkeeseen liittyy myös YVA-menettely selvityksineen. Lupa- ja valvontavirasto (hankeen YVA:n yhteysviranomainen) on antanut hankkeesta perustellun päätelmän 10.3.2026. hankkeen vaikutukset ympäristöön ja ihmisiin on arvioitu kattavasti menettelyn aikana. Viranomaisen perustellussa päätelmässä koskien YVA-selostusta arvioidaan, että hankkeella ei ole suuria merkittäviä ympäristövaikutuksia. Vantaan Energia hakee ympäristölupahakemukselle vihreän siirtymän etusijamenettelyä, koska hakemuksen olennainen muutos on hiilidioksidin talteenottolaitoksen toiminnan liittäminen jätevoimalan toimintaan.

Lupahakemuksessa Vantaan Energia esittää, että jätevoimalaa koskevat lupamääräykset pysyvät pääsääntöisesti ennallaan. Hakija esittää kuitenkin talteenottolaitoksen piipusta poistuville savukaasuille tarkkailua ja hiilidioksidin laatua koskevaa lupamääräystä, jonka mukaan hiilidioksidikaasun satunnaisten aineiden ja lisättyjen aineiden pitoisuudet eivät saa ylittää sellaista tasoa, josta voisi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai joka voi heikentää varastointipaikan, siirtoputken tai niihin liitetyn laitteen turvallisuutta tai eheyttä.

Jätevoimala-alueella on voimassa Vantaan kaupunginvaltuuston 22.6.2026 hyväksymä ja 18.9.2026 voimaan tullut Pitkäsuontie 10 -niminen asemakaava ja asemakaavan muutos (asemakaava nro 920600 ja maanalainen asemakaava 920500ma). Asemakaavaa on muutettu rakennusoikeuden määrän kasvattamiseksi n. 30 000 k-m2, jotta Pitkäsuontie 10 jätevoimalan kiinteistölle voitaisiin rakentaa jätteen lajittelulaitos sekä hiilidioksidin talteenottolaitos. Asemakaavan käyttötarkoitusta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueena (ET) ei ole muutettu, koska merkintä mahdollistaa jätteen hiilidioksidin talteenottolaitoksen. Hiilidioksidin talteenottolaitos sijoittuisi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET), jolle saa sijoittaa energiatuotantolaitoksia, kuten jätevoimalaitoksen ja biopolttoaineen logistiikka alueen sekä toimintoa palvelevia laitoksia ja rakennuksia sekä toimintaan liittyviä toimistotiloja. Kaavamuutoksen alue sisältää jätevoimalan ja lajittelulaitoksen alueen sekä Pitkäsuontien katualuetta. Kaavamuutosalueella jätevoimala kiinteistön alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laadittiin maanalainen asemakaava 920500ma. Asemakaavalla on asetettu nykyvaatimusten ja -tavoitteiden mukaiset määräykset erityisesti ympäristöhäiriöiden rajoittamisen, hiilineutraaliuden, sähköautojen latauspisteiden ja hulevesien hallinnan osalta.

Vantaan kaupunki toteaa, että hiilidioksidin talteenottohanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen. Esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutusta lähiympäristön voimassa olevien kaavojen toteuttamisedellytyksiin eivätkä ne aiheuta rajoituksia lähiympäristön vireillä olevien kaavojen ratkaisuihin, sillä toiminnan vaikutukset eivät muutu nykyisestä.

Kaupunki suhtautuu myönteisesti Vantaan Energia Oy:n hankkeeseen hiilidioksidin talteenottolaitoksesta. Vantaan kaupunki on kaupunkistrategiassaan 2026-2029 sitoutunut vähentämään kasvihuonepäästöjä, ja hiilidioksidin talteenottolaitos-hanke tukee myös tätä tavoitetta.

Kaupunki ei näe myöskään esteitä toiminnan aloittamisluvalle.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö
22.09.2026
LVV-U/102009/2026
Julkinen

1 Vireillepanija

Vantaan Energia Oy

2 Asia

Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan olennainen muuttaminen ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Vantaa

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoanne yllä mainitusta asiasta viimeistään **29.10.2026.**

Asiakirjat ovat nähtävillä Ympäristöasioiden tietopalvelussa osoitteessa https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi-FI/asia/3447508.

Lausunto pyydetään toimittamaan Lupa- ja valvontavirastoon sähköisellä lomakkeella, joka löytyy Ympäristöasioiden tietopalvelusta osoitteesta https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi-FI/asia/3447508. Lausunnossa on ilmoitettava asian asiatunnus **LVV-U/102009/2026**.

Mikäli ette pidä lausunnon antamista tarpeellisena, pyydämme ilmoittamaan siitä asiointisähköpostiimme kirjaamo@lvv.fi ja kopiona tässä asiakirjassa mainittujen lisätietojen antajien sähköpostiosoitteisiin.

3 Lisätietoja antavat

Ympäristöylitarkastaja Mari Tapio, puh. 029 525 5727

Ympäristöneuvos Jaakko Hämäläinen, puh. 029 525 5821

Ympäristöneuvos Kimmo Koistinen, puh. 029 525 4933

sähköposti: etunimi.sukunimi@lvv.fi

4 Jakelu

Vantaan kaupunki

Vantaan kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Vantaan kaupunki, terveydensuojeluviranomainen

Vantaan kaupunki, kaavoitusviranomainen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, pelastusviranomainen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES

Helsingin kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Helsingin kaupunki, terveydensuojeluviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö
22.09.2026
LVV-U/102009/2026
Julkinen

Sipoon kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Sipoon kunta, terveydensuojeluviranomainen

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

12 Vantaan kaupungin lausunto Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583 / TeA

VD/6689/00.04.03/2026

TeA/JNu/LMu/PKa/AKa/Msa/JSt

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäytön yleissuunnittelupalvelu pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583.

Koko osayleiskaava-aineisto on nähtävissä verkkosivuilla https://kartta.hel.fi, ja osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon alkaessa 28.9.2026 myös verkkosivujen https://www.hel.fi/suunnitelmat kautta. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 4.11.2026 asti.

Östersundomin osayleiskaavan keskeisenä tavoitteena on ratkaista alueen yleispiirteinen maankäyttö, osoittaa uuteen raideliikenneyhteyteen perustuva yhdyskuntarakenne sekä viher- ja virkistysverkoston vahvistaminen. Keskeinen lähtökohta on, että alueelle suunniteltavasta maankäytöstä ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueille. Östersundomin osayleiskaavalla varaudutaan osaltaan Helsingin väestönkasvuun pitkällä aikavälillä sekä ratkaistaan alueen muut maankäyttötarpeet.

Kaavan visiona luonnonläheinen pikaraitiotiehen tukeutuva pikkukaupunki. Tavoite on mahdollistaa monipuolinen asunto- ja pientalorakentaminen sekä uusia työpaikkoja ja yritystontteja Helsingissä. Uusi rakentaminen keskitetään nykyisen yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen yhteyteen. Tavoitteena on myös tasapainottaa Helsingin ja pääkaupunkiseudun kasvua itään.

Kaava tähtää kokonaiskestävyyteen. Osayleiskaavan tavoite on vahvistaa viher- ja virkistysverkostoa. Ekologisten yhteyksien säilymiseen ja vahvistamiseen on kiinnitetty erityisesti huomiota, ja epäjatkuvuuskohtia vahvistetaan mm. vihersilloilla ja metsitettävällä alueella. Keskeiset ekologiset runkoyhteydet Mustavuoren ja Salmenkallion metsäalueilta Sipoonkorpeen sekä merenlahtien lintuvesien Natura-alueelta Sipoonkorpeen kulkevat pääasiassa nykyisillä metsäisillä alueilla ja nämä on pyritty huomioimaan kaavaratkaisussa mahdollisimman hyvin. Kaavassa huomioidaan ilmastotavoitteet sekä maisema- ja kulttuuriympäristöt.

Suunnittelua ohjaa Östersundomin maakuntakaava, jossa uusi taajamarakenne on sidottu raideliikenteen toteuttamiseen. Suunnittelualueen pinta-ala on 29,2 km2.

Östersundomin osayleiskaavalla on useita kuntarajan ylittäviä vaikutuksia ja yhteistyötarpeita. Osayleiskaavaehdotuksen valmistelussa on huomioitu hyvin Vantaan kannalta merkittävät asiat, jotka liittyvät erityisesti ekologiseen yhteyteen, liikenteeseen, kulttuurimaisemaan ja tekniseen huoltoon. Osayleiskaavaehdotuksen osana valmisteltu viitesuunnitelma ekologisen yhteyden kehittämiseksi luo hyvän pohjan Länsisalmen kautta kulkevan ekologisen yhteyden toteuttaminen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään liitteen mukainen lausunto Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäytön yleissuunnittelupalvelulle.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto kaupunkiympäristölautakunnalle Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta
- Lausuntopyyntö Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavasuunnittelija Paula Kankkunen, puh 050 3023992
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaupunkiympäristölautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite: Kymp/ HEL 2021-011485 Lausuntopyyntö, Östersundomin osayleiskaava-ehdotus, nro 12583

Vantaan kaupungin lausunto Östersundomin osayleiskaavasta, nro 12583

Vantaan kaupunki antaa seuraavan lausunnon Helsingin kaupunkiympäristö-lautakunnalle Östersundomin osayleiskaavasta, nro 12583

Östersundomin osayleiskaavassa alueen visiona on luonnonläheinen pikaraitio-tiehen tukeutuva pikkukaupunki. Kaavan visiona on mahdollistaa monipuolinen asunto- ja pientalorakentaminen sekä uusia työpaikkoja ja yritystontteja. Uusi rakentaminen keskitetään nykyisen yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen yhteyteen. Kaavan tavoitteena on kokonaiskestävyys, osayleiskaava vahvistaa viher- ja virkistysverkostoa, ja siinä huomioidaan ilmastotavoitteet sekä maise-ma- ja kulttuuriympäristöt.

Vantaan rajan vastaisia työpaikka-alueita ovat TP-alue Norrberget ja TP-alue Kehä III-Itäväylä-Uusi Porvoontie -risteysalueella. Lisäksi alueille saa sijoittaa energian tuotantoa, joukkoliikennettä tukevia varikkotoimintoja sekä väliaikai-sesti maamassojen välivarastointi- ja käsittelyaluetta. Alueet rajautuvat Van-taan puolella lähivirkistys- (VL), retkeily- ja ulkoilualueisiin (VR) sekä maata-lousalueisiin (MT). Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida työ-paikkatoimintojen sekä väliaikaistoimintojen yhteensovittaminen ja vaikutusten hallinta.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu pikaraitiotien pysäkki Kehä III liittymän viereen. Vantaan puolella tehokkaan maankäytön kehittäminen kyseisellä alueella on haastavaa. Vantaan kaupunki katsoo, että yhteistyötä kaupunkien välillä on tarpeen jatkaa pikaraitiotieverkoston kehittämisen osalta.

Vantaan yleiskaavaan on merkitty liikenneyhteytenä Pitkäsuontien jatke Porvoonväylän pohjoispuolelle. Östersundomin kaavaehdotuksessa on osoitettu tälle jatkona tieliikenteen yhteystarve Norrbergetin alueelle. Vantaan kaupunki toteaa, että yhteystarpeen tullessa ajankohtaiseksi sen suunnittelua on syytä jatkaa yhteistyössä olennaisten toimijoiden välillä.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu liikennealueena raskaan liikenteen palvelualue, joka palvelee tavaralogistiikkaa. Vantaan kaupunki näkee tämän erittäin hyvänä ratkaisuna, koska palvelualueille on todettu suuri tarve pääkaupunkiseudulla.

Vantaan kannalta keskeistä on varmistaa, että Helsingin ja Vantaan viher- ja virkistysverkostot muodostavat jatkuvan kokonaisuuden. Jatkuvuuden kannalta tärkeitä kohteita ovat Länsisalmen ekologisen yhteys, Norrbergetin vihersilta sekä virkistysreittien yhteensovittaminen Hakunilan ja Sipoonkorven suuntiin.

Erityisen tärkeä on Helsingin Salmenkalliosta Vantaan Länsisalmen kautta Sipoonkorpeen kulkeva ekologinen runkoyhteys, joka Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa on luonnonsuojelualuetta ja retkeily- ja ulkoilualuetta. Ekologisen runkoyhteyden tarkoituksena on turvata lajiston liikkuminen Mustavuoren Natura-alueen ja Sipoonkorven välillä. Osayleiskaavatyön osana laadittu erillinen viitesuunnitelma Vantaan ja Helsingin rajalla Salmenkalliosta Vantaan Länsisalmen kautta Sipoonkorpeen kulkevan ekologisen yhteyden kehitettävästä osasta antaa selkeän lähtökohdan metsityshankkeen jatkosuunnittelulle. Ekologisen yhteyden metsitys ja yhteyden kehittäminen varmistaa, että yhteys toteutuu riittävän leveänä ja yhtenäisenä, metsittäminen vahvistaa metsälajiston, mm. pyyn kulkuyhteyksiä. Toimenpiteet on toteutettava ennen Östersundomin laajamittaista rakentamista. Vantaan kaupunki hankki tammikuussa 2026 omistukseensa metsitysalueiden väliin jääneen yksityisen peltoalueen, maanhankinta parantaa mahdollisuuksia toteuttaa yhteys katkeamattomana. Ekologisen yhteyden jatkuvuus edellyttää myös Porvoonväylän estevaikutuksen vähentämistä. Kaavassa onkin esitetty vihersiltaa nykyisen ylikulkusillan yhteyteen Norrbergetin kohdalle.

Osayleiskaava mahdollistaa myös yhteyksien kehittämisen Östersundomista Hakunilan urheilupuistoon ja edelleen Vantaan virkistysverkostoon sekä Sipoonkorpeen. Reittejä voidaan kehittää jo ennen Östersundomin laajempaa

rakentamista ja raideliikennepäätöstä. Virkistyskäytön ohjaamisessa tärkeää on, ettei virkistyskäyttö heikennä ekologisia yhteyksiä tai herkkiä luontoalueita. Vantaan kaupunki katsoo, että osayleiskaava luon hyvän pohjan tarkemmalle reittien suunnittelulle siten, että luonnon kulumista ja eläimille aiheutuvaa häiriötä minimoidaan.

Osayleiskaavan toteutuminen vaatii päätöksen tekemisen pikaraitiotien rakentamisesta sekä Länsisalmen ekologisen yhteyden kehittämisen.

Vantaan kaupunki haluaa lopuksi kiittää yhteistyöstä ja yhteistyön kuluessa esiin tuotujen asioiden huomioon ottamisesta.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin (vaihde) 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala
Matkapuhelin
Y-tunnus 01246109
ID 3481660

Iivonen Jaana

Lähettäjä: Yli-Tolppa Sari <Sari.Yli-Tolppa@hel.fi>
Lähetetty: torstai 24. syyskuuta 2026 15.43
Kopio: Karlsson Anne; Backman Katri; Rajala Pasi
Aihe: Kymp/ HEL 2021-011485 Lausuntopyyntö, Östersundomin osayleiskaavaehdotus, nro 12583

! VAROITUS: Ulkoinen lähettäjä. Avaa linkit ja liitteet vain, jos luotat lähettäjään. Merkitse epäilyttävä viesti tietojenkalasteluksi.

CAUTION: External sender. Open links and attachments only if you trust the sender. Report suspicious message as phishing.

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäytön yleissuunnittelupalvelu pyytää lausuntoanne Östersundomin osayleiskaavan, nro 12583, asiakirjoista:

Osayleiskaavaehdotuksen nro 12583 kartta, päivätty 2.6.2026, päivitetty 28.9.2026

Osayleiskaavaehdotuksen nro 12583 selostus, päivätty 2.6.2026, päivitetty 28.9.2026

Vuorovaikutusraportti 2, päivitetty 2.6.2026

Koko osayleiskaava-aineisto on nähtävissä verkkosivuilla https://kartta.hel.fi, ja osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon alkaessa 28.9.2026 myös verkkosivujen https://www.hel.fi/suunnitelmat kautta.

Lausunnon määräaika on 30.10.2026.

Pyydämme osoittamaan lausunnon kaupunkiympäristölautakunnalle ja toimittamaan sen ensisijaisesti osoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi. Sähköpostin aihekenttään pyydämme kirjaamaan asian tunnuksen: Kymp/ HEL 2021-011485.

Lausunnon voi toimittaa myös osoitteeseen: Helsingin kaupungin kirjaamo, Kaupunkiympäristön toimiala, PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13), 00099 Helsingin kaupunki. Pyydämme mainitsemaan lausunnossa tunnuksen Kymp/ HEL 2021-011485.

Lisätiedot:
Anne Karlsson, tiimi päällikkö, p. 09 310 37444, sp. anne.karlsson@hel.fi
Katri Backman, yleiskaavasuunnittelija, p. 09 310 37840 sp. katri.backman@hel.fi
Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, p. 09 310 20417, sp. pasi.rajala@hel.fi

Lähetetty:
Fingrid Oy
Espoon kaupunki
Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin Satama Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
Kaupunkiliikenne Oy
Keravan Energia
Liikenne- ja viestintävirasto/Traficom
Metsähallitus
Metsäkeskus, Helsinki

Museovirasto
Senaatti-kiinteistöt
Sipoon kunta
Sipoon Vesi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Uudenmaan elinvoimakeskus
Uudenmaan liitto
Uudenmaan lupa- ja valvontavirasto
Vantaan kaupunki
Väylävirasto

Ystävällisin terveisin Sari

****
Sari Yli-Tolppa
suunnittelija

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristö
Maankäytön yleissuunnittelu
Yleiskaavoitus
PL 58211 (käyntiosoite Työpajankatu 8)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
puh. (09) 310 37068, 040 3342286
sari.yli-tolppa@hel.fi
hel.fi/kymp.fi

13 **Vastaus Tuomas Vanhasen, Petri Roinisen ja Jorma Hentilän sekä 29 muun valtuutetun aloitteeseen tekoälyn aktiivisesta hyödyntämisestä Vantaalla /PT (kvalt)**

VD/3239/00.02.00.03/2026

PT/ML/JK

Tuomas Vanhanen, Petri Roininen ja **Jorma Hentilä** sekä 29 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Käynnistää nopealla aikataululla kartoituksen siitä, missä kaupungin eri toimialoilla on käytännön mahdollisuuksia hyödyntää tekoälyä.
2. Pyytää toimialoja tunnistamaan ne tehtävät ja prosessit, joissa tekoäly voisi nopeuttaa käsittelyä, vähentää rutiinityötä, helpottaa tiedonhakua, tukea henkilöstöä tai parantaa palvelujen sujuvuutta.
3. Selvittää parhaat tekoälyn soveltamiskäytännöt muista kunnista Suomessa ja maailmalla.
4. Arvioi samalla tietosuojan, tietoturvan, datan hallinnan, avoimuuden ja ihmisen päätösvallan turvaamisen vaatimukset.
5. Asettaa kartoituksen tavoitteeksi arvioida, onko tekoälyn avulla mahdollista saavuttaa esimerkiksi 5 % tuottavuusloikka ja siten useiden kymmenien miljoonien eurojen tuottavuuspotentiaali kaupungin toimintamenoihin valtuustokauden aikana, ja että mitä päätöksiä tämän saavuttaminen edellyttäisi.
6. Kokoaa kartoituksen tulokset talous- ja strategiatoimikunnan sekä vuoden 2027 talousarvion valmistelun tueksi.

Perustelut:
Tekoäly voi auttaa kaupunkia tekemään asioita sujuvammin, nopeammin ja myös kustannustehokkaammin.
Tarkoitus ei ole korvata ihmistä, vaan helpottaa työtä siellä, missä siitä on oikeasti hyötyä.

Vantaan kaupunkistrategian mukaan kaupungin taloutta pitää tasapainottaa samalla, kun huolehditaan elinvoimasta, palveluista ja kasvavan kaupungin toimivuudesta. Strategiassa korostetaan myös rohkeutta, uusia toimintatapoja, parhaista käytännöistä oppimista ja tietopohjaisuutta. Näistä lähtökohdista on perusteltua selvittää ripeästi, missä tekoäly voisi parantaa kaupungin tuottavuutta ja palvelujen sujuvuutta.

Tekoälyä ei kannata nähdä vain yksittäisten työvaiheiden tehostamisena. Sillä voidaan parhaimmillaan uudistaa kokonaisia prosesseja nopeammiksi, kevyemmiksi ja vähemmän manuaalista työtä vaativiksi. Samalla henkilöstön aikaa voi vapautua rutiineista vaikuttavampaan työhön. Tämä on tärkeää erityisesti tilanteessa, jossa kaupungin pitää hillitä kustannuksia. Samalla voidaan parantaa palvelujen toimivuutta.

Konkreettisia esimerkkejä on jo olemassa. Konnevedellä yksityistieavustusten käsittelyä saatiin kunnan mukaan nopeutettua noin viikosta alle päivään, ja hallinnon työajasta säästyi noin 85 prosenttia. Vantaalla on myös paljon erilaisia avustuksia ja tukia, joiden käsittelyssä vastaavaa potentiaalia kannattaa arvioida.

Myös muista kaupungeista löytyy käyttökelpoisia esimerkkejä. Helsingissä on otettu käyttöön tekoälyä hyödyntävä Helsinki Pathfinder yrittäjyyspalveluihin, Espoossa on kokeiltu tekoälytulkkausta

työllisyyspalveluissa ja Tampereella tekoälyä on kehitetty koko kaupungin yhteisenä tehtävänä. Jos tällaisia ratkaisuja voidaan hyödyntää muualla, on perusteltua selvittää, missä Vantaan kokoisessa kaupungissa voitaisiin saavuttaa vastaavia hyötyjä.

Vantaalla tekoälyn käyttökohteita voivat olla esimerkiksi asiakaspalvelu, asiakirjojen käsittely, tiedonhaku, käännökset, viestintä, avustusten käsittely sekä rakennusluvituksen ja -valvonnan valmistelu.

Rakennusluvituksessa ja valvonnassa tekoäly voisi tukea tiedonhakua, alustavia tarkistuksia ja valmistelua, jolloin asiantuntijoiden aikaa vapautuisi harkintaa vaativiin vaiheisiin. Koneluettavat aineistot voivat tulevaisuudessa nopeuttaa lupakäsittelyä merkittävästi.

Samalla on perusteltua selvittää, voisiko Vantaan aikuisopisto vahvistaa asukkaiden tekoälyn luku- ja käyttötaitoja osana digitaitojen opetusta. Käytännössä kyse voisi olla eräänlaisesta matalan kynnyksen “tekoälyajokortista”, jonka avulla asukkaat oppisivat tekoälyn perusteita, turvallista käyttöä, kriittistä arviointia ja arjen hyödyntämistä.

Tavoitteena tulee olla, että tekoälyä käytetään Vantaalla turvallisesti, vastuullisesti ja järkevästi tavalla, joka helpottaa ihmisten arkea, tukee henkilöstön työtä ja parantaa kaupungin toimintakykyä.”

Kaupunginvaltuusto 27.4.2026 § 20

Päätös
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tietohallinto on hankkinut tekoälylisenssejä, koulutusta ja lyhyitä tietoiskuja tekoälytyökalujen käyttöön. Viimeisimpänä tietohallinto on käynnistänyt tekoälyagenttien hyödyntämiseen keskittyvän tekoälyagenttitehtaan, joka tarjoaa tukea ja apua tekoälyagenttien luomiseen avustamalla toimialoja tekoälyn käytön hyödyntämisessä. Tukea annetaan matalalla kynnyksellä ja tarkoituksena on samalla myös kasvattaa Vantaalle uusia tekoälyasiantuntijoita eri puolille organisaatiota. Tekoälyagenttitehtaan asiantuntijoita voi tilata myös esimerkiksi palvelualueiden ja yksiköiden kehittämispäiviin, jolloin voidaan ideoida mahdollisia käyttötapauksia agenteille ja sparrata niitä agenttitehtaan asiantuntijoiden kanssa.

Teemme tiivistä yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa sekä kokoamme asiantuntemusta useista yrityksistä kootaksemme parhaan ymmärryksen siitä, kuinka tekoälyä voitaisiin parhailla tavoilla hyödyntää Vantaan kaupungilla. Osallistumme myös kansallisella tasolla mm. valtionvarainministeriön vetämään tekoälyn käytön edistämisen verkostoon sekä muihin ohjelmiin ja saamme näiden kautta viimeisimmän tiedon siitä, kuinka kansallisella tasolla asioita tullaan edistämään.

Tekoälyn hyödyntämisessä on kuitenkin ensisijaisesti kyseessä toiminnan muutoksen johtamisesta, jossa toiminnosta vastaavan tahon tulee linjata, miten käytännössä toimintaa pitäisi muuttaa. Keskiössä on siis toiminnan ja prosessien tehostamisen tavoitteet teknisten tavoitteiden sijaan. Tekninen asiantuntija voi toimia avustajana sekä sparraajana. Lisäksi tekninen asiantuntija pystyy tuomaan esiin, miten muualla Vantaan kaupungilla tai muissa kaupungeissa on toteutettu tekoälyratkaisuja erilaisiin käyttötapauksiin. Viime kädessä kyse on yksittäisten asiantuntijoiden, tiimien, yksiköiden ja palvelualueiden tehtävien ja prosessien muutoksista.

Tekoälyn avulla on mahdollista saada monenlaisia hyötyjä. Yksinkertaisimmalla tasolla joistain työtehtävistä kuten esimerkiksi päätösten laadinnasta on säästettävissä erittäin merkittävä osuus työmäärästä, kokouksista saa työkaluilla muistiinpanot ja isommista materiaaleista lyhyet yhteenvedot. Kyse on tällaisessa käytössä ensisijaisesti yksilö- ja tiimitason päätöksistä, kuinka paljon tekoälyä hyödynnetään ja kuinka paljon esihenkilö käyttöön kannustaa ja ohjaa. Laajemmassa kaavassa tekoäly mahdollistaa palveluiden tuottamisen kokonaan toisella tavalla, joka mahdollistaa laajempien tehtäväkokonaisuuksien tehokkaamman järjestämisen sekä palvelun laadukkaamman tuottamisen.

Tekoälyn käytöstä kaupungilla on laadittu erillinen politiikka ja täydentäviä ohjeita laaditaan tarpeen mukaan. Yleisinä teknisinä ohjeina tekoälyyn pätee samat säännöt kuin muihin sovelluksiin eli kaupungilla työskennellessä tulee käyttää vain työnantajan tarjoamia järjestelmiä, eikä niihin saa syöttää henkilötietoja. Näitä periaatteita noudatettaessa varmistetaan, että toimitaan lain puitteissa.

Visiota pohdittaessa pitää ottaa lähtökohdaksi kaupungin palveluiden visio, joka pitää kirkastaa eli minkälainen palveluiden digitalisaatiotavoite meillä on ja millä tavalla me muutamme kaupungin palvelutarjontaa ja -sisältöä digitalisoituvassa kaupungissa?

Suunniteltaessa laajemmin tuottavuuden parantamista pitäisi selvitysten perustua laajempaan toiminnan muutokseen hyödyntäen erilaisia automaation tekniikoita laajemminkin, ei siis pelkästään tekoälyä. Tuottavuus- ja tuotantotapatarkastelut tehdään osana talousohjelmaa kaikista keskeisistä toiminnoista. Näiden osana arvioidaan aina myös digikehittämisen mahdollisuuksia. Tekoälyn laajempi hyödyntäminen tarvitsee taustalleen perinteisempiä järjestelmäratkaisuja, joiden suunnittelussa tulee ottaa paremmin huomioon tekoälyn hyödyntäminen. Tekoäly ei myöskään ole useinkaan tehokkain tapa digitalisoida asioita, joten tuottavuuden parantamisessa ei suunnitelmia kannata sitoa pelkästään yhteen teknologiseen vaihtoehtoon.

Tavoiteasetanta tulee asettaa toimialan palveluiden tuottamisen tehokkuuden sekä palvelun laadun näkökulmasta. Tavoiteasetanta tulisi tehdä tiiviissä yhteistyössä yhdessä tietohallinnon ja ylimmän johdon kanssa, jotta ymmärretään mahdollisuudet ja saadaan aikaan realistinen aikataulu muutokselle. Kaupunkitasoinen tavoiteasetanta tulee asettaa osana kaupungin talousohjelmaa.

Digitalisaation edistämistä pohdittaessa pitää ottaa lähtökohdaksi kaupungin palveluiden visio. Pitää kirkastaa minkälainen palveluiden digitalisaatiotavoite meillä on ja millä tavalla me muutamme kaupungin palvelutarjontaa ja -sisältöä digitalisoituvassa kaupungissa. Kyse on laajemmasta toiminnan muutoksesta, joka vaikuttaa myös kuntalaisiin ja kunnassa toimiviin yrityksiin. Kyse ei ole siis pelkän säästötavoitteen asettamisesta, vaan myös palvelutavoitteen asettamisesta.

Osana laajempaa tavoitetilaa tietohallinto on yhdessä toimialojen johdon kanssa valmistellut kaupungille digivisiota, jossa hahmotellaan periaatteet ja toimintatavat. Digivisio on valmis hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2027.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tuomas Vanhaselle, Petri Roiniselle ja Jorma Hentilälle sekä 29 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus; ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:
- allekirjoitettu Tuomas Vanhasen, Petri Roinisen ja Jorma Hentilän sekä 29 muun valtuutetun aloite tekoälyn aktiivisesta hyödyntämisestä Vantaalla

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tietohallintojohtaja Matti Lampo
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Valtuustoaloite tekoälyn aktiivisesta hyödyntämisestä Vantaalla	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Käynnistää nopealla aikataululla kartoituksen siitä, missä kaupungin eri toimialoilla on käytännön mahdollisuuksia hyödyntää tekoälyä. 2. Pyytää toimialoja tunnistamaan ne tehtävät ja prosessit, joissa tekoäly voisi nopeuttaa käsittelyä, vähentää rutiinityötä, helpottaa tiedonhakua, tukea henkilöstöä tai parantaa palvelujen sujuvuutta. 3. Selvittää parhaat tekoälyn soveltamiskäytännöt muista kunnista Suomessa ja maailmalla. 4. Arvioi samalla tietosuojan, tietoturvan, datan hallinnan, avoimuuden ja ihmisen päätösvallan turvaamisen vaatimukset. 5. Asettaa kartoituksen tavoitteeksi arvioida, onko tekoälyn avulla mahdollista saavuttaa esimerkiksi 5 % tuottavuusloikka ja siten useiden kymmenien miljoonien eurojen tuottavuuspotentiaali kaupungin toimintamenoihin valtuustokauden aikana, ja että mitä päätöksiä tämän saavuttaminen edellyttäisi. 6. Kokoaa kartoituksen tulokset talous- ja strategiatoimikunnan sekä vuoden 2027 talousarvion valmistelun tueksi. Perustelut: Tekoäly voi auttaa kaupunkia tekemään asioita sujuvammin, nopeammin ja myös kustannustehokkaammin. Tarkoitus ei ole korvata ihmistä, vaan helpottaa työtä siellä, missä siitä on oikeasti hyötyä. Vantaan kaupunkistrategian mukaan kaupungin taloutta pitää tasapainottaa samalla, kun huolehditaan elinvoimasta, palveluista ja kasvavan kaupungin toimivuudesta. Strategiassa korostetaan myös rohkeutta, uusia toimintatapoja, parhaista käytännöistä oppimista ja tietopohjaisuutta. Näistä lähtökohdista on perusteltua selvittää ripeästi, missä tekoäly voisi parantaa kaupungin tuottavuutta ja palvelujen sujuvuutta. Tekoälyä ei kannata nähdä vain yksittäisten työvaiheiden tehostamisena. Sillä voidaan parhaimmillaan uudistaa kokonaisia prosesseja nopeammiksi, kevyemmiksi ja vähemmän manuaalista työtä vaativiksi. Samalla henkilöstön aikaa voi vapautua rutiineista vaikuttavampaan työhön. Tämä on tärkeää erityisesti tilanteessa, jossa kaupungin pitää hillitä kustannuksia. Samalla voidaan parantaa palvelujen toimivuutta.	<u>Aloitteen tekijät</u> Tuomas Vanhanen Petri Roininen Jorma Hentilä <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Kai-Ari Lundell 2.Juha Järä 3. Jenni Karemo 4. Mika Kasonen 5. Loviisa Kaartokallio 6. Patrik Karlsson 7. Sirpa Siru Kauppinen 8. Victor Snellman 9. Tomi Puikkonen 10. Anssi Aura 11. Matti Kotiranta 12. Patrik Borg 13. Tiina Tuomela 14. Eva Tawasoli 15. Suvi Karhu 16. Topi Liutu 17. Ulla-Maija Kopra 18. Karita Snellman 19. Mari Hynninen 20. Sirkka-Liisa Kähärä 21. Reija Friman 22. Maarit Raja-Aho 23. Nina Nummela 24. Marja Ahava 25. Marjo Vacker 26. Anitta Orpana 27. Jenni Alasuutari 28. Siri Ahokas 29. Mika Niikko

Konkreettisia esimerkkejä on jo olemassa. Konnevedellä yksityistieavustusten käsittelyä saatiin kunnan mukaan nopeutettua noin viikosta alle päivään, ja hallinnon työajasta säästyi noin 85 prosenttia. Vantaalla on myös paljon erilaisia avustuksia ja tukia, joiden käsittelyssä vastaavaa potentiaalia kannattaa arvioida. Myös muista kaupungeista löytyy käyttökelpoisia esimerkkejä. Helsingissä on otettu käyttöön tekoälyä hyödyntävä Helsinki Pathfinder yrittäjyyspalveluihin, Espoossa on kokeiltu tekoälytulkkausta työllisyyspalveluissa ja Tampereella tekoälyä on kehitetty koko kaupungin yhteisenä tehtävänä. Jos tällaisia ratkaisuja voidaan hyödyntää muualla, on perusteltua selvittää, missä Vantaan kokoisessa kaupungissa voitaisiin saavuttaa vastaavia hyötyjä. Vantaalla tekoälyn käyttökohteita voivat olla esimerkiksi asiakaspalvelu, asiakirjojen käsittely, tiedonhaku, käännökset, viestintä, avustusten käsittely sekä rakennusluvituksen ja -valvonnan valmistelu. Rakennusluvituksessa ja valvonnassa tekoäly voisi tukea tiedonhakua, alustavia tarkistuksia ja valmistelua, jolloin asiantuntijoiden aikaa vapautuisi harkintaa vaativiin vaiheisiin. Koneluettavat aineistot voivat tulevaisuudessa nopeuttaa lupakäsittelyä merkittävästi. Samalla on perusteltua selvittää, voisiko Vantaan aikuisopisto vahvistaa asukkaiden tekoälyn luku- ja käyttötaitoja osana digitaitojen opetusta. Käytännössä kyse voisi olla eräänlaisesta matalan kynnyksen “tekoälyajokortista”, jonka avulla asukkaat oppisivat tekoälyn perusteita, turvallista käyttöä, kriittistä arviointia ja arjen hyödyntämistä. Tavoitteena tulee olla, että tekoälyä käytetään Vantaalla turvallisesti, vastuullisesti ja järkevästi tavalla, joka helpottaa ihmisten arkea, tukee henkilöstön työtä ja parantaa kaupungin toimintakykyä. *Aloite jätetään Vantaan valtuuston kokouksessa 27.4.2026.*	

14 Vastaus Tanja Aidanjuuren ja 28 muun valtuutetun aloitteeseen loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt päättäjiltä, ei lapsilta /PT (kvalt)

VD/3243/00.02.00.03/2026

PT/LR/JH/RK

Tanja Aidanjuuri sekä 28 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan taloustilanne on kiristynyt merkittävästi viime vuosina. Kaupungin omien tilinpäätöstietojen mukaan velka on kasvanut nopeasti, ja investointitaso on siitäkin huolimatta pysynyt poikkeuksellisen korkeana.

Vantaalla:
• korollinen velka on noussut jo useisiin tuhansiin euroihin per capita
• kokonaisvelkamäärä on kasvanut satoihin miljooniin euroihin
• investoinnit ovat vuodesta toiseen ylittäneet selvästi tulorahoituksen
• vuosikate ei ole riittänyt kattamaan investointeja kestävällä tasolla

Toisin sanoen: kaupunki elää velaksi. Samaan aikaan kaupungin käyttötalouteen kohdistuu jatkuva säästöpaine. Käytännössä tämä tarkoittaa leikkauksia, tehostamista ja palveluiden karsimista, eli suoraan vaikutuksia vantaalaisten arkeen. Juuri tässä tilanteessa paljastuvat todelliset arvovalinnat. Vantaa käyttää vuosittain:

- 90 000 euroa neljäsluokkalaisten itsenäisyyspäiväjuhlaan 4.-luokkalaisten Itsenäisyysjuhlien budjetti on 90 000 €.
Budjetti on 8 vuoden aikana kasvanut vain 5000 €. Kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet yli 30 % ja tuo 90 000 € ei riitä kattamaan juhlia. Bussikuljetukset n. 3000 oppilaalle ja opettajille maksaa arviolta polttoaineiden hinnan noustua n. 35000–38 000 €. Cateringtarjoilut n. 10 € / osallistuja maksaa myös 30 000 €. Järjestyksenvalvonta, esitystekniikka, artisti, ohjelmat, henkilöstö etc. n. 35000 €

Viime vuonna juhlat kustansivat n. 103500 €. Lastenkulttuuri rahoitti budjetin ylimenevän osuuden muualta. Tämä juhla kuitenkin on säästölistalla.

Tämä juhla halutaan poistaa lapsilta, kun samanaikaisesti, joka loppiainen järjestetään poliittisille päättäjille, virkamiehille ja muille kutsuvieraille loppiaisvastaanotto.

- Päättäjien loppiaisvastaanottoon oli budjetoitu vuonna talousarviossa 2025 165 000 € kaupunginhallitus päätöksellään asetti tavoitteeksi järjestää tilaisuuden kustannustehokkaasti 150 000 euroa. Lopullinen summa oli 130 293,28 € koostuen tarjoiluista, esiintyjistä, esitystekniikasta, Heurekan henkilökunnan työstä, järjestyksenvalvonnasta ja somisteista.

Pöydällä on silti ollut lasten juhlan lopettaminen, ei poliitikoille suunnattu vastaanottojuhla. Nelos-luokkalaisten itsenäisyystansseja ei tule lopettaa, se on monelle lapselle ikimuistoinen kokemus. Lasten juhla on halvempi, kun poliitikoille vuosittain järjestettävä juhla.

Ensisijaisesti säästöjä on haettava päättäjistä, ei lapsista. Tämä on myös puhtaasti arvovalinta, onko poliitikko valmis leikkaamaan itseltään vai leikataanko lapsilta.

Kun kaupungin velka kasvaa, korkomenot nousevat ja investointipaineet jatkuvat (mm. mittavat liikennehankkeet), jokainen euro pitäisi käyttää harkiten. Silti yli 150 000 euroa vuodessa käytetään tilaisuuteen, joka ei ole kuntalaisten peruspalvelu eikä välttämätön toiminto.

Samalla ollaan valmiita lopettamaan tapahtuma, joka:
• koskettaa laajasti vantaalaisia lapsia
• tukee yhteisöllisyyttä ja kansalaiskasvatusta
• on monelle lapselle merkittävä kokemus

On perusteltua kysyä: miksi säästöjä ei aloiteta sieltä, missä vaikutus kuntalaisiin on pienin, eli päättäjien omista eduista?

Esitämme, että:
1. Vantaan kaupunki lakkauttaa loppiaisvastaanoton.
2. Lakkauttamisesta syntyvä yli 150 000 euron vuosittainen säästö kohdennetaan lasten itsenäisyyspäiväjuhlan pysyvään turvaamiseen.
3. Kaupunki tekee linjauksen, jonka mukaan talouden sopeutustoimet kohdistetaan ensisijaisesti hallinnon, edustuksen ja ei-välttämättömien menojen karsimiseen ennen peruspalveluja.

Vantaan velka ei pienene juhlimalla, mutta uskottavuus katoaa nopeasti, jos säästöjä haetaan väärästä paikasta.”

Kaupunginvaltuusto 27.4.2026 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

___

Konsernijohdon ja elinvoiman sekä **kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin** toimialat toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Loppiaisvastaanotto on perinteinen ja arvostettu juhla, joka on kaupungin tärkein vuosittainen sidosryhmätapahtuma. Tilaisuus koetaan tärkeänä verkostoitumisen ja brändin rakentamisen kannalta.

Tilaisuuden järjestämistä on arvioitu osana talouden sopeuttamista ja on päädytty siihen, ettei kaupunginjohtaja esitä tilaisuuden järjestämistä vuoden 2027 talousarvioon. Tilaisuutta ei kuitenkaan ole tarkoitus lakkauttaa, vaan tulevina vuosina sitä suunnitellaan osana talousarvioprosessia ja se pyritään järjestämään sopeuttaen järjestelyt ja kutsuttavien määrä kulloiseenkin taloustilanteeseen ja toimintaympäristön tilaan.

Neljäsluokkalaisten itsenäisyyspäivän juhla järjestetään suunnitellusti vuonna 2026, eikä se sisälly myöskään enää vuoden 2027 säästölistalle. Kaupunki pitää juhlaa lapsille merkityksellisenä, yhteisöllisyyttä vahvistavana ja kansalaiskasvatusta tukevana tapahtumana. Itsenäisyyden merkitys ja sen juhliminen yhdessä on tärkeä, ylisukupolvinen kokemus, joka halutaan säilyttää. Juhlan ohjelma tuotetaan suurimmaksi osaksi yhteistyössä vantaalaisten lasten, nuorten ja yhteistyötahojen kanssa ja juhlijat itse osallistumat sen toteuttamiseen. On myös yhdenvertaisuuden näkökulmasta olennaista, että odotettu juhla järjestetään jokaiselle ikäluokalle vuorollaan peruskoulun neljännellä luokalla.

Juhlan toteutustapaa ja kustannuksia tarkastellaan vuosittain osana normaalia toiminnan ja talouden suunnittelua, ja tavoitteena on järjestää tilaisuus laadukkaasti ja kustannustietoisesti jatkossakin niillä resursseilla, jotka siihen osoitetaan.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tanja Aidanjuurelle ja 28 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:
- allekirjoitettu Tanja Aidanjuuren ja 28 muun valtuutetun aloite loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt päättäjiltä, ei lapsilta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Pekka Timonen
vs. kirjasto ja kulttuuripalveluiden johtaja Reeli Karimäki
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt päättäjiltä, ei lapsilta	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite: Loppiaisvastaanoton lakkauttaminen – säästöt pois päättäjiltä, ei lapsilta Vantaan taloustilanne on kiristynyt merkittävästi viime vuosina. Kaupungin omien tilinpäätöstietojen mukaan velka on kasvanut nopeasti, ja investointitaso on siitäkin huolimatta pysynyt poikkeuksellisen korkeana. Vantaalla: • korollinen velka on noussut jo useisiin tuhansiin euroihin per capita • kokonaisvelkamäärä on kasvanut satoihin miljooniin euroihin • investoinnit ovat vuodesta toiseen ylittäneet selvästi tulorahoituksen • vuosikate ei ole riittänyt kattamaan investointeja kestävällä tasolla Toisin sanoen: kaupunki elää velaksi. Samaan aikaan kaupungin käyttötalouteen kohdistuu jatkuva säästöpaine. Käytännössä tämä tarkoittaa leikkauksia, tehostamista ja palveluiden karsimista, eli suoraan vaikutuksia vantaalaisten arkeen. Juuri tässä tilanteessa paljastuvat todelliset arvovalinnat. Vantaa käyttää vuosittain: - 90 000 euroa neljäsluokkalaisten itsenäisyyspäiväjuhlaan 4.-luokkalaisten Itsenäisyysjuhlien budjetti on 90 000 €. Budjetti on 8 vuoden aikana kasvanut vain 5000 €. Kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet yli 30 % ja tuo 90 000 € ei riitä kattamaan juhlia. Bussikuljetukset n. 3000 oppilaalle ja opettajille maksaa arviolta polttoaineiden hinnan noustua n. 35000–38 000 €. Cateringtarjoilut n. 10 € / osallistuja maksaa myös 30 000 €. Järjestyksenvalvonta, esitystekniikka, artisti, ohjelmat, henkilöstö etc. n. 35000 € Viime vuonna juhlat kustansivat n. 103500 €. Lastenkulttuuri rahoitti budjetin ylimenevän osuuden muualta. Tämä juhla kuitenkin on säästölistalla.	<u>Aloitteen tekijät</u> Tanja Aidanjuuri <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1.Juha Järä 2. Eve Rämö 3. Vaula Norrena 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Gashaw Bibani 6. Tuire Kaimio 7. Elina Nykyri 8.Janne Hartikainen 9. Chau Nguyen 10. Suvi Karhu 11. Juha Suoniemi 12. Kai-Ari Lundell 13. Jari Jääskeläinen 14. Tomi Puikkonen 15. Tuomas Vanhanen 16. Victor Snellman 17. Marja Ahava 18. Patrik Borg 19. Jenni Alasuutari 20. Patrik Karlsson 21. Tiina Tuomela 22. Loviisa Kaartokallio 23. Tia Seppänen 24. Heidi Blomberg 25. Siri Ahokas 26. Reija Friman 27. Petri Roininen 28. Mika Niikko

Tämä juhla halutaan poistaa lapsilta, kun samanaikaisesti, joka loppiainen järjestetään poliittisille päättäjille, virkamiehille ja muille kutsuvieraille loppiaisvastaanotto. - Päättäjien loppiaisvastaanottoon oli budjetoitu vuonna talousarviossa 2025 165 000 € kaupunginhallitus päätöksellään asetti tavoitteeksi järjestää tilaisuuden kustannustehokkaasti 150 000 euroa. Lopullinen summa oli 130 293,28 € koostuen tarjoiluista, esiintyjistä, esitystekniikasta, Heurekan henkilökunnan työstä, järjestyksenvalvonnasta ja somisteista. Pöydällä on silti ollut lasten juhlan lopettaminen, ei poliitikoille suunnattu vastaanottojuhla. Nelosluokkalaisten itsenäisyystansseja ei tule lopettaa, se on monelle lapselle ikimuistoinen kokemus. Lasten juhla on halvempi, kun poliitikoille vuosittain järjestettävä juhla. Ensisijaisesti säästöjä on haettava päättäjistä, ei lapsista. Tämä on myös puhtaasti arvovalinta, onko poliitikko valmis leikkaamaan itseltään vai leikataanko lapsilta. Kun kaupungin velka kasvaa, korkomenot nousevat ja investointipaineet jatkuvat (mm. mittavat liikennehankkeet), jokainen euro pitäisi käyttää harkiten. Silti yli 150 000 euroa vuodessa käytetään tilaisuuteen, joka ei ole kuntalaisten peruspalvelu eikä välttämätön toiminto. Samalla ollaan valmiita lopettamaan tapahtuma, joka: • koskettaa laajasti vantaalaisia lapsia • tukee yhteisöllisyyttä ja kansalaiskasvatusta • on monelle lapselle merkittävä kokemus On perusteltua kysyä: miksi säästöjä ei aloiteta sieltä, missä vaikutus kuntalaisiin on pienin, eli päättäjien omista eduista?	

Esitämme, että: 1. Vantaan kaupunki lakkauttaa loppiaisvastaanoton. 2. Lakkauttamisesta syntyvä yli 150 000 euron vuosittainen säästö kohdennetaan lasten itsenäisyyspäiväjuhlan pysyvään turvaamiseen. 3. Kaupunki tekee linjauksen, jonka mukaan talouden sopeutustoimet kohdistetaan ensisijaisesti hallinnon, edustuksen ja ei-välttämättömien menojen karsimiseen ennen peruspalveluja. Vantaan velka ei pienene juhlimalla, mutta uskottavuus katoaa nopeasti, jos säästöjä haetaan väärästä paikasta.	

15 **Vastaus Gashaw Bibanin ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla / PT (kvalt)**

VD/1465/00.02.00.03/2026

PT/LK/SS/JK

Gashaw Bibani sekä 24 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan väestörakenne monimuotoistuu nopeasti. Kaupungin kotoutumisen onnistuminen vaikuttaa suoraan yhdenvertaisuuteen, turvallisuuteen ja sosiaaliseen eheyteen. Seksuaalikasvatus on osa perusoikeuksia ja terveyttä, mutta tällä hetkellä se ei toteudu systemaattisesti kotoutumiskoulutuksessa eikä kaupungin palveluissa.

THL ja WHO korostavat, että seksuaalikasvatus on olennainen osa väkivallan ehkäisyä, suostumuksen ymmärtämistä ja terveyden edistämistä. Ilman selkeää, saavutettavaa ja lainsäädäntöön perustuvaa tietoa syntyy väärinkäsityksiä, jotka voivat johtaa konflikteihin, epävarmuuteen ja palveluiden kuormittumiseen.

Nykytilanteessa:
- tieto seksuaalioikeuksista ja suostumuksesta ei tavoita kaikkia kotoutujia
- suomalaisen lainsäädännön periaatteet eivät avaudu riittävän selkeästi
- perheiden ja nuorten tarpeet jäävät katveeseen
- ennaltaehkäisevä työ on hajanaista ja riippuvaista yksittäisistä toimijoista

Kyse ei ole kulttuurien vastakkainasettelusta, vaan siitä, että kaikilla Vantaan asukkailla on oikeus ymmärtää, miten Suomessa toimitaan ja millä periaatteilla toisia kohdellaan.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että Vantaan valtuusto päättää, että Vantaa:

1. Laatii kaupungin laajuisen mallin seksuaalikasvatuksen sisällyttämiseksi kotoutumiskoulutukseen yhteistyössä asiantuntijoiden, järjestöjen ja terveydenhuollon kanssa.
2. Perustaa koulutuksen sisällöt Suomen lainsäädäntöön, suostumuksen periaatteeseen, yhdenvertaisuuteen ja väkivallan ehkäisyyn.
3. Tuottaa materiaalit useilla kielillä, selkokielisesti ja saavutettavasti, huomioiden myös lukutaidottomat.
4. Laajentaa koulutuksen koskemaan myös perheitä ja nuoria, ei vain aikuisia kotoutujia.
5. Varmistaa henkilöstön osaamisen tarjoamalla koulutusta opettajille, sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä nuorisotyöntekijöille.
6. Seuraa ja arvioi mallin vaikutuksia esimerkiksi palveluiden kuormitukseen, turvallisuuden tunteeseen ja kotoutumisen onnistumiseen.

Perustelut:
Seksuaalikasvatus on osa kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia, ja sen puute heikentää yhdenvertaisuutta. Selkeä tieto vähentää väärinkäsityksiä ja konflikteja sekä vahvistaa turvallisuutta.
Ennaltaehkäisevä työ on taloudellisesti järkevää ja vähentää korjaavien palveluiden tarvetta. Kotoutuminen onnistuu vain, jos ihmisillä on realistinen ja ymmärrettävä käsitys suomalaisista normeista ja laista.

Kaupunki vahvistaa omaa strategista tavoitettaan olla turvallinen, yhdenvertainen ja kaikkien asukkaiden kaupunki.

Tavoitteena on rakentaa Vantaasta kaupunki, jossa jokainen – taustasta riippumatta – ymmärtää oikeutensa, velvollisuutensa ja toisia kunnioittavan vuorovaikutuksen periaatteet.
Seksuaalikasvatus on osa yhteistä turvallisuutta ja yhteiskunnallista integraatiota.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 31

Päätös
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Gashaw Bibanin ja 24 muun valtuutetun aloite seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue toteaa vastauksena seuraavaa:

Kiitämme valtuustoa tärkeän teeman esiin nostamisesta. Suomessa jokaisella tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus seksuaalikasvatukseen. Aloitteessa ehdotetaan seksuaalikasvatuksen sisällyttämistä kotoutumiskoulutukseen ja kotoutumiskoulutuksen laajentamista muillekin kuin aikuisille kotoutuja-asiakkaille. Aloitteessa esitetään huoli siitä, että nykyisellään seksuaalikasvatus nähdään hajanaisena ja ehdotetaan myös teemaan liittyvän selko- ja monikielisen materiaalin tuottamista, henkilöstön osaamisen vahvistamista ja mallin vaikutusten seurantaa.

Seksuaalikasvatus on mukana monessa elämänvaiheessa ja usean eri toimijan (kuten hyvinvointialue ja kaupunki) tai toimialan (kuten kasvatus ja opetus) palvelussa. Tässä vastineessa keskitymme työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden näkökulmaan. Lakisääteinen kotoutumiskoulutus on suunnattu työnhakijana oleville kotoutujille, painotus on kotimaisten kielen opiskelussa ja työelämätaitojen tukemisessa. Uudistunut laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) astui voimaan 1.1.2025, tuoden merkittäviä muutoksia, kuten kotoutumisajan lyhentyminen ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio. Kotoutumiskoulutukseen on tulossa uusi valtakunnallinen opetussuunnitelma, jota ei ole vielä julkistettu.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään kotoutujan omalla äidinkielellä tai muulla hyvin osatulla kielellä. Kurssi tarjoaa dialogisella tavalla luotettavaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista, kulttuurista, arjen asioista sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista. Lakisääteisesti yhteiskuntaorientaatiota järjestetään työnhakijoina ja työvoiman ulkopuolella oleville kotoutujille. Orientaatio auttaa ymmärtämään ja sisäistämään suomalaista yhteiskuntaa kokonaisuutena. Teemat asettuvat osaksi laajempaa kontekstia vahvistaen yhteiskunnan vastaanottavuutta. Orientaatiossa voidaan keskustella helpommin ja syvällisemmin myös haastavista aiheista, kuten seksuaaliterveydestä. Opetusmateriaali: https://yhteiskuntaorientaatio.fi/fi/oppimateriaali/terveys-ja-hyvinvointi/seksuaaliterveys

Vanhemmat mukaan (Vamu) taas on Vantaalla kehitetty toimintamalli, joka useamman hankekauden jälkeen on vuoden 2026 alusta ollut osa kaupungin peruspalveluita työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella. Vamu on maahanmuuttaneille vanhemmille suunnattu ryhmämuotoinen palvelu, jossa toiminnallisen suomen kielen opiskelun ja arjen taitojen vahvistamisen kautta tuetaan vanhempien polkuja

kohti työelämää ja opintoja. Toiminnassa vahvistetaan myös kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä. Ryhmissä käsitellään teemoja, jotka liittyvät sujuvaan ja turvalliseen arkeen Suomessa. Vaikka osallistujien suomen kielen taso vaihtelee, selkokielisyyden, toiminnallisuuden ja vahvan kuvatuen avulla ryhmissä voidaan käsitellä yhdessä myös sensitiivisiä teemoja. Vamu-ryhmissä seksuaalikasvatus kiinnittyy sekä terveyteen ja hyvinvointiin, että kodin turvallisuuteen. Teemaa on käsitelty monipuolisesti myös osallistavin menetelmin.

Vantaan kaupunki tekee laajaa ja vaikuttavaa verkostoyhteistyötä eri sektoreiden kanssa, joista *Neuvova Vantaa* ja *Vantaan vieraskieliset kotivanhemmat* –verkostot ovat hyviä esimerkkejä. Ne tavoittavat kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoita, jotka työskentelevät vieraskielisten kanssa Vantaalla. Tavoitteena on vahvistaa toimijoiden keskinäistä tuntemusta, palveluiden näkyvyyttä, kohderyhmän tavoittamista ja asiakasohjausta, sekä vahvistaa ammattilaisten osaamista. Kaupungin palvelut tekevät paljon yhteistyötä Vantaan monipuolisen järjestökentän kanssa. Monilla järjestöillä on syvää asiantuntemusta erilaisista teemoista, ja usein myös mahdollisuus julkista sektoria kiireettömämpään asiakastyöhön. Kaupunki kuitenkin tunnistaa järjestökentän haastavat toimintaedellytykset avustusleikkausten myötä.

Ehdotus seksuaalikasvatuksen sisällyttämisestä nykymuotoiseen kotoutumiskoulutukseen on haastavaa, koska lakisääteinen kotoutumiskoulutus on pääosin vain työikäisille aikuisille, jotka ovat työnhakija-asiakkaita kotoutumisajalla. Siten esim. töihin tai opiskelemaan Suomeen muuttaneet, alaikäiset nuoret ja työvoiman ulkopuolella olevat (esim. kotona lasta hoitavat ja iäkkäät henkilöt) jäävät palvelun ulkopuolelle. Seksuaalikasvatuksesta puhuminen aiheen sensitiivisyyden vuoksi on usein haastavaa myös omalla kielellä, jonka vuoksi aiheen käsittely vielä kehittyvän kielitaidon vaiheessa on haastavaa ja väärinymmärrysten vaara on suuri.

Vastuullinen käsittely seksuaalikasvatuksen kaltaisesta teemasta vaatii erityistä osaamista, jota ei voida odottaa olevan kaikilla kotoutumiskoulutuksen kouluttajilla. Teemaa on hyvä lähestyä sukupuolisensitiivisesti, usein sukupuolierityisissä ryhmissä. Kotoutumiskoulutuksessa opiskellaan sekaryhmissä, eikä sukupuolisensitiivistä käsittelyä voida taata. Nykyisillä resursseilla voidaan tarjota kotoutumiskoulutusta vain lakisääteisille kotoutuja-asiakkaille. Kunta voi muokata ja kehittää kotoutumiskoulutusta ja myös muita kotoutumista edistäviä koulutuksia laajemmalle osallistujajoukolle, kuten työssä käyville tai opiskelijoille. Tämä kuitenkin vaatisi lisäresursseja, koska kotoutumiskoulutuksen rahoitus kohdentuu käytännössä vain kotoutumislain piiriin kuuluviin henkilöihin.

Yhteiskuntaorientaatio ja Vamu-palvelu ovat luontevia alustoja seksuaaliterveyden vastuulliseen käsittelyyn kotoutumisen palveluissa. Jotta useammat pääsisivät näiden palveluiden pariin, tarvitaan lisää resursseja niiden järjestämiseen. Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan nyt vain lakisääteisille kotoutuja-asiakkaille, mutta se olisi erinomainen kokonaisuus myös esim. töihin ja opiskelemaan Suomeen muuttaneille. Tällä hetkellä palvelun laajentamiseen ei kuitenkaan ole rahoitusta saatavilla. Vamu-palvelu vahvistaa suomen kielen taitoa, yhteiskuntataitoja ja työelämävalmiuksia. Halukkaita osallistujia on enemmän kuin ryhmiä, joten laajemman ryhmätoiminnan kasvattaminen vaatisi lisäresursseja. Myös yhteistyökumppanit ovat tunnistaneet tarpeen palvelulle. Yhteiskuntaorientaation ja Vamu:n avulla lisätään tietoa omista oikeuksistaan, millä on välillinen vaikutus myös tulevaan sukupolveen.

Kotoutumislain ja työllisyyslain (Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023) uudistusten myötä, kunnan vastuut ovat lisääntyneet huomattavasti. Vantaalla on käynnissä poikkihallinnollinen muutosohjelmatyö. Kotoutumisen ohjelmatyö kattaa laajasti kotoutumisen kysymyksiä ja ohjelmatyön edistyessä tarkasteluun voidaan ottaa myös seksuaalikasvatuksen teemaan liittyvien palveluiden ja toimintojen mahdollinen poikkihallinnollinen kehittäminen osana kestävää kotoutumista Vantaalla.

Kaupunginhallitus 19.10.2026 § 22

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Gashaw Bibanille ja 24 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Gashaw Bibanille ja 24 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:
- allekirjoitettu Gashaw Bibanin ja 24 muun valtuutetun aloite seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
vastaava kotoutumisen asiantuntija Liisa Kulta
palveluesihenkilö Sari Svensson
(etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)

Seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Seksuaalikasvatuksen systemaattinen sisällyttäminen maahanmuuttajien kotoutumiseen Vantaalla Vantaan väestörakenne monimuotoistuu nopeasti. Kaupungin kotoutumisen onnistuminen vaikuttaa suoraan yhdenvertaisuuteen, turvallisuuteen ja sosiaaliseen eheyteen. Seksuaalikasvatus on osa perusoikeuksia ja terveyttä, mutta tällä hetkellä se ei toteudu systemaattisesti kotoutumiskoulutuksessa eikä kaupungin palveluissa. THL ja WHO korostavat, että seksuaalikasvatus on olennainen osa väkivallan ehkäisyä, suostumuksen ymmärtämistä ja terveyden edistämistä. Ilman selkeää, saavutettavaa ja lainsäädäntöön perustuvaa tietoa syntyy väärinkäsityksiä, jotka voivat johtaa konflikteihin, epävarmuuteen ja palveluiden kuormittumiseen. Nykytilanteessa: - tieto seksuaalioikeuksista ja suostumuksesta ei tavoita kaikkia kotoutujia - suomalaisen lainsäädännön periaatteet eivät avaudu riittävän selkeästi - perheiden ja nuorten tarpeet jäävät katveeseen - ennaltaehkäisevä työ on hajanaista ja riippuvaista yksittäisistä toimijoista Kyse ei ole kulttuurien vastakkainasettelusta, vaan siitä, että kaikilla Vantaan asukkailla on oikeus ymmärtää, miten Suomessa toimitaan ja millä periaatteilla toisia kohdellaan. Me allekirjoittaneet ehdotamme, että Vantaan valtuusto päättää, että Vantaa: 1. Laatii kaupungin laajuisen mallin seksuaalikasvatuksen sisällyttämiseksi kotoutumiskoulutukseen yhteistyössä asiantuntijoiden, järjestöjen ja terveydenhuollon kanssa. 2. Perustaa koulutuksen sisällöt Suomen lainsäädäntöön, suostumuksen periaatteeseen, yhdenvertaisuuteen ja väkivallan ehkäisyyn. 3. Tuottaa materiaalit useilla kielillä, selkokielisesti ja saavutettavasti, huomioiden myös lukutaidottomat.	Aloitteen tekijät Gashaw Bibani Aloitteen Allekirjoitukset 1. Eve Rämö 2. Elina Nykyri 3. Heidi Blomberg 4. Tuire Kaimio 5. Nina Nummela 6. Tomi Puikkonen 7. Patrik Borg 8. Jenni Alasuutari 9. Vaula Norrena 10. Reija Friman 11. Antero Eerola 12. Kai-Ari Lundell 13. Chau Nguyen 14. Funda Demiri 15. Tiina Tuomela 16. Suvi Karhu 17. Tuomas Vanhanen 18. Tia Seppänen 19. Kati Tyystjärvi 20. Loviisa Kaartokallio 21. Marjo Vacker 22. Jussi Saramo 23. Naima El Issaoui 24. Sirpa Siru Kauppinen

4. Laajentaa koulutuksen koskemaan myös perheitä ja nuoria, ei vain aikuisia kotoutujia. 5. Varmistaa henkilöstön osaamisen tarjoamalla koulutusta opettajille, sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä nuorisotyöntekijöille. 6. Seuraa ja arvioi mallin vaikutuksia esimerkiksi palveluiden kuormitukseen, turvallisuuden tunteeseen ja kotoutumisen onnistumiseen. Perustelut: Seksuaalikasvatus on osa kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia, ja sen puute heikentää yhdenvertaisuutta. Selkeä tieto vähentää väärinkäsityksiä ja konflikteja sekä vahvistaa turvallisuutta. Ennaltaehkäisevä työ on taloudellisesti järkevää ja vähentää korjaavien palveluiden tarvetta. Kotoutuminen onnistuu vain, jos ihmisillä on realistinen ja ymmärrettävä käsitys suomalaisista normeista ja laista. Kaupunki vahvistaa omaa strategista tavoitettaan olla turvallinen, yhdenvertainen ja kaikkien asukkaiden kaupunki. Tavoitteena on rakentaa Vantaasta kaupunki, jossa jokainen – taustasta riippumatta – ymmärtää oikeutensa, velvollisuutensa ja toisia kunnioittavan vuorovaikutuksen periaatteet. Seksuaalikasvatus on osa yhteistä turvallisuutta ja yhteiskunnallista integraatiota. Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.2.2026 Gashaw Bibani	

16 **Vastaus Elina Nykyrin ja 10 muun valtuutetun aloite maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille / PT**

VD/617/00.02.00.03/2026

PT/MN/JK

Elina Nykyri sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

Tausta ja perustelut

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuutta tukea vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden joukkoliikenteellä matkustamista. Vantaalla oli marraskuun 2025 lopussa 18 400 työtöntä työnhakijaa ja 7 799 pitkäaikaistyötöntä (yli 12 kuukautta työttömänä olleita). Työttömyysaste oli marraskuun 2025 lopussa Vantaalla 13.8 %. Työttömyys ja toimeentulovaikeudet ovat suuri haaste koko Suomessa ja erityisesti suurimmissa Suomen kaupungeissa.
Lähde: UUSIMAA Työllisyyskatsaus Marraskuu 2025.

Sosiaaliturvan leikkaukset, indeksijäädytykset sekä elinkustannusten ja asiakasmaksujen korotukset vuonna 2026 ovat heikentäneet pienituloisten ihmisten taloudellista asemaa ja yhteiskuntaan osallistumista merkittävästi. Matkalippujen hinnat ovat muodostuneet joillekin työttömille työnhakijoille tosiasialliseksi esteeksi matkustamiselle, työllistymispalveluihin osallistumiselle ja aktiiviselle työnhaulle. Onnistunut työllistyminen ja sosiaalinen osallisuus vaativat mahdollisuutta liikkua kaupungissa ilman pelkoa taloudellisesta romahduksesta.

Kertalipun hinta HSL-liikenteen vyöhykkeillä AB, BC tai CD on noussut vuodesta 2022 2,80 eurosta 3,30 euroon (ostettuna HSL- sovelluksessa, HSL-kortilla tai myynti- ja palvelupisteistä).
Luonnonvarakeskuksen mukaan ruoan hinta on noussut vuodesta 2022 noin 18 %. Arvonlisäveron korotus syksyllä 2024 nosti hintoja entisestään. Hyvinvointialue korotti vuoden 2026 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujaan. Kansaneläkelaitoskin korotti terveydenhuollon maksukattoa ja lääkekattoa vuoden 2026 alussa.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli edellyttää velvoittavia kasvokkaisia tapaamisia. Se, ettei työtön työnhakija pysty, varattomuutensa takia, matkustamaan velvoittavaan tapaamiseen työvoimatoimistossa, ei tällä hetkellä ole pätevä syy perua taikka siirtää tapaamista. Jos työtön työnhakija ei saavu velvoittavaan kasvokkaiseen tapaamiseen, johtaa se hänen kohdallaan kohtuuttomaan karenssiin ja toimeentulotuen leikkaukseen.
Työttömän työnhakijan on yleensä katettava työnhakuun liittyvät matkakulunsa työttömyysetuudella, toimeentulotuen perusosalla taikka työllisyysalueen tai hyvinvointialueen tuella. Työtön työnhakija voi joskus saada harkinnanvaraisesti työllisyysalueeltaan matkakorvausta työnhakuun liittyvään matkaan, erityisesti jos matka on tavallista pidempi. Hyvinvointialueelta saattaa työtön työnhakija voida saada täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea matkakuluihinsa. *Työllisyysalueen tai hyvinvointialueen kautta matkakorvauksen saaminen on kutenkin työttömälle työnhakijalle vaikeaa ja prosessi on hidas.*

Aloitteen tavoite
Aloitteen tavoitteena on parantaa Vantaan työllisyyspalveluiden saavutettavuutta sekä tukea vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden aktiivista yhteiskuntaan, sosiaaliseen

elämään ja työelämään osallistumista. Tavoitteena on myös ehkäistä köyhyyskierrettä ja syrjäytymistä vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden keskuudessa.

Edellä mainitun lisäksi ehdottomamme toimintatapa varmistaisi perustoimeentulotukea saaville vantaalaisille työttömille työnhakijoille tosiasiallisen mahdollisuuden saapua työhaastatteluihin ja velvoittaviin viranomaistapaamisiin. Kaupungin tarjoama tuki edistäisi tehokkaasti haavoittavassa asemassa olevien vantaalaisten mahdollisuuksia työllistyä ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan.

Esitys
Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuutta tarjota jokaiselle vantaalaiselle perustoimeentulotukea saavalle työttömälle työnhakijalle:

1. maksuton joukkoliikenteen kausilippu, tai
2. riittävä määrä arvoa matkakortille, tai
3. riittävä määrä kertalippuja asiointia varten.”

Kaupunginvaltuusto 26.1.2026 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Elina Nykyrin ja 10 muun valtuutetun aloite maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan kustannusten tulisi kohdistua ainakin tarkoituksenmukaisella tarkkuudella niille toiminnoille, jotka kulloinkin toiminnasta vastaavat. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa yleisellä tasolla HSL:n palveluiden kuten joukkoliikenteen suunnitteluyhteistyöstä, infran toteutuksesta jne. Samoin kuin konsernipalvelut vastaa hallinnollisesta yhteistyöstä kuten osallistumisesta yhtymäkokoukseen ja kuntayhtymän ohjaamiseen ylätasolla. Yhdessä kaupunkiympäristön toimiala ja Vantaan konsernipalvelut vastaavat vuosittaisen HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman lausunnon valmistelusta ja vievät sen kaupunkitilalautakunnan kautta konsernijaostoon päätettäväksi.

Kustannusten kohdistaminen oikealle taholle on tärkeää, koska se auttaa hahmottamaan kunkin toiminnan varsinaisia kustannuksia eikä piilota osaa kustannuksista ison kokonaisuuden, kuten HSL:n tapauksessa Vantaan kaupungin kuntaosuuden, taakse. Vantaalla kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa peruskoulujen ja varhaiskasvatuksen joukkoliikennematkojen kustannuksista. Toisen asteen opiskelijoiden mahdolliset koulumatkatuet maksetaan Kelan kautta. Kukin yksikkö vastaa työntekijöidensä työmatkalipuista. Vastaavasti työllisyyspalveluiden tehtäviin kuuluu työnhakijoiden palveleminen, joten se olisi luonteva taho vastaamaan työnhakijoiden matkakustannuksista.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue toteaa vastauksena seuraavaa:

Kiitämme valtuustoaloitteen tekijöitä tärkeän teeman esiin nostamisesta. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Vantaan kaupunki selvittäisi mahdollisuutta tukea perustoimeentulotukea saavien vantaalaisten työttömien työnhakijoiden joukkoliikenteellä liikkumista. Työttömyys ja toimeentulovaikeudet ovat merkittävä haaste koko Suomessa, erityisesti suurissa kaupungeissa. Sosiaaliturvaan viime vuosina tehdyt muutokset ja indeksijäädytykset sekä samanaikainen elinkustannusten nousu ovat osaltaan heikentäneet pienituloisten henkilöiden taloudellista tilannetta. Tämän vuoksi matkalippujen kustannukset voivat joissakin tilanteissa muodostua käytännön esteeksi työnhaulle, asioinnille tai palveluihin osallistumiselle.

Työttömän työnhakijan palveluprosessi ja lähiasioinnin velvoitteet

Työttömän työnhakijan palveluprosessi määräytyy työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) ja asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen perusteella. Asiakkaan toiveet otetaan asiointitapaa valittaessa huomioon lain sallimissa rajoissa. Asiakasta voidaan hänen pyynnöstään palvella kasvokkain myös silloin, kun työvoimaviranomainen ei edellytä tapaamista toimipaikassa. Kaupunginvaltuusto on lisäksi esittänyt, että nuoret työnhakijat tavattaisiin pääsääntöisesti kasvokkain.

Vuoden 2026 alusta voimassa olevan sääntelyn mukaan alkuhaastattelu järjestetään kymmenen arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta pääsääntöisesti työvoimaviranomaisen toimipaikassa tai muussa asiointipisteessä. Muusta järjestämistavasta voidaan sopia painavasta syystä. Muut työnhakukeskustelut järjestetään laissa säädetyin väliajoin tai työnhakijan palvelutarpeen perusteella, eikä niitä koske yleinen velvoite asioida toimipaikassa. Uudistuksessa luovuttiin täydentävien työnhakukeskustelujen kaavamaisesta järjestämisestä, lisättiin työvoimaviranomaisen harkintavaltaa sekä painotettiin alkuhaastattelua ja henkilökohtaista kohtaamista.

Pitkään yleistukea saaneiden asiointi työvoimaviranomaisen toimipaikassa lisääntyy. Yli 400 päivää yleistukea saaneille aikuisille järjestetään toimipaikassa kolme seuraavaa työnhakukeskustelua. Alle 25-vuotiaille, jotka ovat saaneet yleistukea yli 180 päivää, järjestetään toimipaikassa kuusi seuraavaa työnhakukeskustelua sekä niiden väliset täydentävät työnhakukeskustelut (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023, 35 a §, lisätty lailla 50/2026).

Työnhausta ja palveluprosessista aiheutuvan liikkumisen tarve vaihtelee asiakkaan tilanteen, asiointitavan ja tarjolla olevien työmahdollisuuksien mukaan. Matkojen määrää ja tarkoitusta voi kuitenkin olla käytännössä vaikea todentaa. Jos asiakas osallistuu työllistymistä edistävään palveluun, joka oikeuttaa työttömyysetuuden kulukorvaukseen, matkasta aiheutuvia kustannuksia voidaan kattaa kulukorvauksella laissa säädetyin edellytyksin.

Perustoimeentulotukea saavat asiakkaat työllisyyspalveluissa ja työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Kelan julkisen tilaston mukaan Vantaalla oli marraskuussa 2025 yhteensä 9 263 perustoimeentulotukea saavaa vantaalaista työtöntä. Marraskuun 2025 tieto oli vastausta valmisteltaessa viimeisin saatavilla ollut julkinen tilastotieto. Joukossa on todennäköisesti aloitteessa kuvattuun kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden tilanteet ovat kuitenkin keskenään erilaisia. Ryhmään voi kuulua esimerkiksi henkilöitä, joiden työttömyysturvan maksamisessa on katkos tai joiden oikeutta työttömyysturvaan selvitetään. Tämän vuoksi pelkkä perustoimeentulotuen saaminen ei välttämättä yksinään riitä kohdentamaan matkustustukea aloitteessa tarkoitetulla tavalla.

Työvoimaviranomaisella ei ole yleistä lakiin perustuvaa oikeutta saada Kelalta tietoa siitä, ketkä sen asiakkaista saavat perustoimeentulotukea. Eri laeissa, kuten kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (681/2023), kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) ja työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (381/2023), säädetään rajatuista ja käyttötarkoitukseen sidotuista tiedonsaantioikeuksista. Ne koskevat kyseisissä laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista eivätkä mahdollista

toimeentulotukitietojen yleistä käyttämistä kaupungin oman matkustusetuuden kohdentamiseen. Asiakkaan oikeus tukeen voitaisiin todentaa esimerkiksi hänen toimittamastaan Kelan päätöksestä. Henkilötietojen käsittelylle olisi kaikissa toteuttamistavoissa oltava tietosuojalainsäädännön mukainen käsittelyperuste.

Kelan etuustietopalvelu Kelmu on viranomaisille ja muille yhteistyökumppaneille tarkoitettu sähköinen palvelu. Sen kautta Kelan etuustietoja voidaan tarkastella vain silloin, kun käyttäjällä on tehtävän hoitamiseen laissa säädetty tiedonsaantioikeus**.** Koska työvoimaviranomaisella ei ole kaupungin oman matkustusetuuden myöntämistä varten tällaista tiedonsaantioikeutta, Kelmu ei tarjoa rajapintaa perustoimeentulotukea saavien asiakkaiden tunnistamiseen tätä tarkoitusta varten.

Perustoimeentulotuen ja matkustustuen yhteensovittaminen

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 9 §:n mukaan paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat menot kuuluvat perustoimeentulotuen perusosalla katettaviin menoihin. Hyvinvointialue voi lisäksi lain 7 c §:ssä ja 8 §:ssä säädetyin edellytyksin myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea asiakkaan erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuviin menoihin.

Toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan tulona ei oteta huomioon tuloja siltä osin kuin ne vastaavat työmatkamenoja tai muita työssäkäynnistä aiheutuvia menoja. Säännöksen soveltuminen kaupungin mahdollisesti myöntämään matkustusetuuteen ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, jos etuus on tarkoitettu työnhakuun, työhaastatteluihin, viranomaisasiointiin tai työllistymistä edistäviin palveluihin osallistumisesta aiheutuviin matkakustannuksiin. Etuuden huomioon ottaminen perustoimeentulotuen laskennassa määräytyisi siten Kelan tapauskohtaisen arvion perusteella ottaen huomioon etuuden tarkoitus, myöntämisperusteet ja toteuttamistapa.

Työvoimaviranomainen pyysi Kelalta selvitystä siitä, miten kaupungin myöntämä joukkoliikenteen matkustustuki mahdollisesti otettaisiin huomioon perustoimeentulotuen laskennassa. Kela totesi 23.9.2026 antamassaan kirjallisessa vastauksessa, ettei se voi antaa vaikutusten arviointia varten ennakkoratkaisua. Kela toi kuitenkin esiin seuraavat periaatteet:

1. Toimeentulotuesta määrättäessä otetaan huomioon kaikki asiakkaan käytettävissä olevat tulot ja varat.
2. Lainsäädäntö mahdollistaa sen, että Kela voi jättää huomiotta tulon, joka on tarkoitettu kustannusten korvaamiseen.
3. Jos Vantaan kaupunki myöntäisi kuvatuissa tilanteissa matkustusetuutta, asiakkaan tulisi ilmoittaa saamastaan etuudesta Kelalle toimeentulotukea hakiessaan. Kela arvioisi tapauskohtaisesti, otetaanko etuus perustoimeentulotuessa huomioon tulona.

Kaupungin myöntämä matkustustuki voisi siten vaikuttaa asiakkaalle maksettavan perustoimeentulotuen määrään, jos Kela arvioisi tuen toimeentulotukilaskelmassa huomioon otettavaksi tuloksi. Vaikutus ratkaistaisiin kuitenkin aina tapauskohtaisesti, eikä tuen huomioon ottamisesta voida tehdä yleistä ennakkoarviota.

Matkustustuen määrä, kohdentaminen ja maksamistapa

Mahdollisen tukimallin tulisi perustua selkeisiin ja läpinäkyviin myöntämisperusteisiin sekä turvata hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Mallissa olisi määriteltävä tuen kohderyhmä, määrä, käyttötarkoitus, voimassaolo ja maksamistapa sekä menettely, jolla oikeus tukeen todetaan.

Valtuustoaloitteessa pyydettiin selvittämään jokaiselle vantaalaiselle perustoimeentulotukea saavalle työttömälle työnhakijalle:

1. maksuton joukkoliikenteen kausilippu, tai
2. riittävä määrä arvoa matkakortille, tai
3. riittävä määrä kertalippuja asiointia varten.”

Vantaan sisäisten matkojen kustannusarvion lähtökohtana voidaan käyttää kahden vyöhykkeen lippua. Työnhaku voi kuitenkin suuntautua koko pääkaupunkiseudulle tai sitä laajemmalle, joten asiakkaan tosiasiallinen lipputarve voi kattaa useampia HSL-vyöhykkeitä. Jotta tuki mahdollistaisi matkustamisen, se olisi myönnettävä ennen kustannusten syntymistä. Tuki voitaisiin toteuttaa esimerkiksi 30 vuorokauden kausilippuna, kertalippuina tai asiakkaan HSL-kortille ladattavana arvona. HSL:n 2.6.2026 voimaan tulleen hinnaston mukaan HSL-kuntalaisen aikuisen kahden vyöhykkeen 30 vuorokauden kausilippu maksaa 73,90 euroa. Jos tällainen lippu myönnettäisiin kaikille 9 263 asiakkaalle, kustannus olisi arviolta 685 000 euroa kuukaudessa. Kustannus olisi suurempi, jos tuki kattaisi kolmen tai neljän vyöhykkeen lipun.

Jos kaikille 9 263 asiakkaalle korvattaisiin yksi edestakainen matka työllisyyspalvelujen lähitapaamiseen, kustannus olisi vuoden 2026 HSL:n kahden vyöhykkeen kertalippuhinnoilla arviolta 61 000 euroa asiointikertaa kohden. Yhden tai kahden toimipisteessä tapahtuvan asioinnin korvaaminen vuodessa maksaisi laskennallisesti noin 61 000–122 000 euroa. Todellinen kustannus riippuisi lähitapaamisten määrästä, käytetyistä matkustusvyöhykkeistä ja siitä, kuinka moni tukeen oikeutettu hakisi korvausta.

Matkustustuen myöntäminen ja jakaminen lisäisivät hallinnollista työtä. Koska aloitteen mukainen oikeus tukeen perustuisi perustoimeentulotuen saamiseen, kaupungin olisi voitava todentaa asiakkaan tukioikeus lainmukaisesti. Kausilippujen tai HSL-kortille ladattavan arvon jakelu voitaisiin järjestää esimerkiksi Vantaa-infoissa. Jos tuen piirissä olisi kuukausittain 9 263 asiakasta, tehtävä edellyttäisi arvion mukaan vähintään yhden tai kahden työntekijän lisäresurssia Vantaa-infoihin.

Tuen toimeenpano edellyttäisi ajantasaista tietoa tukeen oikeutetuista henkilöistä. Jos Kela luovuttaisi kaupungille tätä tarkoitusta varten säännöllisesti henkilötietoja sisältävän luettelon, ennen menettelyn käyttöönottoa olisi selvitettävä tietojen luovuttamisen, käsittelyn ja tietosuojan oikeudelliset edellytykset. Kuten edellä on todettu, työvoimaviranomaisella ei nykyisin ole lakiin perustuvaa oikeutta saada Kelmun kautta tietoa asiakkaan perustoimeentulotuesta kaupungin oman matkustusetuuden myöntämistä varten.

Yhteenveto

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue pitää valtuustoaloitteessa esiin nostettua tavoitetta tärkeänä ja tunnistaa, että joukkoliikenteen kustannukset voivat vaikeuttaa pienituloisten työttömien työnhakua, viranomaisasiointia ja palveluihin osallistumista.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue arvioi, ettei aloitteessa tarkoitetun yleisen matkustustukijärjestelmän toteuttaminen ole nykytilanteessa tarkoituksenmukaista eikä sille ole valmiita oikeudellisia, hallinnollisia tai taloudellisia edellytyksiä. Tuen kohdentaminen edellyttäisi asiakkaiden tukioikeuden erillistä todentamista, henkilötietojen käsittelyn oikeudellisten edellytysten selvittämistä, lisäresursseja ja erillistä rahoitusta. Lisäksi kaupungin myöntämä tuki voisi Kelan tapauskohtaisen arvion perusteella vaikuttaa asiakkaalle maksettavan perustoimeentulotuen määrään.

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Elina Nykyrille ja 10 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Liitteet:
- allekirjoitettu Elina Nykyrin ja 10 muun valtuutetun aloite maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Työllisyyspäällikkö Marjo Nurminen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 26.1.2026

M*aksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotuk ea saaville työttömille työnhakijoille*	**Aloitteen tekijä/ tekijät ja allekirjoitukset**
Maksuton joukkoliikennelippu vantaalaisille perustoimeentulotukea saaville työttömille työnhakijoille **Tausta ja perustelut** Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuutta tukea vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden joukkoliikenteellä matkustamista. Vantaalla oli marraskuun 2025 lopussa 18 400 työtöntä työnhakijaa ja 7 799 pitkäaikaistyötöntä (yli 12 kuukautta työttömänä olleita). Työttömyysaste oli marraskuun 2025 lopussa Vantaalla 13.8 %. Työttömyys ja toimeentulovaikeudet ovat suuri haaste koko Suomessa ja erityisesti suurimmissa Suomen kaupungeissa. Lähde: UUSIMAA Työllisyyskatsaus Marraskuu 2025. Sosiaaliturvan leikkaukset, indeksijäädytykset sekä elinkustannusten ja asiakasmaksujen korotukset vuonna 2026 ovat heikentäneet pienituloisten ihmisten taloudellista asemaa ja yhteiskuntaan osallistumista merkittävästi. Matkalippujen hinnat ovat muodostuneet joillekin työttömille työnhakijoille tosiasialliseksi esteeksi matkustamiselle, työllistymispalveluihin osallistumiselle ja aktiiviselle työnhaulle. Onnistunut työllistyminen ja sosiaalinen osallisuus vaativat mahdollisuutta liikkua kaupungissa ilman pelkoa taloudellisesta romahduksesta. Kertalipun hinta HSL-liikenteen vyöhykkeillä AB, BC tai CD on noussut vuodesta 2022 2,80 eurosta 3,30 euroon (ostettuna HSL-sovelluksessa, HSL-kortilla tai myynti- ja palvelupisteistä). Luonnonvarakeskuksen mukaan ruoan hinta on noussut vuodesta 2022 noin 18 %. Arvonlisäveron korotus syksyllä 2024 nosti hintoja entisestään. Hyvinvointialue korotti vuoden 2026 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujaan. Kansaneläkelaitoskin korotti terveydenhuollon maksukattoa ja lääkekattoa vuoden 2026 alussa. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli edellyttää velvoittavia kasvokkaisia tapaamisia. Se, ettei työtön työnhakija pysty, varattomuutensa takia, matkustamaan velvoittavaan tapaamiseen työvoimatoimistossa, ei tällä hetkellä ole pätevä syy perua taikka	Aloitteen tekijät *Elina Nykyri* Aloitteen allekirjoitukset 1. Ulla-Maija Kopra 2. Antero Eerola 3. Matti Kotiranta 4. Anu Hall 5. Drilon Kllokoqi 6. Shekhar Acharya 7. Minttu Sillanpää 8. Funda Demiri 9. Gashaw Bibani 10. Chau Nguyen 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

siirtää tapaamista. Jos työtön työnhakija ei saavu velvoittavaan kasvokkaiseen tapaamiseen, johtaa se hänen kohdallaan kohtuuttomaan karenssiin ja toimeentulotuen leikkaukseen.

Työttömän työnhakijan on yleensä katettava työnhakuun liittyvät matkakulunsa työttömyysetuudella, toimeentulotuen perusosalla taikka työllisyysalueen tai hyvinvointialueen tuella. Työtön työnhakija voi joskus saada harkinnanvaraisesti työllisyysalueeltaan matkakorvausta työnhakuun liittyvään matkaan, erityisesti jos matka on tavallista pidempi. Hyvinvointialueelta saattaa työtön työnhakija voida saada täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea matkakuluihinsa. Työllisyysalueen tai hyvinvointialueen kautta matkakorvauksen saaminen on kutenkin työttömälle työnhakijalle vaikeaa ja prosessi on hidas.

Aloitteen tavoite

Aloitteen tavoitteena on parantaa Vantaan työllisyyspalveluiden saavutettavuutta sekä tukea vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden aktiivista yhteiskuntaan, sosiaaliseen elämään ja työelämään osallistumista. Tavoitteena on myös ehkäistä köyhyyskierrettä ja syrjäytymistä vantaalaisten perustoimeentulotukea saavien työttömien työnhakijoiden keskuudessa.

Edellä mainitun lisäksi ehdottomamme toimintatapa varmistaisi perustoimeentulotukea saaville vantaalaisille työttömille työnhakijoille tosiasiallisen mahdollisuuden saapua työhaastatteluihin ja velvoittaviin viranomaistapaamisiin. Kaupungin tarjoama tuki edistäisi tehokkaasti haavoittavassa asemassa olevien vantaalaisten mahdollisuuksia työllistyä ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan.

Esitys

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuutta tarjota jokaiselle vantaalaiselle perustoimeentulotukea saavalle työttömälle työnhakijalle:

1. maksuton joukkoliikenteen kausilippu, tai
2. riittävä määrä arvoa matkakortille, tai
3. riittävä määrä kertalippuja asiointia varten.

21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.